

การจำแนกประเภทผลงานวรรณกรรมของ ม.ล. ปิ่น มาลากุล

ปริญญาโท

ของ

พรธงาม แยมบุญเรือง

18 พ.ย. 2524

สำนักหอสมุดกลาง มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ
สุขุมวิท 23 พระโขนง กรุงเทพฯ 11 โทร. 3921575, 3915058

เสนอต่อมหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ
เพื่อเป็นส่วนหนึ่งของการศึกษาตามหลักสูตร
ปริญญาการศึกษามหาบัณฑิต
กุมภาพันธ์ 2524

ลิขสิทธิ์เป็นของมหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ

- 86825

คณะกรรมการที่ปรึกษาประจำตัวนิติได้พิจารณาปริญญาบัตรฉบับนี้แล้ว
เห็นสมควรรับเป็นส่วนหนึ่งของการศึกษาตามหลักสูตรปริญญาการศึกษามหาบัณฑิตของ
มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒได้

ศาสตราจารย์ ดร. ประชาน

กรรมการ

ประกาศคุณูปการ

ปรีติญาณพนมฉบับนี้สำเร็จได้ด้วยความกรุณาของ รองศาสตราจารย์ กุญแจ หงษ์ เต็มศิริ บุญยสิงห์ และผู้ช่วยศาสตราจารย์ เวสสิยา พันธุ์สีดา ที่ได้กรุณาเป็นกรรมการควบคุมและให้คำแนะนำอันเป็นประโยชน์ พร้อมทั้งให้ความช่วยเหลืออย่างดียิ่ง นอกจากนี้ผู้คนกว่า รุสีกขาบซึ่งในความกรุณาของ ภาวศ ศาสตราจารย์ ม.ล. ปิ่น มาลากุล ที่ได้กรุณาสละเวลาอันมีค่าในการให้สัมภาษณ์ และตรวจแก้ไขต้นฉบับให้ถูกต้อง โดยเฉพาะตอนที่เกี่ยวกับชีวประวัติของท่าน ซึ่งเป็นผลให้การศึกษากันว่าสมบูรณ์ยิ่งขึ้น จึงขอกราบขอบพระคุณเป็นอย่างสูงมา ณ โอกาสนี้

ขอขอบคุณ คุณนงลักษณ์ ชายหาก รวมทั้งผู้ที่ได้ให้การสนับสนุนทั้งในด้านการกำลังใจ และความช่วยเหลือด้านต่าง ๆ ไว้ ณ ที่นี้ด้วย

พรทรงาม แยมบุญเรือง

สารบัญ

บทที่	หน้า
1 บทนำ	1
จุดมุ่งหมายของการศึกษาค้นคว้า	3
ความสำคัญของ การศึกษาค้นคว้า	4
ขอบเขตของการศึกษาค้นคว้า	4
วิธีดำเนินการศึกษาค้นคว้า	4
ข้อตกลงเบื้องต้น	5
2 เอกสารและการวิจัยที่เกี่ยวข้อง	7
3 ชีวิตประวัติและผลงานวรรณกรรมของ ม.ค. ปิ่น มาลากุล	13
การศึกษา	13
การทำงาน	17
การประพันธ์	24
บรรณานุกรม บรรณวิเทศสัมพันธ์ และการจำแนกประเภท ผลงานวรรณกรรมของ ม.ค. ปิ่น มาลากุล	27
4 บทสรุป	118
ผลการศึกษาค้นคว้า	118
ข้อเสนอแนะ	123
บรรณานุกรม	125
กรณีศึกษาเรื่อง	130
ภาคผนวก	140

บัญชีตาราง

ตาราง		หน้า
1	แสดงปริมาณผลงานวรรณกรรมของ ม.ล. ปิ่น มาลากุล	109
2	แสดงประเภทผลงานวรรณกรรมของ ม.ล. ปิ่น มาลากุล หมวด 000	111
3	แสดงประเภทผลงานวรรณกรรมของ ม.ล. ปิ่น มาลากุล หมวด 200	112
4	แสดงประเภทผลงานวรรณกรรมของ ม.ล. ปิ่น มาลากุล หมวด 300	113
5	แสดงประเภทผลงานวรรณกรรมของ ม.ล. ปิ่น มาลากุล หมวด 500	114
6	แสดงประเภทผลงานวรรณกรรมของ ม.ล. ปิ่น มาลากุล หมวด 700	115
7	แสดงประเภทผลงานวรรณกรรมของ ม.ล. ปิ่น มาลากุล หมวด 800	116
8	แสดงประเภทผลงานวรรณกรรมของ ม.ล. ปิ่น มาลากุล หมวด 900	117

บัญชีภาพประกอบ

ภาพประกอบ	หน้า
1 แสดงปริมาณผลงานวรรณกรรมของ ม.ล. ปิ่น มาลากุล	110

การศึกษาค้นคว้าในปัจจุบันนี้มีความเจริญก้าวหน้ามาก ความรู้ต่าง ๆ ขยายขอบเขตไปโดยกว้างขวาง ประกอบกับความเจริญก้าวหน้าในการพิมพ์และพัฒนาการทางเทคโนโลยี ซึ่งเป็นปัจจัยสำคัญในการส่งเสริมประสิทธิภาพและปริมาณการพิมพ์ ทำให้มีสิ่งพิมพ์ต่าง ๆ มากขึ้น ก่อให้เกิดปัญหาหลายประการสำหรับห้องสมุดซึ่งเป็นแหล่งศึกษาค้นคว้า เช่น ปัญหาในด้านการจัดหาและบริการ ส่วนผู้ใช้ห้องสมุดจะประสบปัญหาความไม่สะดวกในการใช้หนังสือ และวัสดุการอ่านเรื่องที่ต้องการ ทั้งนี้เนื่องจากไม่สามารถทราบได้ว่า มีสิ่งพิมพ์ใด ๆ พิมพ์ออกมาบ้าง หรือถ้ามีพิมพ์ออกมาสิ่งพิมพ์นั้นอยู่ที่ใด (เนลสัน ไม่นายกิจ 2513 : 1) ดังนั้นห้องสมุดจึงควรจัดทำบรรณานุกรมหรือรายชื่อของแหล่งความรู้ จัดเรียงไว้อย่างมีหลักเกณฑ์ ใ้รายชื่อละเอียดของสิ่งพิมพ์แต่ละรายการได้แก่ ผู้แต่งหนังสือ ชื่อเรื่อง สถานที่พิมพ์ ผู้พิมพ์ ระยะเวลา ปีที่พิมพ์ จำนวนหน้า ฯลฯ และอาจให้ความรู้โดยย่อ ๆ เกี่ยวกับเนื้อหาของสิ่งพิมพ์เหล่านั้นด้วย ซึ่งจะช่วยให้ผู้ใช้ห้องสมุดใคร่จกสิ่งพิมพ์ที่มีอยู่เพื่อช่วยในการพิจารณาหนังสือหรือเอกสารซึ่งเป็นที่สนใจของแต่ละคน (Robinson, A.M. Lewin 1966 : 12)

ม.ล. จ้อย นันทิวรรินทร์ ได้อธิบายความหมายของคำว่า "บรรณานุกรม" ว่า (ม.ล. จ้อย นันทิวรรินทร์ 2514 : 1) บรรณานุกรม (Bibliography) หมายถึง รายชื่อสิ่งพิมพ์โดยผู้แต่งคนใดคนหนึ่ง ผู้พิมพ์โฆษณาแห่งใดแห่งหนึ่งหรือประเทศใดประเทศหนึ่ง หรือหมายถึงรายชื่อสิ่งพิมพ์ที่รวบรวมเกี่ยวกับสาขาวิชาแขนงต่าง ๆ หรือเกี่ยวกับเรื่องหนึ่งโดยเฉพาะ

ปัจจุบันการบริการทางบรรณานุกรมเป็นงานที่สำคัญและจำเป็นอย่างหนึ่งของงานห้องสมุด การบริการทางบรรณานุกรม (Bibliography service) หมายถึง ความสะดวกสบายแก่ผู้ใช้บริการ ในการใช้บรรณานุกรมเพื่อสนองความต้องการในการศึกษาค้นคว้าวิจัยเรื่องราวในด้านต่าง ๆ เป็นการส่งเสริมการใช้สิ่งพิมพ์ตลอดจนวัสดุเพื่อการอ่านของ

ห้องสมุดให้ได้รับผลประโยชน์อย่างเต็มที่ (นงลักษณ์ ไม่นายกิจ 2513 : 28)
 บรรณานุกรมอาจแบ่งได้หลายประเภท สุธิลักษณ์ อัมพันวงศ์ (สุธิลักษณ์ อัมพันวงศ์
 2515 : 97) แบ่งบรรณานุกรมเป็น 4 ประเภท คือ

1. บรรณานุกรมของผู้แต่งคนเดียว (Author bibliographies) คือ รายชื่อ
 หนังสือทั้งหมดของผู้แต่งคนเดียว หรือที่เกี่ยวข้องกับผู้แต่งนั้น ๆ เช่น รายชื่อหนังสือของ
 สมเด็จพระเจ้าบรมวงศ์เธอ กรมพระยาเดชาดิศร

2. บรรณานุกรมที่รวมเป็นเรื่อง ๆ ไป (Subject bibliographies) คือ
 รายชื่อหนังสือของเรื่องหรือหมวดวิชาใดโดยเฉพาะ เป็นแบบที่นักเรียนหรือนิสิตจะต้องรวบรวม
 ก่อนเขียนภาคินพนธ์ เช่น บรรณานุกรมเรื่องดนตรี ก็คือรายชื่อหนังสือเกี่ยวกับดนตรี
 ทั้งหมด

3. บรรณานุกรมของสำนักพิมพ์หรือร้านขายหนังสือ (Trade bibliographies)
 เป็นรายชื่อหนังสือของสำนักพิมพ์ หรือจัดพิมพ์ขึ้นเพื่อมุ่งหมายให้ผู้ซื้อทราบว่า มีหนังสืออะไร
 จำหน่ายบ้าง เช่น รายชื่อหนังสือของสำนักพิมพ์ซึ่งจัดพิมพ์รวมกันคือ Publishers' Trade
 List Annual

4. บรรณานุกรมซึ่งจัดทำโดยละเอียด (Comprehensive bibliographies)
 เป็นรายชื่อหนังสือของผู้เชี่ยวชาญพิเศษ นักปราชญ์หรือนักคนควาในเรื่องใดเรื่องหนึ่ง
 โดยเฉพาะ เช่น Winchell. Guide to Reference Books หรือ The United
 States Catalog

บรรณานุกรมมีทั้งแบบให้รายชื่อสิ่งพิมพ์เฉย ๆ และแบบมีบรรณนิทัศน์ประกอบข้างท้าย
 แต่ละรายชื่อ (Annotated bibliography) ซึ่งจะอำนวยความสะดวกเพิ่มขึ้นอีก เพราะ
 ช่วยให้การอ่านขอบเขตและคุณค่าของสิ่งพิมพ์แต่ละรายชื่อกว้าง

ผลงานวรรณกรรมของนักปราชญ์สำคัญคนหนึ่งของไทย คือ ม.ล. ปิ่น มาลากุล
 เป็นผลงานที่สมควรได้รับการรวบรวมจัดทำบรรณานุกรม แบบที่เรียกว่าบรรณานุกรมของผู้แต่ง
 คนเดียว และจัดจำแนกประเภทผลงานเหล่านั้นไว้เพื่อประโยชน์แก่ผู้ใช้ห้องสมุด โดยเฉพาะ
 แก่ผู้ที่อยู่ในวงการศึกษา ซึ่งได้แก่ นักการศึกษา ครูอาจารย์ นิสิต นักศึกษา ตลอดจน

ผู้สนใจทั่วไป ทั้งนี้เพราะท่านมีผลงานวรรณกรรมจำนวนมาก มีทั้งงานด้านวิชาการ โดยเฉพาะที่เกี่ยวกับการศึกษา สารคดี ทองเตี้ยว บทละคร และกวีนิพนธ์ ที่เขียนเป็นภาษาไทยและภาษาอังกฤษ

ม.ล. ปิ่น มาลากุล เป็นผู้ที่มีความรอบรู้และเชี่ยวชาญในศิลปวิทยาการหลายด้าน โดยเฉพาะอย่างยิ่งในด้านการศึกษา นอกจากจะเป็นกำลังสำคัญในด้านการศึกษาของประเทศไทยแล้ว ม.ล. ปิ่น มาลากุล ยังมีบทบาทในด้านการศึกษาระหว่างชาติ เคยดำรงตำแหน่งสำคัญ ๆ ต่าง ๆ ในหลายสมาคมการศึกษาชั้นสูงของชาติ เช่น เป็นรัฐมนตรีว่าการกระทรวงศึกษาธิการ (พ.ศ. 2500 - 2511) ประธานกรรมการสภามหาวิทยาลัย จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์ วิทยาลัยวิชาการศึกษา และมหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์ กรรมการสยามสมาคม ที่ปรึกษาสภาพัฒนาการเศรษฐกิจแห่งชาติ ฯลฯ นอกจากนี้ยังเป็นผู้ที่มีส่วนในการจัดตั้งองค์การ SEAMEO (Southeast Asian Ministers of Education Organization) ซึ่งเป็นองค์การระหว่างรัฐบาล มีวัตถุประสงค์เพื่อร่วมมือกันในกลุ่มประเทศเอเชียตะวันออกเฉียงใต้ ทางด้านการศึกษา วิทยาศาสตร์และวัฒนธรรม ผลงานอีกชิ้นหนึ่งของท่านซึ่งนับว่าเป็นความคิดริเริ่มที่น่าสนใจคือ งานจัดห้องสมุดเสียง เพื่อรวบรวมเสียงต่าง ๆ ไว้สำหรับการค้นคว้าวิจัย และเป็นอุปกรณ์การเรียนการสอน เก็บรวบรวมไว้ที่คณะอักษรศาสตร์ มหาวิทยาลัยศิลปากรทิมแก้ว นครปฐม (สัมภาษณ์ราชบัณฑิต หม่อมหลวงปิ่น มาลากุล ประธานสำนักศิลปกรรม 2520 : 3 - 8) และงานที่กำลังกระทำอยู่ในปัจจุบันนี้คือ เป็นประธานคณะกรรมการรวบรวมและแก้ไขเกี่ยวกับพระราชนิพนธ์ พระบาทสมเด็จพระมงกุฎเกล้าเจ้าอยู่หัว ในโอกาสฉลองวันพระราชสมภพครบ 100 พรรษา วันที่ 1 มกราคม 2524 ซึ่งในการนี้จะมีการรวบรวมบรรณานุกรมพระราชนิพนธ์ของพระบาทสมเด็จพระมงกุฎเกล้าเจ้าอยู่หัวไว้เพื่อเป็นเอกสารค้นคว้าอ้างอิง

จุดมุ่งหมายของการศึกษาค้นคว้า

1. เพื่อศึกษารวบรวมผลงานวรรณกรรมของ ม.ล. ปิ่น มาลากุล และจัดทำแนวปะเภทตามหลักวิชาทางบรรณารักษศาสตร์

2. เพื่อจัดทำบรรณานุกรมและบรรณนิทัศน์สิ่ง เชปผลงานวรรณกรรมของ ม.ล. ปิ่น มาลากุล

ความสำคัญของการศึกษาค้นคว้า

1. ผลของการศึกษาค้นคว้าจะทำให้ทราบประเภทและเนื้อหาโดยย่อของผลงานวรรณกรรมของ ม.ล. ปิ่น มาลากุล ซึ่งจะเป็นประโยชน์แก่นักการศึกษา ครู อาจารย์ นิสิต นักศึกษา ตลอดจนผู้สนใจทั่วไป

2. ผลของการศึกษาค้นคว้าทำให้เกิดหนังสืออ้างอิง ประเภทบรรณานุกรม ที่มิใช่บรรณนิทัศน์และครรชนี ซึ่งจะใช้เป็นแนวทางสำหรับบรรณารักษ์ทั่วไปในการพิจารณาจัดหาหนังสือสำหรับห้องสมุดเพื่อให้บริการแก่ผู้ใช้ และเพื่อใช้เป็นคู่มือสำหรับบรรณารักษ์บริการตอบคำถาม (Reference service) ใช้ในการบริการตอบคำถามด้วย

ขอบเขตของการศึกษาค้นคว้า

ศึกษารวบรวมและจัดแยกประเภทผลงานวรรณกรรมที่พิมพ์เป็นรูปเล่มหนังสือและบทความทั้งเล่มที่ตีพิมพ์ในวารสาร ตามหลักการวิเคราะห์หมวดหมู่หนังสือของคิวอี้ ตั้งแต่เริ่มแรกจนถึง พ.ศ. 2523 จำนวน 183 ชื่อเรื่อง

วิธีดำเนินการศึกษาค้นคว้า

1. ศึกษาค้นคว้าจากหนังสือ วารสาร นิตยสาร หนังสือพิมพ์ และเอกสารอื่น ๆ ที่เกี่ยวข้องกับชีวประวัติและผลงานวรรณกรรมของ ม.ล. ปิ่น มาลากุล จากห้องสมุดกระทรวงศึกษาธิการ สำนักหอสมุดกลางมหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ประสานมิตร หอสมุดแห่งชาติ หอสมุดกลางจุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย หอสมุดคณะครุศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย หอสมุดมหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ บางเขน หอสมุดคุรุสภา หอสมุดชิราวุธานุสรณ์ สำนักหอสมุด

กลางมหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์

- 2. สัมภาษณ์ ม.ล. ปิ่น มาลากุล
- 3. ศึกษาผลงานวรรณกรรมแต่ละข้อเรื่อง แล้ววิเคราะห์หมวดหมู่ตามหลักการวิเคราะห์หมวดหมู่ของคิ้วี่
- 4. แยกประเภทของข้อเรื่องตามหมวดวิชาแล้วหาอัตราส่วนร้อยละ แสดงผลด้วยตารางและแผนภาพ
- 5. รวบรวมและจัดทำบรรณานุกรมผลงานวรรณกรรม พร้อมทั้งจัดทำบรรณนิทัศน์สังเขป
- 6. จัดทำกรรมวิธีข้อเรื่องวรรณกรรมของ ม.ล. ปิ่น มาลากุล ที่ปรากฏในปฏิธานิเทศฉบับนี้

ขอตกลงเบื้องต้น

ในการนับจำนวนผลงานวรรณกรรมของ ม.ล. ปิ่น มาลากุล ผู้คนความนับจากจำนวน ข้อเรื่องของวรรณกรรม แต่อาจเรื่องใหม่ข้อเรื่องและเนื้อหาเหมือนกัน แม้จะพิมพ์ต่างปีกันก็จะนับเป็น 1 เล่ม เช่น บทละครเรื่อง งายนิกเคียว ซึ่งพิมพ์ในโอกาสต่าง ๆ กัน คือ พ.ศ. 2515 ม.ล. ปิ่น และท่านผู้หญิงคุณหญิง มาลากุล ณ อยุธยา พิมพ์เพื่อช่วยพรความสุขปีใหม่

พ.ศ. 2515 ม.ล. ปิ่น มาลากุล พิมพ์เป็นฉบับต้นทางการแต่ พระยาไชยยศสมบัติ เพื่อให้แจกเป็นของขวัญ ฯ

พ.ศ. 2518 พิมพ์ร่วมกับเรื่องอื่น แจกในงานศพ ม.ล. ปิ่น มาลากุล

พ.ศ. 2519 พิมพ์แจกในงานศพ นายปราโมทย์ ศิริรินทร์

สำหรับเรื่องที่มีข้อเรื่องแตกต่างก็ออกไป ถึงแม้ว่าจะมีเนื้อหาบางตอนซ้ำกับเรื่องที่มีอยู่แล้ว จะนับเป็นอีกเล่มหนึ่ง เช่น

พัฒนาการศึกษาในส่วนภูมิภาค ซึ่งประกอบด้วยเรื่องเกี่ยวกับการพัฒนาการศึกษาใน ส่วนภูมิภาค 22 บท คือ บทที่ 1 - 22

พัฒนาการศึกษาในส่วนภูมิภาค บทที่ 6 - 7 - 8 ซึ่งมีเนื้อหาเฉพาะบทที่ 6 ถึง
บทที่ 8 และเนื้อหาดังกล่าวซ้ำกับเรื่อง พัฒนาการศึกษาในส่วนภูมิภาค บทที่ 6 ถึงบทที่ 8
นับเป็น 2 เล่ม

แต่ทั้งนี้ในส่วนที่ไปบรรณานุกรมและบรรณนิเทศน์ส่ง เขาจะรวบรวมไว้หมดทุกเล่ม.

เอกสารและการวิจัยที่เกี่ยวข้อง

ในการรวบรวมบรรณานุกรม ทำบรรณนิทัศน์ และจัดทำแนวประเภทผลงานวรรณกรรมของ ม.ล. ปิ่น มาลากุล นี้ ได้ศึกษาวิธีการจากเอกสารที่เกี่ยวข้องกับการจัดทำบรรณานุกรม การทำบรรณนิทัศน์ การจำแนกประเภทหนังสือ และผลงานการวิจัยต่าง ๆ คือ

สุนทรีย์ หังสสุต ไก่กล่าวถึงการเรียงลำดับรายการของบรรณานุกรมไว้ว่า (สุนทรีย์ หังสสุต 2521 : 25 - 26) บรรณานุกรมที่ดีจะต้องมีการเรียงลำดับรายการบรรณานุกรมที่จะช่วยให้ผู้ใช้สามารถค้นหาข้อความเกี่ยวกับหนังสือใดก็ตาม คือค้นจากชื่อผู้แต่ง ชื่อหนังสือ และหัวข้อวิชาได้ การเรียงลำดับรายการในบรรณานุกรมจัดทำได้หลายแบบ กล่าวคือแบบที่หนึ่ง จัดเรียงตามลำดับอักษร ชื่อผู้แต่ง ชื่อหนังสือและหัวข้อวิชาเป็นพวก ๆ แบบที่สองจัดเรียงตามลำดับอักษรของชื่อผู้แต่ง ชื่อหนังสือ และหัวข้อวิชาปะปนกันไป แบบที่สาม จัดเรียงตามลำดับรายการในบรรณานุกรมโดยจัดตามเนื้อหาวิชาของหนังสือตามหมวดหมู่วิชาใหญ่ ๆ แล้วแบ่งเป็นหมวดวิชาย่อย ๆ ตามความเหมาะสม หรือจัดเรียงลำดับโดยอาศัยแผนการจัดหมู่หนังสือระบบใดระบบหนึ่ง แบบที่สี่ จัดเรียงลำดับรายชื่อหนังสือตามปีที่พิมพ์ของหนังสือ แบบนี้ใช้กันน้อย ส่วนใหญ่ใช้ในการรวบรวมรายชื่อหนังสือเก่า ๆ หรือหนังสือที่พิมพ์ในสมัยที่เริ่มมีการพิมพ์

บรรณานุกรมที่จัดทำขึ้นจะเรียงลำดับรายการแบบใดก็ตาม ควรจัดให้ผู้ใช้สามารถค้นรายชื่อหนังสือในสาขาวิชาที่ต้องการได้ ถ้าคนใดสนใจเฉพาะชื่อผู้แต่งและชื่อหนังสือบรรณานุกรมเล่มนั้นจะอำนวยความสะดวกโดยง่าย สิ่งสำคัญเกี่ยวกับรายการในบรรณานุกรม คือ รายการบรรณานุกรมนั้นถูกต้องหรือไม่ และรายละเอียดเกี่ยวกับหนังสือแต่ละรายการครบถ้วนหรือไม่ รายละเอียดเท่าที่จำเป็น คือ ชื่อผู้แต่ง ชื่อหนังสือ ครั้งที่พิมพ์ สถานที่พิมพ์ ปีที่พิมพ์ จำนวนหน้า และในบางโอกาสราคาของหนังสือ (ซึ่งช่วยให้ความสะดวกในการจัดหาหนังสือ) เมื่อมีการใช้อักษรย่อในเรื่องเหล่านี้ ควรอธิบายไว้ในคำนำ

โรบินสัน (Robinson, A.M. Lewin. 1966 : 36-45) เสนอวิธีการ
เรียบเรียงบรรณานุกรมดังนี้ คือ

1. เรียงตามหมวดหมู่ (Classified)
2. เรียงตามวิชา (Subject classed)
3. เรียงตามลำดับตัวอักษรชื่อวิชาและคำขึ้นต้น (Alphabetical subject and entry word)
4. เรียงตามลำดับเหตุการณ์ (Annalistic)
5. เรียงตามลำดับตัวอักษรผู้แต่ง และ/หรือชื่อเรื่อง (Alphabetical author and/or title)
6. เรียงตามลำดับตัวอักษรแบบพจนานุกรม (Dictionary)
7. เรียงตามแหล่งที่พิมพ์ (Place of origin)

จวิลภรณ์ บุณยะกาญจน (จวิลภรณ์ บุณยะกาญจน 2521 : 121) ได้กล่าวถึง
ลักษณะการเรียบเรียงบรรณานุกรมไว้ว่า การเรียบเรียงบรรณานุกรมนี้จะเรียบเรียงได้ 3
ลักษณะ คือ

1. เรียบเรียงรายชื่อหนังสือธรรมดา คือบอกชื่อผู้แต่ง ชื่อหนังสือ สถานที่พิมพ์
บริษัทที่พิมพ์ ปีที่พิมพ์ จำนวนหน้า ราคา
2. เรียบเรียงรายชื่อหนังสือและอธิบายข้อความในหนังสือ มีบรรณนิทัศน์
(Annotation) เพิ่มเติมจากรายชื่อหนังสือธรรมดา ในบางครั้งจะให้เลขหมู่หนังสือกำกับ
ไว้ในรายชื่อหนังสือเล่มนั้น ๆ ด้วย
3. เรียบเรียงรายชื่อหนังสือและอธิบายข้อความในหนังสือ มีบรรณนิทัศน์และ
วิจารณ์หนังสือเพื่อให้รายละเอียดตามแบบการเรียบเรียงรายชื่อหนังสือธรรมดา แล้วมีการ
วิจารณ์ออกความคิดเห็นเพิ่มเติมไปกับรายชื่อหนังสือเล่มนั้นด้วย

ในการเรียงลำดับรายการของบรรณานุกรมตามหมวดหมู่ มีแผนการจัดหมวดหมู่
หนังสือแบบต่าง ๆ หลายแบบ สำหรับประเทศไทยแผนการจัดหมู่หนังสือซึ่งเป็นที่นิยมและ
รู้จักทั่วไปมี 2 ระบบ คือ แผนการจัดหมู่หนังสือระบบรัฐสภาอเมริกัน (Library of

Congress Classification) และระบบทศนิยมของคิวอี้ (Dewey Decimal Classification)

ระบบทศนิยมของคิวอี้ เป็นระบบการจัดหมู่หนังสือที่นิยมใช้กันแพร่หลายมากที่สุดในโลก ระบบหนึ่ง เป็นระบบที่จัดทำขึ้นตามหลักทฤษฎี คือ กำหนดการแบ่งหมวดหมู่ ความรู้ในแต่ละหมู่เป็นเกณฑ์แน่นอน โดยแบ่งวิชาความรู้ออกเป็น 10 หมวด แต่ละหมวดแบ่งเป็น 10 หมู่ แต่ละหมู่แบ่งเป็น 10 หมู่ย่อย และอาจแบ่งให้ละเอียดได้อีกโดยใช้จุดทศนิยมช่วย การแบ่งแต่ละหมู่เป็นไปอย่างมีเหตุผล โดยเริ่มต้นจากหนังสือที่มีเนื้อเรื่องอย่างกว้าง ๆ ไปจนถึงเนื้อเรื่องที่เฉพาะเจาะจง การแบ่งหมวดใหญ่ 10 หมวด มีดังนี้ (Dewey, Melvil 1971 : 449)

หมวด	000	เบ็ดเตล็ด
หมวด	100	ปรัชญา
หมวด	200	ศาสนา
หมวด	300	สังคมศาสตร์
หมวด	400	ภาษาศาสตร์
หมวด	500	วิทยาศาสตร์ รวมคณิตศาสตร์
หมวด	600	วิทยาศาสตร์ประยุกต์ (เทคโนโลยี)
หมวด	700	ศิลปกรรมและการบันเทิง คนตรี กีฬา
หมวด	800	วรรณคดี
หมวด	900	ประวัติศาสตร์ ภูมิศาสตร์ การท่องเที่ยว ชีวิตประวัติ

จากเอกสารประกอบคำบรรยายวิชาบรรณานุกรมเบื้องต้น (ภาควิชาบรรณารักษศาสตร์ มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ประสานมิตร ม.ป.ป. : 41 - 42) ได้อธิบายถึงการทำบรรณนิทัศน์ไว้ว่า บรรณนิทัศน์ (Annotation) เป็นสิ่งจำเป็นมากในการจัดทำบรรณานุกรม จะเป็นแบบใดแบบหนึ่งก็ได้ และไม่จำเป็นต้องมีบรรณนิทัศน์ทุก ๆ รายการ ให้เป็นคำอธิบายเพียงสั้น ๆ ก็ได้ สิ่งใดที่ไม่จำเป็นก็ไม่ควรกล่าวถึง บรรณนิทัศน์มีหลายแบบ ที่นิยมได้แก่

1. บรรณนิเทศน์อธิบายชื่อเรื่อง ในกรณีชื่อเรื่องไม่ชัดเจน
 2. บรรณนิเทศน์แบบสารบัญย่อ ใช้กับหนังสือที่มีผู้แต่งหลายคน แต่ละคนก็เขียนกันคนละส่วน หรือผู้เขียนคนเดียวกันแต่งหลายเรื่อง นอกจากนี้อาจจะใช้กับหนังสือรวมบทกวีและความเรียงก็ได้
 3. บรรณนิเทศน์สำหรับหนังสือที่พิมพ์ครั้งใหม่และเปลี่ยนชื่อใหม่ แบบนี้มีความสำคัญยิ่งสำหรับบรรณานุกรมเพื่อการค้นคว้า
 4. บรรณนิเทศน์แสดงความสัมพันธ์ระหว่างงาน เช่นกล่าวถึงผู้แต่งว่าแต่งหนังสือเล่มไหนเล่มใดด้วย
 5. บรรณนิเทศน์แสดงแหล่งที่มาของงาน ไขว่หากในบรรณานุกรมของผู้แต่งคนเดียวกัน
 6. บรรณนิเทศน์เพื่อแสดงคุณสมบัติของผู้แต่ง เพื่อจูงใจคนอ่าน
- บรรณนิเทศน์ดังกล่าวอาจจะมีตั้งแต่ 1 - 12 บรรทัด ตามความจำเป็น แต่ควรพยายามย่อให้เหลือเฉพาะที่สำคัญจริง ๆ เพียง 2 - 3 บรรทัดเท่านั้น การย่อเรื่องหนังสือหรือบทความจากวารสารก็จะช่วยให้ผู้ใช้ ผู้วิจัยใครรายละเอียดเกี่ยวกับเนื้อหา และเป็นการขยายความบรรณนิเทศน์ด้วย

การจัดทำบรรณานุกรมแบบมีบรรณนิเทศน์สังเขปประกอบนั้น สุนทรีย์ หังสสุต (สุนทรีย์ หังสสุต 2521 : 74 - 75) ได้แนะนำไว้ว่า บรรณนิเทศน์สังเขปในบรรณานุกรมควรจะสั้นกระชับรัดกุม และในบางกรณีการจัดทำบรรณนิเทศน์สังเขปจะอำนวยความสะดวกมาก เช่น ช่วยขยายความของชื่อหนังสือ เมื่อชื่อหนังสือนั้นไม่บังให้ทราบถึงเรื่องราว หรือหัวข้อวิชาของหนังสือสารคดีเล่มนั้นเลย นอกจากนี้บรรณนิเทศน์สังเขปอาจจัดทำในรูปของโน้ตระบบเนื้อหาวิชาในหนังสือเล่มนั้น ๆ หรือใส่ยู่อานไคทราวเกี่ยวกับชื่อหนังสือที่เปลี่ยนแปลงการพิมพ์ครั้งที่ต่อมา หรือเกี่ยวกับความสัมพันธ์ระหว่างหนังสือเล่มนั้นกับเล่มอื่น ๆ หรือเกี่ยวกับเบื้องหลังของการเขียนหนังสือเล่มนั้นของผู้แต่ง และเกี่ยวกับความรู้หรือประสบการณ์ของผู้แต่งในกรณีที่จะช่วยเสริมสร้างใจงานชิ้นนั้นเป็นงานที่น่าเชื่อถือ

สำหรับส่วนที่เป็นครรชนี (Indexes) โรบินสัน (Robinson, A.M. Lewin. 1966 : 35) กล่าวว่า ครรชนีจะช่วยให้บรรณานุกรมมีค่ายิ่งขึ้น ซึ่งควรทำไปพร้อม ๆ กัน

โดยมีกรรมวิธีที่ชัดเจน ซึ่งสามารถทำได้โดยการสำเนาข้อมูลทางไวคองดลงรายการหลัก ส่วนกรรมวิธีที่เร่องนั้นก็สามารถทำได้ไม่ยากนัก

บรรณานุกรมที่มีรายการเกินกว่า 50 รายการ กรรมวิธีนี้ ในกรณีนี้ผู้แต่งให้ รวมถึงผู้แปล ผู้รวบรวม ผู้วาดภาพ บรรณาธิการ และอื่น ๆ ไวคองด พร้อมทั้งเลขกำกับ รายการ ส่วนกรรมวิธีที่เร่องไม่จำเป็นนัก จะทำกับเร่องเบ็ดเตล็ดของวรรณคดีปริสทธิ์และงานของผู้เขียนคนใดคนหนึ่งเท่านั้น กรรมวิธีเร่องนี้เป็นสิ่งจำเป็นอย่างยิ่งสำหรับบรรณานุกรมทางสังคมศาสตร์ วรรณคดีปริสทธิ์ และผลงานของนักเขียน กรรมวิธีควรเป็นค่ากลาง ๆ และไม่ควรรักษาที่มีความหมายพ้องกัน (Robinson, A.M. Lewin. 1966 : 62)

ในรายงานวิจัยเกี่ยวกับชีวประวัติและผลงานวรรณกรรมของ ม.ล. ปิ่น มาลากุล ปรากฏว่ายังไม่มีผู้ใดทำมาก่อน แต่มีการจัดทำบรรณานุกรมผลงานวรรณกรรมของ ม.ล. ปิ่น มาลากุล คือ กฤษณา สินไชย (กฤษณา สินไชย 2513 : 28 หน้า) ได้รวบรวม บรรณานุกรม เร่อง บรรณานุกรมงานเขียนของ ศาสตราจารย์หม่อมหลวงปิ่น มาลากุล โดยรวบรวมเฉพาะเร่องที่พิมพ์เป็นเล่ม จำนวน 95 เร่อง เรียงตามลำดับอักษรชื่อเร่อง แยกเป็นภาษาไทยและอังกฤษ ให้รายละเอียดเกี่ยวกับชื่อเร่อง สถานที่พิมพ์ สำนักพิมพ์ ปีที่พิมพ์ และจำนวนหน้า บางเล่มมีบรรณนิทัศน์ประกอบ ไม่มีเร่องย่อของหนังสือ พิมพ์ออกสำเนา

นอกจากนี้ยังมีงานวิจัยที่เกี่ยวกับการจำแนกประเภทหนังสือ คือ

สุพิชฌ์ สองแสงจันทร์ (สุพิชฌ์ สองแสงจันทร์ 2512 : 494 หน้า) ได้ทำวิทยานิพนธ์เร่อง การศึกษาประเภทของหนังสืออนุสรณ์ในงานอาปนกิจศพที่คัดลอกเร่องจากต้นฉบับของหอสมุดแห่งชาติและเร่องที่ได้จากแหล่งอื่น ๆ ระหว่างปี พ.ศ. 2501 - 2510 เสนอผลการสำรวจจนกว่าถึงแนวโน้มในความสนใจของสังคมในแต่ละปีที่มีการออกหนังสืออนุสรณ์ในงานอาปนกิจศพ ที่คัดลอกเร่องจากต้นฉบับของหอสมุดแห่งชาติและเร่องที่ได้จากแหล่งอื่น ๆ ในแต่ละหมวดวิชา ปริมาณของแต่ละหมวดวิชา เร่องที่พิมพ์ออกบ่อยครั้ง และเสนอแนะเกณฑ์สำหรับการพิมพ์หนังสืออนุสรณ์ในงานอาปนกิจศพให้มีปริมาณและคุณภาพที่เหมาะสม

สุนีย์ คาราศิลป์ (สุนีย์ คาราศิลป์ 2521 : 332 หน้า) ทำวิจัยเรื่อง
 การจำแนกผลงานจากชีวประวัติที่ปรากฏในหนังสืออนุสรณ์งานศพ ระหว่างปี พ.ศ. 2516-
 2520 โดยจำแนกผลงานจากชีวประวัติที่ปรากฏในหนังสืออนุสรณ์งานศพ ระหว่างปี พ.ศ.
 2516 - 2520 ในด้านวรรณกรรม กวีกรรม ประติมากรรม และรวบรวมชีวประวัติคน
 ไทย จัดทำเป็นอักษรานุกรมชีวประวัติ แล้ววิเคราะห์หาความถี่ของชื่อเรื่องตามหมวดวิชา
 10 หมวด ตามหลักเกณฑ์ของคิ้วี่ ปรากฏว่ารวบรวมผลงานด้านวรรณกรรมได้ 539 ชื่อเรื่อง
 ด้านศิลปกรรม 103 ชื่อเรื่อง ด้านประติมากรรม 10 ชื่อเรื่อง และรวบรวมชีวประวัติได้
 175 คน

ชำนัญ อิมสะอาด (ชำนัญ อิมสะอาด 2519 : 179 หน้า) ได้ศึกษาค้นคว้า
 เรื่องชีวิตและผลงานด้านวรรณกรรมของพุทธทาสภิกขุ โดยศึกษาและวิเคราะห์ชีวประวัติของ
 พุทธทาสภิกขุ ในด้านการค้าเป็นชีวิต การเผยแผ่ศาสนา และการประพันธ์ พร้อมทั้งรวบรวม
 รวบรวมรายชื่อผลงานด้านวรรณกรรมของพุทธทาสภิกขุทั้งหมด โดยจัดทำบรรณานุกรมเรียงตาม
 ลำดับหัวเรื่อง ทำบรรณนิทัศน์สังเขป และครุฑนชื่อเรื่อง ผลการศึกษาค้นคว้าปรากฏว่า
 ผลงานด้านวรรณกรรมของพุทธทาสภิกขุมีทั้งระดับโลกุตระและระดับศีลธรรม การจัดทำในรูปแบบ
 ของบรรณานุกรมเป็นประโยชน์แก่บรรณารักษ์ในการเลือกซื้อวรรณกรรมทางพุทธศาสนา และ
 เป็นคู่มือในการค้นหาเกี่ยวกับวรรณกรรมพุทธศาสนาแก่ผู้สนใจทั่วไป

เฉลียว พันธุ์สีดา (เฉลียว พันธุ์สีดา 2517 : 378 หน้า) ทำวิจัยเรื่อง
 ชีวประวัติและผลงานวรรณกรรมของ หลวงวิจิตรวาทการ โดยศึกษาชีวประวัติของหลวง
 วิจิตรวาทการ ในด้านการค้าเป็นชีวิต การศึกษา การงาน และการประพันธ์ ซึ่งเก็บใน
 ด้านประวัติศาสตร์ รวบรวมรายชื่อผลงานวรรณกรรมของหลวงวิจิตรวาทการ ทั้งหมด จำแนก
 ประเภทตามหลักการแบ่งหมวดหมู่ของคิ้วี่ จัดทำบรรณนิทัศน์สังเขปเฉพาะสาขาวิชา ปรัชญา
 ศาสนา สังคมศาสตร์ และประวัติศาสตร์ พร้อมทั้งวิเคราะห์หีบประพันธ์ ประเภทสารคดี
 เชิงวิชาการในด้านเนื้อหาสาระ ประเด็นปัญหา ทศนคติและมโนธรรม และลักษณะรูปแบบ
 และคุณภาพของ การพิมพ์.

ชีวประวัติและผลงานกรรมกรรมของ ม.ล. ปิ่น มาลากุล

ม.ล. ปิ่น มาลากุล เป็นบุตรเจ้าพระยาพระเสด็จสุเรนทราธิบดี (ม.ร.ว. เบี้ย มาลากุล) อดีตเสนาบดีกระทรวงมหาดไทย และท่านผู้หญิง เสงี่ยม พระเสด็จสุเรนทราธิบดี เกิดเมื่อวันที่ 24 ตุลาคม พ.ศ. 2446 ณ บ้านถนนอัษฎางค์ อำเภอพระนคร จังหวัดพระนคร สมรสกับ น.ส. คุณหญิง ไกรฤกษ์ (ปัจจุบันคือท่านผู้หญิงคุณหญิง มาลากุล ณ อยุธยา) บุตรีเจ้าพระยามหิธร และท่านผู้หญิงกลีบ มหิธร เมื่อ พ.ศ. 2474 ม.ล.ปิ่น มาลากุล มีพี่น้องรวมทั้งสิ้น 10 คน คือ

1. ม.ล. (หญิง) ปก มาลากุล
2. ม.ล. (หญิง) ป่อง มาลากุล
3. ม.ล. (หญิง) ปอง มาลากุล
4. ม.ล. (ชาย) ปิ่น มาลากุล
5. ม.ล. (หญิง) เปนทรี มาลากุล
6. ม.ล. (หญิง) เปี่ยมสิน มาลากุล
7. ม.ล. (ชาย) ปนศักดิ์ มาลากุล
8. ม.ล. (หญิง) ปานตา มาลากุล
9. ม.ล. (ชาย) ประวัติ มาลากุล (ทางมารดา)
10. ม.ล. (หญิง) นกนอย มาลากุล (ทางมารดา)

(อนุสรณ์เจ้าพระยาพระเสด็จสุเรนทราธิบดี เสนาบดีกระทรวงมหาดไทย 2454 - 2458 2510 : 11 - 12)

การศึกษา

ม.ล. ปิ่น มาลากุล ได้เริ่มการศึกษาที่บ้าน เมื่ออายุประมาณ 4 ขวบ โดยมีครูมาสอน คือ พระยาอนุศาสน์พัฒนการ พระยาพิทยาศาสตร์วิธาน และหลวงไวฑูรย์

(ม.ล. เจ้า อิศรางกูร) จนอายุได้ 7 ปี จึงได้เข้าศึกษาในโรงเรียนที่โรงเรียนสวนกุหลาบวิทยาลัย โดยเข้าเรียนในชั้นประถมศึกษา เมื่อถึงปลายปีสามารถสอบไล่ได้ และเลื่อนไปเรียนชั้นมัธยมปีที่ 1 ม.ล. ปิ่น มาลากุล เรียนอยู่ที่โรงเรียนสวนกุหลาบวิทยาลัยจนสอบไล่ได้ชั้นมัธยมปีที่ 3 เมื่อ พ.ศ. 2456 ขณะที่มีอายุได้ 10 ปี

พ.ศ. 2457 บิดาได้นำเขาถวายตัวต่อพระบาทสมเด็จพระมงกุฎเกล้าเจ้าอยู่หัว จึงได้ย้ายไปเข้าเรียนที่โรงเรียนมหาดเล็กหลวง (ปัจจุบันคือโรงเรียนวชิราวุธวิทยาลัย) โดยเรียนชั้นมัธยมปีที่ 3 อีก 1 ปี ผลการเรียนที่ปรากฏว่ามีความสนใจในวิชาเลขคณิต และวิชาภาษาอังกฤษมาก โดยเฉพาะวิชาเลขคณิต สอบได้ 100 เปอร์เซนต์ เสมอ และได้รับรางวัลอยู่เป็นประจำ ในด้านกีฬาที่มีความสนใจ ได้เป็นนักฟุตบอลในการแข่งขันระหว่างชั้น

พ.ศ. 2458 ขณะที่กำลังเรียนอยู่ชั้นมัธยมปีที่ 4 พระบาทสมเด็จพระมงกุฎเกล้าเจ้าอยู่หัว มีพระบรมราชโองการโปรดเกล้าฯ ให้เป็นนักเรียนมหาดเล็กรับใช้ ได้รับเงินเดือน เดือนละ 20 บาท (เมื่อ พ.ศ. 2459) จึงต้องไปปฏิบัติงานมหาดเล็กในพระบรมมหาราชวัง ไม่ได้เรียนที่โรงเรียนอีก แต่ปลายปีนั้นยังคงมาสอบไล่และสามารถสอบผ่านชั้นมัธยมปีที่ 5 เลื่อนไปเรียนชั้นมัธยมปีที่ 6 นับตั้งแต่นั้นท่านไม่ได้มาเรียนหรือมาสอบที่โรงเรียนอีกเลย จึงเป็นการจบการศึกษาในโรงเรียนในประเทศไทยแต่เพียงเท่านั้น อย่างไรก็ตามท่านก็ได้ศึกษาเล่าเรียนด้วยตนเองเรื่อยมา ตลอดเวลาที่เป็นักเรียนมหาดเล็กรับใช้อยู่ประมาณ 6 ปีเศษ นอกจากนี้ยังได้เป็นนักเรียนเสือป่าตลอดมาอีกด้วย

พ.ศ. 2464 มีพระบรมราชโองการโปรดเกล้าฯ ให้ได้รับทุนของกระทรวงธรรมการ เดินทางไปศึกษาวิชาโบราณคดีวันออก (สัทสฤต) ณ ประเทศอังกฤษ ตอนแรกได้ไปอยู่กับครอบครัวของ Mr. Marshall ที่เมือง Brighton เพื่อฝึกฝนด้านภาษาและประเพณี เป็นเวลาประมาณปีเศษ ต่อจากนั้นจึงได้เข้าศึกษา ณ School of Oriental Studies มหาวิทยาลัยลอนดอน และได้เริ่มเรียนภาษาสันสกฤตเป็นครั้งแรกที่นี่

พ.ศ. 2467 เมื่อสอบไล่ได้ชั้นปีที่ 1 ที่มหาวิทยาลัยลอนดอนแล้ว ได้สอบเข้าศึกษาต่อที่มหาวิทยาลัยออกซฟอร์ด และศึกษาอยู่เป็นเวลา 4 ปี โดยเลือกภาษาสันสกฤตเป็นวิชาเอก

ภาษาบาลีเป็นวิชาโท ได้รับปริญญาตรี เกียรตินิยมทางภาษาสันสกฤต (B.A. Honours) เมื่อ พ.ศ. 2471 และในระหว่างที่เป็นนักศึกษาเคยเข้าแข่งขันกีฬา คือ เทนนิส ฟุตบอล และชกอีกด้วย

พ.ศ. 2472 ม.ล. ปิ่น มาลากุล ได้ศึกษาคณะทางวิชาครูที่มหาวิทยาลัยออกซฟอร์ดเพิ่มเติมอีก 1 ปี แต่ในปลายปีนั้น หลังจากผ่านการสอบสอบและสอบข้อเขียนบางวิชา ท่านเกิดมึนป่วยลง เนื่องจากตรากตรำมาก เพราะการไปฝึกสอนนั้นต้องออกจากที่พักแต่เช้าตรู่เพื่อขึ้นรถ และต้องเดินต่อไปอีกไกล ระยะที่ออกไปฝึกสอนนั้นเป็นฤดูหนาวด้วยอากาศหนาวจัดทำให้ร่างกายทนไม่ไหว จึงต้องเดินทางไปรักษาตัวที่ประเทศสวิสเซอร์แลนด์ เป็นเวลาประมาณหนึ่งปี ในระหว่างนั้นได้ศึกษาภาษาเยอรมันบ้าง

พ.ศ. 2474 ในระหว่างที่ฝึกงานที่สวิสเซอร์แลนด์นี้เอง มหาวิทยาลัยออกซฟอร์ด ได้พิจารณามอบปริญญาโททางอักษรศาสตร์ (M.A.) ให้ และเมื่อได้รับปริญญาโทแล้วก็เดินทางกลับประเทศไทยในปีที่

ระหว่างที่ศึกษาอยู่ที่ประเทศอังกฤษ ม.ล. ปิ่น มาลากุล ได้มีกิจกรรมที่สำคัญ ๆ คือ

1. ได้รับเลือกให้เป็นกรรมการของสมาคมศิษย์เก่าในพระบรมราชูปถัมภ์ (สมาคมคนไทยในอังกฤษ) หลายสมัย

2. ได้รับเลือกให้เป็นผู้ช่วยบรรณาธิการหนังสือพิมพ์ "สามัคคีสาร" ของสมาคมศิษย์เก่า 1 สมัย ระหว่างปี พ.ศ. 2469 - 2470

3. ได้รับเลือกจากมหาวิทยาลัยออกซฟอร์ดให้เป็นตัวแทนไทย เข้าร่วมประชุมสมาคมสันนิบาตนานาชาติของมหาวิทยาลัย เรื่อง "International Understanding"

ในปี พ.ศ. 2467

4. ได้รับแต่งตั้งให้เป็นตัวแทนไทยเข้าร่วมเรื่อง "Adult Education" ณ มหาวิทยาลัยเคมบริดจ์ ในปี พ.ศ. 2472

5. พ.ศ. 2474 เมื่อสำเร็จการศึกษาแล้ว ก่อนเดินทางกลับประเทศไทย รัฐบาลไทยได้ส่งให้ทำงานเป็นเจ้าหน้าที่ Temporary Collaborator ของสันนิบาตชาติ (League of Nations) ณ กรุงเจนีวา ประเทศสวิสเซอร์แลนด์ เป็นเวลาประมาณ

1. เกิดขึ้น

เมื่อกลับประเทศไทยแล้ว พ.ศ. 2498 - 2499 ม.ล. ปิ่น มาลากุล ได้เข้าศึกษาในวิทยาลัยป้องกันราชอาณาจักร (รุ่นแรก) นับเป็นการศึกษาพิเศษหลังจากจบการศึกษาจากต่างประเทศ

นอกจากนี้ ท่านยังได้รับปริญญาคุณวุฒิบัณฑิตศึกษาศาสตร์ จากมหาวิทยาลัยต่าง ๆ ดังนี้คือ

- สาขาครุศาสตร์จาก พุทธวงกรมมหาวิทยาลัย
- สาขาศึกษาศาสตร์จาก มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ
- สาขาศิลปศาสตร์จาก มหาวิทยาลัยเชียงใหม่
- สาขาโบราณคดีจาก มหาวิทยาลัยศิลปากร
- สาขาศึกษาศาสตร์จาก มหาวิทยาลัยศิลปากร
- สาขากฎหมายจาก มหาวิทยาลัยอินเดียนา (L.L.D.)

นอกจากจะมีความรู้ในสาขาต่าง ๆ อย่างกว้างขวางแล้ว ม.ล. ปิ่น มาลากุล ยังมีความรู้ที่นายกองของ อย่างยิ่งในทางวิชาคณิตศาสตร์ คือท่านเป็นนักคณิตศาสตร์ระดับโลก ที่ชาวไทยไม่ค่อยทราบเท่าไรนัก ถึงแม้ท่านจะไม่ได้ศึกษาเล่าเรียนมาทางค่านนี้โดยตรง ท่านชอบวิชาเลขคณิตมาตั้งแต่เยาว์วัย สอบได้คะแนนเต็มเสมอ ท่านมีความรู้สึกที่ว่าวิชาคณิตศาสตร์เป็นสิ่งมหัศจรรย์ เย้ายวนชวนใจ และเป็นความherrรษาในชีวิต การแก้ปัญหาคณิตศาสตร์ได้เป็นความสนุกสนานในชีวิตของท่าน

ปัญหาทางคณิตศาสตร์ปัญหาแรกของท่านเกิดขึ้นเมื่อสมัยที่ท่านยังเป็นเด็กเล็กจำความไม่ได้ มารดาของท่านได้เล่าให้ฟังภายหลังว่า คราวหนึ่งมารดาได้ไ้ท่านไปหยิบพลูจิบแล้วประมาณ 50 - 60 จีบ มาจำนวนครึ่งหนึ่ง ซึ่งตอนนั้นท่านยังนับจำนวนไม่เป็นแต่ท่านได้ใช้มือทั้งสองข้างจับพลูข้างละจิบออกมาวางแยกเป็น 2 กอง อย่างช้า ๆ ทีละจิบ ๆ พร้อมกับจินในที่สุดก็สามารถแบ่งพลูออกเป็นสองกองเท่า ๆ กันได้สำเร็จ สามารถแบ่งครึ่งพลูจิบได้ (Miscellaneous Problems. 1960 : 1 - 2)

ปัญหาคณิตศาสตร์ที่เป็นแรงผลักดันส่วนหนึ่งที่ทำให้ ม.ล. ปิ่น มาลากุล เกิดความสนใจในการค้นคว้าทางคณิตศาสตร์ คือพระบาทสมเด็จพระมงกุฎเกล้าเจ้าอยู่หัว ได้โปรดให้

ท่านไปค้นคว้าวันที่พระบรมหาราชทรงขนช้างกับพระมหาอุปราชานั้นเป็นวันอะไร
 (อาทิตย์ - เสาร์) ตอนนั้นท่านอายุได้ 16 ปีเท่านั้น ท่านพยายามหาคำตอบอยู่หลายวัน
 ก็ไม่สำเร็จ จึงเข้าไปกราบบังคมทูล พระบาทสมเด็จพระมงกุฎเกล้าเจ้าอยู่หัว ตรัสว่า
 "ฉันรู้แล้วว่าวันนั้นเป็นวันอะไร" แต่ทว่าทรงทดลองปัญญาหรือทรงแกล้งใจเล่น ๆ นั้นเอง
 จนกระทั่งท่านได้ไปต่างประเทศ คราวหนึ่งได้ขบใจขยี้เลขาว่าวันที่เท่านั้น เดือนนี้ ปีนี้ จะ
 เป็นวันอะไร ท่านได้คำนวณไปตามหลักเกณฑ์ และได้คำตอบไม่ยากนัก จึงลองคิดทำเป็น
 สูตรสำเร็จรูป วันหนึ่งในราว พ.ศ. 2470 เมื่อรับประทานอาหารเช้าที่บ้านพักใน
 มหาวิทยาลัยออกซฟอร์ด ราว ๆ 4 ทุ่มก็เริ่มคิดจนรุ่งสว่างก็สำเร็จเป็นปฏิทินด้านนี้ และ
 ต่อมาท่านยังได้คิดค้นทำแผนผังเลื่อน (Slide rules) หวานเดือนนี้สำหรับผู้ไม่ต้องการ
 คณิตเลข และสร้างถวายพระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัว เมื่อปี พ.ศ. 2514 ถวาย (สมบัติ
 จำปาเงิน 2518 : 38)

การทำงาน

เมื่อ ม.ล. ปิ่น มาลากุล สำเร็จการศึกษา เดินทางกลับประเทศไทยแล้วได้เข้า
 ปฏิบัติงานทางด้านการศึกษาโดยตลอด นอกจากจะเป็นกำลังสำคัญในด้านการศึกษาของ
 ประเทศไทยแล้ว ยังมีบทบาทในด้านการศึกษาระหว่างชาติอีกด้วย

พ.ศ. 2474 เข้ารับราชการในกรมวิชาการ (ขณะนั้นใช้ชื่อว่ากรมวิชาการ)
 กระทรวงศึกษาธิการ ในตำแหน่งอาจารย์ประจำกรมวิชาการ มีหน้าที่เกี่ยวกับการตรวจ
 แบบเรียน ตามเสด็จเสนาบดีกระทรวงฯ ไปตรวจโรงเรียนตามหัวเมืองต่าง ๆ และงาน
 เบ็ดเตล็ดอื่น ๆ เช่น สอนภาษาไทยให้แก่สวามีสัตยานันท์บุรี เมื่อครั้งที่มาประเทศไทย ฯลฯ
 และในปีปลายปีนั้นได้รับพระราชทานยศเป็นรองอำมาตย์เอก

พ.ศ. 2475 ย้ายไปเป็นอาจารย์ในคณะอักษรศาสตร์และวิทยาศาสตร์ จุฬาลงกรณ์
 มหาวิทยาลัย โดยได้รับมอบหมายให้สอนวิชาภาษาไทยและคณิตศาสตร์ในคณะอักษรศาสตร์
 สอนวิชาภาษาอังกฤษในคณะวิทยาศาสตร์ และสอนวิชาภาษาไทยในคณะรัฐศาสตร์

พ.ศ. 2477 ได้รับแต่งตั้งให้ดำรงตำแหน่งหัวหน้าแผนกฝึกหัดครูมัธยมศึกษา
อักษรศาสตร์¹ (คือคณะครุศาสตร์ในจุฬอนันท์) พร้อมกันนี้ได้ดำรงตำแหน่งอาจารย์ใหญ่
โรงเรียนมัธยมหลวง (ซึ่งตั้งเมื่อ พ.ศ. 2473) เป็นโรงเรียนสาธิตของแผนกฝึกหัดครู
มัธยมและเป็นโรงเรียนสาธิตแห่งแรกในประเทศไทยด้วย งานสำคัญในตำแหน่งหัวหน้าแผนก
ฝึกหัดครูมัธยม คณะอักษรศาสตร์ คือ ได้เริ่มจัดให้มีการฝึกสอนและฝึกงานตามโรงเรียน
ต่าง ๆ ตลอดหนึ่งภาคเรียน (ภาคกลาง) ขึ้น ส่วนงานสำคัญในตำแหน่งอาจารย์ใหญ่
โรงเรียนมัธยมหลวงคือได้จัดให้มีวิชาหัตถกรรมขึ้นเป็นครั้งแรก โดยจัดตั้งโรงงานหัตถกรรม
ขึ้นในโรงเรียน

พ.ศ. 2480 ได้รับมอบหมายให้จัดตั้งโรงเรียนเตรียมอุดมศึกษาแห่งจุฬาลงกรณ์
มหาวิทยาลัย² ท่านได้เริ่มงานขึ้นนี้ด้วยตนเองทุกอย่าง เช่นการออกแบบแปลน ความคุม
การก่อสร้างอาคารเรียน เป็นต้น และได้รับแต่งตั้งให้ดำรงตำแหน่งผู้อำนวยการคนแรกของ
โรงเรียนนี้ ตลอดระยะ 5 ปีแรกที่เปิดดำเนินการสอน งานสำคัญที่นี้ได้วางระเบียบ
สหศึกษาขึ้น และคิดแบบตารางสอนตารางขึ้นใช้เป็นครั้งแรก ซึ่งได้ใช้กันต่อมาจนกระทั่ง
ปัจจุบัน ในปีต่อ ๆ มา ม.ล. ปิ่น มาลากุล ยังได้ดำเนินการจัดให้มีสาขาของโรงเรียน
เตรียมอุดมศึกษาในส่วนภูมิภาคขึ้นในจังหวัดต่าง ๆ คือ เชียงใหม่ เพชรบูรณ์ ฉะเชิงเทรา
อยุธยา ลพบุรี อุบลราชธานี นครราชสีมา และราชบุรี นอกจากนั้นยังได้รับมอบหมาย
จากกระทรวงศึกษาธิการให้เตรียมจัดตั้งมหาวิทยาลัยส่วนภูมิภาคขึ้นที่เชียงใหม่ สงขลา และ
อุบลราชธานี แต่บังเอิญเกิดสงครามโลกครั้งที่ 2 ขึ้นเสียก่อน โครงการจึงต้องระงับไป

¹ เรียกกันทั่วไปว่า ป.ม. จุฬา

² เมื่อ พ.ศ. 2479 รัฐบาลได้เปลี่ยนแผนการศึกษาแห่งชาติใหม่ให้มีชั้นมัธยมสูงสุดเพียง
6 ชั้น เมื่อจะเข้าอุดมศึกษาก็ให้ไปเข้าชั้นเตรียมอุดมตามสาย เช่นเตรียมธรรมศาสตร์
เตรียมแพทย เตรียมนายร้อย ก็เรียนเพื่อเข้าศึกษาต่อในมหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์
มหาวิทยาลัยแพทยศาสตร์ และโรงเรียนนายทหาร เป็นต้น สำหรับเตรียมอุดม เพื่อให้เข้า
ศึกษาในจุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

พ.ศ. 2485 ได้รับแต่งตั้งให้ดำรงตำแหน่งอธิบดีกรมสามัญศึกษา (เดิม) และอยู่ในตำแหน่งนี้ตลอดสมัยสงคราม (18 กุมภาพันธ์ พ.ศ. 2485 - 10 กันยายน พ.ศ. 2489) งานสำคัญในระหว่างดำรงตำแหน่งนี้คือ

1. ผูกฐานะครู ทั้งครูโรงเรียนประชาบาลและครูโรงเรียนรัฐบาล โดยการปรับอัตราเงินเดือนใหม่หมด แก่กฎหมายให้ครู ป.ป. เป็นชั้นตรีได้ ยกฐานะครูใหญ่เป็นชั้นเอกหลายคน เป็นชั้นโทนับร้อย

2. เริ่มวิธีสนับสนุนโรงเรียนราษฎร์ โดยการเพิ่มเงินอุดหนุนให้มากขึ้น

3. เริ่มปรับปรุงการสอนภาษาไทยในชั้นเตรียมประถม

4. เปิดโรงเรียนมัธยมศึกษาตอนปลายขึ้นครบทุกจังหวัด

5. ขอรื้อที่ดินที่ถนนประสานมิตร เพื่อเตรียมตั้งโรงเรียนฝึกหัดครูแบบมาตรฐานขึ้น

ในระหว่างนี้ยังดำรงตำแหน่งผู้อำนวยการโรงเรียนเตรียมอุดมศึกษาอยู่ด้วยอีกตำแหน่งหนึ่ง จนกระทั่งถึง พ.ศ. 2487 จึงพ้นจากตำแหน่งนี้มาดำรงตำแหน่งอธิบดีกรมสามัญศึกษาแต่เพียงตำแหน่งเดียว

พ.ศ. 2489 ได้รับแต่งตั้งให้ดำรงตำแหน่งปลัดกระทรวงศึกษาธิการ และได้ดำรงตำแหน่งนี้เป็นเวลานานถึง 11 ปีเศษ (พ.ศ. 2489 - 2500) ซึ่งเป็นระยะที่ประเทศไทยได้ปรับปรุงการศึกษาอย่างมากที่สุด งานสำคัญในระหว่างนี้คือ

1. จัดตั้งแผนกฝึกหัดครูมัธยมขึ้นที่โรงเรียนเตรียมอุดมศึกษา ในปี พ.ศ. 2490 ซึ่งต่อมาเป็นวิทยาลัยวิชาการศึกษา ปทุมวัน (ปัจจุบันคือมหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ปทุมวัน)

2. จัดตั้งโรงเรียนฝึกหัดครูชั้นสูงขึ้นที่ถนนประสานมิตร ในปี พ.ศ. 2492 ซึ่งต่อมาโรงเรียนนี้ได้เลื่อนฐานะเป็นวิทยาลัยวิชาการศึกษาประสานมิตร ในปี พ.ศ. 2496 (คือมหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ประสานมิตร ในปัจจุบัน) และ ม.ล. ปิ่น มาลากุล ได้รับมอบหมายให้รักษาการในตำแหน่งอธิการคนแรก ระหว่างปี 2497 - 2499

3. ร่างแผนการศึกษาชาติ พ.ศ. 2494 ทั้งฉบับ

4. จัดตั้งกรมวิชาการขึ้นใน พ.ศ. 2495 และได้รับมอบหมายให้รักษาการในตำแหน่งอธิบดีคนแรกของกรมนี้ในระยะ 2 ปีแรก

5. จัดตั้งโรงเรียนเสาชิงช้า ปทุมวัน เมื่อ พ.ศ. 2496
6. จัดตั้งกรมการฝึกหัดครู เมื่อ พ.ศ. 2497 และรักษาการอธิบดีกรมการฝึกหัดครู
7. จัดตั้งโรงเรียนประถมสาธิต ประสาธมิตร พ.ศ. 2498
8. จัดการสัมมนาครั้งแรกในประเทศไทย คือ เรื่องการศึกษาประชาบาล

หลังจากการปฏิวัติ พ.ศ. 2500 ม.ล. ปิ่น มาลากุล ได้รับแต่งตั้งให้ดำรงตำแหน่ง รัฐมนตรีว่าการกระทรวงศึกษาธิการ และรัฐมนตรีว่าการกระทรวงวัฒนธรรม (จนถึงเดือน กันยายน พ.ศ. 2501 กระทรวงวัฒนธรรมได้ยุบมารวมกับกระทรวงศึกษาธิการ) เป็น รัฐมนตรีว่าการกระทรวงศึกษาธิการอยู่ 4 สมัย เป็นเวลา 11 ปีครึ่งคือ

- สมัยที่ 1 ดำรงตำแหน่งในคณะรัฐบาลชุกฉนวนพจน์ สารสิน พ.ศ. 2500 - 2501
- สมัยที่ 2 ดำรงตำแหน่งในคณะรัฐบาลชุกพลโทดอนม กิตติขจร พ.ศ. 2501-2502
- สมัยที่ 3 ดำรงตำแหน่งในคณะรัฐบาลชุกจอมพลสฤษดิ์ ธนะรัชต์ พ.ศ. 2502-2506
- สมัยที่ 4 ดำรงตำแหน่งในคณะรัฐบาลชุกจอมพลถนอม กิตติขจร พ.ศ. 2506-2512

(ประวัติกระทรวงศึกษาธิการ 2507 : 1112)

ในระยะนี้งานสำคัญคือ ตั้งแต่ปี พ.ศ. 2502 ได้ดำเนินการเรื่องโครงการพัฒนาการศึกษาในส่วนภูมิภาค แบ่งภาคการศึกษาเป็น 12 ภาค โครงการนี้มีผลสำคัญ 2 เรื่อง คือ

1. เกิดโรงเรียนมัธยมแบบประสมแห่งแรกขึ้นที่จังหวัดนครราชสีมา
2. เกิดมหาวิทยาลัยเชียงใหม่

พ.ศ. 2508 ขณะที่ยังดำรงตำแหน่งรัฐมนตรีว่าการกระทรวงศึกษาธิการ ม.ล. ปิ่น มาลากุล ได้รับแต่งตั้งให้เป็นอธิการบดีมหาวิทยาลัยศิลปากรด้วย และเมื่อพ้นจากตำแหน่ง รัฐมนตรีใน พ.ศ. 2512 ก็ยังคงเป็นอธิการบดีจนถึง พ.ศ. 2514 จึงได้ลาออก งานสำคัญในตำแหน่งอธิการบดีมหาวิทยาลัยศิลปากรคือ การจัดตั้งมหาวิทยาลัยศิลปากร วิทยาเขต นครปฐม บริเวณพระราชวังสนามจันทร์ และเปิดสอนวิชาซึ่งไม่ใช่ศิลปะเพื่อให้เป็นมหาวิทยาลัยที่สมบูรณ์

ที่มหาวิทยาลัยศิลปากร ในบริเวณพระราชวังสนามจันทร์นี้ ม.ล. ปิ่น มาลากุล ได้คิดสร้างห้องสมุดเก็บเสียงขึ้น มีวัตถุประสงค์คือรวบรวมเสียงต่าง ๆ ไว้เพื่อการค้นคว้าวิจัย

และเพื่อเป็นอุปกรณ์การเรียน เสียงที่รวบรวมไว้ได้แก่ พระราชดำรัส พระบรมราโชวาท ประกาศต่าง ๆ เพลงนานาชาติ คำปราศรัยของบุคคลสำคัญ ตัวอย่างเสียงภาษาต่าง ๆ เรื่องราวสำคัญต่าง ๆ วิธีการรวบรวมใช้วิธีบันทึกลงแถบบันทึกเสียง เก็บรวบรวมไว้ที่ศูนย์ ที่คณะอักษรศาสตร์ เมื่อจะฟัง เกี่ยวกับเรื่องราวโลกก็หมุนฟัง ได้จากแท่นซึ่งมีเลขรหัส มีแท่น ทั้งหมดรวม 50 แท่น ผู้ฟังสามารถกดปุ่ม เรียกฟัง เสียงที่ต้องการได้จากห้องฟังเสียง นอก จากนี้ยังสามารถถ่ายทอดมายังกรุงเทพฯ ได้อีกด้วย ปัจจุบันมีสถานีรับในกรุงเทพฯ 3 จุด คือ ที่ศูนย์โทรคมนาคม ถนนวิสุทธิกษัตริย์และในพระราชวังสวนจิตรลดาอีก 2 จุด

ส่วนหนึ่งของห้องสมุดเก็บเสียง คือ ปฏิทินเสียง ซึ่งเป็นผลมาจากปฏิทินล้านปีนั้น ม.ล. ปิ่น มาลากุล ได้วางแผนสร้างขึ้นจนสำเร็จได้ผลอย่างงาม วิธีการก็คือเมื่อต้องการ จะทราบวันเดือนปี ก็กดปุ่มว่าปฏิทินเสียง ซึ่งจะมีเสียงออกมา อธิบายความเบื้องต้นว่าผู้ฟัง หรือผู้ต้องการทราบนั้นจะต้องทำอะไรบางอย่าง จากนั้นจะมีเสียงขอให้คิดเลขในใจ (หลับตา คิดหรืออยู่ในที่มืด ฟังแต่เสียงก็คิดได้) ถ้าจะให้แม่นยำก็เอาเศษกระดาษมาคิดตามไป) เป็นขั้น ๆ จำนวน 10 ขั้น ขั้นสุดท้ายจะบอกได้ตามความประสงค์ของผู้ถาม โครงการ ปฏิทินเสียงนี้ได้ขยายออกเป็นคลื่นวิทยุ ควบควมรวมมือของศูนย์โทรคมนาคมของ กระทรวง มหาดไทย อนุญาตให้ไซของ 7 ศึกษาดูตรงมากรุงเทพฯ และมีโครงการจะติดต่อยังจังหวัด นครราชสีมา พอจะขยายไปนครราชสีมา ม.ล. ปิ่น มาลากุล ก็ลาออกจากมหาวิทยาลัย ศิลปากรเสียก่อน และยังไม่มีการกระทำต่อ

พ.ศ. 2510 ได้รับแต่งตั้งให้เป็นประธานคณะกรรมการดำเนินการจัดงานฉลอง วันพระบรมราชสมภพครบ 200 ปี ของพระบาทสมเด็จพระพุทธเลิศหล้านภาลัย

พ.ศ. 2512 หลังจากพ้นจากตำแหน่งรัฐมนตรีว่าการกระทรวงศึกษาธิการแล้ว ได้รับแต่งตั้งให้เป็นสมาชิกวุฒิสภา

พ.ศ. 2515 ได้รับแต่งตั้งให้เป็นสมาชิกสภานิติบัญญัติแห่งชาติ
 ตั้งแต่ระหว่างสงครามโลกครั้งที่ 2 ม.ล. ปิ่น มาลากุล ได้รับแต่งตั้งให้เป็น ราชบัณฑิต ดำรงตำแหน่งประธานสำนักศิลปกรรม ราชบัณฑิตยสถาน โดยเป็นราชบัณฑิต รุ่นแรกประเภทวรรณศิลป์ สาขาวรรณคดีและภาษาศาสตร์

งานสำคัญที่กำลังทำอยู่ในปัจจุบันคือ ตั้งแต่ พ.ศ. 2519 ได้รับแต่งตั้งเป็นประธาน คณะกรรมการฉลองพระบรมราชสมภพครบ 8 รอบ และ 100 ปี ของพระบาทสมเด็จพระมงกุฎเกล้าเจ้าอยู่หัว และได้ทำเนืองงานดูล่วงมาก่อนหน้านี้ โดยเฉพาะอย่างยิ่งการสร้างหอ วชิราวุฒานุสรณ์ เพื่อรวบรวมพระราชบันทึก ฯลฯ ไว้สำหรับการค้นคว้าของประชาชน นอกจากตำแหน่งทางราชการแล้ว ม.ล. ปิ่น มาลากุล ยังเคยดำรงตำแหน่ง ประธานกรรมการและกรรมการเกี่ยวกับการศึกษาระดับต่าง ๆ อีกมาก เช่น

- ประธานกรรมการสภามหาวิทยาลัย จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์ วิทยาลัยวิชาการศึกษา และเป็นกรรมการสภามหาวิทยาลัย เกษตรศาสตร์ และมหาวิทยาลัยเชียงใหม่

- ประธานกรรมการองค์การคาคูสุสภา (คนแรก)
- กรรมการสยามสมาคม ในพระบรมราชูปถัมภ์
- ที่ปรึกษาสภาพัฒนาการเศรษฐกิจแห่งชาติ
- ประธานกรรมการบริหารสภาการศึกษาแห่งชาติ

ในด้านการศึกษาระหว่างชาติ ม.ล. ปิ่น มาลากุล มีผลงานจำนวนมากเช่นกัน คือ

- ประธานกรรมการแห่งชาติว่าด้วย UNESCO
- หัวหน้าคณะผู้แทนไทยไปประชุม UNESCO และการประชุมระหว่างชาติว่าด้วยการศึกษาอื่น ๆ เช่นการสัมมนาเรื่อง Rural Adult Education การประชุม International Bureau of Education ฯลฯ รวมทั้งสิ้น 47 ครั้ง ต้องเดินทางไปประเทศต่าง ๆ รวม 19 ประเทศ คือ อังกฤษ สวีตเซอร์แลนด์ ฝรั่งเศส เบลานอน อินเดียน บราซิล อูรุกวัย สเปน ลาว ปากีสถาน ญี่ปุ่น เปอร์โตริโก สิงคโปร์ มาเลเซีย ฟิลิปปินส์ แคนาดา อินโดนีเซีย และอิหร่าน

ในการประชุมนานาชาติเช่นนี้ มีหลายครั้งที่ ม.ล. ปิ่น มาลากุล ได้รับเกียรติจากที่ประชุมให้ดำรงตำแหน่งสำคัญ หรือได้รับแต่งตั้งให้เป็นกรรมการคณะต่าง ๆ เช่น

พ.ศ. 2492 ในการประชุมสมัยสามัญ ครั้งที่ 4 ของ UNESCO ที่กรุงปารีส ประเทศฝรั่งเศส ได้รับแต่งตั้งให้เป็นกรรมการตรวจราสาร

พ.ศ. 2492 เป็นประธานการสัมมนา Rural Adult Education ที่ประเทศอินเดีย

พ.ศ. 2495 ในการประชุมสมัยสามัญ ครั้งที่ 7 ของ UNESCO ที่กรุงปารีส ประเทศฝรั่งเศส ได้รับแต่งตั้งให้ดำรงตำแหน่งสำคัญดังนี้คือ

1. เป็นรองประธานกรรมการโครงการ
2. ได้รับเลือกเป็นกรรมการบริหาร
3. ได้รับเลือกเป็นอนุกรรมการฝ่ายการเงิน

พ.ศ. 2497 เป็นรองประธานการประชุมการศึกษานานาชาติที่ประเทศสวิสเซอร์แลนด์

พ.ศ. 2497 เป็นรองประธานการประชุมใหญ่ที่ประเทศอูรุกวัย

พ.ศ. 2505 เป็นรองประธานการประชุมรัฐมนตรีศึกษาที่ประเทศญี่ปุ่น

พ.ศ. 2508 เป็นผู้ริเริ่มในการจัดตั้งองค์การ SEAMEO (Southeast Asian Ministers of Education Organization) เนื่องจากครั้งที่ ม.ล. ปิ่น มาลากุล ได้รวมการประชุมขององค์การ UNESCO มาหลายครั้ง ท่านเห็นว่าประเทศในเอเชียตะวันออกเฉียงใต้ไม่ได้รับความสนใจเท่าที่ควร และมักไม่ใคร่ได้รับเลือกให้เป็นกรรมการบริหารขององค์การ ฉะนั้นท่านจึงได้เชิญรัฐมนตรีกระทรวงศึกษาธิการของประเทศต่าง ๆ ในเอเชียตะวันออกเฉียงใต้ ซึ่งขณะนั้นมาประชุมอยู่ที่กรุงเทพฯ มาพบปะสนทนากันที่กระทรวงศึกษาธิการ โดยตกลงจะรวมมือช่วยเลือกกันในด้านต่าง ๆ นับเป็นจุดเริ่มต้นขององค์การ SEAMEO ท่านเป็นผู้จัดให้สำนักงานขององค์การอยู่ในกรุงเทพฯ และให้เลขาธิการคนแรกเป็นคนไทย

ปัจจุบัน SEAMEO เป็นองค์การระหว่างรัฐบาล มีวัตถุประสงค์เพื่อส่งเสริมการร่วมมือกันในกลุ่มประเทศเอเชียตะวันออกเฉียงใต้ ทางการศึกษา วิทยาศาสตร์และวัฒนธรรม ประเทศที่ร่วมเป็นสมาชิก มีอินโดนีเซีย ลาว มาเลเซีย พิลิปปินส์ สิงคโปร์ เวียดนาม กัมพูชา และไทย นอกจากนี้ยังมีสมาชิกสมทบ (Associate members) อีกคือ

ออสเตรเลีย ฝรั่งเศส และนิวซีแลนด์ มีหน่วยงานที่ทำหน้าที่บริหารงานคือ SEAMES (Southeast Asian Ministers of Education Secretariat) ซึ่งตั้งสำนักงานอยู่ที่ อาคารคาราคาม ถนนสุขุมวิท กรุงเทพฯ

การประพันธ์

เป็นที่ทราบกันดีว่า ม.ล. ปิ่น มาลากุล มีผลงานด้านการประพันธ์เป็นอันมาก มีทั้งงานด้านวิชาการ โดยเฉพาะที่เกี่ยวกับการศึกษา สารคดี ท่องเที่ยว บทละคร และ กวีนิพนธ์ ฯลฯ บุคคลสำคัญซึ่งทำให้ ม.ล. ปิ่น มาลากุล ได้รับยกย่องว่าเป็น "กวีรัตนโกสินทร์" คือพระบาทสมเด็จพระมงกุฎเกล้าเจ้าอยู่หัวนั่นเอง เจ้า สตะเวทิน โศภิตาภวดี ม.ล. ปิ่น มาลากุล ว่า (เจ้า สตะเวทิน 2519 : 98)

ในปฐมวัยหม่อมหลวงปิ่น มาลากุล เป็นมหาดเล็กของพระบาทสมเด็จพระมงกุฎเกล้าเจ้าอยู่หัว เคยเอาไว้ในหนังสือรวมกวีนิพนธ์ของท่านเล่มหนึ่งว่า เคยได้รับพระมหากรุณาธิคุณทรงสอนวิธีแต่งโคลงสี่สุภาพให้ ฉะนั้นถ้าพูดอย่างธรรมดา ๆ กวามหม่อมหลวงปิ่น มาลากุล เป็นศิษย์สมเด็จพระมหาธีรราชเจ้า ในทางกวีนิพนธ์นั่นเอง แต่อันที่จริงควรจะเรียกว่าเป็นศิษย์ทางแต่งหนังสือ จะถูกต้องมากกว่า เพราะหม่อมหลวงปิ่น มาลากุล แต่งหนังสือแทบทุกชนิด กวีที่เป็นศิษย์พระเจ้าแผ่นดินมีดังนี้

ระหว่างปี พ.ศ. 2458 - 2564 ขณะที่ ม.ล. ปิ่น มาลากุล เป็นนักเรียนมหาดเล็กรับใช้ของพระบาทสมเด็จพระมงกุฎเกล้าเจ้าอยู่หัวนั้น ท่านได้รับการฝึกหัดอบรมทางการละครมากที่สุด พระบาทสมเด็จพระมงกุฎเกล้าเจ้าอยู่หัวมักจะโปรดให้อาบบทละครที่ทรงพระราชนิพนธ์เสร็จใหม่ ๆ ให้อ่านเป็นประจำ ในคานการแสดงละครเคยแสดงละครพระราชนิพนธ์หลายเรื่อง ทั้งละครร่ำ และละครพูด ละครเรื่องสำคัญ ๆ ที่เคยแสดง เช่น เรื่องโพงพาง และหัวใจกัมภ เป็นต้น นอกจากนี้เคยได้รับเลือกให้เป็นหัวหน้าชุดละคร

(คัมภีร์กระบโอบ)¹ หลายครั้ง ส่วนในกานการหนังสือพิมพ์ และการแต่งบทร้อยกรองก็ได้รับการฝึกสอนในการแต่งโคลงสี่สุภาพจากพระบาทสมเด็จพระมงกุฎเกล้าเจ้าอยู่หัวโดยตรง และทรงแต่งตั้งให้อยู่ในคณะบรรณาธิการหนังสือพิมพ์ "คุุสิทสมิต" ตลอดมา

ม.ล. ปิ่น มาลากุล ได้เริ่มเขียนหนังสือเมื่ออายุได้ประมาณ 14 ปี ผลงานที่เขียนคือ งานกานคำประพันธ์ และเมื่ออายุได้ 21 ปี ขณะที่กำลังศึกษา ณ ต่างประเทศได้เขียนเรื่องลงในหนังสือพิมพ์ ส่วนเรื่องประเภทละครและเรื่องที่เกี่ยวข้องกับการศึกษานั้น เริ่มเขียนเมื่อประมาณ พ.ศ. 2477 - 2478 (ม.ล. ปิ่น มาลากุล เป็นผู้ให้สัมภาษณ์ พรรณมา แยมบุญเรือง เป็นผู้สัมภาษณ์ ที่หอวิชาจุฬาลงกรณ์ เมื่อวันที่ 4 กุมภาพันธ์ พ.ศ. 2524)

ในการแต่งหนังสือนั้น ม.ล. ปิ่น มาลากุล มักจะใช้ชานามจริง แต่ชานามก็มีนามแฝงด้วย นามแฝงที่พบมากที่สุด คือ ป.ม. ซึ่งย่อมาจาก ปิ่น มาลากุล นอกจากนี้มีนามแฝงที่ได้รับพระราชทานจากพระบาทสมเด็จพระมงกุฎเกล้าเจ้าอยู่หัว คือ

ประทีปสมิต

นายเข้ม หมวกเจ้า เข้ม หมายถึง ปิ่น หมวก หมายถึง มาลากุล
เจ้าแสดงว่าเป็นราชสกุล

ประเสริฐ

หมายถึง ปิ่น หรือ ยอด ซึ่งพระบาทสมเด็จพระมงกุฎเกล้าเจ้าอยู่หัว ได้ทรงพระราชทานอินทริวิเชียรฉันท บอกรายชื่อคณะบรรณาธิการของหนังสือพิมพ์คุุสิทสมิต

¹ คัมภีร์กระบโอบ เป็นวิธีการอย่างหนึ่งในการฝึกซ้อมคำละครของพระบาทสมเด็จพระมงกุฎเกล้าเจ้าอยู่หัว โดยพระองค์ได้พัฒนา Dumb Crambo ของอังกฤษมาเป็นละครปริศนาของไทย วิธีการเล่นคือ แบ่งผู้เล่นเป็น 2 ฝ่าย ฝ่ายละ 20-30 คน เรียกว่าฝ่าย ก และฝ่าย ข ก็ได้ ฝ่าย ก แสดงละครปริศนา คือเลือกภาสิตหรือคำพังเพย ซึ่งตามปกติจะประกอบด้วยคำ 4 คำ มาแสดงละคร 4 เรื่อง ให้ความหมายถึงคำ 4 คำนั้น ตามลำดับ โดยไม่บอกออกมาว่าจะไร เสร็จแล้วแสดง "รวมคำ" เป็นเรื่องที่ 5 ให้ความหมายตรงกับภาสิตหรือคำพังเพยนั้นจบแล้ว ฝ่าย ข ก็ทายว่าภาสิตหรือคำพังเพยนั้นคืออะไร ถ้าทายผิดก็อาจแสดง "รวมคำ" ใหม่ให้ฝ่ายเขา เสร็จแล้วฝ่าย ข ก็แสดงให้ฝ่าย ก ทายบ้าง ผู้ที่จะเป็นหัวหน้าชุดละครจะได้รับการบงกชงล่วงหน้า 24 ชั่วโมง เพื่อจะได้มีเวลาไปคิดหาภาสิตและเตรียมการต่าง ๆ (ปิ่น มาลากุล, ม.ล. 2517 : 267)

ผลงานประพันธ์ของ ม.จ. ปิ่น มาลากุล มีเป็นจำนวนมาก เพื่อความสะดวกในการใช้ภาษาและรวบรวมบทประพันธ์ที่คล้ายคลึงกันไว้ในหมวดหมู่เดียวกัน ในที่นี้ได้นำระบบการจัดหมู่หนังสือแบบทศนิยมของคิ้วอี้ (Dewey Decimal Classification) มาเป็นหลักในการจัดหมวดหมู่หนังสือของท่าน คิ้วอี้แบ่งวิชาความรู้หรือหนังสือต่าง ๆ ออกเป็น 10 หมวดใหญ่ ใช้ตัวเลขหลัก 100 แทน ความหมายของประเภทหนังสือดังนี้

000	เบ็ดเตล็ด
100	ปรัชญา
200	ศาสนา
300	สังคมศาสตร์
400	ภาษาศาสตร์
500	วิทยาศาสตร์ รวมคณิตศาสตร์
600	วิทยาศาสตร์ประยุกต์ (เทคโนโลยี)
700	ศิลปกรรมและการบันเทิง กนตรี กีฬา
800	วรรณคดี รวมบทละคร
900	ประวัติศาสตร์ ภูมิศาสตร์ การท่องเที่ยว ชีวประวัติ

(Dewey, Melvil. 1971 : 449)

ในการรวบรวมบรรณานุกรมและจัดทำบรรณทัศน์สังเขป ผู้คนทั่วไปวิเคราะห์หมวดหมู่หนังสือจากระบบคิ้วอี้ทั้งกล่าวและนำมาเรียงลำดับโดยแยกเป็นหมวดใหญ่ตามลำดับคือตั้งแต่หมวด 000 - 900 ในแต่ละหมวดจะเรียงตามลำดับ (ชื่อผู้แต่ง) ชื่อเรื่องของหนังสือและในตอนท้ายบรรณทัศน์ของหนังสือแต่ละเล่มจะให้เลขหมู่โดยละเอียดไว้ด้วย

บรรณานุกรม บรรณานิตยสาร และ การจำแนกประเภท
ผลงานวรรณกรรมของ ม.ส.มีน มาตาทกุล

หมวด 000

ปีน มาลากุล, ม.ล. กุศลสมบัติ โรงพิมพ์ไทยเกษม 2522, 37 หน้า

คณะอนุกรรมการรวบรวมและค้นคว้าเกี่ยวกับพระราชนิพนธ์ ฯลฯ ของพระบาทสมเด็จพระมงกุฎเกล้าเจ้าอยู่หัว จัดพิมพ์เพื่อเฉลิมพระเกียรติในงานฉลองพระบรมราชสมภพครบ 8 รอบ และ 100 ปี

เป็นบทวิทยุกระจายเสียง 6 บท เล่าถึงเรื่องหนังสือพิมพ์กุศลสมบัติซึ่งออกที่สุโขทัยในสมัยรัชกาลที่ 6 เกี่ยวกับบ้านประวัติ ขนาดเล่ม นโยบายในการจัดทำ คณะผู้จัดทำ และรายละเอียดต่างๆ เกี่ยวกับหนังสือพิมพ์ฉบับนี้

039.593

ปีน มาลากุล, ม.ล. นิทรรศการวรรณกรรมพระบาทสมเด็จพระมงกุฎเกล้าเจ้าอยู่หัว
24 พฤศจิกายน - 29 ธันวาคม 2521 โรงพิมพ์วัฒนาพานิช 2522, 154 หน้า

เอกสาร ก.ร.ว. ฉบับที่ 2 ในงานฉลองพระบรมราชสมภพครบ 80 ปี วันที่ 24 พฤศจิกายน - 29 ธันวาคม 2512 ณ หอสมุดจักรวาลุธานี ถนนหน้าพระธาตุ

รวบรวมรายชื่อพระราชนิพนธ์ของพระบาทสมเด็จพระมงกุฎเกล้าเจ้าอยู่หัว และเรื่องที่เกี่ยวข้องอื่น ๆ ซึ่งนำมาจัดนิทรรศการ แบ่งเป็นหมวด ๆ 12 หมวด คือ ตอนฉบับพระราชนิพนธ์ เรื่องที่คนพบใหม่ วิจัยประเภทต่าง ๆ แบบก่อสร้าง หอจักรวาลุ ภาพชุดที่จัดทำ วิทยานิพนธ์ เรื่องที่คนค้นเขียน และแบบเรียนพระมงกุฎฯ

013.351

ปีน มาลากุล, ม.ล. มะโรง ร.ศ. 111 ปีขึ้นเป็นมงคล โรงพิมพ์คุรุสภา 2515, 70 หน้า

พิมพ์ในงานรื่นเริงฉลองอายุแปดสิบของ ม.ล.ป๋อง มาลากุล 20 สิงหาคม

พ.ศ. 2515

ม.ล.ป๋อง มาลากุล เกิดเมื่อปีมะโรง ร.ศ. 111 ซึ่งเป็นปีขึ้นปีใหม่เรื่องอื่นเป็น

มงคลหลายเรื่อง หนังสือเล่มนี้พิมพ์เป็นของข่าวรายสำหรับผู้ชมารวมอายุพรในงานฉลองอายุ 80 จึงได้นำเหตุการณ์ต่าง ๆ เหล่านี้มารวบรวมไว้ เช่น ใต้เรือพระที่นั่งมหาจักรี ประสูติ สมเด็จพระเจ้าลูกยาเธอ ฯลฯ ส่วนที่สองในหนังสือเล่มนี้คือ มติวิทยุ บริหารณ์ เรื่องเที่ยวกรุงเทพฯ ของ ม.ล.ปิ่น มาลากุล (จากข้อเรื่อง ร.ศ. 111 25 หมายถึง ปีที่พระบาทสมเด็จพระจุลจอมเกล้าเจ้าอยู่หัวครองราชย์เป็นปีที่ 25)

089.591

ปิ่น มาลากุล, ม.ล. รายชื่อบทละครพระราชนิพนธ์ของพระบาทสมเด็จพระวชิรเกล้าเจ้าอยู่หัว
ศรีสินทร มหาวชิราวุธ พระมงกุฎเกล้าเจ้าอยู่หัว โรงพิมพ์คุรุสภา 2516, 14 หน้า

ม.ล.ปิ่น มาลากุล รวบรวมสำหรับใช้ในการแสดงปาฐกถาพิเศษ ในที่ชุมนุมสมาชิก คุรุสภา ณ โรงเรียนสตรีวิทยา วันอังคารที่ 1 พฤษภาคม 2516

รวมบทละครพระราชนิพนธ์ของพระบาทสมเด็จพระมงกุฎเกล้าเจ้าอยู่หัวทั้งภาษาไทย และภาษาอังกฤษ ที่กล่าวถึงในปาฐกถา

013.351

ปิ่น มาลากุล, ม.ล. วิชาครูเล่มเล็กและกึ่งวิทยานิพนธ์ โรงพิมพ์มิตรไทย 2505, 92 หน้า

พิมพ์เป็นอนุสรณ์ในงานพระราชทานเพลิงศพ ชุนทิลปการพิศิษย์ (ประเสริฐ จุลอุทัย)
ณ ฌาปนสถานวัดโสมนัสวิหาร วันที่ 23 กรกฎาคม พ.ศ. 2505

วิชาครูเล่มเล็กให้ความรู้เกี่ยวกับหน้าที่และความรับผิดชอบของครูว่าควรจะทำอะไรบ้าง
แบ่งเป็นข้อ ๆ ทั้งหมด 100 ข้อ ส่วนกึ่งวิทยานิพนธ์ รวมภาคต่าง ๆ ที่ ม.ล.ปิ่น มาลากุล
แต่งเป็นร้อยกรอง 109 บท ตอนท้ายของแต่ละบทบอกวัน เดือน ปี ที่แต่งไว้ และเรียงลำดับ
ภาคตามระยะเวลาที่แต่งก่อนหลัง ตั้งแต่ 2 มกราคม พ.ศ. 2497 ถึง 31 ธันวาคม
พ.ศ. 2498

089.591

ปีน มาลาคุส, ม.ล. "หออิทธิราชานุสรณ์" มานวสาร (ฉบับพิเศษ) : 27 - 31

มกราคม 2524

เสนอข่าวเกี่ยวกับหออิทธิราชานุสรณ์ ซึ่งขณะนั้นกำลังก่อสร้างอย่างเร่งรีบ เพื่อที่จะเปิดห้องสมุดและนิทรรศการได้ทันเวลา รวมทั้งการทำภาพหุ่นขี้ผึ้ง 1 ภาพ และจะรับบริจาคเงินต่อไปอีก นอกจากนี้เมื่อข่าวการฉลองวันพระราชสมภพครบ 100 ปี คือ ข่าวเกี่ยวกับกำหนดการต่าง ๆ ในวันเปิดหออิทธิราชานุสรณ์ และงานฉลอง ชาวสุโขทัยเป็นขบวนนิทรรศการบรมราชาอนุสรณ์พระบาทสมเด็จพระมงกุฎเกล้าเจ้าอยู่หัว

020.6

หมวด 200

ปิ่น มาลากุล, ม.ล. คำกราบบังคมทูลของหม่อมหลวงปิ่น มาลากุล รัฐมนตรีว่าการกระทรวงศึกษาธิการ ในงานพระราชพิธีฉลองวันพระบรมราชสมภพพระบาทสมเด็จพระพุทธเลิศหล้านภาลัย ครบ 200 ปี และประติมากรรมพระมหามงกุฎยอดพระปรมาภิไธยจักรพรรดิราชวราชม
วันที่ 24 กุมภาพันธ์ 2511 โรงพิมพ์คุรุสภา 2511, 8 หน้า

รายงานเกี่ยวกับความเป็นมาและการดำเนินงานในการจัดงานพระราชพิธีฉลองวันพระบรมราชสมภพ ความสำคัญและการบูรณะปฏิสังขรณ์จักรพรรดิราชวราชม ตั้งแต่อดีตเป็นต้นมา

294. 36 57

ปิ่น มาลากุล, ม.ล. "คำกราบบังคมทูลของหม่อมหลวงปิ่น มาลากุล รัฐมนตรีว่าการกระทรวงศึกษาธิการในงานพระราชพิธีฉลองวันพระบรมราชสมภพพระบาทสมเด็จพระพุทธเลิศหล้านภาลัย ครบ 200 ปี และประติมากรรมพระมหามงกุฎยอดพระปรมาภิไธยจักรพรรดิราชวราชม วันที่ 24 กุมภาพันธ์ 2511" ใน หนังสือที่ระลึกงานพระราชพิธีฉลองวันพระบรมราชสมภพของพระบาทสมเด็จพระพุทธเลิศหล้านภาลัย ครบ 200 ปี
หน้า 13 - 18 โรงพิมพ์คุรุสภา 2511

(เนื้อหาเช่นเดียวกับหนังสือชื่อเรื่องเดียวกันในหน้า 31)

294. 36 57

ปิ่น มาลากุล, ม.ล. "บันทึกเรื่องวัดบรมวงศักรวราชม" ใน พระบรมราชานุญาตสนธิและคุณานุคุณของพระบาทสมเด็จพระมงกุฎเกล้าเจ้าอยู่หัว และเรื่องค่ายหลวงหากเจ้าสำราญ
หน้า ก - ญ โรงพิมพ์คุรุสภา 2516

คุรุสภาพิมพ์เป็นอนุสรณ์ในงานถวายผ้ากฐินพระราชทาน ณ วัดบรมวงศักรวราชม
วรวิหาร จังหวัดพระนครศรีอยุธยา วันเสาร์ที่ 3 พฤศจิกายน พ.ศ. 2516

เล่าถึงเรื่องกำเนิดของวัดบรมวงศักราราม ซึ่งสร้างโดยสมเด็จพระเจ้าบรมวงศ์เธอ เจ้าฟ้ามหาดลางกรมพระยาบวรราชมณี และในสมัยรัชกาลที่ 5 พระบาทสมเด็จพระจุลจอมเกล้าเจ้าอยู่หัว ได้ทรงพระกรุณาโปรดเกล้าฯ พระราชทานพระบรมราชานุญาตระงับการแต่วัดนี้ทุกไตรมาสและได้มีการบูรณะปฏิสังขรณ์เรื่อย ๆ มา

294.3657

เป็น มาลากุล, ม.ล. วัดบรมวงศักราราม โรงพิมพ์คุรุสภา 2512, 97 หน้า

ม.ล.เป็น มาลากุล พิมพ์ถวายพระราชกุศลในการที่สมเด็จพระเจ้าภคินีเธอเจ้าฟ้าเพชรรัตนราชสุดา สิริโสภาพัณณวดี และพระนางเจ้าสุวัทนา พระวรราชเทวี เสด็จถวายผ้ากฐินพระราชมารดา วันที่ 6 พฤศจิกายน 2512

กล่าวถึงเรื่องเกี่ยวกับวัดบรมวงศักราราม โดยแบ่งออกเป็น 4 ตอน คือตอนที่ 1 เรื่องราวของวัดบรมวงศักราราม ตอนที่ 2 จุดหมายแห่งรัชกาลที่ 5 ตอนที่ 3 การถวายผ้าพระกฐิน พ.ศ. 2420 - 2512 และตอนที่ 4 ภาคผนวก เรื่อง "การตรวจการศึกษา ร.ศ. 125" ของพระยาวิสุทธสุริยศักดิ์ ปลัดทูลฉลองกระทรวงธรรมการ และเรื่อง "ระยะทาง" ของ ม.ล.ปึก มาลากุล

294.3657

เป็น มาลากุล, ม.ล. วัดบรมวงศักราราม อัครมณเฑียร โรงพิมพ์คุรุสภา 2514, 82 หน้า

ม.ล.เป็น มาลากุล พิมพ์เป็นที่ระลึกการถวายผ้าพระกฐินพระราชมารดาของกรมอาชีวศึกษา วันที่ 21 ตุลาคม พ.ศ. 2514

ประกอบด้วยเรื่องต่าง ๆ คือ พระกฐินพระราชมารดาของกรมอาชีวศึกษา พระกฐินพระราชมารดาสมเด็จพระเจ้าภคินีเธอเจ้าฟ้าเพชรรัตนราชสุดาฯ พระกฐินวัดบรมวงศักราราม พ.ศ. 2420 - 2512 การทดลองช่าง การถวายผ้าพระกฐินพระราชมารดา พ.ศ. 2513 มุฉินธักดาหาร

วัดบรมวงศักรวราช วัดบรมวงศักรวราช ใน พ.ศ. 2420 และกฐินเสด็จพระราช
ดำเนิน

294. 36 57

ปี มาลากุล, ม.ล. วัดบรมวงศักรวราช 2419 - 2519 โรงพิมพ์คุรุสภา, 63 หน้า

ม.ล.ปี มาลากุล และหน้าผู้หญิงชื่อนี้ มาลากุล อ. อัญญา พิมพ์เป็นที่ระลึกในงาน
ถวายผ้าพระกฐินพระราชทาน ณ วัดบรมวงศักรวราช 31 ตุลาคม พ.ศ. 2519
เป็นเรื่องเกี่ยวกับวัดบรมวงศักรวราชเรียงตามลำดับปี พ.ศ. เริ่มตั้งแต่ พ.ศ.
2419 - 2519 อธิบายว่าในปีนั้น ๆ มีเหตุการณ์อะไรบ้าง เช่น พ.ศ. 2423 พระราชทาน
ผ้าพระกฐินแก่สมเด็จพระเจ้าบรมวงศ์เธอเจ้าฟ้ากรมพระยาบรมมหาพิชัย

294. 36 57

ปี มาลากุล, ม.ล. ศักรวราชแห่งวัดบรมวงศักรวราช โรงพิมพ์โรงเรียนสตรี เนติศึกษา
(แผนกการพิมพ์) 2520, 27 หน้า

สมาธิในราชสกุลมาลากุลพิมพ์เป็นที่ระลึกในการที่สมเด็จพระเจ้าภคินีเธอ เจ้าฟ้า
เพชรรัตนราชสุดา สิริโสภาพรมมาเพ็ญการกุศลณมณฑลฯ ถวายพระบาทสมเด็จพระจุลจอม
เกล้าเจ้าอยู่หัว และถวายสมเด็จพระเจ้าบรมวงศ์เธอเจ้าฟ้ากรมพระยาบรมมหาพิชัย
บรมนารถ วัดบรมวงศักรวราช เนื่องในงานฉลองการสถาปนาพระอารามครบ 100 ปี
วันที่ 6 กรกฎาคม พ.ศ. 2520

เนื้อเรื่องเป็นประวัติและรายละเอียดต่าง ๆ เกี่ยวกับวัดบรมวงศักรวราช ตั้งแต่
พ.ศ. 2420 ถึง พ.ศ. 2520

294. 36 57

หมวด 300

ปิ่น มาลากุล, ม.ล. "การแก้ไขข้อบกพร่องทางการศึกษา" วิทยาสาร 20 : 29

พฤษภาคม 2509

เป็นคำชี้แจงของรัฐมนตรีว่าการกระทรวงศึกษาธิการ เมื่อวันที่ 11 พฤษภาคม 2509
 ตอบข้อซักถามของผู้อ่านหนังสือพิมพ์ขอเข้าพบ ณ กระทรวงศึกษาธิการ เรื่องสาเหตุที่ทำให้
 เกิดการสูญเสียเวลาเรียนไปในขณะโรงเรียนเปิดทำการสอนเป็นี่หนึ่ง ๆ และเรื่องนักเรียน
 ม.ศ.5 โรงเรียนราษฎร์สอบตกก็มาก ซึ่งจะหาทางแก้ไขโดยกระทรวงศึกษาธิการพยายาม
 เพิ่มเจ้าหน้าที่โรงเรียนราษฎร์ให้มากขึ้น และปรับปรุงโรงเรียนอาชีวศึกษา และมีธยมศึกษา
 เพื่อการอาชีพ โดยกู้เงินจากธนาคารโลกและจากเงินทุนสำรองเงินตราธนาคารแห่งประเทศไทย

370

ปิ่น มาลากุล, ม.ล. การจัดตั้งมหาวิทยาลัยเชียงใหม่ โรงพิมพ์คุรุสภา 2505, 26 หน้า

เรื่องในเล่มนี้เขียนเป็นภาษาอังกฤษ ชื่อว่า Note on the Establishment of
 Chiangmai University 1962 กล่าวถึงจุดประสงค์ ความรับผิดชอบและขอบเขตของงาน
 นโยบาย ปัญหาในการบริหารงาน การแนะนำปัญหาการเรียนการสอน ผลของการจัดตั้ง
 วิทยาลัย รูปแบบของการบริหารงานของมหาวิทยาลัย ขนาคของวิทยาลัย อาคารสถานที่
 หอพัก สนาม การสอบเข้า ฯลฯ มีแผนผังบริเวณมหาวิทยาลัย และตารางกำหนดเวลา
 เรียนตั้งแต่ปี ค.ศ. 1964 - 1973

378.593

ปีน มาลากุล, ม.ล. การขอมรบเสื่อป่า พ.ศ. 2461 และพระราชวังสนามจันทร์
 โรงพิมพ์คุรุสภา 2511, 11 หน้า

บรรยายถึงเหตุการณ์ต่าง ๆ เมื่อพระบาทสมเด็จพระมงกุฎเกล้าเจ้าอยู่หัวแปรพระราชฐานไปประทับ ณ พระราชวังสนามจันทร์ ระหว่างเดือนมกราคม ถึงมีนาคม พ.ศ. 2461 และมีการขอมรบเสื่อป่า ผู้เขียนได้เล่าถึงวิธีการขอมรบ และในระหว่างนั้นนครราชทูตอังกฤษได้ให้นายพลอังกฤษมาควบคุมการขอมรบด้วย และหลังจากขอมรบเสร็จแล้วมีการแข่งขันฟุตบอล นอกจากนี้ยังมีการขอมรบที่ค่ายอื่น ๆ อีก จนถึงวันที่ 6 มีนาคม จึงเลิกการขอม นับเวลาไปประมาณเดือนครึ่ง

369.43

ปีน มาลากุล, ม.ล. การขอมรบเสื่อป่า พ.ศ. 2462 และพระราชวังสนามจันทร์
 องค์การศาสนาของคุรุสภา 2511, 21 หน้า

ตามบทนิพนธ์ พระบาทสมเด็จพระมงกุฎเกล้าเจ้าอยู่หัวได้แปรพระราชฐานออกไปอยู่ที่สนามจันทร์ ตั้งแต่วันที่ 13 ถึงวันที่ 20 มกราคม ของทุกปี และมีการขอมรบเสื่อป่า ซึ่งมักจะเริ่มที่พระราชวังสนามจันทร์ โดยขอมรบระหว่างหน่วยย่อยก่อน แล้วจึงแปรพระราชฐานไปประทับ ณ ค่ายหลวงบ้านโป่ง เพื่อให้เสื่อป่าไปอยู่ค่าย ก่อนที่จะขอมรบใหญ่ในเขตจังหวัดราชบุรี แลในปี 2462 นี้ มีเหตุการณ์ที่ทำให้ของแปรพระราชฐานลาไป จึงเสด็จไปประทับ ณ ค่ายหลวงบ้านโป่งเลยทีเดียว

369.43

ปีน มาลากุล, ม.ล. การเตรียมการจัดตั้งมหาวิทยาลัยเชียงใหม่ ในโครงการพัฒนาการศึกษาในส่วนภูมิภาค ภาคศึกษา 8 ตอนที่ 3 โรงพิมพ์คุรุสภา 2506, 21 หน้า

จัดพิมพ์ในงานทอดผ้าพระกฐินพระราชทานของกระทรวงศึกษาธิการ ณ วัดพระธาตุคอกยสุเทพ จังหวัดเชียงใหม่ วันที่ 27 ตุลาคม พ.ศ. 2506

เลขาธิการจัดตั้งมหาวิทยาลัยเชียงใหม่ตั้งแต่วันเปิดสำนักงานเตรียมการจัดตั้ง
มหาวิทยาลัย เมื่อวันที่ 1 มิถุนายน พ.ศ. 2505 มีโครงการการก่อสร้างอาคารต่าง ๆ เพิ่มเติม
การสร้างหมู่บ้านมหาวิทยาลัย ชื่อมหาวิทยาลัยหรือชื่อคณะ และกำหนดวันเปิดภาคเรียน

378.593

เป็น มาลากุล, ม.ล. การเตรียมการจัดตั้งมหาวิทยาลัยเชียงใหม่ในโครงการพัฒนาการศึกษา
ในส่วนภูมิภาค ภาคศึกษา 8 พิมพ์ครั้งที่ 2 โรงพิมพ์สุริยสภา 2505, 26 หน้า

บรรยายถึงประวัติความเป็นมา และงานการเตรียมการจัดตั้งมหาวิทยาลัยเชียงใหม่
พร้อมทั้งปัญหาและอุปสรรคต่าง ๆ เช่น ปัญหาในทางกฎหมาย บุคลากร การออกแบบอาคาร
และการจัดตั้งคณะต่าง ๆ เป็นต้น

378.593

เป็น มาลากุล, ม.ล. การประชุมคนควาอบรมเรื่องการศึกษาผู้ใหญ่ในชนบทที่ไมซอร์
โรงพิมพ์พุดม 2495, 56 หน้า

โรงเรียนเตรียมอุดมศึกษาพิมพ์แจกในงานพระราชทานเพลิงศพอาจารย์ยู่ดี บุญะศิริ
ณ วัดมกุฏกษัตริยาราม วันที่ 20 เมษายน 2495

การประชุมคนควาอบรมเรื่องการศึกษาผู้ใหญ่ในชนบทที่ไมซอร์ หรือ The Seminar
at Mysore นี้ เป็นปาฐกถาของ ม.ล.ปิ่น มาลากุล ขณะดำรงตำแหน่งปลัดกระทรวง
ศึกษาธิการ แสดง ณ กรมโฆษณาการ เมื่อวันที่ 23 มกราคม พ.ศ. 2493 เล่าถึง
การจัดสัมมนาเรื่องการศึกษาผู้ใหญ่ในชนบททั้งในสถานที่เกี่ยวกับงานธุรการและงานวิชาการ ซึ่ง
จัดระหว่างวันที่ 2 พฤศจิกายน ถึง 4 ธันวาคม ค.ศ. 1949 โดยองค์การ UNESCO

374

ปิ่น มาลากุล, ม.ล. การประถมศึกษา โรงพิมพ์คุรุสภา 2491, 75 หน้า

ปาฐกถาของ ม.ล.ปิ่น มาลากุล ขณะดำรงตำแหน่งปลัดกระทรวงศึกษาธิการ เมื่อ มกราคม 2491 กล่าวถึงการประถมศึกษาของไทยสมัยหลังสงครามโลกครั้งที่ 2 เสริมจุดใหม่ ๆ ในด้านต่าง ๆ เช่น ความสำคัญของการศึกษาระดับประถมศึกษา วิธีให้การศึกษา พระราชบัญญัติประถมศึกษา การเงิน จำนวนนักเรียน อาคารสถานที่ การอบรมครู วิธีสอน ลักษณะนักเรียนชั้นประถม ระเบียบวินัยการจัดชั้นเรียน แบบเรียน การสอนวิชาต่าง ๆ แผนกการศึกษา เป็นต้น รายละเอียดทั้งการให้เหตุผล ชี้ให้เห็นปัญหาต่าง ๆ และวิเคราะห์ปัญหา พร้อมทั้งให้ข้อเสนอแนะและตัวอย่างต่าง ๆ ในการจัดการประถมศึกษา

372.9593

ปิ่น มาลากุล, ม.ล. "การร่วมมือจัดทำโครงการศึกษาส่วนภูมิภาคของประเทศไทยในเอเชียตะวันออกเฉียงใต้" วิทยาสาร 10 : 29 มีนาคม 2509

เป็นคำแถลงของ ม.ล.ปิ่น มาลากุล รัฐมนตรีว่าการกระทรวงศึกษาธิการ ว่า โครงการศึกษาส่วนภูมิภาคของประเทศไทยในเอเชียตะวันออกเฉียงใต้เป็นผลมาจากการประชุมกันระหว่างนายยูจีน แมลลิก ผู้แทนพิเศษของประธานาธิบดีจอห์นสัน กับรัฐมนตรีศึกษาของประเทศไทยในเอเชียตะวันออกเฉียงใต้ 6 ประเทศ คือ ลาว มาเลเซีย ฟิลิปปินส์ เวียดนาม สิงคโปร์ และไทย เมื่อคราวประชุมรัฐมนตรีศึกษาที่กรุงเทพฯ เมื่อเดือนพฤศจิกายน 2508 สหรัฐอเมริกาจะได้ออกเงินกองทุนพิเศษไว้สำหรับช่วยเหลือประเทศไทยในเอเชียตะวันออกเฉียงใต้ เป็นเงินส่วนของการศึกษาประมาณ 100 ล้านดอลลาร์ ซึ่งไทยได้คิดวางแผนจะจัดทำโครงการเกี่ยวกับการอุดมศึกษา การฝึกหัดครู ตำราเรียน โทรทัศนศึกษา การวิจัย และวิทยาศาสตร์ โดยจัดตั้งเป็นโครงการส่วนภูมิภาค

370

ปิ่น มาลากุล, ม.ล. การศึกษาในประเทศไทย โรงพิมพ์คุรุสภา 2494, 41 หน้า

ม.ล.ปิ่น มาลากุล ปลัดกระทรวงศึกษาธิการ บรรยายในที่ประชุมการค้นคว้าอบรม เรื่องการศึกษาประชาบาล ณ โรงเรียนฝึกหัดครูชั้นสูง ถนนประสานมิตร วันที่ 5 มกราคม 2494 ไทพิมพ์และข้อคิดเกี่ยวกับการศึกษาประชาบาล และการศึกษาประเภทอื่น ๆ ซึ่งเกี่ยวข้องกับการศึกษาประชาบาลในแง่มุมต่าง ๆ คือ การศึกษาขั้นอนุบาล การศึกษามูลฐาน (Fundamental Education) การมัธยมศึกษา การศึกษาผู้ใหญ่ อาชีวศึกษา และอุดมศึกษา

370

ปิ่น มาลากุล, ม.ล. การศึกษาปริทรรศน์และโครงการพัฒนาการศึกษาในส่วนภูมิภาค
โรงเรียนการช่างวุฒิมัธยมศึกษา 2501, 64 หน้า

เอกสารการศึกษา ของกรมวิสามัญศึกษา

ประกอบด้วยเรื่องการศึกษา 2 เรื่อง คือ การศึกษาปริทรรศน์ ซึ่งเป็นปรากฏการณ์ของ ม.ล.ปิ่น มาลากุล รัฐมนตรีว่าการกระทรวงศึกษาธิการ แสดง ณ หอประชุมจุฬาลงกรณ์ มหาวิทยาลัย วันที่ 10 กรกฎาคม พ.ศ. 2501 เป็นเรื่องเกี่ยวกับการศึกษาทั่วไป ในสมัยนั้น การศึกษาสมัยก่อนหน้านั้น และการคาดการณ์การศึกษาในอนาคต อีกเรื่องหนึ่งคือ โครงการพัฒนาการศึกษาในส่วนภูมิภาค (พ.ศ.ภ.) พ.ศ. 2501 อธิบายถึงโครงการพัฒนาการศึกษาในส่วนภูมิภาคในคนเหตุผล การดำเนินการ และผลที่จะได้รับ และมี "เอกสารประกอบโครงการพัฒนาการศึกษาในส่วนภูมิภาค พ.ศ. 2501" ซึ่งให้รายละเอียดต่าง ๆ ประกอบถวาย

370

ปิ่น มาลากุล, ม.ล. การศึกษาผู้ใหญ่ ไทยวัฒนาพานิช 2490, 9 หน้า

ปาฐกถาวิชาชุดครูมัธยม แสดง ณ สำนักอาจารย์สมาคม วันที่ 3 ธันวาคม

พ.ศ. 2477

กล่าวถึงการศึกษานิวเคลียร์ซึ่งในสมัยนั้นยังไม่ถือเป็นเรื่องสำคัญเช่นในปัจจุบัน ผู้พูดได้
แสดงให้เห็นว่าแม้การศึกษานิวเคลียร์จะยังไม่จำเป็นสำหรับสมัยนั้น แต่ต่อไปภายหน้าก็จะ เป็นปัญหา
สำคัญ (ซึ่งก็เป็นความจริงที่กำลังประสบอยู่ในขณะนี้) เรื่องที่พูดคือ เหตุผลที่นิวเคลียร์จำเป็น
ต่อการศึกษา วิธีการศึกษาของนิวเคลียร์ และวิธีการที่ฝ่ายบ้านเมืองจะช่วยเหลือเกี่ยวกับการศึกษา
นิวเคลียร์

374.9593

ปีน มาลากุล, ม.ล. การศึกษาสมัยใหม่ท่ามกลางยุคพระร่วงวงศ์ เชอพระองค์เจ้าธานีนิติ
ทรงเป็นเสนาบดีกระทรวงธรรมการ โรงพิมพ์คุรุสภา 2512, 37 หน้า

ปาฐกถาของ ม.ล.ปีน มาลากุล แสดง ณ สยามสมาคม กรุงเทพมหานคร มาลากุล
ณ อยู่ชบา พิมพ์ถวายพระร่วงวงศ์เชอกรมหมื่นพิทยลาภพฤฒิยากร ในโอกาสทรงบำเพ็ญพระกุศล
พระชันษาครบ 7 รอบ วันที่ 7 พฤศจิกายน พ.ศ. 2472

เนื้อหากล่าวถึงเรื่องราวสมัยพระองค์เจ้าธานีนิติทรงเป็นเสนาบดีกระทรวงธรรมการ
รวม 5 ปี 10 เดือน ปาฐกถาตั้งกล่าวจึงเป็นการเล่าเรื่องเก่า ๆ ซึ่งระยะเวลานั้น
ม.ล.ปีน มาลากุล กำลังศึกษาอยู่ในต่างประเทศ (ยกเว้น 8 เดือนสุดท้าย) ให้ความรู้
เกี่ยวกับการประวัติศาสตร์การศึกษาในสมัยนั้น

379.593

ปีน มาลากุล, ม.ล. "การโอนการศึกษาประชาบาล" วิทยาสาร 22 : 29 มิถุนายน
2509

เป็นคำชี้แจงของรัฐมนตรีว่าการกระทรวงศึกษาธิการ เมื่อวันที่ 24 พฤษภาคม
พ.ศ. 2509 ให้สัมภาษณ์แก่ผู้สื่อข่าวหนังสือพิมพ์เพื่อขอเจ้าพบ ณ กระทรวงศึกษาธิการ เรื่อง
เกี่ยวกับการโอนการศึกษาประชาบาล

372.9593

ปิ่น มาลากุล, ม.ล. กำเนิดโรงเรียนมหาดเล็กหลวง โรงพิมพ์คุรุสภา 2517, 8 หน้า

ม.ล.ปิ่น มาลากุล พுகหลังอาหาร ในที่ชุมนุมนักเรียนมหาดเล็กหลวง ครั้งที่ 44
ที่โรงแรมราชกุมิทร วันเสาร์ที่ 3 สิงหาคม พ.ศ. 2517

เล่าถึงกำเนิดโรงเรียนมหาดเล็กหลวง ซึ่งพระบาทสมเด็จพระมงกุฎเกล้าเจ้าอยู่หัว
ทรงพระกรุณาโปรดเกล้าฯ จัดตั้งขึ้นในปีแรกที่ไต่เสด็จเถลิงถวัลยราชสมบัติ มีคณะกรรมการ
ควบคุมดำเนินกิจการของโรงเรียน ครู สถานที่สร้างโรงเรียน และพระบาทสมเด็จพระ
มงกุฎเกล้าเจ้าอยู่หัวได้พระราชทานเงินทุนให้ 1 แสนบาท ให้เก็บคอกมลบำรุงโรงเรียน
 ฯลฯ

371.02

ปิ่น มาลากุล, ม.ล. "ความเคลื่อนไหวทางการศึกษา" กัญญ์ศึกษา 10 : 43 - 59

พฤศจิกายน 2497

ปาฐกถาของ ม.ล.ปิ่น มาลากุล ปลัดกระทรวงศึกษาธิการ แสดงที่คุรุสภา วันศุกร์
ที่ 24 กันยายน พ.ศ. 2497

กล่าวถึงความเคลื่อนไหวของการศึกษากันต่าง ๆ ในระยะนั้น มีการแสดงสถิติ
เปรียบเทียบกับประเทศอื่น ๆ เรื่องที่กล่าวถึง เช่น การขยายการศึกษาออกสู่ชนบท การ
ศึกษาผู้ใหญ่ การศึกษาประชาชน การหาเงินบำรุงการศึกษา การส่งเสริมการมัธยมศึกษา
การส่งเสริมการศึกษาสำหรับครู สถาบันค้นคว้าวิจัยของเด็ก และการตั้งกรมการฝึกหัดครู
 เป็นต้น

370

ปิ่น มาลากุล, ม.ล. "ความเคลื่อนไหวทางการศึกษา" ใน สังเขปปาฐกถาพิเศษ ของ พลเอกมังกร พรหมโยธี รัฐมนตรีว่าการกระทรวงศึกษาธิการ ประธานอำนวยการคุรุสภา และปาฐกถาเรื่องความเคลื่อนไหวทางการศึกษาของหม่อมหลวงปิ่น มาลากุล ปลัดกระทรวงศึกษาธิการ รองประธานอำนวยการคุรุสภา หน้า 51 - 52 โรงพิมพ์คุรุสภา 2497

คุรุสภาพิมพ์แจกผู้สมัคร เวียนวิชาชุกรูท่างไปรษณีย์ของคุรุสภา
(เนื้อหาเช่นเดียวกับหนังสือชื่อเรื่องเดียวกันในหน้า 40)

370

ปิ่น มาลากุล, ม.ล. คำกราบบังคมทูลของหม่อมหลวงปิ่น มาลากุล รัฐมนตรีว่าการกระทรวงศึกษาธิการ ในการเสด็จพระราชดำเนินทอดพระเนตรกิจการของโรงเรียน ณ โรงเรียนสุนารีวิทยา จังหวัดนครราชสีมา วันที่ 20 กุมภาพันธ์ พุทธศักราช 2507
โรงพิมพ์คุรุสภา, 11 หน้า

พระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัวและสมเด็จพระนางเจ้า พระบรมราชินีนาถ ได้เสด็จพระราชดำเนินทอดพระเนตรกิจการของโรงเรียนสุนารีวิทยา ซึ่งเป็นโรงเรียนมัธยมแบบประสม ม.ล.ปิ่น มาลากุล ได้กราบบังคมทูลถึงเหตุผลในการจัดตั้งโรงเรียนประเภทนี้ ซึ่งเป็นส่วนหนึ่งของการพัฒนาการศึกษาในส่วนภูมิภาค ได้เริ่มดำเนินการปรับปรุงตั้งแต่เดือนมีนาคม พ.ศ. 2502 ปัญหาสำคัญคือการศึกษาที่เขาวงกตหลังไหลไปหาสถานที่ศึกษาในกรุงเทพฯ มาก ทำให้ท้องถิ่นขาดกำลังคนระดับกลางและระดับสูง นอกจากนั้นยังได้กล่าวถึงวิธีการในการดำเนินการจัดโรงเรียนดังกล่าวด้วย

370

เป็น มาลากุล, ม.ล. "คำกราบทูลสมเด็จพระเจ้าภคินีเธอ เจ้าฟ้าเพชรรัตนราชสุภา"
 ใน สัจจับกร สมเด็จพระเจ้าภคินีเธอ เจ้าฟ้าเพชรรัตนราชสุภาสิริโสภาคีพัฒนวงศ์พระราชทาน
 ทูลสมเด็จพระศรีพัชรินทราบรมราชินีนาถ ณ หอประชุมโรงเรียนราชินีบูรณะ นครปฐม
 วันพฤหัสบดี 19 มกราคม พ.ศ. 2521 ทางหนังสือพิมพ์มติชนศึกษา (แผนก
 การพิมพ์) 2520, 34 หน้า

ในเล่มประกอบด้วยกำหนดการในการเสด็จพระราชทาน คำกราบทูลสมเด็จพระเจ้า
 ภคินีเธอ เจ้าฟ้าเพชรรัตนราชสุภา ของ ม.ล.เป็น มาลากุล รองประธานกรรมการจัดทูล
 สมเด็จพระศรีพัชรินทราบรมราชินีนาถ ในการพระราชทานทุนแก่นักเรียน นิสิต นักศึกษา
 ณ หอประชุมโรงเรียนราชินีบูรณะ จังหวัดนครปฐม วันพฤหัสบดี 19 มกราคม พ.ศ. 2521
 และประวัติโรงเรียนราชินีบูรณะ

370

เป็น มาลากุล, ม.ล. คำกล่าวของหม่อมหลวงเป็น มาลากุล ในโอกาสที่จะลาจากตำแหน่ง
อธิบดีกรมสามัญศึกษาไปดำรงตำแหน่งปลัดกระทรวงศึกษาธิการ โรงพิมพ์นิยมกิจ 2501,
 12 หน้า

ม.ร.ว. เสริมศรี เกษมศรี พิมพ์เป็นอนันันทนาการแก่ ม.ล.เป็น มาลากุล ในวาระ
 คดีขึ้นปีใหม่ พ.ศ. 2502

เป็นคำกล่าวแก่ผู้ช่วยอธิบดี หัวหน้ากอง หัวหน้าแผนก และข้าราชการ กรมสามัญศึกษา
 เมื่อวันที่ 16 กันยายน 2489 เวลา 9.40 - 10.05 น. เพื่อขอบคุณและขอให้ข้าราชการ
 เหล่านั้นช่วยกันทำงานต่อไปให้สำเร็จผลดังที่ไปปฏิบัติมาแล้ว สำหรับท่านเองนั้นก็ยังเป็นผลงาน
 ของกรมนี้ และจะหาทางช่วยเหลือสนับสนุนการศึกษาต่อไป ในตอนท้ายของหลายหน้าชี้แจงอรรถ
 อธิบายให้ผู้อ่านเข้าใจชื่อบุคคลและหน่วยงานต่าง ๆ ที่กล่าวถึงด้วย

370

เป็น มาลากุล, ม.ล. คำกล่าวของหม่อมหลวงปิ่น มาลากุล ปลัดกระทรวงศึกษาธิการ
ในการอบรมผู้ที่เข้ารับตำแหน่งศึกษาธิการจังหวัด พ.ศ. 2489 โรงพิมพ์คุรุสภา 2490,
 49 หน้า

รวมคำกล่าว 2 ครั้งของ ม.ล.ปิ่น มาลากุล ขณะดำรงตำแหน่งปลัดกระทรวงศึกษา
 ธิการ คือครั้งที่ 1 เมื่อวันที่ 15 พฤศจิกายน 2489 ตักเตือนให้ศึกษาธิการจังหวัดซึ่งสอบ
 คัดเลือกไปจำนวน 21 คน รู้จักหน้าที่และความรับผิดชอบ และชี้แจงให้ทราบถึงนโยบายการ
 ศึกษาต่าง ๆ ภายหลังจากสงครามโลกครั้งที่ 2 เสร็จสิ้นลงใหม่ ๆ ครั้งที่ 2 กล่าวเมื่อวันที่
 26 พฤศจิกายน 2489 หลังจากที่ศึกษาธิการจังหวัดซึ่งได้ฟังการบรรยายเกี่ยวกับกิจการต่าง ๆ
 จากผู้ดำรงตำแหน่งสำคัญ ๆ ในกระทรวงศึกษาธิการแล้ว โดยยกตัวอย่างให้เห็นขอบเขตของ
 ในการปฏิบัติงานและเสนอแนะวิธีการอบรมสั่งสอนให้นักเรียนมีคุณภาพ ซึ่งคำกล่าวทั้งสองครั้งนี้
 ม.ร.ว. เสริมศรี เกษมศรี เป็นผู้จดบันทึกไว้

370

เป็น มาลากุล, ม.ล. คำกล่าวเปิดการประชุมโครงการพัฒนาการศึกษาในส่วนภูมิภาค
ภาคศึกษา 6 โรงพิมพ์คุรุสภา 2503, 37 หน้า

กล่าว ณ หอประชุมวิทยาลัยครูเทพสตรี จังหวัดลพบุรี วันที่ 22 กุมภาพันธ์ 2503
 เล่าเรื่องความเป็นมาของโครงการพัฒนาการศึกษาในส่วนภูมิภาค และการดำเนินงาน
 มีการตั้งครูสัมมนา การอบรมครูประจำกรม งานด้านวิชาการ ธุรกรรมของโครงการ
 งานที่ได้เริ่มทำไปแล้วในภาคการศึกษาอื่น ๆ เช่น ต้นนครราชสีมา เชียงใหม่ ยะลา และให้ขอ
 เสนอแนะบางอย่างสำหรับการพัฒนาที่จังหวัดลพบุรี

370

ปีน มาลากุล, ม.ล. คำกล่าวเปิดการอบรมวิธีสอนชั้นเตรียมประถม ของอธิบดีกรมสามัญศึกษา
ศึกษา โรงเรียนช่างพิมพ์ วัดสังเวช 2489, 24 หน้า

กล่าว ณ สำนักอาจารย์ วันที่ 11 กุมภาพันธ์ พ.ศ. 2489 แก่ครูจำนวน 60 คน เกี่ยวกับความมุ่งหมายและปัญหาต่าง ๆ เกี่ยวกับครู เช่น ผลกระทบกระเทือนซึ่งได้รับจากการสงครามต่อตัวครูเองและต่อการศึกษา ความเสื่อมของศีลธรรมและกิจการงานทุก ๆ ด้านของประเทศต้องชะงักและกระทบกระเทือน ซึ่งทั้งหมดนี้ต้องแก้ด้วยการศึกษา และปรากฏว่านักเรียนอ่านหนังสือไม่ออก เขียนไม่ได้ วิธีการหนึ่งในการแก้ไขคือการปรับปรุงวิธีสอนของครู นอกจากนี้ยังชี้ให้เห็นถึงความสำคัญของการศึกษาประชาบาลด้วย

372.9593

ปีน มาลากุล, ม.ล. คำบรรยายของหม่อมหลวงปิ่น มาลากุล รัฐมนตรีว่าการกระทรวงศึกษาธิการ และการปรับปรุงชนบท และ เรื่องการศึกษาและการพัฒนาการท้องถิ่น กับ
วิชาครูเล่มเล็ก แสงทองการพิมพ์ 2502, 49 หน้า

คณะอาจารย์ โรงเรียนเตรียมอุดมศึกษา พระนครและสามพราน วิทยาลัยวิชาการศึกษา ปทุมวัน และโรงเรียนมัธยมสาธิต จัตุพิมพ์เป็นบรรณาธิการในงานฉลองอายุครบ 56 ปี ของอาจารย์หม่อมหลวงปิ่น มาลากุล รัฐมนตรีว่าการกระทรวงศึกษาธิการ ณ วันที่ 24 ตุลาคม พ.ศ. 2502

ประกอบด้วยคำบรรยาย 2 เรื่อง คือเรื่องกระทรวงศึกษาธิการและการปรับปรุงชนบท บรรยายในการประชุมสัมมนาสาธิตพิเศษที่วราชนาถจักร ณ วิทยาลัยบางแสน ชลบุรี วันที่ 19 สิงหาคม พ.ศ. 2500 และเรื่องการศึกษาและการพัฒนาการท้องถิ่น บรรยายในการประชุมสัมมนาสาธิตพิเศษที่วราชนาถจักร ครั้งที่ 2 ณ หอประชุมคุรุสภา วันที่ 21 สิงหาคม พ.ศ. 2502 เนื้อหาของการบรรยายทั้ง 2 ครั้งนี้เกี่ยวกับการที่รัฐบาลโดยกระทรวงศึกษาธิการ และกระทรวงมหาดไทยได้ร่วมกันดำเนินการพัฒนาการศึกษาในชนบท คือ การประถมศึกษา และมูลสารศึกษา (ให้การศึกษาแก่ผู้ใหญ่) ส่วนเรื่องสุดท้ายคือวิชาครูเล่มเล็ก อธิบายวิชาครู

เป็นข้อสั้น ๆ ทั้งหมด 100 ข้อ

370

เป็น มาลากุล, ม.ล. คำบรรยายของอธิบดีกรมสามัญศึกษาในการอบรมครูส่วนภูมิภาค
พหุศึกษา 2486 นะจังหวัดนครราชสีมา วันที่ 12 เมษายน 2486 โรงเรียนช่างพิมพ์
วัดดังเวท 2487, 16 หน้า

ชี้แจงหน้าที่ของครู โดยเฉพาะการรู้จักนักเรียนโดยใช้หลักวิชาครูและหลักจิตวิทยา
ซึ่งเป็นเรื่องทางวิชาการ อีกวิธีหนึ่งที่จะรู้จักนักเรียนคือการสมาคมระหว่างนักเรียนและครู
นอกจากนั้นครูยังต้องสอนให้นักเรียนรู้จักหน้าที่ของพลเมือง อบรมจิตใจให้นักเรียนรักประเทศ
ชาติ ศาสนา พระมหากษัตริย์ และรัฐธรรมนุญ สอนให้เป็นผู้ใหญ่ใจกว้างการสมาคม
ทำโรงเรียนให้น่าอยู่ และครูต้องมีความห่วงใยนักเรียน

370.7

เป็น มาลากุล, ม.ล. คำบรรยายเรื่องพหุศึกษานานาชาติ เมืองประชาธิปไตยของพระบาทสมเด็จพระ
มงกุฎเกล้าเจ้าอยู่หัว ไทยวัฒนาพานิช 2513, 43 หน้า ภาพประกอบ

ม.ล.เป็น และคุณหญิงศุภฉวี มาลากุล ณ อยุธยา พิมพ์ถวายสมเด็จพระเจ้าภคินีเธอ
เจ้าฟ้าเพชรรัตนราชสุดา สิริโสภาพรรณวดี ในวันประสูติ วันที่ 24 พฤศจิกายน พ.ศ. 2513
บรรยายประกอบการจัดนิทรรศการที่หอประชุม หอสมุดแห่งชาติ เมื่อวันที่ 10
พฤศจิกายน พ.ศ. 2513 ในโอกาสครบรอบ 60 ปี นับตั้งแต่วันที่เสด็จขึ้นเถลิงถวัลย
ราชสมบัติ ให้ความรู้เกี่ยวกับเมืองสุทธินานาชาติอะไร อยู่ที่ไหน เล่าถึงระบบการปกครอง
ลักษณะบ้านเมือง อาณาเขต ความเป็นอยู่ของประชาชน ตลอดจนอธิบายประกอบภาพ ซึ่งมี
ทั้งหมด 44 ภาพ

321.4

ปิ่น มาลากุล, ม.ล. "คำปราศรัยของหม่อมหลวงปิ่น มาลากุล รัฐมนตรีว่าการกระทรวง
ศึกษาธิการ" ศูนย์ศึกษา 46 : 1 - 3 พฤศจิกายน 2500

กระจายเสียง ณ สถานีวิทยุกระจายเสียงแห่งประเทศไทย วันที่ 5 ตุลาคม

พ.ศ. 2500 เวลา 20.30 น.

เป็นคำปราศรัยถึงครูทั่วประเทศ เกี่ยวกับการปกครองระบอบประชาธิปไตยและการ
เลือกตั้งสมาชิกสภาผู้แทนราษฎร ซึ่งจะมีในเดือนธันวาคม พ.ศ. 2500 ขอให้ครูให้ความ
สนใจในการเลือกตั้ง โดยครูต้องเป็นตัวอย่างที่ดีสำหรับนักเรียนในการเลือกตั้งสมาชิกสภา
ผู้แทนราษฎรอย่างพร้อมเพียง และหากครูผู้ใดได้รับมอบหมายให้เป็นเจ้าหน้าที่อย่างใด
อย่างหนึ่ง เกี่ยวกับการเลือกตั้ง ขอให้ปฏิบัติหน้าที่อย่างสมเกียรติของครู

324.2

ปิ่น มาลากุล, ม.ล. คำปราศรัยของหม่อมหลวงปิ่น มาลากุล รัฐมนตรีว่าการกระทรวง
ศึกษาธิการ ในการประชุมอาจารย์ใหญ่และครูใหญ่ โรงเรียนส่วนกลาง โรงเรียนพศุภสุภา
2509, 63 หน้า

ปราศรัยในการประชุมอาจารย์ใหญ่และครูใหญ่ โรงเรียนส่วนกลาง ณ หอประชุมคุรุสภา
วันที่ 20 พฤษภาคม พ.ศ. 2508 และวันที่ 16 พฤษภาคม พ.ศ. 2509

คำปราศรัยครั้งแรกเมื่อต้นปีการศึกษา 2508 ผู้พูดได้ฝากข้อคิดไว้เป็นแนวทางแก่ครู
ใหญ่ 6 เรื่อง คือ การสอนเพิ่มเติม กิจกรรมต่าง ๆ การกีฬา การพักอาวู การที่นักเรียนมีเงิน
ใช้มากเกินไป นักเรียนหนีโรงเรียน การติดต่อกับผู้ปกครองนักเรียน การเอาใจใส่ในการ
ทำงานสั่งสอนอบรมของครู ส่วนครั้งที่ 2 ซึ่งเป็นคำปราศรัยเมื่อต้นปีการศึกษา 2509 ได้ชี้
แจงสภาพของการศึกษาในรอบปีที่ผ่านมาโดยเฉพาะด้านมัธยมศึกษา และใ้คำชี้แนะรรคครูใหญ่
คำนึงถึงคุณภาพของการศึกษาใหม่มาที่สุด

370

เป็น มาลากุล, ม.ล. คำปราศรัยของ ม.ล.เป็น มาลากุล ภายหลัง รัฐมนตรีว่าการกระทรวง
ศึกษาธิการ ในโอกาสกล่าวเปิดการประชุมอบรมศึกษานิเทศก์ การอำเภอทั่วประเทศ พ.ศ. 2507
วันที่ 1 ภาคตะวันออกเฉียงเหนือ (นครราชสีมา) 14 กุมภาพันธ์ 2507 ส. การพิมพ์
2507, 31 หน้า

กล่าวขอบคุณกรรมการ และ เจ้าหน้าที่ที่เกี่ยวข้องในการอบรม ความสำคัญองงาน
ศึกษานิเทศก์ การอำเภอ ความสำคัญของการประชุมอบรมและขอแนะนำอื่น ๆ ที่ผู้แทนที่เกี่ยวข้อง
กับการศึกษา โดยเฉพาะศึกษานิเทศก์ การอำเภอควรทราบ เพื่อเป็นแนวทางปฏิบัติงานให้ เกิดผลดี

370

เป็น มาลากุล, ม.ล. โครงการพัฒนาการศึกษาในส่วนภูมิภาค (พ.ศ.ภ.) โครงการทดลอง
การศึกษาในคาบบริหาร การศึกษา กองเผยแพร่การศึกษา กระทรวงศึกษาธิการ 2502,
216 หน้า

โครงการพัฒนาการศึกษาในส่วนภูมิภาค (พ.ศ.ภ.) มีชื่อเป็นภาษาอังกฤษว่า
Regional Education Development Project Including Higher Education
เรียกย่อ ๆ ว่า REDPHE มีผลมาจากการสำรวจและค้นคว้าปัญหาต่าง ๆ เกี่ยวกับการศึกษา
ของ ม.ล.เป็น มาลากุล ซึ่งปรากฏว่าได้พบปัญหาสำคัญหลายประการ เกี่ยวโยงถึงการศึกษ
ในส่วนภูมิภาค เช่น นักเรียนต่างจังหวัดเข้ามาเรียนในกรุงเทพฯ แล้วไม่ยอมกลับไปภูมิลำเนา
หรือครูอาจารย์ ๆ ส่วนมากไม่ยอมย้ายไปอยู่ต่างจังหวัด เป็นต้น โครงการ พ.ศ.ภ. ดังกล่าว
มีผลทำให้การศึกษาในระดับสูงกระจายไปทั่วประเทศ

370

เป็น มาลากุล, ม.ล. จดหมายเหตุรายวันในการตรวจราชการส่วนภูมิภาค ของ ภายหลัง รัฐมนตรี
ว่าการกระทรวงศึกษาธิการ (หม่อมหลวงปิ่น มาลากุล) โรงพิมพ์คุรุสภา 2511, 104 หน้า

พิมพ์ในงานพระราชทานเพลิงศพ นายพจน์ ปรีชามานนท์ ณ เมรุวัดกุฎีชัยศิริยาราม

วันที่ 9 เมษายน พ.ศ. 2511

เนื้อหาแบ่งเป็น 2 ตอน คือ ตอนที่ 1 เมื่อไปตรวจราชการภาคใต้ แล้วเหตุการณ์ต่าง ๆ เมื่อ ม.ล.ปิ่น มาลากุล เมื่อครั้งดำรงตำแหน่งปลัดกระทรวงศึกษาธิการไปตรวจราชการภาคใต้ตั้งแต่วันที่ 13 - 25 กันยายน พ.ศ. 2498 ออกเดินทางโดยรถยนต์จากกระทรวงศึกษาธิการ เวลา 8.30 น. มีผู้เดินทางไปทั้งหมด 5 คน ผ่านไปยังจังหวัดต่าง ๆ คือ ราชบุรี เพชรบุรี ประจวบคีรีขันธ์ ระนอง ชุมพร สุราษฎร์ธานี นครศรีธรรมราช ทรังกระบี ภูเก็ต พังงา สงขลา ยะลา ปัตตานี นราธิวาส และเดินทางถึงธนบุรีโดยทางรถไฟ ต่อที่ 2 ตรวจราชการถึงเชียงใหม่ ตั้งแต่วันที่ 15 - 22 ตุลาคม 2498 มีผู้เดินทางไปรวม 8 คน ไปสระบุรี ลพบุรี นครสวรรค์ พิษณุโลก สุโขทัย อุตรดิตถ์ ลำปาง เชียงใหม่ การเดินทางไปตรวจราชการทั้ง 2 ครั้ง ไปดูโรงเรียนประเภทต่าง ๆ เช่น โรงเรียนมัธยม โรงเรียนอนุบาล โรงเรียนอาชีววะ และโดยเฉพาะโรงเรียนฝึกหัดครู

370

ปิ่น มาลากุล, ม.ล. (เดอะ นิว รีพับลิค) The New Republic โรงพิมพ์มหามกุฏ
ราชวิทยาลัย 2521, 11 หน้า

ปรากฏของ ม.ล.ปิ่น มาลากุล ผู้ให้อาหารในที่ชุมนุมนักเรียนเก่าโรงเรียนในพระบรมราชูปถัมภ์ของพระบาทสมเด็จพระมงกุฎเกล้าเจ้าอยู่หัว ณ โรงแรมราชธานีตรังวันเสาร์ที่ 7 มกราคม พ.ศ. 2521 ซึ่งสมเด็จพระเจ้าภคินีเธอ เจ้าฟ้าเพชรรัตนราชสุดา สิริโสภาพัณณิชา เป็นประธาน

The New Republic เป็นพระราชนิพนธ์ภาษาอังกฤษของพระบาทสมเด็จพระบาทสมเด็จพระมงกุฎเกล้าเจ้าอยู่หัว เป็นเรื่องเกี่ยวกับระบอบประชาธิปไตยที่ได้ทรงมุ่งหวังที่จะพระราชทานแก่ประชาชนชาวไทย โดยทรงใช้เวลาว่างขณะประทับอยู่ที่กรุงปารีส จัดตั้ง The New Republic ขึ้นในนามพระสหายของพระองค์เพราะอาจะมีพระราชประสงค์ที่จะฝึกฝนพระองค์เองในทางปฏิบัติในเรื่องเกี่ยวกับการปกครองระบอบประชาธิปไตย

321.4

เป็น มาลากุล, ม.ล. ทน ต.อ. โรงพิมพ์คุรุสภา 2507, 52 หน้า

เล่าเรื่องเกี่ยวกับโรงเรียนเตรียมอุดมศึกษาแห่งจุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย ตั้งแต่เริ่มเปิดเรียนคือ วันที่ 16 พฤษภาคม 2481 จนถึงวันปิดภาคเรียนภาคต้น คือวันที่ 20 สิงหาคม 2481 โดยบันทึกเหตุการณ์ต่าง ๆ ทั้งในเรื่องของโรงเรียน อาจารย์ นักเรียน การเรียน การสอน การอบรมคุณ การกีฬา ระเบียบการต่าง ๆ การจัดกรับส่งนักเรียนหญิง ยุวชนทหาร พร้อมทั้งปัญหาอุปสรรคในการทำงาน ฯลฯ โดยแบ่งเรื่องทั้งหมดเป็น 5 ตอน คือ 1. ความเบื้องต้น 2. สามวันแรก 3. เดือนแรก 4. ภาคแรก และ 5. สิ้นสุดท้ายของภาคแรก

373.593

เป็น มาลากุล, ม.ล. ทน ต.อ. กอ โรงพิมพ์คุรุสภา 2508, หน้า 53 - 79

เล่าเรื่องเกี่ยวกับโรงเรียนเตรียมอุดมศึกษาแห่งจุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย ต่อจากทน ต.อ. 2507 เริ่มจากตอนที่ 6. ปิดภาคต้น 7. การก่อสร้างตึกสอง 8. ภาคกลาง กล่าวถึงเรื่องการพานักเรียนไปจังหวัดเพชรบุรี ชาวหนังสือพิมพ์เกี่ยวกับโรงเรียน การก่อสร้างตึกสอง ทั้งเรื่องงบประมาณและปัญหาอุปสรรคต่าง ๆ เหตุการณ์ในระหว่างภาคกลาง เช่นการจัดชั้นเรียนสำหรับนักเรียนที่อ่อนวิชาการในภาคต้น ราชการทหารส่งทหารมาฝึกยุวชน การซ่อมป้องกันภัยทางอากาศ และคำวิพากษ์วิจารณ์เกี่ยวกับโรงเรียน ฯลฯ

373.593

เป็น มาลากุล, ม.ล. ทน ต.อ. ตอนที่สาม โรงพิมพ์คุรุสภา 2509, หน้า 80 - 149

เป็นตอนต่อจากทน ต.อ. 2508 คือ ตอนที่ 9. ปิดภาคกลาง 10. ภาคปลาย 11. สอบประจำปี 12. การสอบคัดเลือก และ การขยายงาน 13. วัชปีภาคปลาย 14. ปิดภาคสิ้นปี เล่าถึงเหตุการณ์ตั้งแต่ปิดภาคกลางปีแรก คือวันอาทิตย์ที่ 11 ธันวาคม

พ.ศ. 2481 จนถึงวันที่ 1 เมษายน 2482 เป็นเรื่องการพานักเรียนไปศึกษาหาความรู้ที่ลพบุรี การจัดทำตารางสอนอันใหญ่ด้วยไม้ การศึกษาคบหาสมาคมกันระหว่างนักเรียนหญิงและนักเรียนชาย การลงโทษ การดำเนินการก่อสร้างตึกสองตอ การแข่งกีฬา การซื้อรถรับส่งนักเรียนเพิ่มเติม การสอบประจำปี การตัดสินผลการสอบ การเปิดรับสมัครสอบคัดเลือกนักเรียนรุ่น 2 Board of Education ของอังกฤษ ส่งครูประจำการมาช่วย ฯลฯ

373.593

ปิ่น มาลากุล, ม.ล. ตน. ต.อ. คนปีที่สอง โรงพิมพ์คุรุสภา 2513, หน้า 151 - 169

เล่าถึงเรื่องเกี่ยวกับโรงเรียนเตรียมอุดมแห่งจุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัยในต้นปี พ.ศ. 2482 ซึ่งเป็นปีที่ 2 ที่ไต่ตั้งโรงเรียนขึ้น โดยดำเนินการเรื่องต่อจากตน. ต.อ. ตอนที่สาม คือตอนที่ 15. หัวหิน 16. การสอบคัดเลือกนักเรียนรุ่นสอง งานปีที่สองของโรงเรียนที่หัวหิน เพื่อประชุมเตรียมการสอบคัดเลือกนักเรียนเข้าใหม่ การหาอาจารย์เพิ่ม ฯลฯ

373.593

ปิ่น มาลากุล, ม.ล. นโยบายเกี่ยวกับการจัดโรงเรียนราษฎร์ โรงพิมพ์โรงเรียนสตรี เนติศึกษา 2502, 17 หน้า ภาพประกอบ

จุดstarการศึกษาโรงเรียนราษฎร์ ฉบับที่ 1
เป็นคำปราศรัยของ ม.ล.ปิ่น มาลากุล แก่เจ้าของ ผู้จัดการ และครูใหญ่ โรงเรียนราษฎร์ในส่วนกลาง และจังหวัดใกล้เคียง ที่หอประชุมคุรุสภา เมื่อวันที่ 25 มิถุนายน พ.ศ. 2502 ซึ่งสมาคมโรงเรียนราษฎร์ได้เชิญมาโดยมีความมุ่งหมายที่จะให้บรรดาโรงเรียนราษฎร์ทั้งหลายได้ทราบถึงนโยบายของรัฐบาลต่อโรงเรียนราษฎร์และกิจการในหน้าที่ซึ่งโรงเรียนราษฎร์ควรปฏิบัติร่วมมือกับรัฐบาล

379.322

ปี มาลากุล, ม.ล. บริการเสียง (Sound Services) ของวิทยาลัยทันแกว
มหาวิทยาลัยศิลปากร พระราชวังสนามจันทร์ จังหวัดนครปฐม โรงพิมพ์คุรุสภา
2517, 21 หน้า

อธิบายเกี่ยวกับบริการเสียงในเรื่องเกี่ยวกับจุดมุ่งหมาย กลไกในการจัดบริการเสียง
เจ้าหน้าที่บริการเสียง เลขที่รายการ วิชิต รายนการบริการเสียงประจำเดือนมิถุนายน -
กรกฎาคม 2513 แบ่งตามหมวด ก - ง คือ ก. เรื่องที่ควรรู้ ความรู้ทั่วไป ข. รายการ
สำหรับฝึก เช่นภาษาต่างประเทศ ค. เรื่องเสริมการสอนของอาจารย์ตามหลักสูตร และ
ง. รายการบันเทิง

371.3332

ปี มาลากุล, ม.ล. บันทึกของ ป.ม. เรื่องการเตรียมการจัดตั้งมหาวิทยาลัยเชียงใหม่
ในโครงการพัฒนาการศึกษาในส่วนภูมิภาค ภาคศึกษา 6 โรงพิมพ์คุรุสภา 2504, 26 หน้า

เป็นบันทึกที่เขียนไว้เมื่อ 15 กรกฎาคม พ.ศ. 2504 กล่าวถึงความจำเป็นมา
โครงการ และปัญหาอุปสรรคต่าง ๆ ในการเตรียมการจัดตั้งมหาวิทยาลัยเชียงใหม่ ซึ่ง
กระทรวงศึกษาธิการจะต้องมีหน้าที่รับผิดชอบ เพื่อให้เสร็จเปิดให้การศึกษาใน พ.ศ. 2507
เช่น เรื่องงบประมาณ บุคลากร อาคารสถานที่ การแบ่งคณะวิชา เป็นต้น วิธีการเขียน
อานงาย ถึงแม่ที่ไม่ได้เกี่ยวข้องกับเรื่องนั้นก็สามารถเข้าใจเรื่องราวได้อย่างดี

378.593

ปี มาลากุล, ม.ล. บันทึกเรื่องการสร้างมหาวิทยาลัยศิลปากร ณ พระราชวังสนามจันทร์
จังหวัดนครปฐม ของหม่อมหลวงปิ่น มาลากุล อธิการบดี โรงพิมพ์คุรุสภา 2509,
16 หน้า

พิมพ์เผยแพร่ในวันประกอบพิธีวางศิลาฤกษ์อาคารหลังแรก วันที่ 16 ธันวาคม

พ.ศ. 2509

กล่าวถึงกำเนิดของมหาวิทยาลัยศิลปากร ณ พระราชวังสนามจันทร์ โครงการปรับปรุง
มหาวิทยาลัย แนวปฏิบัติในชั้นดำเนินงาน ระบบวิทยาลัยในมหาวิทยาลัย วิทยาลัยทั้บแกว
และตึกหอนอนหลังแรก ของวิทยาลัย

378.593

ปี มาลากุล, ม.ล. ประวัติการจัดการศึกษาของมหาวิทยาลัยศิลปากร ณ พระราชวัง
สนามจันทร์ จังหวัดนครปฐม โรงพิมพ์สำนักทำเนียบนายกรัฐมนตรี 2512, 57 หน้า

พิมพ์เนื่องในงานวันพระมหาธีรราชเจ้ารำลึก 2512 และเปิดอาคารวิทยาลัยทั้บแกว
25 พฤศจิกายน 2512

เป็นประวัติการจัดการศึกษาของมหาวิทยาลัยศิลปากรในลักษณะทำนองหมายเหตุรายวัน
ในระยะ 4 ปี ซึ่ง ม.ล. ปี มาลากุล ใ้บันทึกไว้ตั้งแต่วันที่ 28 กันยายน พ.ศ. 2508
ถึงวันที่ 20 พฤศจิกายน 2512 ตอนต้นของหนังสือเล่มนี้ เป็นกำหนดผลการงานรับรองในวัน
พระมหาธีรราชเจ้ารำลึก 2512 และเปิดอาคารวิทยาลัยทั้บแกว 25 พฤศจิกายน 2512
ตอนท้ายเป็นภาคผนวก ประกอบด้วยเรื่อง คำกล่าวเปิดประชุมพิเศษของอธิการบดี มหาวิทยาลัย
ศิลปากร เนื่องในการสัมมนาอาจารย์วิทยาลัยทั้บแกว รายงานของอธิการวิทยาลัยทั้บแกว
ทราบทูลสมเด็จพระเจ้าภคินีเธอ เจ้าฟ้าเพชรรัตนราชสุภา และคำกล่าวของ หม่อมหลวงปิ่น
มาลากุล อธิการบดีมหาวิทยาลัยศิลปากร ในวันเปิดงานสุคตศิลปศึกษา

378.593

ปี มาลากุล, ม.ล. ประวัติการศึกษาต่างประเทศ โรงพิมพ์การศาสนา 2508, 385 หน้า

เอกสารกรณีศึกษารึกษา กรมการฝึกหัดครู ฉบับที่ 76

ม.ล. ปี มาลากุล รัฐมนตรีว่าการกระทรวงศึกษาธิการบรรยายที่สามัคยาจารย์
สมาคม เมื่อ พ.ศ. 2477

เป็นเรื่องเกี่ยวกับประวัติการศึกษาของต่างประเทศ ทั้งหมด 8 บท เริ่มตั้งแต่

การศึกษากรีก การศึกษาโรมัน การศึกษาสมัยกลาง การศึกษาตามลัทธิมนุษยธรรม อิทธิพล
ฝ่ายศึกษาของการปฏิรูปทางศาสนา การศึกษาตามลัทธิศักยธรรม ลัทธิการศึกษา ของลอคและ
รูสโซ และลัทธิการศึกษาของเพสตาลอซซี แอริบารด์ และเฟรเดเบล

370.1

ปิ่น มาลากุล, ม.ล. ประวัติโรงเรียนเตรียมอุดมศึกษา โรงพิมพ์คุรุสภา 2512, 176 หน้า

องค์การตาของคุรุสภาพิมพ์เป็นอนุสรณ์ในงานพระราชทานเพลิงศพ นายประยูทธ สวัสดิ์สิงห์
อธิการบดีกระทรวงศึกษาธิการ ณ ฌาปนสถานคุรุสภา วัดสระเกศวรมหาวิหาร วันอาทิตย์
ที่ 23 กุมภาพันธ์ พ.ศ. 2512

เป็นประวัติโรงเรียนเตรียมอุดมศึกษา โดยเฉพาะอย่างยิ่งสมัยมหาวิทยาลัยสงครวมครั้งที่สอง
ประกอบด้วยเรื่องประวัติของโรงเรียนเตรียมอุดมศึกษาตั้งแต่เริ่มก่อตั้ง จนถึง พ.ศ. 2506
และเรื่องกำเนิดสาขาโรงเรียนเตรียมอุดมศึกษาในจังหวัดต่าง ๆ เริ่มตั้งแต่ พ.ศ. 2487
ไคแก่ที่เพชรบูรณ์ ลพบุรี ฉะเชิงเทรา ราชบุรี พระนครศรีอยุธยา นครราชสีมา
อุบลราชธานี และเชียงใหม่

373.593

ปิ่น มาลากุล, ม.ล. ปาฐกถาวิชาการมัธยม "ประวัติการศึกษา" ตอนที่ 4 โรงพิมพ์กรุงเทพ
บรรณาการ 2477, หน้า 201 - 244

ม.ล.ปิ่น มาลากุล อาจารย์หัวหน้าในแผนกฝึกหัดครูมัธยม แห่งจุฬาลงกรณ์มหา
วิทยาลัย แสดง ณ สำนักอาจารย์สมาคม พ.ศ. 2477

เป็นปาฐกถาครั้งที่ 17, 19 และ 20 กล่าวถึงประวัติการศึกษาของสหรัฐอเมริกา
ยุโรป นักการศึกษา และหลักการการศึกษาที่สำคัญ ๆ

370.1

เป็น มาลากุล, ม.ล. ปาฐกถาวิชาครูมัธยม "หลักการศึกษา" ตอนที่ 4 โรงพิมพ์กรุงเทพ
บรรณาการ 2477, หน้า 169 - 217

ม.ล.เป็น มาลากุล อาจารย์หัวหน้าในแผนกฝึกหัดครูมัธยม แห่งจุฬาลงกรณ์มหา
วิทยาลัย แสดง ณ สำนักราจารย์สมาคม พ.ศ. 2477
รวมปาฐกถาครั้งที่ 14 - 17 เรื่อง โรงเรียนกับการสมาคม การรักหมู่คณะ การจัด
โรงเรียน และสหศึกษา

370.1

เป็น มาลากุล, ม.ล. "พ.ศ.ภ." วารสารวิสามัญศึกษา 9 : 2 มกราคม 2508

แต่งเป็นกลอนแปด รวม 7 บท อธิบายว่าภาคศึกษาซึ่งแบ่งเป็น 12 ภาคนั้น ภาคการ
ศึกษาที่ตั้งอยู่ใน จังหวัดใดบ้าง (พ.ศ.ภ. หมายถึง พัฒนาการศึกษาในส่วนภูมิภาค)

370

เป็น มาลากุล, ม.ล. พลเอกมังกร พรหมโยธี กับการศึกษาสมัยพุทธศักราช 2491 - 2500
โรงพิมพ์คุรุสภา 2509, 71 หน้า

กระทรวงศึกษาธิการจัดพิมพ์ในงานพระราชทานเพลิงศพ พลเอกมังกร พรหมโยธี
ณ เมรุหน้าพลับพลาอิสริยาภรณ์ วัดเทพศิรินทราวาส วันที่ 29 มิถุนายน พ.ศ. 2509
กล่าวถึงประวัติการทำงานและเหตุการณ์เกี่ยวกับการศึกษา ประกอบกับเหตุการณ์
ทางการเมืองสมัยที่พลเอกมังกร พรหมโยธี เป็นรัฐมนตรีว่าการกระทรวงศึกษาธิการ
รวม 2 สมัย คือ ตั้งแต่ พ.ศ. 2491 - 2492 และ พ.ศ. 2495 - 2500 ซึ่งตลอดระยะเวลา
เวลานั้น ม.ล.เป็น มาลากุล ดำรงตำแหน่งปลัดกระทรวงศึกษาธิการอยู่ด้วย จึงเล่าถึง
เหตุการณ์ต่าง ๆ ได้โดยละเอียด เช่น นโยบายทางการศึกษา การจัดตั้งวิทยาลัยครูหมู่บ้าน
จอมบึง วิทยาลัยเทคนิค วิทยุศึกษา การอาชีวศึกษา และเรื่องเกี่ยวกับการจัดทำแบบเรียน
เป็นต้น

370

ปีน มาลากุล, ม.ล. พัฒนาการศึกษาในส่วนภูมิภาค โรงพิมพ์คุรุสภา 2506, 272 หน้า

รวมเรื่องเกี่ยวกับการพัฒนาการศึกษาในส่วนภูมิภาค ซึ่งเคยลงพิมพ์ในวารสาร
 จันทรเกษม ตั้งแต่ พ.ศ. 2503 เป็นต้นมา รวม 22 บท เขียนในลักษณะที่อ่านเข้าใจง่าย
 ประกอบด้วยเรื่องต่าง ๆ คือ ฝนตกไม้ตัวฟ้าเชื่อว่าฝน จุดประทีปเวียนเทียนทองเวียนขวา
 ก่อนจะเขียนแผนพัฒนาชีวิต ออกจากสองน้ำพิภพมาสืบเชื้อ เกษกรสร้างเขื่อนใหญ่ที่ชัยนาท
 ขึ้นเชียงใหม่ไปเรียนภูมิศาสตร์ จะจุดไฟให้สว่างกระจ่างเหล่า ขอเชิญชมสถาบันอันเลื่องชื่อ
 ถวายกีฬาแหลมทองเป็นของเขา ฟังดนตรีที่อุบลจนหายวง จะขอตามเข็มนาฬิกาเสียสักหน่อย
 จะตั้งงบประมาณให้ไปซื้อข้าว เรื่องวิ่งทนคนไทยไม่เคยหนี แผนการบางปูจะถูกลูก
 ถึงบางแสนแล้วหนาวอย่างไร ให้อภัยเป็นการบานส่งสารแมว ปัญหาใหญ่ของครูอยู่ที่เกาะ
 โรงเรียนอะไรนี่นักเรียน พวกเรามักรู้จักเพียงปูยา ตระเวนจนบุปผามาถึงบ้าน หน่วย
 เคลื่อนที่เคลื่อนไปไม่หยุดยั้ง และ งวงท่าไม้โมอันจันทรเกษม ตอนท้ายของแต่ละบทมี
 คำกลอนสรุปเนื้อหาของแต่ละบทนั้น ๆ

370

ปีน มาลากุล, ม.ล. พัฒนาการศึกษาในส่วนภูมิภาค บทที่ 6 - 7 - 8 โรงพิมพ์คุรุสภา
 2504, หน้า 59 - 85

รวมบทความที่เกี่ยวกับโครงการพัฒนาการศึกษาในส่วนภูมิภาค ที่ลงในวารสาร
 จันทรเกษม 3 บท คือ บทที่ 6 "ขึ้นเชียงใหม่ไปเรียนภูมิศาสตร์" บทที่ 7 "จะจุดไฟให้
 สว่างกระจ่างเหล่า" และบทที่ 8 "ขอเชิญชมสถาบันอันเลื่องชื่อ"

370

ปีน มาลากุล, ม.ล. มหาวิทยาลัยเชียงใหม่ โรงพิมพ์คุรุสภา 2505, 24 หน้า

ปาฐกถาพิเศษ ของ ม.ล.ปีน มาลากุล รัฐมนตรีว่าการกระทรวงศึกษาธิการ แสดง
 ในที่ประชุมชุมนุมการศึกษาเชียงใหม่ - ลำพูน ณ พุทธสถานเชียงใหม่ วันที่ 22 มิถุนายน

พ.ศ. 2505 เวลา 16.00 - 17.30 น.

ขณะที่แสดงปาฐกถานั้นยังไม่ได้จัดตั้งมหาวิทยาลัยเชียงใหม่ แต่ได้วางโครงการไว้ ม.ล.ปิ่น มาลากุล ได้เล่าถึงประวัติของโครงการ การเตรียมการจัดตั้ง การดำเนินงาน และงานที่ได้ทำไปแล้วบางส่วน และการเตรียมงานที่จะทำต่อไปในอนาคตพร้อมทั้งรายละเอียดหลายประการเกี่ยวกับมหาวิทยาลัยแห่งนี้ เช่นวิชาที่จะเปิดสอน วิชาเรียนวิธีสอน การค้นคว้า ที่อยู่อาศัยของนิสิต เป็นต้น

378.593

ปิ่น มาลากุล, ม.ล. มหาวิทยาลัย Oxford โรงพิมพ์คุรุสภา 2512, 14 หน้า

ปาฐกถาของอธิการวิทยาลัยทัณฑ์แหว่ กอนฉายภาพยนตร์ เล่าเรื่องต่าง ๆ เกี่ยวกับมหาวิทยาลัยออกซฟอร์ด เช่น ประวัติของมหาวิทยาลัย อาคารสถานที่ ประเพณีการแข่งขันเรือกับมหาวิทยาลัยเคมบริดจ์ ความเป็นอยู่และการศึกษา เล่าเรียนของนิสิต ชื่อวิทยาลัยต่าง ๆ และหอสมุด

378.42

ปิ่น มาลากุล, ม.ล. รวมปาฐกถาและคำปราศรัยของ ม.ล.ปิ่น มาลากุล รัฐมนตรีว่าการกระทรวงศึกษาธิการ โรงพิมพ์อักษรสาร การพิมพ์ 2504, 54 หน้า

พิมพ์แจกในงานกฐินพระราชนิเวศน์ของกรมวิสามัญศึกษา ณ วัดบรมวงศัศรวราราม จังหวัดพระนครศรีอยุธยา 4 พฤศจิกายน 2504

รวมเรื่องที่เกี่ยวข้องกับการศึกษาทั้งหมด 7 เรื่อง คือ การศึกษาปริทรรศน์ คำกล่าวเปิดสัมมนาว่าด้วยจริยศึกษา คำกล่าวเปิดประชุมครูชั้นเตรียมอุดมศึกษา คำกล่าวตอบในการประชุมครูโรงเรียนรัฐบาล คำปราศรัยเปิดประชุมสัมมนาครูโรงเรียนราษฎร คำกล่าวในพิธีวางศิลาฤกษ์โรงเรียนสตรีมหาพฤฒาราม บันทึกของ ป.ม. เรื่องการเตรียมการจัดตั้งมหาวิทยาลัยเชียงใหม่ในโครงการพัฒนาการศึกษาในส่วนภูมิภาค ภาคศึกษา ๘

370

ปิ่น มาลากุล, ม.ล. วิชาครูเล่มเล็ก สำหรับครูโรงเรียนประถมศึกษา โรงพิมพ์คุรุสภา
2502, 29 หน้า

คุรุสภาพิมพ์ให้แก่วลสมาชิกร เนื่องในงานเปิดหอประชุม ณ ถนนประชาธิปไตย
พระนคร วันที่ 11 พฤษภาคม พ.ศ. 2502

ผู้เขียนซึ่งขณะนั้นดำรงตำแหน่งรัฐมนตรีว่าการ กระทรวงศึกษาธิการและประธาน
กรรมการอำนวยการคุรุสภาได้เขียนขึ้นเพื่อเป็นวิทยบริการแก่ครูผู้ที่อยู่ห่างไกล เพราะ
ไม่สามารถไปเยี่ยมเยียนได้ ให้ความรู้เกี่ยวกับหน้าที่และความรับผิดชอบของครูว่าควรทำ
อะไรบ้าง

370.7122

ปิ่น มาลากุล, ม.ล. วิทยาลัยเพชรรัตน โรงพิมพ์คุรุสภา 2514, 31 หน้า

พิมพ์เป็นที่ระลึกในงานวางศิลาฤกษ์ 19 สิงหาคม 2514

ในเล่มประกอบด้วยเรื่องต่าง ๆ คือ กำหนดการวางศิลาฤกษ์วิทยาลัยเพชรรัตน
รายงานการก่อสร้างวิทยาลัยเพชรรัตนของ ม.ล.ปิ่น มาลากุล อธิการบดีมหาวิทยาลัย
ศิลปากร ทราบทูลสมเด็จพระเจ้าภคินีเธอ เจ้าฟ้าเพชรรัตนราชสุดาฯ ณ พระราชวัง
สนามจันทร์ จังหวัดนครปฐม วันที่ 19 สิงหาคม พ.ศ. 2514 ประวัติวิทยาลัยเพชรรัตน
โครงการวิทยาลัยต่าง ๆ ของมหาวิทยาลัยศิลปากร (ฉบับย่อ) และคำสั่งมหาวิทยาลัย
ศิลปากรที่ 18/2514

378.593

ปิ่น มาลากุล, ม.ล. หลักการศึกษ โรงเรียนไทยพาณิชย์จำกัด 2506, 202 หน้า

คณะศิษย์สองรุ่นแรกจัดพิมพ์ขึ้นเป็นอนุสรณ์ เนื่องในงานฉลองอายุครบ 60 ปี
ของท่านอาจารย์ หม่อมหลวงปิ่น มาลากุล 24 ตุลาคม พ.ศ. 2506

เป็นปรากฏการณ์วิชาการที่มีขม ซึ่ง ม.ล.เป็น มาลากุล แสดงที่สำนักอาจารย์สมาคม ตั้งแต่ พ.ศ. 2477 รวม 22 ปรากฏา ประกอบด้วยเรื่อง จุดประสงค์ของการศึกษา การศึกษาโดยตรง สถานที่ศึกษา ครู หน้าที่ครูใหญ่และกิจการของโรงเรียนโดยทั่วไป นิสัย วินัยกับการทำโทษ การทำโทษและรางวัล ผู้ปกครอง การส่งเสริมความฉลาดและความสามารถ วิธีทดลองแผนจัดชั้น การจัดชั้นพิเศษสำหรับเด็กฉลาด การเรียนกับการเล่น โรงเรียนกับสมาคม การรักมนุษยะ การรักโรงเรียน สหศึกษา การอบรม เด็กเล็ก โรงเรียนกินนอนกับการศึกษา การมหาวิทยาลัยกับการศึกษาผู้ใหญ่ หลักการสอน และการเอาใจใส่กับคำถาม

370.1

ปีน มาลากุล, ม.ล. "หลักสูตรประถมศึกษา" ประถมศึกษา 5 : 243 ธันวาคม 2505

คัดค้านมาจากคำว่าเปิดประชุมการอบรมครูรุ่นพิเศษ ณ ครูสัมมนาการ พระนคร หลักสูตรประถมศึกษาที่มีความสำคัญมาก เพราะการสอนเด็กนั้นลำบากจะเปรียบเทียบ ประถมต่ำกว่ามัธยม มีขมต่ำกว่าอุดมไม่ได้ เพราะเป็นคณะอย่างกัน

372.19

ปีน มาลากุล, ม.ล. "เอกลักษณ์ของชาติไทย" ใน เฉลิมพระเกียรติพระมงกุฎเกล้าฯ หน้า 6 - 19 บรรณกิจ 2520

ม.ล.ปีน มาลากุล บรรยายในที่ชุมนุมลูกเสือชาวบ้านค่ายวัฒนา วันที่ 22 ตุลาคม เวลา 20.30 น.

อธิบายถึงเอกลักษณ์ของไทยว่ามีหลายอย่าง เช่นเกิดเป็นคนต่าง ๆ ความรักชาติ อักษรไทย ภาษาไทย ระเบียบประเพณี เป็นต้น พรรณกันเน้นการเล่าถึงเรื่องลูกเสือและเสือป่าประกอบด้วย

390

ปิ่น มาลากุล, ม.ล. "โอวาทในพิธีประสาทปริญญาการศึกษา 2500" กษัตริย์ศึกษา

45 : 62 - 70 ตุลาคม 2500

เป็นโอวาทของ ม.ล.ปิ่น มาลากุล ปลัดกระทรวงศึกษาธิการในพิธีประสาทปริญญา และอนุปริญญาแก่นิสิตผู้สำเร็จการศึกษาของวิทยาลัยวิชาการศึกษา และประสาทปริญญาแก่ ข้าราชการผู้สำเร็จการศึกษาชั้นปริญญาโทของมหาวิทยาลัยอินเดียนา ณ วิทยาลัยวิชาการศึกษา ถนนประสานมิตร จังหวัดพระนคร วันพฤหัสบดีที่ 29 สิงหาคม 2500

กล่าววว่าวิทยาลัยวิชาการศึกษาได้เจริญอย่างรวดเร็ว นับตั้งแต่ พ.ศ. 2489 ซึ่งได้เริ่มโครงการก่อตั้งเป็นต้นมา โดยได้รับความร่วมมือช่วยเหลือจากฝ่ายต่าง ๆ เช่น องค์การบริหารวิเทศกิจของสหรัฐอเมริกา และมหาวิทยาลัยอินเดียนาได้ให้อาจารย์มาช่วยสอน จากเม็กซิโกในข้อดีความที่สำเร็จการศึกษาแล้วนั้นยังไม่ถึงจุดหมายปลายทาง เป็นแต่เพียงจุดเริ่มต้นเท่านั้น จึงขอให้เฝ้าหาความรู้อีกต่อไป และขอให้บรรดาอาจารย์ทำงานอย่างเต็มที่เพื่อให้วิทยาลัยวิชาการศึกษาเจริญก้าวหน้าขึ้นเป็นผู้นำแห่งโรงเรียนฝึกหัดครูต่าง ๆ โอวาทนี้ทั้งภาษาไทยและภาษาอังกฤษ

370

ปิ่น มาลากุล, ม.ล. โอวาทพระองค์ผู้ทรงศรี โรงพิมพ์คุรุสภา 2512, หน้า 274 - 288

เป็นบทความเรื่องพัฒนาการศึกษาในส่วนภูมิภาค บทที่ 23

ก่อนคนกล่าวถึงเรื่องเกี่ยวกับโรงเรียนราษฎร์ โรงเรียนจิตรลดา และเล่าถึงการพัฒนาการศึกษาในภาคศึกษา 11 ซึ่งมีจังหวัดนครราชสีมาเป็นจังหวัดที่ต่างภาค พระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัว และสมเด็จพระนางเจ้าฯ พระบรมราชินีนาถ ได้เสด็จพระราชดำเนินโดยรถยนต์พระที่นั่งไปยังจังหวัดนครราชสีมา เพื่อทอดพระเนตรกิจการของวิทยาลัยครูนครราชสีมา วิทยาลัยเทคนิคภาคตะวันออกเฉียงเหนือ ทรงประกอบพิธีสมโภชหลักเมือง และทอดพระเนตรกิจการของโรงเรียนสุนทรวิद्या ซึ่งเป็นโรงเรียนมัธยมแบบผสมแห่งแรกของไทย

370

ปิ่น มาลากุล, ม.ล. โอวาทพระองค์หนึ่งทรงชี้ : พัฒนาการศึกษาในส่วนภูมิภาค โรงพิมพ์
 กรุงเทพฯ 2506, 288 หน้า

รวมบทความเกี่ยวกับการพัฒนาการศึกษาในส่วนภูมิภาคของกระทรวงศึกษาธิการ ซึ่ง
 ลงพิมพ์ในวารสารจันทร์เกษม ตั้งแต่ พ.ศ. 2503 - 2506 รวม 22 บทความ เรื่อง
 การจัดโรงเรียนแบบประสม การเตรียมการจัดตั้งมหาวิทยาลัยเชียงใหม่ การพัฒนาการศึกษา
 ในสี่จังหวัดภาคใต้หรือเขตศึกษา 2 โครงการจะแจ้งเหรา และโครงการปรับปรุงการศึกษา
 จังหวัดชลบุรี เป็นต้น ตลอดจนบทความแต่ละเรื่องผู้เขียนได้กล่าวถึงปัญหาที่
 สำคัญของเรื่องไว้

370

Pin Malakul, M.L. "Education during the Time when His Highness Prince
 Dhaninivat was Minister of Public Instruction" Journal of the Siam
 Society 63 : 9 - 27 January 1975

(เนื้อหาเช่นเดียวกับเรื่อง การศึกษาศูนย์พัฒนาอำเภอ พระองค์เจ้าธานีนิวัติ
 ทรงเป็นเสนาบดีกระทรวงธรรมการ ในหน้า 39)

379.593

Pin Malakul, M.L. Proposed Projects for the Development of Education.
 Bangkok, Ministry of Education, n.d. (101 p.) mimeographed.

รวมเรื่องต่าง ๆ คือ การวิเคราะห์สภาพทั่วไปของประเทศไทย สภาพของการศึกษา
 จุดประสงค์ของการพัฒนาการศึกษาและโครงการต่าง ๆ คือ การศึกษาภาคบังคับ การปรับปรุง
 การมัธยมศึกษา อาชีวศึกษา และการฝึกหัดครู

370

หมวด 500

ปีน มาลากุล, ม.ล. "การค้นหาวັນ" คณิตศาสตร์ 116 : 257 - 260 พฤษภาคม 2509

เช่นวิธีการค้นหาวันเกิด คือเมื่อทราบ พ.ศ. เดือน และวันที่ของเดือนแล้วจะหาวันเกิดได้ทันทีว่าเกิดวันอาทิตย์ จันทร์ อังคาร ฯลฯ หรืออาจไม่ท่องทราบ พ.ศ. เดือน และวันที่ของเดือนเลยก็ได้ โดยการทำตามวิธีการของผู้เขียน ซึ่งเขียนภาพและคำบรรยายวิธีการให้ทราบโดยละเอียด อาจทำให้ให้นักเรียนไปยื่นตามแผนที่มีหลักไว้คล้ายฝึกพลศึกษา หรือทำบนกระดานดำ หรือทำบนแผนกระดาษ หรือคิดในใจก็ได้

510

ปีน มาลากุล, ม.ล. "การค้นหาวัน" จันทร์ เกษม 68 : 12 - 16 มกราคม 2509

(เนื้อหาเช่นเดียวกับบทความชื่อเรื่องเดียวกันในหน้า 61)

510

ปีน มาลากุล, ม.ล. "การเสด็จพระราชดำเนินทอดพระเนตรสุริยุปราคาเต็มดวงที่หว้ากอ"

ใน อนุสารทองฟ้าจำลองกรุงเทพ ฉบับพิเศษ ครบรอบ 12 ปี หน้า 1 - 11 กรมวิชาการ
2519

ปรากฏว่าเรื่องพระบาทสมเด็จพระจอมเกล้าเจ้าอยู่หัวเสด็จพระราชดำเนินไปที่หว้ากอในจังหวัดประจวบคีรีขันธ์ เพื่อทอดพระเนตรสุริยุปราคาเต็มดวง ณ ที่นั้น ซึ่งพระองค์ทรงคำนวณเวลาไปอย่างถูกต้องถึง ณ ที่นั้น ทั้ง ๆ ที่ในสมัยนั้นยังไม่มีโรงเรียนหรือเครื่องมือเครื่องใช้ที่จะช่วยในการคิดคำนวณมากนัก นอกจากนั้นยังได้เล่าถึงการเสด็จพระราชดำเนินไปประทับที่หว้ากอว่าทรงเตรียมการเป็นการใหญ่ เพราะนอกจากพระเจ้าแผ่นดินจะเสด็จแล้วยังทรงคอนับแขกเมือง คือ เจ้าเมืองสิงคโปร์ ที่เป็นตัวแทนอังกฤษซึ่งจะมาทักทาย

521.57

Pir Halakul, M.L. Miscellaneous Problems or An Autobiography of a
would-be Mathematician. Bangkok, Kurusapha Press, 1960.

52 p.

รวมเรื่องที่เป็นปัญหาทางคณิตศาสตร์ 18 ปัญหา ประกอบการเล่าชีวิตส่วนตัว
ของผู้เขียน โดยเฉพาะที่เกี่ยวข้องกับวิชาคณิตศาสตร์ ตั้งแต่สมัยที่ผู้เขียนอยู่ในวัง ไปศึกษาที่
อังกฤษ ไปพักที่กระทู้ที่ประเทศสวิสเซอร์แลนด์ จนกระทั่งกลับประเทศไทย และเข้ารับ
ราชการ โดยเขียนเป็นภาษาอังกฤษ เพื่อแจกในงานวันเกิดวันที่ 24 ตุลาคม พ.ศ. 2503
ปัญหาที่น่าสนใจ เช่น ปัญหาหมากรุก (The Chess Problem) ปัญหาไฟบริค (The
Bridge Problems) ปัญหาปลา (The Fish Problem) ปัญหาตารางสอน
(Problem of a Time - Table) เป็นต้น

หมวด 700

ปี ๒๕๓๓, ม.ล. เขียน โกลง ถอดบทละครอันใจแล้ว ขอแหวกแนวการเขียนเปลี่ยน
เสียงบาง โรงพิมพ์ไทยเซม 2523, 30 หน้า ภาพประกอบ

จัดพิมพ์โดย ส.ล.ก.ถึงพระมหากรุณาธิคุณของพระบาทสมเด็จพระมงกุฎเกล้าเจ้าอยู่หัว
เนื้อหาเป็นเรื่องราวการถอดบทละครอันใจแล้ว แบ่งเป็น 6 บท มีชื่อตอนจองกัน
ตั้งแต่บทที่ 1 - 6 คือ เรียงแปด แพลสเสจ เร็คฟี สีขาวดงาม ซ้ำสองซีก มีกรรมมี
ก่อนเล่นวิธีการเล่นหรือถอดบทละครตอน ผู้เขียนได้อธิบายถึงที่มาของแก่นนั้น ๆ เช่น
เร็คฟี (REDPHE) เป็นวิธีการเล่นไฟซึ่งผู้เขียนคิดค้นเองร่วมกับนายสนั่น สุมิตร เมื่อ
คราวไปประชุมหารือเกี่ยวกับโครงการจัดการศึกษาให้แพร่หลายในส่วนภูมิภาค ซึ่งเรียกเป็น
ภาษาอังกฤษว่า Regional Education Development Project including Higher
Education ขอว่า REDPHE เป็นต้น แต่ละตอนมีภาพที่ประกอบคำอธิบายอย่างชัดเจน

795.4

ปี ๒๕๓๓, ม.ล. บทเพลง โรงพิมพ์คุรุสภา 2507, 24 หน้า

พิมพ์ในงานรื่นเริงฉลองอายุของหม่อมหลวง ป้อง มาลากุล 20 สิงหาคม 2507
รวมเนื้อเพลงซึ่ง ม.ล.ปิ่น มาลากุล แต่งในโอกาสต่าง ๆ ตั้งแต่ พ.ศ. 2461 -
2507 สำหรับร้องกับทำนองไทยเดิม เช่น เพลงเขมรราชบุรี เทพทอง ขึ้นพลัมพลา ฯลฯ
รวม 32 บท บทเพลงบางบทคัดมาจากรื่องทองเที่ยวและละคร เช่น จากเรื่องเจ้าหญิงกับ
คนตัดไม้ จากเรื่องนราราชอรอนแรมไปรอบโลก นอกจากนั้นแต่งในโอกาสอื่น ๆ เช่น ในการ
ประชุมครูใหญ่ ณ โรงเรียนสตรีวิทยา แต่งชุดเกล้าฯ ถวายประกอบเรื่องพระราชนิพนธ์
"เห็นแก่ลูก" แต่งให้คณะนาฏศิลป์กรมศิลปากรขับร้องที่สิงคโปร์ เป็นต้น

780.43

หมวด 800

ปิ่น มาลากุล, ม.ล. การบ้านการเมือง โรงพิมพ์โรงเรียนสตรีในศึกษา (แผนการพิมพ์)
2521, 22 หน้า

ม.ล.ปิ่น และท่านผู้หญิงคุณหญิง มาลากุล ณ อยุธยา อำนวยการ
รวมบทประพันธ์ประเภทโคลงสี่สุภาพ และกลอนสุภาพ 15 บท มีเนื้อหาเกี่ยวกับเรื่อง
การบ้านการเมือง คือ นักเรียน ลูกขุนนางพิท ฌัยไทยก้าวหน้า ถึงสุกกอนทาม หุงซาง
ย้ายเมืองหลวง ตามหลังสมัย ความเป็นชาติไทยโดยแท้จริง ชนกัน - กันชน จราจร
อัญเชิญเจ้าพระยา กลอนพาไป เป็นไทย กรุงเทพมหานครอมรรัตนโกสินทร์ และสิงคโปร์
ตอนท้ายของแต่ละบทบอกวันเดือนปีที่แต่งไว้ เรียงตามลำดับ ตั้งแต่ 17 พฤศจิกายน 2516
ถึง 1 ธันวาคม 2520

895.911081

ปิ่น มาลากุล, ม.ล. การเมืองเรื่องรัก โรงพิมพ์ศรีสุภา 2500, 203 หน้า

เป็นละครพูด 5 องก์ คัดแปลงจากเรื่อง Affairs of State ของ Louis
Verneuil เขียนเมื่อวันที่ 25 กรกฎาคม 2496 และเสร็จเมื่อวันที่ 25 กันยายน 2496
มีการเปลี่ยนแปลงจากฉบับภาษาอังกฤษ คือ จาก Chevy Chase ใกล้กรุงวอชิงตันมาเป็น
สมุทรปราการใกล้กรุงเทพฯ และเปลี่ยนการเมืองอเมริกันมาเป็นการเมืองไทย และเพิ่มตัว
ละครอีก 2 ตัว เรื่องนี้ผู้นำไปแสดงแล้ว 15 ครั้ง

(ดูเรื่องย่อจากภาคผนวก)

895.912

ปีน มาลากุล, ม.ล. เกาะแก้วพิสดาร โรงพิมพ์คุรุสภา 2519, 133 หน้า

แปลจากบทละครภาษาอังกฤษเรื่อง His Excellency the Governor ของ Robert Marshall แปลเสร็จเมื่อ 27 พฤษภาคม 2519 เป็นบทละครพูด 3 องก์ นับเป็นบทละครเรื่องที่ 46 ของ ม.ล.ปีน มาลากุล
(คู่มือเรื่องย่อจากภาคผนวก)

895.912

ปีน มาลากุล, ม.ล. ความเมตตาการุณค้ำจุนโลก โรงพิมพ์คุรุสภา 2517, 23 หน้า

บทละครวิทยุโทรทัศน์ แต่งให้สถานีภาคใต้เพื่อแสดงรับเงินบริจาคสร้างอาคาร ศัลยกรรม พ.ศ. 2514

เป็นเรื่องเกี่ยวกับโรงพยาบาลจุฬาลงกรณ์ การผ่าตัดของแพทย์แก่นยาจน การชักชวนให้บริจาคเงินสร้างอาคาร ศัลยกรรม และมีบทเพลง "ความเมตตาการุณค้ำจุนโลก" พรอมโน้ตเพลง

895.912

ปีน มาลากุล, ม.ล. คำขวัญ ของ ม.ล.ปีน มาลากุล โรงพิมพ์คุรุสภา 2495, (20) หน้า
ภาพประกอบ

แผนกศึกษานิเทศก์ จังหวักอุดรราชธานี พิมพ์สำหรับโรงเรียนในจังหวัดอุดรราชธานี รวมคำขวัญที่แต่งเป็นคำประพันธ์ 13 บท คือ กล้วยไม้ คุเป็น ๆ เค้นเข้าโรงเรียน ไท้ ใครความสำเร็จรอง เรี่ยกหา ปดพิมพ์คำพัน ราพัน ชันไมมีอะไรมาฝากเพื่อน นวรัตนา เสียงครู ไมกระกานประสานสามัคคี เค้นทาง โรงเรียนดี ความดี กระจกเงาเราไว้ สองหนา และ วิทยาศิลป์ให้ ฝึกฝน

895.911081

ปิ่น มาลากุล, ม.ล. คำประพันธ์ โรงพิมพ์คุรุสภา 2518, 134 หน้า

ชื่อเรื่อง ที่ปนอกใจว่า คำประพันธ์ สรรมาบรรณาการ แด่ทุกท่านที่มิได้ลืมใจ
แจกวั้นเกิด 24 ตุลาคม 2518

รวมคำประพันธ์ทั้งหมด 72 เรื่อง เรียงตามลำดับอักษร เนื้อหาเกี่ยวกับเรื่องต่าง ๆ
หลายประเภท เช่น คุณครู แกวน้อย ซึ่งสักกอนทาม กนตรี ขรรมาศาสตร์ - จุฬา อาสาศึก
พอชุนรามคำแหงมหาสาร พุทบอลจตุรมิตร เยี่ยงพระมงกุฎเกล้าฯ สมเด็จพระศรีนครินทร์ -
ราชสกุติ ฯลฯ ตอนท้ายของแต่ละเรื่องบอกเวลาแต่งไว้ด้วย

895.911081

ปิ่น มาลากุล, ม.ล. คำประพันธ์บางเรื่อง โรงพิมพ์คุรุสภา 2507, 161 (18) หน้า

คณะกรรมการ "ทุนหม่อมหลวงปิ่น มาลากุล" จัดพิมพ์เป็นบรรณาการแจกแก่
โรงเรียน เป็นการจัดหาอุปกรณ์การศึกษาให้แก่โรงเรียนทั่วราชอาณาจักร

รวมคำประพันธ์ของ ม.ล.ปิ่น มาลากุล ทั้งหมด 200 บท ส่วนใหญ่เป็นศึกษานาฎก
หรือคำประพันธ์ที่มีสาระสำคัญเป็นประโยชน์ในการศึกษา ซึ่งมักมีผู้อ้างถึงแต่มีความผิดพลาด
คลาดเคลื่อนอยู่เสมอ หนังสือเล่มนี้เป็นแบบฉบับที่ถูกต้อง เป็นหลักฐานอ้างอิงได้ นอกจากนี้
ตอนท้ายของคำประพันธ์แต่ละบท ผู้แต่งยังได้ทำหมายเหตุแจ้งไว้ด้วยว่าบทใดแต่งไว้เมื่อไร
ที่ไหน และแต่งในโอกาสใด ตัวอย่างคำประพันธ์ในเล่มนี้ เช่น กลววยไม้ ถิ่นไทย งานครู
เป็นต้น ท้ายเล่มมีบรรณานุกรมคำประพันธ์แต่ละบท ช่วยให้เห็นสะดวกในการค้นหา

895.911081

ปิ่น มาลากุล, ม.ล. คำประพันธ์ร้อยเรื่อง (แต่งระหว่าง 2460 - 2505)
โรงพิมพ์คุรุสภา 2505, 100 หน้า

ประกอบด้วยบทประพันธ์ทั้งประเภทโคลง ฉันท์ กาพย์ และกลอน จำนวน 100 เรื่อง

มีเนื้อหาเกี่ยวกับเรื่องต่าง ๆ หลายประเภท แต่ส่วนใหญ่เกี่ยวกับการศึกษา บทประพันธ์บทแรก
แต่งเมื่อเมษายน - พฤษภาคม 2460 ขณะที่ยังอายุได้ 13 ปีเศษ เรื่องที่แต่งเช่น ตบมา
คำประพันธ์ขอพระเกียรติเด็กกว๋อพนัน ธรรมดาไม่เขาควยกับผู้มีศรัทธา กระจงเงา หัตถกรรม
นวัตินา ตึกใหญ่ ถิ่นไทย เมื่อถูกกลับบ้าน จะเรียกว่าเรือจ้างไค้อย่างไร ฯลฯ ตอนท้าย
ของแต่ละเรื่องบอกเวลาแต่ง และบางเรื่องมีหมายเหตุบอกไว้ควยว่า แต่งให้ใคร ลงใน
หนังสือหรือวารสารฉบับใด เหตุใคจึงแต่ง

895.911081

เป็น มาลากุล, ม.ล. คำประพันธ์วันครู ฌรินทร์การพิมพ์ 2523, 14 หน้า

รวมคำประพันธ์เกี่ยวกับครู 23 บท สำหรับวันครู 16 มกราคม พ.ศ. 2523 ได้แก่
กระจงเงา ไขหนัก ความดี ครู ครูดี ครูดีชาตังาม งานครู ชื่นเกา ชาตียืนยง
ถิ่นไทย เทียนชระนวน เนื้อยา ประเทศเรา ปลานอย ๆ บัญหาเด็ก เพื่อเป็นไทย
ภาพงาม มอญพมา เมตตา โรงเรียนดี วางใจ วิชาครู และ เสียงครู

895.911081

เป็น มาลากุล, ม.ล. คำประพันธ์ 2507 โรงพิมพ์ครูสภา 2508, 14 หน้า

รวมคำประพันธ์ ซึ่ง ม.ล.เป็น มาลากุล แต่งในปี 2507 จำนวนทั้งสิ้น 14 บท
เรียงตามลำดับที่แต่งก่อนหลัง ประกอบด้วยเรื่องที่มีเนื้อหาต่าง ๆ คือ เรื่องวันศักดิ์
เมื่อตุลาฟ้าสว่างกระจ่างศรี ชาวสวนเก็บอกรองคทองนม มาถึงสุโขทัยหัวใจเปิด โอวา
พระองค์ผู้ทรงศรี แควนอย เรือเลน เสียงคนตรีระเบ็งอยู่เชิงแอ ศิลาหัตถกรรมน้ำเลิศ
24 พฤศจิกายน ม.ช.ม. เอื้องหลวง วัฒนธรรม และ พ.ศ.ภ.

895.911081

ปิ่น มาลากุล, ม.ล. โคลงกลอน 2521 ฌรินทร์การพิมพ์ 2521, 44 หน้า

อกินันทนาการในวันมีใหม่ วันครู วันสงกรานต์ และวันวิสาขบูชา พุทธศักราช
2522

รวมคำประพันธ์ ซึ่ง ม.ล.ปิ่น มาลากุล ประพันธ์ใหม่ พ.ศ. 2521 ทั้งสิ้น
30 เรื่อง เนื้อหาทั้งหลายประเภทปะปนกันไป เช่น อธิจาคนแก่ เกรียมอุทิศศึกษาวาระนี้
แก่ผู้หาจรรยา กิจใจ เบญจพร รมัญห่านาวีเคราะห์ ฯลฯ ทอเท้ายคำประพันธ์ทุกบทจะบอก
ถึงวัน เดือน ปี ที่แต่ง และ เหตุที่แต่งคำประพันธ์บทนั้น ๆ

895.911081

ปิ่น มาลากุล, ม.ล. โคลงสี่สุภาพ โรงพิมพ์คุรุสภา 2518, 11 หน้า

ม.ล.ปิ่น และท่านผู้หญิงคุณฉวี มาลากุล ณ อยุธยา อำนวยการ
ประกอบบวดย เรื่อง ที่แต่งเป็นโคลงสี่สุภาพ 5 เรื่อง คือ แต่ละคร (ประพันธ์คำที่
พร ฆมาเทพกษัตริย์สมุหไกริ่งขอสังเกตุไว้) พ้อวยยังเยาว์ (ประพันธ์ให้วารสารจันทร์ เฌม)
แต่ละครคำโคลงเรื่อง "ยกกระบุง" (ประพันธ์ตาม "ของชาวมีใหม่ 2518" ของ ท. เลี้ยงพิบูลย์)
เงินหาย (ประพันธ์สรุปปัญหาคณิตศาสตร์ในแต่ละครชื่อเดียวกัน) แต่ละครคำโคลงเรื่อง
"สามมากกว่าหา" (ประพันธ์จากแต่ละครชื่อเดียวกัน)

895.911081

ปิ่น มาลากุล, ม.ล. งานฉลอง 25 ศตวรรษ ของพุทธศาสนาที่อินเดีย โรงพิมพ์คุรุสภา
2517, 61 หน้า

แต่ละครพุทธศตวรรษเล็กของ ป.ม. ขนาดเล่ม 8.5 x 5.8 ซม.

กระจายเสียงทางสถานีวิทยุศึกษา วันอาทิตย์ที่ 25 ธันวาคม พ.ศ. 2499

เวลา 17.20 - 17.40 น.

(คูเรื่องย่อจากภาคผนวก)

895.912

ปิ่น มาลากุล, ม.ล. งานละครของพระบาทสมเด็จพระปรเมนทรมหาอานันทมหิดลราชกุมาร
พระมงกุฎเกล้าเจ้าแผ่นดินสยาม โรงพิมพ์คุรุสภา 2516, 63, 14 หน้า

ปาฐกถาพิเศษของ ม.ล.ปิ่น มาลากุล ณ ห้องประชุม โรงเรียนสตรีวิทยา ในการ
 อบรมวิชาชุดความรู้ศิลปของคุรุสภา วันที่ 7 พฤษภาคม 2516

เนื้อหาแบ่งเป็น 3 ตอน คือ ตอนที่ 1 ประมวลบทละครพระราชนิพนธ์ ซึ่งรวมได้
 100 เรื่อง และอธิบายส่วนสำคัญของบทละครบางเรื่อง ตอนที่ 2 ประวัติบทละครพระราชนิพนธ์
 อธิบายประวัติที่มาของบทละครพระราชนิพนธ์ ตอนที่ 3 ประโยชน์ของบทละครพระราชนิพนธ์
 กล่าวถึงประโยชน์ในแง่ต่าง ๆ เช่น ให้ความเพลิดเพลิน ใ้การอบรม รักษาวัฒนธรรม ปลุกใจ
 เป็นต้น ท้ายเล่มมีรายชื่อบทละครพระราชนิพนธ์ของพระบาทสมเด็จพระมงกุฎเกล้าเจ้าอยู่หัว
 และภาคผนวกบทความและบทกลอนภาษาอังกฤษที่กล่าวถึงในปาฐกถา

895.91209

ปิ่น มาลากุล, ม.ล. งานละครของพระบาทสมเด็จพระปรเมนทรมหาอานันทมหิดลราชกุมาร
พระมงกุฎเกล้าเจ้าแผ่นดินสยาม ไทยวัฒนาพานิช 2518, 382 หน้า ภาพประกอบ

รวมบทละครพระราชนิพนธ์ของพระบาทสมเด็จพระมงกุฎเกล้าเจ้าอยู่หัว ซึ่งส่วนใหญ่
 เรียงตามลำดับคือ เล่าเรื่องเกาเอกอันเรื่องใหม่ แต่ละเรื่องมีเนื้อเรื่องย่อ ๆ เวลาที่ทรง
 พระราชนิพนธ์ การจัดการแสดง ฯลฯ และมีคำอธิบายเรื่องราวต่าง ๆ ที่เกี่ยวข้องกับประกอบ
 พร้อมทั้งรูปภาพ บทละครนี้พิมพ์ทั้งภาษาไทยและภาษาต่างประเทศ ส่วนเรื่องที่เกี่ยวข้องกับ
 บทละคร เช่น ทวีปญญาสโมสร การเรียไรเงินสร้างเรือรบ พระร่วง จิตรลดาสภาคาร
 เป็นต้น ท้ายเล่มเป็นภาคผนวกคือ หลักฐานอ้างอิง และนามบทกลอนที่กล่าวถึง

895.91209

ปี มาลากุล, ม.ล. งานละครของพระบาทสมเด็จพระวชิรเกล้าเจ้าอยู่หัว
พระมงกุฎเกล้าเจ้าอยู่หัว ไทยวัฒนาพานิช 2520, 54 หน้า

บริษัทสำนักพิมพ์ไทยวัฒนาพานิช จำกัด พิมพ์เพื่อเฉลิมพระเกียรติพระบาทสมเด็จพระมงกุฎเกล้าเจ้าอยู่หัว ในงานสัปดาห์หนังสือแห่งชาติ พ.ศ. 2520

กล่าวถึงงานละครของพระบาทสมเด็จพระมงกุฎเกล้าเจ้าอยู่หัว แบ่งเนื้อหาเป็น 3 ตอน คือ ตอนที่ 1 ประมวลบทละครพระราชนิพนธ์ ซึ่งรวมได้ 120 เรื่อง และอธิบาย ส่วนสำคัญของบทละครบางเรื่อง ตอนที่ 2 ประวัติละครพระราชนิพนธ์ อธิบายประวัติที่มา ของบทละครพระราชนิพนธ์ พร้อมทั้งตัวอย่าง ส่วนตอนที่ 3 ประโยชน์ของบทละครพระราชนิพนธ์ กล่าวถึงประโยชน์ในแง่ต่าง ๆ เช่น ให้ความเพลิดเพลิน ให้การอบรม วิชาวัฒนธรรม ปลูกใจ ให้การศึกษา ส่งเสริมภาษาไทย เป็นต้น

895.91209

ปี มาลากุล, ม.ล. งายนึกเดียว โรงพิมพ์คุรุสภา 2515, 15 หน้า

ม.ล.ปี มาลากุล พิมพ์เป็นอนันตนานการ แด่ท่านเจ้าคุณไชยยศสมบัติ เพื่อให้ พระยาไชยยศสมบัติแจกเป็นของขวัญในเมืงที่ทานไต่ทำงานอุทิศตนให้แก่ชาติบ้านเมืองมาครบ 50 ปี คือ ใน พ.ศ. 2515

เป็นบทละครพูดงักเดียว คัดแปลงมาจากเรื่อง How Easy ของ Thomas Cain
 (ดูเรื่องย่อจากภาคผนวก)

895.912

ปี มาลากุล, ม.ล. งายนึกเดียว โรงพิมพ์คุรุสภา 2515, 15 หน้า

ขออวยพรความสุขปีใหม่ ปี มาลากุล ๒๕๑๖
 (ดูเรื่องย่อจากภาคผนวก)

895.912

ปิ่น มาลากุล, ม.ล. "ง่ายนิกเคียว" ใน ตำราอาหารฝรั่งอย่างง่าย และง่ายนิกเคียว
หน้า 75 - 91 โรงพิมพ์คุรุสภา 2518

พิมพ์เป็นอนุสรณ์ในงานพระราชทานเพลิงศพ ม.ล.ปิ่น มาลากุล ณ เมรุวัด
เทพศิรินทราวาส วันที่ 6 สิงหาคม พ.ศ. 2518
(คู่มือเรื่องย่อจากภาคผนวก)

895.912

ปิ่น มาลากุล, ม.ล. "ง่ายนิกเคียว" ใน อนุสรณ์การดำเนินงาน นายปราโมทย์ ศิริรินทร์
หน้า 1 - 15 โรงพิมพ์คุรุสภา 2519

(คู่มือเรื่องย่อจากภาคผนวก)

895.912

ปิ่น มาลากุล, ม.ล. จับเสือ โรงพิมพ์คุรุสภา 2518, 45 หน้า

แปลจาก The Man in Khaki ของพระบาทสมเด็จพระมงกุฎเกล้าเจ้าอยู่หัว
เป็นบทละคร เรื่องที่ 43 ของ ม.ล.ปิ่น มาลากุล
(คู่มือเรื่องย่อจากภาคผนวก)

895.912

ปิ่น มาลากุล ม.ล. "จับอายเสือบิลลี่" มานวนสาร 8 : 6 - 11 สิงหาคม 2521

แปลจากพระราชนิพนธ์ เรื่องสั้นสำหรับเด็กของพระบาทสมเด็จพระมงกุฎเกล้าเจ้าอยู่หัว
เรื่อง How Billy Strangway was Captured (A Bicycle Story)
ผู้เล่าเรื่องนี้เป็นนักจักรยานและได้เล่าเรื่องที่เกิดขึ้นระหว่างขี่จักรยาน คือ เขาได้
ขี่จักรยานไปกับเพื่อนคนหนึ่งซึ่งเพิ่งหัดขี่ใหม่ ๆ ไปในระยะทางไกล และระหว่างทางกลับบ้าน
ซึ่งเป็นเวลาค่ำแล้ว เพื่อนของเขาได้ถูก "อายเสือบิลลี่ สเตรงเวย์" ผู้ร้ายสำคัญที่ทางตำรวจ

กำลังต้องการตัว ห่าร้ายและช โนมรดไป อ้ายเสือบิลลี่พยายามไล่ตามผู้เลามาแต่ไม่ทัน ผู้เลา
จึงสามารถไปตักแจ่งตำรวจและจับอ้ายเสือบิลลี่ได้

895.913

ปิ่น มาลากุล, ม.ล. ชิววาทารี โรงพิมพ์คุรุสภา 2520, 39 หน้า

แปลจาก Evelyn ของ Carlton H. Ferris (ซึ่งเป็นพระนามแฝงของ
พระบาทสมเด็จพระมงกุฎเกล้าเจ้าอยู่หัว) เป็นบทละคร เรื่องที่ 51 ของ ม.ล.ปิ่น มาลากุล
(ดูเรื่องย่อจากภาคผนวก)

895.912

ปิ่น มาลากุล, ม.ล. ช่างทอง โรงพิมพ์คุรุสภา 2519, 35 หน้า

บทละครพูดของกเดี่ยว แปลจาก The Eliminists ของพระบาทสมเด็จพระมงกุฎ
เกล้าเจ้าอยู่หัว ผู้แปลใช้วิธีดัดแปลงเพียงเล็กน้อยให้เข้ากับสิ่งแวดล้อมและวัฒนธรรมไทย
เป็นบทละครเรื่องที่ 44 ของ ม.ล.ปิ่น มาลากุล
(ดูเรื่องย่อจากภาคผนวก)

895.912

ปิ่น มาลากุล, ม.ล. ดวงศร่า โรงพิมพ์คุรุสภา 2516, 40 หน้า

บทละครพูดชุดเล็กของ ป.ม. ขนาดเลข 8.5 x 5.8 ซม.
สมาคมสตรีอุคม์ศึกษาจัดแสดงทางวิทยุโทรทัศน์ เมื่อวันที่ 20 กุมภาพันธ์ 2508 และ
ชุมนุมละครของคุรุสภาจัดแสดงบนเวที ในวันศุกร์ 16 มกราคม 2511
เรื่องนี้แต่งเมื่อ พ.ศ. 2493 ดัดแปลงจากเรื่อง อิน ปอรต ของ ฮาโรลด์ ซิมป์สัน
สำหรับชุมนุมละครและดนตรีของคุรุสภา แสดงประกอบกับเรื่อง "เห็นแก่ลูก" เมื่อ 31 สิงหาคม
2493 แต่งครั้งแรกให้ชื่อเรื่องว่า ดวงควา และเก็บไว้เป็นเวลาถึง 15 ปี โทยมิได้นำออกแสดง

หรือพิมพ์เผยแพร่ จนกระทั่งปี พ.ศ. 2510 จึงมีการนำไปแสดงทางวิทยุโทรทัศน์ และได้เปลี่ยน
 ชื่อจากดวงความมาเป็นดวงครกา เพราะชื่อดวงความเกิดไปพ้องกับชื่อบุตรของเพื่อนของผู้แต่ง
 ลักษณะพิเศษของเรื่องนี้คือ แต่งขึ้นสำหรับงานวันเปิดชุมนุมละครและดนตรีของคุรุสภา ณ คึก
 สามัคยาจารย์ในบริเวณโรงเรียนสวนกุหลาบวิทยาลัย ขอความจึงพัวพันอยู่กับเรื่องของวันนั้น
 เช่น ทิวละคร สถานที่ ซึ่งผู้เขียนได้ให้ความเห็นไว้ว่า บทละครแบบนี้ก็นำไปแสดงในโอกาส
 อื่น วัสดุจะวิ่งจางลงไปบ้าง

(คู่มือเรื่องย่อจากภาคผนวก)

895.912

เป็น มาลากุล, ม.ล. คืนแค้นของพระพหูองค์ โรงพิมพ์คุรุสภา 2513, 24 หน้า

เสียงทับแก้ว

(คู่มือเรื่องย่อจากภาคผนวก)

895.912

เป็น มาลากุล, ม.ล. คืนแค้นของพระพหูองค์ โรงพิมพ์คุรุสภา 2516, 55 หน้า

บทละครพหูองค์เล็กของ ป.ม. ขนาดเล่ม 8.5 x 5.8 ซม.

อาจารย์ของวิทยาลัยทับแก้วแห่งมหาวิทยาลัยศิลปากรแสดงบันทึกเสียงสำหรับ

"บริการเสียง" ของวิทยาลัย เมื่อเดือนมิถุนายน 2513

(คู่มือเรื่องย่อจากภาคผนวก)

895.912

เป็น มาลากุล, ม.ล. ทรงชัยกับไพรีฟ้า พิมพ์ครั้งที่ 2 โรงพิมพ์ไทยเกษม 2522, 11 หน้า

คณะอนุกรรมการรวบรวมและค้นคว้าเกี่ยวกับพระวรสารนิพนธ์ "ลา" ของพระบาทสมเด็จพระ
 พระมงกุฎเกล้าเจ้าอยู่หัว จัดพิมพ์เนื่องในงานสัปดาห์หนังสือแห่งชาติ พ.ศ. 2522

แปลจาก The King and The Lowly Lad ซึ่งพระบาทสมเด็จพระมงกุฎเกล้าเจ้าอยู่หัวทรงพระราชนิพนธ์ไว้เมื่อเดือนมกราคม พ.ศ. 2494 ณ มหาวิทยาลัยออกซฟอร์ด เป็นบทร้อยกรองทั้งหมด 9 ตอน แปลเป็นโคลงสี่สุภาพ เนื้อเรื่องกล่าวถึงชายหนุ่มคนหนึ่งไปมาพบพระเจ้าแผ่นดินเขา แต่ไม่ทราบ ก็ถือว่าเป็นคนหนึ่งที่หนึ่ง พระเจ้าแผ่นดินทอดพระเนตรเห็นชายหนุ่มทูลถามว่า สร้อยจิ้งจกธำมรงค์เป็นอะไร ชายหนุ่มตอบว่า ตนไปหลงรักหญิงสาวคนหนึ่ง และหญิงนั้นก็ชอบ แต่บิดาของหญิงไม่ชอบ ห้ามมิให้มาคบหาด้วย และทูลขอให้ว่าถาคนใดเป็นพระเจ้าแผ่นดิน จะมีความสุขมาก พระเจ้าแผ่นดินตรัสว่าเป็นพระเจ้าแผ่นดินนั้นมีความสุขยิ่งที่ชายหนุ่มคิด จะทำอะไรก็ทำได้ สู้เป็นประชาชนธรรมดาไม่ได้ ชายหนุ่มเห็นด้วย และถอนทูลพระเจ้าแผ่นดินตรัสว่า จะช่วยเหลือชายหนุ่มเกี่ยวกับสตรีรัก

895.911

ปีน มาลากุล, ม.ธ. ทวาทศาน โรงพิมพ์คุรุสภา 2508, 62 หน้า

เป็นนิทานกาพย์ แต่งเพื่อให้ชาวราชการหนึ่งซึ่งมาขอเรื่องที่เกี่ยวข้องกับแม่ เพื่อพิมพ์เป็นอนุสรณ์ในงานศพของมารดาของข้าราชการผู้นั้น เรื่องนี้ใช้เวลาเขียนประมาณ 18 วัน เขียนเสร็จในวันที่ 4 มีนาคม พ.ศ. 2508

(ดูเรื่องย่อจากภาคผนวก)

895.912

ปีน มาลากุล, ม.ธ. "ทวาทศาน" ใน บทสวนศกไหวพระ บทเพลงกลอนเค็ดเล็ก ๆ น้อย ๆ กับนิทานกาพย์ เรื่อง ทวาทศาน ของ อาณา ศาสตร์ราชวรมย์ หม่อมหลวง
ปีน มาลากุล หน้า 27 - 71 โรงพิมพ์คุรุสภา 2516

พิมพ์เป็นอนุสรณ์ในงานศพนางนิกิจพ นางเนือย เก้วคเวช ณ เมรุวัดพัฒนาราม อำเภอบึง จังหวัดสุราษฎร์ธานี วันอาทิตย์ที่ 13 พฤษภาคม 2516

(ดูเรื่องย่อจากภาคผนวก)

895.912

ปีน มาลากุล, ม.ล. เกาะแก้วพิสดาร โรงพิมพ์คุรุสภา 2519, 133 หน้า

แปลจากบทละครภาษาอังกฤษเรื่อง His Excellency the Governor ของ Robert Marshall แปลเสร็จเมื่อ 27 พฤษภาคม 2519 เป็นบทละครพูด 3 องก์ นับเป็นบทละคร เรื่องที่ 46 ของ ม.ล.ปีน มาลากุล
(คู่มือเรื่องย่อจากภาคผนวก)

895.912

ปีน มาลากุล, ม.ล. ความเมตตาการุณค้ำจุนโลก โรงพิมพ์คุรุสภา 2517, 23 หน้า

บทละครวิทยุโทรทัศน์ แต่งให้สถานีภาคใต้ไทย เพื่อแสดงรับเงินบริจาคสร้างอาคาร ศัลยกรรม พ.ศ. 2514
เป็นเรื่องเกี่ยวกับโรงพยาบาลจุฬาลงกรณ์ การผ่าตัดของแพทย์แคะนยาจน การชักชวนให้บริจาคเงินสร้างอาคาร ศัลยกรรม และมีบทเพลง "ความเมตตาการุณค้ำจุนโลก" พรอม โน้ตเพลง

895.912

ปีน มาลากุล, ม.ล. คำขวัญ ของ ม.ล.ปีน มาลากุล โรงพิมพ์คุรุสภา 2495, (20) หน้า
ภาพประกอบ

แผนกศึกษาธิการ จังหวัดอุบลราชธานี พิมพ์สำหรับโรงเรียนในจังหวัดอุบลราชธานี
รวมคำขวัญที่แต่งเป็นคำประพันธ์ 13 บท คือ กล้วยไม้ คุุณิน ๆ เค้นเข้าโรงเรียน
ใหญ่ ไครความสำเร็จรอง เรี่ยกหา ปดพิมคำพัน รำพัน ชันไม่มีอะไรมาฝากเพื่อน นวรัตน์
เสียงครู ไมกระคนประสานสามัคคี เค้นทาง โรงเรียนดี ความดี กระจงเงาเราชี้ไว้
สองหน้า และ วิชาให้ลมิให้ ฝึกฝน

895.911081

ปิ่น มาลากุล, ม.ล. คำประพันธ์ โรงพิมพ์คุรุสภา 2518, 134 หน้า

ชื่อเรื่อง ที่ปกนอก ไขว่ คำประพันธ์ สรรมาบรรณาการ แคตตาล็อกที่มีไม้ครีจิด
แจกวันเกิด 24 ตุลาคม 2518

รวมคำประพันธ์ทั้งหมด 72 เรื่อง เรียงตามลำดับอักษร เนื้อหาเกี่ยวกับเรื่องต่าง ๆ
หลายประเภท เช่น คุณครู แควนอย ซึ่งสักก่อนหาม คนตรี ธรรมศาสตร์ - จุฬา อาสาศึก
พจนานุกรมคำแห่งมหาราช พุทธบอลจตุรมิตร เยี่ยงพร สมงกุฎเกล้าฯ สมเด็จพระศรีนครินทร์ -
ราชสกุลดี ฯลฯ ตอนท้ายของแต่ละเรื่องบอกเวลาแต่งไว้อย่าง

895.911081

ปิ่น มาลากุล, ม.ล. คำประพันธ์บางเรื่อง โรงพิมพ์คุรุสภา 2507, 161 (18) หน้า

คณะกรรมการ "ทุนหม่อมหลวงปิ่น มาลากุล" จัดพิมพ์เป็นบรรณาการแจกแก่
โรงเรียน เป็นการจัดหาอุปกรณ์การศึกษาให้แก่โรงเรียนทั่วราชอาณาจักร

รวมคำประพันธ์ของ ม.ล.ปิ่น มาลากุล ทั้งหมด 200 บท ส่วนใหญ่เป็นศึกษากาพย์
หรือคำประพันธ์ที่มีสาระสำคัญเป็นประโยชน์ในการศึกษา ซึ่งมีผู้อ้างถึงแต่ความผิดพลาด
คลาดเคลื่อนอยู่เสมอ หนังสือเล่มนี้เป็นแบบฉบับที่ถูกต้องเป็นหลักฐานอ้างอิงได้ นอกจากนั้น
ตอนท้ายของคำประพันธ์แต่ละบท ผู้แต่งยังได้ทำหมายเหตุแจ้งไว้อย่างครบถ้วนเมื่อไร
ที่ใหม่ และแต่งในโอกาสใด ตัวอย่างคำประพันธ์ในเล่มนี้ เช่น กลววยไม้ ถิ่นไทย งานครู
เป็นต้น ท้ายเล่มมีกรรณบัตรทักตักคำประพันธ์แต่ละบท ขวดยให้สะดวกในการค้นหา

895.911081

ปิ่น มาลากุล, ม.ล. คำประพันธ์ร้อยเรื่อง (แต่งระหว่าง 2460 - 2505)

โรงพิมพ์คุรุสภา 2505, 100 หน้า

ประกอบด้วยบทประพันธ์ทั้งประเภทโคลง ฉันท์ กาพย์ และกลอน จำนวน 100 เรื่อง

มีเนื้อหาเกี่ยวกับเรื่องต่าง ๆ หลายประเภท แต่ส่วนใหญ่เกี่ยวกับการศึกษา บทประพันธ์บทแรก
แต่งเมื่อเมษายน - พฤษภาคม 2460 ขณะที่ยังแต่งอายุได้ 13 ปีเศษ เรื่องที่แต่งเช่น ตมา
คำประพันธ์ขอพระเกียรติเลิกการพนัน ธรรมเนียมเขาคอยกับผู้มีกรรม กระจกเงา หัตถกรรม
นวัตนา ตึกใหญ่ ถิ่นไทย เมื่อลูกกลับบ้าน จะเรียกว่าเรือจ้างไปอย่างไร ฯลฯ ตอนท้าย
ของแต่ละเรื่องบอกเวลาแต่ง และบางเรื่องมีหมายเหตุบอกไว้ควยว่า แต่งให้ใคร ลงใน
หนังสือหรือวารสารฉบับใด เหตุใดจึงแต่ง

895.911081

ปีน มาลากุล, ม.ล. คำประพันธ์วันครู อมรินทร์การพิมพ์ 2523, 14 หน้า

รวมคำประพันธ์เกี่ยวกับครู 23 บท สำหรับวันครู 16 มกราคม พ.ศ. 2523 ได้แก่
กระจกเงา ไขหนัก ความดี ครู ครูดี ครูดีศึกษาดังาม งานครู ชั้นเกา ชาตินิยม
ถิ่นไทย เทียนชะนวน เนื้อยา ประเทศเรา ปลานอย ๆ บัญทาเก็ก เพื่อเป็นไทย
ภาพงาม มอดุพมา เมศตา โรงเรียนดี วางใจ วิชาครู และ เสียงครู

895.911081

ปีน มาลากุล, ม.ล. คำประพันธ์ 2507 โรงพิมพ์คุรุสภา 2508, 14 หน้า

รวมคำประพันธ์ ซึ่ง ม.ล.ปีน มาลากุล แต่งในปี 2507 จำนวนทั้งสิ้น 14 บท
เรียงตามลำดับที่แต่งก่อนหลัง ประกอบควยเรื่องที่มีเนื้อหาต่าง ๆ คือ เรื่องบ้านตักเลื้อ
เมื่อตุลาฟ้าสว่างกระจ่างศรี ชาวสวนเอนอกทองของนม มาถึงสุโขทัยหัวใจเบิก โอวา
พระองค์ผู้ทรงศรี แควนอย เรือเลน เสียงคนตีระเบ็งอยู่เชิงเข้ ศิลปหัตถกรรมล้ำเลิศ
24 พฤศจิกายน ม.ช.ม. เอื้องหลวง วันนธรรม และ พ.ศ.ภ.

895.911081

ปีน มาลากุล, ม.ล. โคลงกลอน 2521 ฉวีรินทร์การพิมพ์ 2521, 44 หน้า

อันันทนาการในวันปีใหม่ วันครู วันสงกรานต์ และวันวิสาขบูชา พุทธศักราช
2522

รวมคำประพันธ์ ซึ่ง ม.ล.ปิ่น มาลากุล ประพันธ์ในปี พ.ศ. 2521 ทั้งสิ้น
30 เรื่อง เนื้อหาทั้งหลายประเภทปะปนกันไป เช่น อธิบายคนแก่ เตรียมอุดมศึกษาวาระนั้น
แก้ปัญหาราวจร ตีใจ เสนอพรหมปัญหานาวีเคราะห์ ฯลฯ คอเต้ายคำประพันธ์ทุกบทจะบอก
ถึงวันเดือนปีที่แต่ง และเหตุที่แต่งคำประพันธ์บทนั้น ๆ

895.911๐81

ปีน มาลากุล, ม.ล. โคลงสี่สุภาพ โรงพิมพ์ศรีสุภา 2516, 11 หน้า

ม.ล.ปิ่น และท่านผู้หญิงคุณหญิง มาลากุล ณ อยุธยา อำนวยการ
ประกอบคถุยเรื่อง ที่แต่งเป็นโคลงสี่สุภาพ 5 เรื่อง คือ เสนอละคร (ประพันธ์ตาม
พระมหาเทพกษัตรสมุห์ไค้ตั้งขอสังเกดไว้) พ้อขายยังเยาว์ (ประพันธ์ให้วารสารจันทร์เกษม)
บทละครคำโคลงเรื่อง "ยกกระบุง" (ประพันธ์ตาม "ของขวัญปีใหม่ 2516" ของ ท.เลียงพิบูลย์)
เงินหาย (ประพันธ์สรุปปัญหาคณิตศาสตร์ในละครชื่อเดียวกัน) บทละครคำโคลงเรื่อง
"สามมากกว่าหา" (ประพันธ์จากบทละครชื่อเดียวกัน)

895.911๐81

ปีน มาลากุล, ม.ล. งานฉลอง 25 ศตวรรษ ของพุทธศาสนาที่อินเดีย โรงพิมพ์ศรีสุภา
2517, 61 หน้า

บทละครพุกชุกเล็กของ ป.ม. ขนาดเดิม 8.5 x 5.8 ซม.

กระจายเสียงทางสถานีวิทยุศึกษา วันอาทิตย์ที่ 25 ธันวาคม พ.ศ. 2499

เวลา 17.20 - 17.40 น.

(กูเรื่องย่อจากภาคผนวก)

895.912

ปิ่น มาลากุล, ม.ล. งานละครของพระบาทสมเด็จพระวชิรเกล้าเจ้าอยู่หัว มหาวิทยาลัยราชภัฏศรีนครินทร์
พระมงกุฎเกล้าเจ้าแผ่นดินสยาม โรงพิมพ์คุรุสภา 2516, 63, 14 หน้า

ปาฐกถาพิเศษของ ม.ล.ปิ่น มาลากุล ณ ห้องประชุม โรงเรียนสตรีวิทยา ในการ
 อบรมวิชาชุดความรู้ศิลปของคุรุสภา วันที่ 7 พฤษภาคม 2516

เนื้อหาแบ่งเป็น 3 ตอน คือ ตอนที่ 1 ประมวลบทละครพระราชนิพนธ์ ซึ่งรวมได้
 100 เรื่อง และอธิบายส่วนสำคัญของบทละครบางเรื่อง ตอนที่ 2 ประวัติบทละครพระราชนิพนธ์
 อธิบายประวัติที่มาของบทละครพระราชนิพนธ์ ตอนที่ 3 ประโยชน์ของบทละครพระราชนิพนธ์
 กล่าวถึงประโยชน์ในแง่ต่าง ๆ เช่น ให้ความเพลิดเพลิน ให้ความบันเทิง ปลูกใจ
 เป็นต้น ท้ายเล่มมีรายชื่อบทละครพระราชนิพนธ์ของพระบาทสมเด็จพระมงกุฎเกล้าเจ้าอยู่หัว
 และภาคผนวกบทความและบทกลอนภาษาอังกฤษที่กล่าวถึงในปาฐกถา

895.91209

ปิ่น มาลากุล, ม.ล. งานละครของพระบาทสมเด็จพระวชิรเกล้าเจ้าอยู่หัว มหาวิทยาลัยราชภัฏศรีนครินทร์
พระมงกุฎเกล้าเจ้าแผ่นดินสยาม ไทยวัฒนาพานิช 2518, 382 หน้า ภาพประกอบ

รวมบทละครพระราชนิพนธ์ของพระบาทสมเด็จพระวชิรเกล้าเจ้าอยู่หัว ซึ่งส่วนใหญ่
 เรียงตามลำดับคือ เล่าเรื่องเก่าก่อนเรื่องใหม่ แต่ละเรื่องมีเนื้อเรื่องย่อ ๆ เวลาที่ทรง
 พระราชนิพนธ์ การจัดการแสดง ฯลฯ และมีคำอธิบายเรื่องราวต่าง ๆ ที่เกี่ยวข้องประกอบ
 พร้อมทั้งรูปภาพ บทละครนั้นทั้งภาษาไทยและภาษาต่างประเทศ ส่วนเรื่องที่เกี่ยวกับ
 บทละคร เช่น ทวีปัญญาสโมสร การเรียกรับเงินสร้างเรือรบ พระร่วง จิตรลดาสภาการ
 เป็นต้น ท้ายเล่มเป็นภาคผนวกคือ หลักฐานอ้างอิง และบทกลอนที่กล่าวถึง

895.91209

ปิ่น มาลากุล, ม.ล. งานละครของพระบาทสมเด็จพระวชิรเกล้าเจ้าอยู่หัว
พระมงกุฎเกล้าเจ้าอยู่หัว ไทวัฒนาพานิช 2520, 54 หน้า

บริษัทสำนักพิมพ์ไทวัฒนาพานิช จำกัด พิมพ์เพื่อเฉลิมพระเกียรติพระบาทสมเด็จพระ
 พระมงกุฎเกล้าเจ้าอยู่หัว ในงานสัปดาห์หนังสือแห่งชาติ พ.ศ. 2520

กล่าวถึงงานละครของพระบาทสมเด็จพระมงกุฎเกล้าเจ้าอยู่หัว แบ่งเนื้อหาเป็น
 3 ตอน คือ ตอนที่ 1 ประมวลบทละครพระราชนิพนธ์ ซึ่งรวมได้ 120 เรื่อง และอธิบาย
 ส่วนสำคัญของบทละครบางเรื่อง ตอนที่ 2 ประวัติบทละครพระราชนิพนธ์ อธิบายประวัติที่มา
 ของบทละครพระราชนิพนธ์ พร้อมทั้งตัวอย่าง ส่วนตอนที่ 3 ประโยชน์ของบทละครพระราชนิพนธ์
 กล่าวถึงประโยชน์ในแง่ต่าง ๆ เช่น ให้ความเพลิดเพลิน ให้การอบรม รักษาวัฒนธรรม
 ปลุกใจ ให้การศึกษา ส่งเสริมภาษาไทย เป็นต้น

895.91209

ปิ่น มาลากุล, ม.ล. งานนิคเคียว โรงพิมพ์คุรุสภา 2515, 15 หน้า

ม.ล.ปิ่น มาลากุล พิมพ์เป็นอนันตนานการ แศตยานเจ้าคุณไชยยศสมบัติ เพื่อให้
 พระยาไชยยศสมบัติแจกเป็นของขวัญในปีที่งานไค่ทำงานอุทิศตนให้แก่งานบ้านเมืองมาครบ
 50 ปี คือ ใน พ.ศ. 2515

เป็นบทละครพูดองกึเกียว ก็ดแปลงมาจากเรื่อง How Easy ของ Thomas Cain
 (ดูเรื่องย่อจากภาคผนวก)

895.912

ปิ่น มาลากุล, ม.ล. งานนิคเคียว โรงพิมพ์คุรุสภา 2515, 15 หน้า

ขออวยพรความสุขปีใหม่ ปิ่น มาลากุล คุรุสภา มาลากุล 2515
 (ดูเรื่องย่อจากภาคผนวก)

895.912

เป็น มาลากุล, ม.ล. "ง่ายนิกเคียว" ใน ตำราอาหารฝรั่งอย่างง่าย และง่ายนิกเคียว
หน้า 75 - 91 โรงพิมพ์คุรุสภา 2518

พิมพ์เป็นอนุสรณ์ในงานพระราชทานเพลิงศพ ม.ล.ปัทม์ มาลากุล ณ เมรุวัด
เทพศิรินทราวาส วันที่ 6 สิงหาคม พ.ศ. 2518
(คู่มือเรื่องย่อจากภาคผนวก)

895.912

เป็น มาลากุล, ม.ล. "ง่ายนิกเคียว" ใน อนุสรณ์การสถาปนากิจศพ นายปราโมทย์ ศิริรินทร์
หน้า 1 - 15 โรงพิมพ์คุรุสภา 2519

(คู่มือเรื่องย่อจากภาคผนวก)

895.912

เป็น มาลากุล, ม.ล. จับเสือ โรงพิมพ์คุรุสภา 2518, 45 หน้า

แปลจาก The Man in Khaki ของพระบาทสมเด็จพระมงกุฎเกล้าเจ้าอยู่หัว
เป็นบทละคร เรื่องที่ 43 ของ ม.ล.ปัทม์ มาลากุล
(คู่มือเรื่องย่อจากภาคผนวก)

895.912

เป็น มาลากุล, ม.ล. "จับอายเสือบิลลี่" มานวสาร 8 : 6 - 11 สิงหาคม 2521

แปลจากพระราชนิพนธ์ เรื่องสั้นสำหรับเด็กของพระบาทสมเด็จพระมงกุฎเกล้าเจ้าอยู่หัว
เรื่อง How Billy Strangway was Captured (A Bicycle Story)
ผู้เล่าเรื่องนี้เป็นนักจักรยานและได้เล่าเรื่องที่เกิดขึ้นระหว่างขี่จักรยาน คือ เขาได้
ขี่จักรยานไปกับเพื่อนคนหนึ่งซึ่งเพิ่งหัดขี่ใหม่ ๆ ไม่ในระยะทางไกล และระหว่างทางกลับบ้าน
ซึ่งเป็นเวลาค่ำแล้ว เพื่อนของเขาได้ถูก "อายเสือบิลลี่ สแตรงเวย์" ผู้ร้ายสำคัญที่ทางตำรวจ

กำลังต้องการตัว หำรายและช โมยรตไป อายเสือบิลล์พยายามไลตามยูเลมาแต่ไม่ทัน ยูเล
จึงสามารถไปคักแจงตำรวและจับอายเสือบิลล์ได้

895.913

ป็น มาลากุล, ม.ล. ชื่อวาริ โรงพิมพ์คุรุสภา 2520, 39 หน้า

แปลจาก Evelyn ของ Carlton H. Ferris (ซึ่งเป็นพระนามแฝงของ
พระบาทสมเด็จพระมงกุฎเกล้าเจ้าอยู่หัว) เป็นบทละครเรื่องที่ 51 ของ ม.ล.ป็น มาลากุล
(ดูเรื่องย่อจากภาคผนวก)

895.912

ป็น มาลากุล, ม.ล. ช่างทอน โรงพิมพ์คุรุสภา 2519, 35 หน้า

บทละครพองกเดี่ยว แปลจาก The Eliminists ของพระบาทสมเด็จพระมงกุฎ
เกล้าเจ้าอยู่หัว ฎแปลใช้วิธีคักแปลงเพียงเล็กน้อยให้เข้ากับสิ่งแวดล้อมและวัฒนธรรมไทย
เป็นบทละครเรื่องที่ 44 ของ ม.ล.ป็น มาลากุล
(ดูเรื่องย่อจากภาคผนวก)

895.912

ป็น มาลากุล, ม.ล. ดวงทรว โรงพิมพ์คุรุสภา 2516, 40 หน้า

บทละครพุกุคเดี่ยวของ ป.ม. ขนาดเลม 8.5 x 5.8 ซม.
สมาคมสตรีอุคมศึกษาจักแสดงทางวิทยุโทรทัศน์ เมื่อวันที่ 20 กุมภาพันธ์ 2508 และ
ชุมนุมละครของคุรุสภาจักแสดงบนเวที ในวันครู 16 มกราคม 2511
เรื่องน้แงเมื่อ พ.ศ. 2493 คักแปลงจากเรื่อง อิน ปอรต ของ ฮาโรลค ซิมพลัน
สำหรับชุมนุมละครและคนตรีของคุรุสภา แสดงประกอบกับเรื่อง "เห็นแกลูก" เมื่อ 31 สิงหาคม
2493 แงครั้งแรกก็ให้ขอเรื่องวาทองทรว และเก็บไว้เป็นเวลาดึง 15 ปี โดยมีค่นำออกแสดง

หรือพิมพ์เผยแพร่ จนกระทั่งปี พ.ศ. 2510 จึงมีการนำไปแสดงทางวิทยุโทรทัศน์ และได้เปลี่ยนชื่อจากดวงควมาเป็นดวงศร่า เพราะชื่อดวงควาเกิดไปพ้องกับชื่อบุตรีของเพื่อนของผู้แต่ง ลักษณะพิเศษของเรื่องนี้คือ แต่งขึ้นสำหรับงานวันเปิดชุมนุมละครและดนตรีของคุรุสภา ณ ที่กสมาคมคณาจารย์ในบริเวณโรงเรียนสวนกุหลาบวิทยาลัย ขอความจึงพัวพันอยู่กับเรื่องของวันนั้น เช่น ตัวละคร สถานที่ ซึ่งผู้เขียนได้ให้ความเห็นไว้ว่า บทละครแบบนี้ถ้านำไปแสดงในโอกาสอื่น รสก็จะจืดจางลงไปบาง

(ดูเรื่องย่อจากภาคผนวก)

895.912

ปี มาลากุล, ม.ล. คืนแค้นของพระพุทธรองค์ โรงพิมพ์คุรุสภา 2513, 24 หน้า

เสียงทับแก้ว

(ดูเรื่องย่อจากภาคผนวก)

895.912

ปี มาลากุล, ม.ล. คืนแค้นของพระพุทธรองค์ โรงพิมพ์คุรุสภา 2516, 55 หน้า

บทละครพุกกะสุกเล็กของ ป.ม. ขนาดเล่ม 8.5 x 5.8 ซม.

อาจารย์ของวิทยาลัยทับแก้วแห่งมหาวิทยาลัยศิลปากร แสดงบันทึกเสียงสำหรับ

"บริการเสียง" ของวิทยาลัย เมื่อเดือนมิถุนายน 2513

(ดูเรื่องย่อจากภาคผนวก)

895.912

ปี มาลากุล, ม.ล. ทรงชัยกับไฟฟ้า พิมพ์ครั้งที่ 2 โรงพิมพ์ไทยเขมม 2522, 11 หน้า

คณะกรรมการรวบรวมและค้นคว้าเกี่ยวกับพระราชนิพนธ์ "เล่า" ของพระบาทสมเด็จพระมงกุฎเกล้าเจ้าอยู่หัว จัดพิมพ์เนื่องในงานตีพิมพ์หนังสือแห่งชาติ พ.ศ. 2522

แปลจาก The King and The Lowly Lad ซึ่งพระบาทสมเด็จพระมงกุฎเกล้า
 เสด็จฯ ทรงพระราชนิพนธ์ไว้เมื่อเดือนมกราคม พ.ศ. 2494 ณ มหาวิทยาลัยออกซฟอร์ด
 เป็นบทร้อยกรองทั้งหมด 9 ตอน แปลเป็นโคลงสี่สุภาพ เนื้อเรื่องกล่าวถึงชายหนุ่ม
 คนหนึ่งไปมาพบพระเจ้าแผ่นดินเขา แต่ไม่ทราบ ก็ความเป็นกตมกคนหนึ่ง พระเจ้าแผ่นดิน
 ทอดพระเนตรเห็นชายหนุ่มหน้าตาเศร้าสร้อยจึงตรัสถามว่าเป็นอะไร ชายหนุ่มตอบว่า ตนไป
 หลงรักหญิงสาวคนหนึ่ง และหญิงนั้นรักตอบ แต่บิดาของหญิงไม่ชอบ ห้ามมิให้มาคบหากวญ
 และทูลทูลไปว่าถ้าตนใดเป็นพระเจ้าแผ่นดิน จะมีความสุขมาก พระเจ้าแผ่นดินตรัสว่าเป็น
 พระเจ้าแผ่นดินนั้นไม่มีความสุขดังที่ชายหนุ่มคิด จะทำอะไรก็ใจไม่ได้ สุขเป็นประชาชน
 ธรรมดาไม่ได้ ชายหนุ่มเห็นทวง และทูลทูลพระเจ้าแผ่นดินตรัสว่า จะช่วยเหลือชายหนุ่ม
 เกี่ยวกับสตรีที่รัก

895.911

เป็น มาลากุล, ม.ล. ทวาทศาน โรงพิมพ์คุรุสภา 2508, 62 หน้า

เป็นนิทานกาพย์ แต่งเพื่อให้ราษฎรคนหนึ่งซึ่งมาขอเรื่องที่เกี่ยวข้องกับแม่ เพื่อพิมพ์
 เป็นอนุสรณ์ในงานศพของมารดาของราษฎรผู้นั้น เรื่องนี้ใช้เวลาเขียนประมาณ 18 วัน
 เขียนเสร็จในวันที่ 4 มีนาคม พ.ศ. 2508

(ดูเรื่องย่อจากภาคผนวก)

895.912

เป็น มาลากุล, ม.ล. "ทวาทศาน" ใน บทส่วนนทไหวพระ บทเพลงกล่อมเด็กเล็ก ๆ
น้อย ๆ กับนิทานคำกาพย์ เรื่อง ทวาทศาน ของ อาณา ศาสตราจารย์ หม่อมหลวง
เป็น มาลากุล หน้า 27 - 71 โรงพิมพ์คุรุสภา 2516

พิมพ์เป็นอนุสรณ์ในงานศพนางเนือย เกวตเวธ ณ เมรุวัดพัฒนาราม
 อำเภอเมือง จังหวัดสุราษฎร์ธานี วันอาทิตย์ที่ 13 พฤษภาคม 2516

(ดูเรื่องย่อจากภาคผนวก)

895.912

ปิ่น มาลากุล, ม.ล. ทำดีได้ ทำชั่วได้ชั่ว โรงพิมพ์คุรุสภา 2507, 104 หน้า

ม.ล.ปิ่น และคณะหนึ่ง คนมี มาลากุล ณ อยุธยา พิมพ์ช่วยในงานพระกรรณ
พระราชทาน ของธนาคารออมสิน ณ วัดบรมวงศักรวาราม จังหวัดพระนครศรีอยุธยา
วันที่ 15 พฤศจิกายน 2507

ประกอบด้วยบทละคร 2 เรื่อง คือ ทานชีวิต และคนมีบาป ซึ่งเขียนตามเรื่องของ
ท. เสียงพิน္ณูย์ เมื่อกันยายน 2506

(คู่มือขอยกจากภาคผนวก)

895.912๐8

ปิ่น มาลากุล, ม.ล. ทำดีได้ ทำชั่วได้ชั่ว องค์การศาสนาของคุรุสภา 2512, 280 หน้า

ประกอบด้วยบทละคร 4 เรื่อง คือ ทานชีวิต คนมีบาป ลูกสาวเจ้าของบ้าน และ
หนี่ชีวิต ซึ่งเขียนตามเรื่องของ ท. เสียงพิน္ณูย์ พ.ศ. 2506 - 2512

(คู่มือขอยกจากภาคผนวก)

895.912๐8

ปิ่น มาลากุล, ม.ล. เที่ยวกรุงเทพฯ โรงพิมพ์คุรุสภา 2516, 64 หน้า

บทละครพุกชุกเล็กของ ป.ม. ขนาดเล่ม 8.5 x 5.8 ซม.

แต่งสำหรับงานฉลอง 100 ปี ของวันประสูติ สมเด็จพระเจ้าบรมวงศ์เธอ กรมพระยา
ดำรงราชานุภาพ และกระจายเสียงทางสถานีวิทยุในระยะต่อมา เรื่องนี้เขียนเสร็จ เมื่อ
วันที่ 18 กุมภาพันธ์ 2505 เพื่อจะนำมาแสดงในวันครบ 100 ปี ของวันประสูติ สมเด็จพระเจ้า
บรมวงศ์เธอ กรมพระยาดำรงราชานุภาพ แต่ไม่ได้แสดง และนำมาพิมพ์ในปี 2510 เป็น
ครั้งแรก เพื่อเป็นการเฉลิมพระเกียรติพระบาทสมเด็จพระจุลจอมเกล้าเจ้าอยู่หัว ในโอกาส
ที่พระองค์เสด็จขึ้นเถลิงถวัลยราชสมบัติเป็นปีที่ 100 เพราะพระองค์เป็นแม่พระบรมราชโองการ

ทรงพระกรุณาโปรดเกล้าฯ ให้เจ้าพนักงานเกณฑ์เขียนแผนที่ดิน และผู้แต่งนำมาเป็นหลักวิชาในการเขียนบทวิทยุเรื่องนี้

(คู่มือเรื่องย่อจากภาคผนวก)

895.912

ปี มาลากุล, ม.ล. ฉีกหนังสือแห่งคดีอาญา โรงพิมพ์คุรุสภา 2514, 71 หน้า

เป็นบทละครสังคีต 3 ฉาก เขียนต่อจากเรื่องหนังสือของ สำหรับวิทยาลัยครูสวนกุหลาบ
ดัดแปลงจากเรื่อง Turandot มนต์ ตรี โทธา บรจุเพลง

(คู่มือเรื่องย่อจากภาคผนวก)

895.912

ปี มาลากุล, ม.ล. บทละครคณิตศาสตร์ เรื่อง สามมากกว่าห้า ไอลิไมเดียว
เงินหาย ของ ป.ม. โรงพิมพ์คุรุสภา 2511, 51 หน้า

แจกเมื่อ 24 ตุลาคม 2511

เป็นบทละครที่เกี่ยวกับเลขคณิต 3 เรื่อง คือ สามมากกว่าห้า ไอลิไมเดียว และ
เงินหาย เรื่องที่ 1 และ 2 เคยพิมพ์มาแล้ว เรื่องที่ 3 พิมพ์เป็นครั้งแรก มีคำเฉลยของ
เรื่องที่ 2 อยู่ด้านหลัง

(คู่มือเรื่องย่อจากภาคผนวก)

895.91208

ปี มาลากุล, ม.ล. บทละครพูดเล่มใหม่ ของหม่อมหลวงปิ่น มาลากุล องค์การ
ของคุรุสภา 2516, 258 หน้า

รวมบทละครทั้งหมด 8 เรื่อง คือ จับเสือ กรมยาชาวยุทธการสำคัญ ยกกระบวน

สามมากกว่าห้า ดินแดนของพระพุทธองค์ งามนิตเคี้ยว เงินหายสามบาท และความเมตตา
กรรมค่าจุนโลก

(คู่มือเรื่องย่อจากภาคผนวก)

895.91208

ปิ่น มาลากุล, ม.ล. บทละครพูดสิบเรื่อง โรงพิมพ์คุรุสภา 2512, 299 หน้า

กระทรวงศึกษาธิการ แจกในงานกฐินพระราชทาน ณ วัดเสนาสนาราม อำเภอ
พระนครศรีอยุธยา จังหวัดพระนครศรีอยุธยา วันที่ 3 พฤศจิกายน 2516

ประกอบด้วยบทละครเรื่องสั้น ๆ 10 เรื่อง คือ เจ้าหญิงกับคนตัดไม้ คางคกร่า
พวงมาลัย ใจไลไม่เจ็ลยว ยังเป็นรอง เมื่อรักจริง สามมากกว่าห้า เทพธิดาสาธิต
ล่องแก่งแม่ปิง และ อนิจจาคุณพ่อ เป็นหนังสือชุดภาษาไทยของคุรุสภา ชุดที่ 5 บทละคร
(บางเรื่อง)

(คู่มือเรื่องย่อจากภาคผนวก)

895.91208

ปิ่น มาลากุล, ม.ล. บทละครเรื่อง คางคกร่า พวงมาลัย ใจไลไม่เจ็ลยว และ
เที่ยวกรุงเทพฯ ของ ป.ม. โรงพิมพ์คุรุสภา 2510, 113 หน้า

ม.ล.ปิ่น มาลากุล พิมพ์แจกในงานวันเกิด วันที่ 24 ตุลาคม 2510

รวมเรื่องทั้งหมด 4 เรื่อง คือ คางคกร่า พวงมาลัย ใจไลไม่เจ็ลยว และ
เที่ยวกรุงเทพฯ ตอนต้นของบทละครแต่ละเรื่อง ผู้แต่งได้ให้คำอธิบายแก่ข้อความรูต่าง ๆ
เช่นเรื่องเกี่ยวกับการละคร ประวัติการแต่งละครของผู้เขียน เป็นต้น

(คู่มือเรื่องย่อจากภาคผนวก)

895.91208

ปิ่น มาลากุล, ม.ล. บทละครเรื่อง สามเกลอ ทวาทศาน หงส์ทอง องคการคำ
ของครูสุภา 2513, 310 หน้า

ประกอบด้วยบทละคร 3 เรื่อง คือ สามเกลอ ทวาทศาน และหงส์ทอง ตอนท้าย
ของเรื่องสามเกลอฉบับนี้ที่ท้ายเล่ม เหตุที่เขียนบทละครเรื่อง "สามเกลอ" การศึกษาประชาบาล
และการขยายการศึกษาภาคบังคับ คำอธิบายเพิ่มเติม บัณฑิต และบันทึกข้อคิดและปัญหาต่าง ๆ
เกี่ยวกับการศึกษาภาคบังคับ ส่วนทวาทศาน เป็นนิทานคำกาพย์ และเรื่องหงส์ทอง เป็น
บทละครสังคีต เขียนตามเค้าเรื่อง Le Lac des Cygnes ของ Piotr Ilich
Tchaikovsky และมอบให้วิทยาลัยครูสวนกุหลาบ แสดงในงานแจกระกาณียบัตรแก่นักเรียน
ที่ศึกษาจบหลักสูตร

(คู่มือเรื่องย่อจากภาคผนวก)

895.91208

ปิ่น มาลากุล, ม.ล. บทละครเรื่อง อันความกรุณาปรานี วิชาหงส์แห่งกุสุมิธานี มนุสโสติ
องคการคำของครูสุภา 2516, 224 หน้า

รวมบทละคร 3 เรื่อง คือ อันความกรุณาปรานี วิชาหงส์แห่งกุสุมิธานี และมนุสโสติ
(คู่มือเรื่องย่อจากภาคผนวก)

895.91208

ปิ่น มาลากุล, ม.ล. บทละครวิทยุที่กล้าสืบเรื่อง องคการคำของครูสุภา 2512, 326 หน้า

รวมบทละครวิทยุ 10 เรื่อง คือ สุนัขมัจฉา อาหรับราตรี ย่นา ประสบการณ์
กลางมหาสมุทร หางวาว ชาวดี ไปสวนสมุทน์ งานฉลอง 25 ศักราชของพุทธศาสนา
ที่อินเเคีย เทียวกรุงเทพฯ และเงินหาย แต่ละเรื่องบอกรายละเอียดเกี่ยวกับวันเวลาที่ส่ง
กระจายเสียงทางวิทยุศึกษา และรายชื่อนักแสดงด้วย (ยกเว้นเรื่อง "ชาวดี" ไม่มีชื่อผู้แสดง)

"เที่ยวกรุงเทพฯ" - ไม่ได้อัดเสียงทางวิทยุ และ "เงินหาย" - ไม่มีชื่อผู้แสดงและรายการแสดง)
(ดูเรื่องย่อจากภาคผนวก)

895.91208

ปีน มาลากุล, ม.ล. บทละครสองชุดของหม่อมหลวงปิ่น มาลากุล บุญส่งการพิมพ์ 2516,
130 หน้า

พิมพ์เป็นอนุสรณ์ในงานพระราชทานเพลิงศพ พระประสิทธิ์วิจิตรจรรย์ วันจันทร์ที่ 8

มกราคม 2516

ประกอบด้วยบทละคร 2 ชุด คือ ชุดที่หนึ่ง เรื่องแรก ทำคึดไคคึด เรื่อง "ทานชีวิต"
เรื่องหลัง ทำซัวไคซัว เรื่อง "คนมีบาป" ชุดที่สอง เรื่องแรก เรื่อง "ลูกสาวเจ้าของบ้าน"
เรื่องหลัง เรื่อง "หนชีวิต"

(ดูเรื่องย่อจากภาคผนวก)

895.91208

ปีน มาลากุล, ม.ล. บทวิทยุปริทรรศน์ เรื่อง อาหารบราตรี ยามา และ ประสมการณ์
กลางมหาสมุทร โรงพิมพ์คุรุสภา 2499, 61 หน้า

ประกอบด้วยบทวิทยุปริทรรศน์ 3 เรื่อง คือ อาหารบราตรี ยามา และ ประสมการณ์
กลางมหาสมุทร

(ดูเรื่องย่อจากภาคผนวก)

895.91208

ปีน มาลากุล, ม.ล. บันทึกและบทวิทยุปริทรรศน์ เรื่อง "ไปสวนคูนพิน" และบทวิทยุปริทรรศน์
เรื่อง "งานฉลอง 25 ศตวรรษ ของเทศบาลนครอินทโยคี" โรงพิมพ์คุรุสภา 2500,
82 หน้า ภาพประกอบ

ประกอบด้วยเรื่อง 3 เรื่อง คือ บันทึกเรื่อง "ไปสวนลุมพินี" วันที่ 16 - 19 พฤศจิกายน พ.ศ. 2499 เล่าถึงการเดินทางไปสวนลุมพินี และ กุสินารา ซึ่งเป็นที่ประสูติ และปรินิพพานของสมเด็จพระสัมมาสัมพุทธเจ้า ส่วนอีก 2 เรื่อง เป็นบทวิทยุโทรทัศน์ เรื่องไปสวนลุมพินี ซึ่งกระจายเสียงทางสถานีวิทยุศึกษา ในวันเริ่มงานฉลอง 25 พุทธศตวรรษ เมื่อวันที่อาทิตย์ที่ 12 พฤษภาคม พ.ศ. 2500 เวลา 17.20 - 17.40 น.

(ดูเรื่องย่อจากภาคผนวก)

895.91208

ปิ่น มาลากุล, ม.ล. ปิ่นกะ ของ ป.ม. โรงพิมพ์คุรุสภา 2513, 122 หน้า

รวมเรื่องเบ็ดเตล็ด 10 เรื่อง ซึ่ง ม.ล.ปิ่น มาลากุล แต่งไว้ ส่วนใหญ่เคยพิมพ์มาแล้วในวารสารต่าง ๆ การจัดลำดับเรื่องเรียงตามลำดับอายุการเขียน คือการประกวดประชันแสดงภาพ ดึกซันสาม อินทรีวิเชียรจันทร์ การสู้วัวที่เมืองสเปน การที่ครูจะร่วมมือกับสถาปนิก การค้นวันเดือนปี กรณีกาชาด "เรดซี" สำหรับหิวเรากินเลน พระมหากรุณาธิคุณล้นเกล้าฯ และปฏิทินเสียง

895.918

ปิ่น มาลากุล, ม.ล. ประสบการณ์กลางมหาสมุทร โรงพิมพ์คุรุสภา 2516, 54 หน้า

บทละครพุกผัดเล็กของ ป.ม. ขนาดเดิม 8.5 x 5.8 ซม.

กองเผยแพร่การศึกษาส่งกระจายเสียงทางสถานีวิทยุศึกษา รายการพิเศษสำหรับครู โรงเรียนฝึกหัดครูและการเรียนที่มารับการอบรม วันพุธที่ 11 พฤษภาคม 2498 เวลา 21.00 - 21.20 น.

(ดูเรื่องย่อจากภาคผนวก)

895.912

ปิ่น มาลากุล, ม.ล. ไปสวนกุหลาบ โรงพิมพ์คุรุสภา 2516, 48 หน้า

บทละครพูดชุดเล็กของ ป.ม. ขนาดเล่ม 8.5 x 5.8 ซม.

กระจายเสียงทางสถานีวิทยุศึกษาในวันเริ่มงานฉลอง 25 พุทธศตวรรษ วันอาทิตย์
ที่ 12 พฤษภาคม พ.ศ. 2500 เวลา 17.20 - 17.40 น.

(คู่มือเรื่องย่อจากภาคผนวก)

895.912

ปิ่น มาลากุล, ม.ล. มีจริง ๆ โรงพิมพ์โรงเรียนสตรีเนติศึกษา (แผนกการพิมพ์) 2519,
94 หน้า

คณะนักเรียนมหาดเล็กหลวงจัดพิมพ์เนื่องในงานฉาบฉวยพิธีพระอภิษุณูจักร มรณกรรม
(แฉอม - วิชิต สากลภาษา) และ นางสงวน ไททยานุวัติ ณ เมรุวัดสร้อยทอง วันที่ 13
พฤศจิกายน พ.ศ. 2519

แปลจาก A Real Ghost พระราชนิพนธ์ของพระบาทสมเด็จพระมงกุฎเกล้า
เจ้าอยู่หัว ซึ่งทรงพระราชนิพนธ์พระราชทานแก่นักเรียนโรงเรียนมหาดเล็กหลวง เมื่อ
พ.ศ. 2456 เป็นบทละครเรื่องที่ 48 ของ ม.ล.ปิ่น มาลากุล

ชื่อที่พิมพ์นอก ปีสี่โลกิทธิ อุสุภณ

(คู่มือเรื่องย่อจากภาคผนวก)

895.912

ปิ่น มาลากุล, ม.ล. มีจริง ๆ โรงพิมพ์โรงเรียนสตรีเนติศึกษา (แผนกการพิมพ์) 2519,
61 หน้า

แปลจาก A Real Ghost ของศรีอยุธยา (พระนามแฝง) พระราชนิพนธ์ของ
พระบาทสมเด็จพระมงกุฎเกล้าเจ้าอยู่หัว เป็นบทละครเรื่องที่ 48 ของ ม.ล.ปิ่น มาลากุล

(คู่มือเรื่องย่อจากภาคผนวก)

895.912

ปิ่น มาลากุล, ม.ล. ผู้กักตุน โรงพิมพ์คุรุสภา 2520, 16 หน้า

แปลจาก Traitor บทละครปริศนาของพระบาทสมเด็จพระมงกุฎเกล้าเจ้าอยู่หัว ซึ่งทรงพระราชนิพนธ์ไว้เมื่อวันที่ 16 มกราคม พ.ศ. 2440 โดยไซพระนามแฝงว่า Tom Toby ผู้แปลพยายามแปลให้ตรงมากที่สุด (ยกเว้นชื่อเรื่อง) รักษาชื่อบุคคลและสถานที่ไว้ตามต้นฉบับพระราชนิพนธ์ เปลี่ยนแต่สำนวนโวหารให้เป็นภาษาไทยเท่านั้น เป็นบทละครเรื่อง ที่ 50 ของ ม.ล.ปิ่น มาลากุล

895.912

ปิ่น มาลากุล, ม.ล. ฝูงตั๊กแตน โรงพิมพ์คุรุสภา 2519, 269 หน้า

แปลจาก The Locusts พระราชนิพนธ์ของพระบาทสมเด็จพระมงกุฎเกล้าเจ้าอยู่หัว ซึ่งแปลมาจากบทละครของฝรั่งเศส เรื่อง Les Sauterelles ของ Emile Fabre

ละครพูด 5 องก์ แปลจบในเดือนมิถุนายน 2519 เป็นบทละครเรื่องที่ 47 ของ ม.ล.ปิ่น มาลากุล

(ดูเรื่องย่อจากภาคผนวก)

895.912

ปิ่น มาลากุล, ม.ล. พระราชินีสกอตแห่งดินแดนต่างประเทศ อมรินทร์ การพิมพ์ 2521, 72 หน้า

แปลจาก A Scotch Queen of a Foreign Land ของพระบาทสมเด็จพระมงกุฎเกล้าเจ้าอยู่หัว

แต่งเป็นนวนิยายสี่ประวัตของ เลดี ไอร์วิน วิกตอเรีย คาเมรอน บุตรีจอห์นค็อกคนที่ 6 แห่งฟอร์พาร์ แบ่งเป็น 2 ตอน คือ ตอนที่หนึ่ง บรรยายโดยเลดี ไอร์วิน เอง ชื่อ

"ครุฑพระราชา" อีกตอนหนึ่งบรรยายโดยพี่ชายของเลดีไอรีน ผู้ที่มีชื่อว่ากิลด์ คยัค คนที่ 7 แห่งฟอร์ฟาร์ และเจาชายแห่งแอนาโพลิส ชื่อ "พระราชาไอรีน"

895.913

ปิ่น มาลากุล, ม.ล. พิมพ์ไฉ โรงพิมพ์คุรุสภา 2502, 390 หน้า

บทละครพูด 4 องค์ เรียบเรียงตามโครงเรื่อง Man and Superman ของ George Bernard Shaw โดยดัดแปลงให้เหมาะสมกับฉากเมืองไทยและวัฒนธรรมไทย เรื่องนี้ครั้งแรกผู้เขียนเขียนจบเมื่อ พ.ศ. 2488 ระหว่างสงครามโลกครั้งที่ 2 และต่อมาอีก 13 ปีเศษ จึงได้นำมาปรับปรุงเขียนใหม่ เมื่อวันที่ 20 ตุลาคม 2501
(คู่มือเรื่องย่อจากภาคผนวก)

895.912

ปิ่น มาลากุล, ม.ล. พิมพ์ไฉ องค์การฯ ของคุรุสภา 2503, 390 หน้า

(เนื้อหาเช่นเดียวกับหนังสือชื่อเรื่องเดียวกันในหน้า
(คู่มือเรื่องย่อจากภาคผนวก)

895.912

ปิ่น มาลากุล, ม.ล. ภรรยาข้าราชการสำคัญ โรงพิมพ์คุรุสภา 2516, 41 หน้า

ม.ล.ปิ่น มาลากุล แปลเป็นภาษาไทย โดยระลึกถึงพระมหากรุณาธิคุณในอดีต พิมพ์ให้ท่านผู้หญิงคุซุมิ มาลากุล ณ อยุธยา ผู้เป็นภรรยาข้าราชการสำคัญคนหนึ่ง เมื่อ 5 พฤษภาคม 2516

แปลจาก A Statesman's Wife พระราชินีพันธนะของพระบาทสมเด็จพระมงกุฎเกล้าเจ้าอยู่หัว มีการดัดแปลงบ้างโดยเปลี่ยนฉากกรุงลอนดอนคอนเป็นฉากกรุงเทพฯ ตัวละคร

เป็นคนไทย และเปลี่ยนสมัยกว่ากึ่งศตวรรษมาเป็นสมัยปัจจุบัน
(คู่มือเรื่องย่อจากภาคผนวก)

895.912

ปิ่น มาลากุล, ม.ล. ภรรยาข้าราชการสำคัญ แพร่พิทยา 2520, 47 หน้า

พระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัวทรงพระกรุณาโปรดเกล้าโปรดกระหม่อมพระราชทาน
พระบรมราชานุญาตให้ ม.ล.ปิ่น มาลากุล แปลเป็นภาษาไทย และจัดพิมพ์เพื่อการศึกษา
พฤษภาคม 2516

(คู่มือเรื่องย่อจากภาคผนวก)

895.912

ปิ่น มาลากุล, ม.ล. มนัส โส สติ พิมพ์ครั้งที่ 2 โรงพิมพ์คุรุสภา 2515, 111 หน้า

กองเผยแพร่การศึกษา สำนักงานปลัดกระทรวง กระทรวงศึกษาธิการ จัดพิมพ์เพื่อ
แจกโรงเรียนต่าง ๆ เพราะเห็นว่าหนังสือเล่มนี้มีเนื้อหาสาระที่แฝงคติธรรมไว้อย่างลึกซึ้ง
ครบถ้วนเหมาะสมกับสภาพสังคม

มนัส โส สติ เป็นละครพูด 2 องก์ คัดแปลจากเรื่อง Jedermann ของ Hugo
von Hofmannsthal ตามบทภาษาอังกฤษ ชื่อ The Salzburg Everyman ของ M.E.
Taffler

(คู่มือเรื่องย่อจากภาคผนวก)

895.912

ปีน มาลากุล, ม.ล. มนต์ โส สี่ พิมพ์ครั้งที่ 5 โรงพิมพ์คุรุสภา 2517, 111 หน้า

ม.ล.ปีน และท่านผู้หญิงกุญจี มาลากุล ณ อยุธยา จัดพิมพ์เป็นอนุสรณ์งานพระราชทาน
เพลิงศพ พระราชยานินทรอาจารย์ (เจิม จนทโชติ) เจ้าอาวาสวัดบรมวงศักราราม
จังหวัดพระนครศรีอยุธยา

(คู่มือขอยกจากภาคผนวก)

895.912

ปีน มาลากุล, ม.ล. เมือรักจริง ของ ป.ม. โรงพิมพ์ไทยนิชยการ 2504, 28 หน้า

บทละครวิทยุโทรทัศน์ แสดงทางสถานีวิทยุโทรทัศน์กองทัพบก วันพฤหัสบดีที่ 15
กันยายน 2503

(คู่มือขอยกจากภาคผนวก)

895.912

ปีน มาลากุล, ม.ล. ยังเป็นรอง ของ ป.ม. โรงพิมพ์คุรุสภา 2496, 42 หน้า

บทละครพูดแต่งเพื่อส่งเสริมกิจกรรมของโรงเรียน ขนาดเล่ม 10.5 x 12.8 ซม.
แต่งเมื่อ พ.ศ. 2496 และได้พิมพ์แจกในเย็นโรงเรียนสตรีวัดระฆังโฆสิตำไปแสดงเมื่อวันที่ 4
ธันวาคม พ.ศ. 2496 หลังจากนั้นโรงเรียนหลายโรงเรียนได้จัดแสดงทั้งบนเวทีและทาง
วิทยุกระจายเสียง และนักเรียนโรงเรียนสตรีวิทยาได้แสดงทางวิทยุโทรทัศน์ ของ 4 เมื่อ
13 กันยายน 2502

(คู่มือขอยกจากภาคผนวก)

895.912

ปีน มาลากุล, ม.ล. ยังเป็นรอง โรงพิมพ์คุรุสภา 2516, 56 หน้า

บทละครพุกขุดเล็กของ ป.ม. ขนาดเล่ม 8.5 x 5.8 ซม.

(คู่มือเรื่องย่อจากภาคผนวก)

895.912

ปีน มาลากุล, ม.ล. ยาขม โรงพิมพ์คุรุสภา 2519, 36 หน้า

แปลจาก Taming of Uncle Gideon พระราชนิพนธ์ของพระบาทสมเด็จพระมงกุฎเกล้าเจ้าอยู่หัว เมื่อราว พ.ศ. 2456 การแปล ๆ โดยดัดแปลงให้เข้ากับวัฒนธรรมไทย แปลเมื่อต้นเดือนกันยายน พ.ศ. 2519 ที่โรงพยาบาลสมเด็จพระศรีราชา เป็นบทละครเรื่องที่ 49 ของ ม.ล.ปีน มาลากุล

(คู่มือเรื่องย่อจากภาคผนวก)

895.912

ปีน มาลากุล, ม.ล. ยามา โรงพิมพ์คุรุสภา 2516, 52 หน้า

บทละครพุกขุดเล็ก ของ ป.ม. ขนาดเล่ม 8.5 x 5.8 ซม.

กองเผยแพร่ การศึกษาสงเคราะห์ชายเสียงทางสถานีวิทยุศึกษา วันอาทิตย์ที่ 1 พฤษภาคม

2498 เวลา 17.25 - 17.45 น.

(คู่มือเรื่องย่อจากภาคผนวก)

895.912

ปีน มาลากุล, ม.ล. ล่องแก่งแม่ปิง ของ ป.ม. โรงพิมพ์ไทยพิมพ์การ 2503, 20 หน้า

ภาพประกอบ

ละครพูด 2 ฉาก สำหรับแสดงบนเวที ในการชุมนุมและรื่นเริงประจำวัน

(คู่มือเรื่องย่อจากภาคผนวก)

895.912

ปิ่น มาลากุล, ม.ล. กล่องแกงแม่ปิ้ง ของ ป.ม. โรงพิมพ์คุรุสภา 2516, 38 หน้า

บทละครพูดชุดเล็กของ ป.ม. ขนาดเล่ม 8.5 x 5.8 ซม.

ละครพูด 2 จาก สำหรับแสดงบนเวทีในการชุมนุมและรื่นเริงประจำวัน คณะครูแสดงที่
โรงเรียนวัฒโนทัยพายัพ จังหวัดเชียงใหม่

(คู่มือเรื่องย่อจากภาคผนวก)

895.912

ปิ่น มาลากุล, ม.ล. ละครพูดสำหรับนักเรียนของ ม.ล.ปิ่น มาลากุล เรื่อง เจ้าหญิงกับคนตัดไม้ ยังเป็นรอง และเทพธิดาสาธิต โรงพิมพ์คุรุสภา 2502, 83 หน้า

ประกอบด้วยบทละครพูดสำหรับนักเรียน 3 เรื่อง คือ เจ้าหญิงกับคนตัดไม้ ยังเป็นรอง และ เทพธิดาสาธิต สำหรับเรื่องเจ้าหญิงกับคนตัดไม้ เป็นบทละครพูดเรื่องแรก แต่งเมื่อ พ.ศ. 2476 โค้ดเคาโครงเรื่องมาจากบทละครเรื่อง The Princess and the Woodcutter ของ A. A. Milne โรงเรียนเตรียมอุดมศึกษาได้จัดแสดงในโอกาสที่ส่งนักเรียนรุ่นแรกของโรงเรียนเข้าพำนัก ณ กรมมหาวิทยาลัย เมื่อวันที่ 29 และ 30 พฤษภาคม

2483

(คู่มือเรื่องย่อจากภาคผนวก)

895.91208

ปิ่น มาลากุล, ม.ล. ลูกสาวเจ้าของบ้าน ของ ป.ม. โรงพิมพ์คุรุสภา 2512, 27 หน้า

เขียนเมื่อวันที่ 12 มิถุนายน 2512 จบในวันเดียว เพื่อลองดูว่าจะเขียนบทละครที่มีตัวละครอยู่บนเวทีเพียงคนเดียวจะได้อีกหรือไม่ เมื่อเขียนเสร็จแล้วมีความคิดว่า อาจใช้เป็นบทสำหรับประกวดนางเอกก็ได้ ก็แสดงซ้ำหลาย ๆ ครั้ง แต่เปลี่ยนตัวนักแสดง การจัดแสดงละครเรื่องสั้น ๆ อย่างเรื่องนี้สั้นเกินไปสำหรับงานรื่นเริงคืนหนึ่ง ผู้แต่งจำได้ว่าสมัยพระบาทสมเด็จพระมงกุฎเกล้าเจ้าอยู่หัวมักจะมีการแสดงเรื่องสั้นก่อนเรื่องยาวในคืนเดียวกัน จึงเขียน

ให้เรื่อง "ลูกสาวเจ้าของบ้าน" ท่อกับเรื่อง "หนีชีวิต" ซึ่งเขียนไว้ก่อนแล้วเมื่อ พ.ศ.2511
(คูเรื่องย่อจากภาคผนวก)

895.912

ปิ่น มาลากุล, ม.ล. ลูกสาวเจ้าของบ้าน โรงพิมพ์คุรุสภา 2516, 58 หน้า

บทละครพุกศุกเล็ก ของ ป.ม. ขนาดเดิม 8.5 x 5.8 ซม.

นักศึกษาวិทยาลัยทับแฉวงแห่งมหาวิทยาลัยศิลปากรประกวดการแสดง เริ่มต้นตั้งแต่

วันที่ 19 ตุลาคม 2512

(คูเรื่องย่อจากภาคผนวก)

895.912

ปิ่น มาลากุล, ม.ล. ศกนกลางบางคหาที่คิมไค โรงพิมพ์คุรุสภา 2516, 20 หน้า

ปาฐกถา ของ ม.ล.ปิ่น มาลากุล พุกหลังอาหารในที่ชุมนุมนักเรียนเก่าโรงเรียน
มหาคเล็กหลวง ณ โรงแรมราชศุภมิตร ซึ่งสมเด็จพระเจ้าภคินีเธอ เจ้าฟ้าเพชรรัตนราชสุภา
ประทับทรงเป็นประธาน วันเสาร์ที่ 6 มกราคม 2516

กล่าวถึงบทละคร เรื่องศกนกลาง พระราชนิพนธ์ของพระบาทสมเด็จพระมงกุฎเกล้า
เจ้าอยู่หัว ซึ่งนำมาจากเรื่องของกลิทาสี ซึ่งให้เห็นพระปรีชาสามารถของบุทรงพระราชนิพนธ์
ซึ่งสามารถดัดแปลงเรื่องจากภาษาอื่นมาได้โดยไม่เสียความงามและความไพเราะ บทพระราช
นิพนธ์นี้ประกอบด้วยส่วนต่าง ๆ 4 ส่วน ซึ่ง ม.ล.ปิ่น มาลากุล ได้อธิบายให้เห็นความ
แตกต่างในแต่ละส่วนไว้อย่างแจ่มแจ้ง พร้อมทั้งยกตัวอย่างประกอบ

895.91009

ปิ่น มาลากุล, ม.ล. กึ่งกลางของคทาที่คว่ำได้ โรงพิมพ์คุรุสภา 2516, 20 หน้า

อนุสรณ์งานฉาปนกิจศพ หม่อมหลวงศิริปทุม มาลากุล ณ เมรุวัดธาตุทอง วันที่ 28 สิงหาคม 2516
(เนื้อหาเช่นเดียวกับหนังสือชื่อเรื่องเดียวกันในหน้า 88)

895.91009

ปิ่น มาลากุล, ม.ล. ศึกษาภานิต บริษัทกรพิมพ์ไซยวัฒน์ 2499, 65 หน้า

พิมพ์แจกในงานฉาปนกิจศพ นายพิเชต ปุกหุด นางบุญล้น ปุกหุด ณ เมรุวัดมกุฏกษัตริยาราม วันเสาร์ที่ 28 เมษายน พ.ศ. 2499

รวมภานิตทั้งหมด 109 บท ซึ่งกระจายเสียงทางสถานีวิทยุศึกษา ระหว่าง พ.ศ. 2497 - 2498 แต่งเป็นคำประพันธ์ประเภทร้อยกรอง ตอนท้ายของแต่ละบทบอกวันเดือนปีที่แต่งไว้ด้วย

895.911081

ปิ่น มาลากุล, ม.ล. ศึกษาภานิต โรงพิมพ์คุรุสภา 2498, 76 หน้า

กระจายเสียง ณ สถานีวิทยุศึกษา ในพุทธศักราช 2497 - 2498 ประกอบด้วยภานิตต่าง ๆ ทั้งหมดเป็นร้อยกรอง 76 บท แต่ละบทบอกวันเดือนปีที่แต่งไว้ตอนท้าย ภานิตทั้งหมดเรียงตามลำดับระยะเวลาแต่ง

895.911081

ปิ่น มาลากุล, ม.ล. สามเกลอ โรงพิมพ์พระจันทร์ 2512, 120 หน้า

ม.ล.ปิ่น มาลากุล เขียนสามเกลอว่า ถวายสมเด็จพระนางเจ้า พระบรมราชินีนาถ ในวันเฉลิมพระชนมพรรษา วันที่ 12 สิงหาคม 2512 ทรงพระกรุณาโปรดเกล้าฯ ให้พิมพ์

พระราชทานเป็นที่ระลึกในวันนั้น

(คู่มือเรื่องย่อจากภาคผนวก)

895.912

ปีน มาลากุล, ม.ล. สามเกลอ พิมพ์ครั้งที่ 2 โรงพิมพ์คุรุสภา 2513, 183 หน้า

ม.ล.ปีน มาลากุล เขียนตอนเกล้าฯ ถวายสมเด็จพระนางเจ้า พระบรมราชินีนาถ
ในวันเฉลิมพระชนมพรรษา 12 สิงหาคม 2512

นอกจากละครแล้วยังมีบันทึกท้ายเล่ม เล่าถึงเหตุที่เขียนบทละครเรื่องนี้ เรื่อง
การศึกษาประชาบาลและการขยายการศึกษาภาคบังคับ อธิบายว่ามีสภาพเป็นอย่างไรและมี
ปัญหาอะไรบ้าง คำอธิบายเพิ่มเติม อธิบายถึงเรื่องต่าง ๆ ตลอดจนตัวเลขซึ่งอยู่ในรูปของ
การสนทนาในบทละคร เรื่องสามเกลอ ในลักษณะเชิงอรรถ ปัจจุบัน กล่าวถึงการศึกษ
ประชาบาลและพระมหากษัตริย์คุณของพระมหากษัตริย์ต่อการศึกษา และตอนท้ายเป็นภาคผนวก
เรื่อง บันทึกข้อคิดและปัญหาต่าง ๆ เกี่ยวกับการศึกษาภาคบังคับ

(คู่มือเรื่องย่อจากภาคผนวก)

895.912

ปีน มาลากุล, ม.ล. สามมากกว่าห้า โรงพิมพ์คุรุสภา 2508, 9 หน้า

เป็นบทละครวิทยุ เกี่ยวกับคณิตศาสตร์

(คู่มือเรื่องย่อจากภาคผนวก)

895.912

ปิ่น มาลากุล, ม.ล. "สามมากกว่าหา" วารสารราชบัณฑิตยสถาน 1 : 9 - 12
กรกฎาคม - กันยายน 2520

บทละครคำโคลง ประพันธ์จากบทละครชื่อเดียวกัน ประกอบด้วยโคลงสี่สุภาพ
ทั้งหมด 24 บท

(คู่มือเรื่องย่อจากภาคผนวก)

895.912

ปิ่น มาลากุล, ม.ล. สารสวาสัตถ์ ของ ป.ม. อมรินทร์การพิมพ์ 2522, 131 หน้า

สโมสรละครสมัครเล่นจัดแสดง เก็บเงินสมทบทุนกิจการหอวิชาการวชิราวุฒานุสรณ์ อุทิศ
นมเกล้าฯ ถวายพระบาทสมเด็จพระมงกุฎเกล้าเจ้าอยู่หัว

ละครพูดฉากเดียว 6 องก์ แปลจากภาษาอังกฤษ เป็นบทละครเรื่องที่ 55 ของ
ม.ล.ปิ่น มาลากุล

(คู่มือเรื่องย่อจากภาคผนวก)

895.912

ปิ่น มาลากุล, ม.ล. สัจฉริยะ โรงพิมพ์สุภา 2497, 106 หน้า

บทละครวิทยุศึกษา กองเผยแพร่การศึกษา สังกัดกระจายเสียงทางสถานีวิทยุศึกษา
วันเสาร์ที่ 6 พฤษภาคม 2497 เวลา 19.10 - 19.55 น.

(คู่มือเรื่องย่อจากภาคผนวก)

895.912

ปีน มาลากุล, ม.ล. หงส์ทอง โรงพิมพ์คุรุสภา 2509, 65 หน้า

บทละครสังคีต เขียนตามเค้าเรื่อง Le Lac des Cygnes ของ Piotr Ilich
Tchaikovsky

(คู่มือเรื่องย่อจากภาคผนวก)

895.912

ปีน มาลากุล, ม.ล. หงส์ทอง ฉาก 60 โรงพิมพ์คุรุสภา 2517, 48 หน้า

ม.ล.ปีน และท่านผู้หญิงคุณุณี มาลากุล ณ อยุธยา จัดพิมพ์เพื่อแสดงความยินดีต่อ
คุณหญิงกระจ่างศรี รักตะกนิษฐ ผู้อำนวยการวิทยาลัยครูสวนกุหลาบ เมื่อบำเพ็ญกุศลฉลอง
อายุ 60 ปี 12 ตุลาคม 2517

เนื้อหาแบ่งเป็น 9 ตอน เป็นเรื่องเกี่ยวกับการจัดแสดงละครสังคีตเรื่องหงส์ทอง
และวิชาหงส์หงส์กุหลาบของวิทยาลัยครูสวนกุหลาบ เช่น หงส์ทองฉาก 5 เขียนอ่านหลังจาก
เชื้อสายหงส์ทอง กลอนของแม่เอง เบ็ดฉาก 60 เป็นต้น

895.912

ปีน มาลากุล, ม.ล. หนังสือ โรงพิมพ์คุรุสภา 2512, 136 หน้า

พิมพ์ในงานฌาปนกิจศพ คุณแม่จันทร์ กุ่มดวง ณ ฌาปนสถานวัดบรมวงศ
อิศรวราราม จังหวัดพระนครศรีอยุธยา 19 มกราคม 2512

เขียนตามชื่อเรื่องเดียวกันในชุดกฎแห่งกรรม ของ พ. เลียงพิบูลย์

(คู่มือเรื่องย่อจากภาคผนวก)

895.912

ปิ่น มาลากุล, ม.ล. หนังสืออินทวิเชียร : ปากกตา และบันทึกลักษณะอินทวิเชียร โรงเรียน
ช่างพิมพ์วัดสังเวช 2478, 39 หน้า

โรงเรียนเตรียมอุดมศึกษาพิมพ์แจกในงานพระราชทานเพลิงศพอาจารย์ประไพ เลขะวัน
ณ วัดไตรมิตรวิทยาราม วันที่ 15 กรกฎาคม 2487

เนื้อหาในเล่มแบ่งเป็น 2 ตอน คือ ตอนแรก เป็นปาฐกถาทางวิทยุกระจายเสียง
เมื่อวันที่ 7 ตุลาคม 2486 เรื่องอินทวิเชียรอินทวิเชียร อธิบายลักษณะของอินทประเภทนี้ ซึ่งเป็น
อินทที่มีผิวขาวโพระ งดงามและอ่อนง่าย พร้อมทั้งกล่าวถึงอินทอื่น ๆ ซึ่งคล้ายคลึงกัน
ตอนที่สอง เป็นบันทึกลักษณะอินทอินทวิเชียร ซึ่งแต่งขึ้นเพื่อประกอบปาฐกถาดังกล่าวข้างต้น
แสดงแผนผัง ลักษณะ และตัวอย่างของอินทในพันธุ์ (ขอสงวนแก่คำสำหรับหนังสือเล่มนี้คือภาษา
ที่ใช้ ใช้คำสะกดกรันต์แทนที่ไม่ว่าใช้กันในปัจจุบัน)

808.1

ปิ่น มาลากุล, ม.ล. เหี้ยวสังคัม อมรินทร์การพิมพ์ 2521, 104 หน้า

แปลจาก Plotters and Victim of Mildred's Love Story
ของพระบาทสมเด็จพระมงกุฎเกล้าเจ้าอยู่หัว ให้ชื่อเรื่องว่า เหี้ยวสังคัม หรือ เรื่องรัก
ของมัลลิกา เป็นบทละครเรื่องที่ 53 ของ ม.ล. ปิ่น มาลากุล
(คู่มือเรื่องย่อจากภาคผนวก)

895.912

ปิ่น มาลากุล, ม.ล. หัวใจทอง การเมืองเรื่องรัก องค์การค้าของคุรุสภา 2504,
295 หน้า ภาพประกอบ

ประกอบด้วยเรื่องหัวใจทอง ซึ่งเป็นละครพูดองค์เดียว 4 ฉาก มีภาพถ่ายจากการ
แสดงจริง ๆ ประกอบ และเรื่อง การเมืองเรื่องรัก บทละครพูด 5 องค์
(คู่มือเรื่องย่อจากภาคผนวก)

895.912

ปิ่น มาลากุล, ม.ล. "หางวาว" และ "ชาวาคี" บทละครวิทยุของ ป.ม. โรงพิมพ์คุรุสภา
2512, 73 หน้า

เป็นบทละครวิทยุ 2 เรื่อง คือ หางวาว ซึ่งส่งกระจายเสียงทางสถานีวิทยุศึกษา
วันเสาร์ที่ 3 เมษายน 2497 และเรื่องชาวาคี ส่งกระจายเสียงทางสถานีวิทยุศึกษา วันเสาร์
ที่ 5 มิถุนายน 2497

(คู่มือเรื่องย่อจากภาคผนวก)

895.91208

ปิ่น มาลากุล, ม.ล. อธิบายพระราชนิพนธ์ในพระบาทสมเด็จพระมงกุฎเกล้าเจ้าอยู่หัว
หมวด ข. โชน ละคร โรงพิมพ์คุรุสภา 2521, 130 หน้า

เป็นเอกสาร ก.ร.ว. ฉบับที่ 1 รวมบทพระราชนิพนธ์ของพระบาทสมเด็จพระ
มงกุฎเกล้าเจ้าอยู่หัว หมวดโชน และละครทั้งหมด แบ่งเป็นประเภท ๆ คือ ละครว่า
ละครร้อง ละครสังคีต ละครพูดพระราชนิพนธ์ ละครพูดทรงแปล ละครพูดภาษาอังกฤษ
พระราชนิพนธ์เค้าโครงเรื่อง แต่ละประเภทกล่าวถึงเรื่องโชน หรือบทละครแต่ละเรื่อง
โดยย่อ ๆ ท้ายเล่มมีดัชนีชื่อเรื่องทั้งภาษาไทย และภาษาต่างประเทศ

895.91081

ปิ่น มาลากุล, ม.ล. อนิจจากณพอ โรงพิมพ์คุรุสภา 2512, 59 หน้า
(คู่มือเรื่องย่อจากภาคผนวก)

895.912

ปิ่น มาลากุล, ม.ล. อันความกรรมปรานี โรงพิมพ์คุรุสภา 2514, 33 หน้า ภาพประกอบ

อุทิศแทนจากการจากโรงเรียนสตรีวิทยาในวาระคล้ายวันเกิดของ ท่านฯ ศาสตราจารย์
หม่อมหลวงปิ่น มาลากุล

ม.ล.ปิ่น มาลากุล เขียนเรื่องนี้ให้โรงเรียนสตรีวิทยาแสดงในวโรกาสที่
สมเด็จพระศรีนครินทราบรมราชินี เสด็จพระราชดำเนินทรงเป็นองค์ประธานในพิธีฉลอง
หอประชุม และอาคารเรียนของโรงเรียน เมื่อวันที่ 20 พฤษภาคม พ.ศ. 2514

ละครพูดกึ่งเดี่ยว แสดงภาพชีวิตจริงของครูและศิษย์ที่มีความรู้สึกเทิดทูนสมเด็จพระ
องค์อุปถัมภ์เป็นล้นพ้น และความรู้สึกห่วงใยหวังดีต่อกันและกันเอง
(ดูเรื่องย่อจากภาคผนวก)

895.912

ปิ่น มาลากุล, ม.ล. โครงการพระนางฟ้า ฌรินทร์การพิมพ์ 2522, 45 หน้า

แปลจากบทละครพูด The King's Command ของพระบาทสมเด็จพระมงกุฎเกล้า
เจ้าอยู่หัว เรื่องเดิมเป็นเรื่องที่ทรงอุปมาสมมติพระเจ้าหลุยส์ที่ 15 (พ.ศ. 2258 - 2317)
นับเป็นบทละครเรื่องที่ 54 ของ ม.ล. ปิ่น มาลากุล ผู้แปลใช้วิธีแปลให้เข้ากับวัฒนธรรมไทย
ในสมัยเดียวกัน คือสมมติกรุงศรีอยุธยาตอนปลาย

(ดูเรื่องย่อจากภาคผนวก)

895.912

The King and the Lowly Lad. O Come Darkness. Speaki Speaki

พระราชนิพนธ์พระบาทสมเด็จพระมงกุฎเกล้าเจ้าอยู่หัว และพระมหาธีรราชเจ้า ราชสกุติ
ของหม่อมหลวงปิ่น มาลากุล ฌรินทร์การพิมพ์ 2522, 31 หน้า

เนื้อหาแบ่งเป็น 2 ภาค คือ ภาคต้น พระมหาธีรราชเจ้า ราชสกุติ เป็นคำประพันธ์
ของ ม.ล.ปิ่น มาลากุล เรื่องคำประพันธ์ยอพระเกียรติเด็กการพันน์ ถวายพระพรปีใหม่
2464 ลูกเสือ คางใจ โชคงาม วชิระมเกล้าฯ เยี่ยงพระมงกุฎเกล้าฯ พระราชมรดก
โลกถาวรแล และแผ่นดินของเรา ซึ่งประพันธ์และจัดพิมพ์ในโอกาสต่าง ๆ กัน ส่วนภาค
ปลาย เป็นพระราชนิพนธ์คำประพันธ์ ยอกร่องภาษาอังกฤษของพระบาทสมเด็จพระมงกุฎเกล้า

เจ้าอยู่หัว 3 เรื่อง ซึ่ง ม.ล.ปิ่น มาลากุล แปลเป็นภาษาไทย ได้แก่เรื่อง The King
and the Lowly Lad แปลเป็นภาษาไทยว่า ทรงชัยกับไพโรฟ้า O Come Darkness
แปลเป็นไทยว่าความมืดมาเถิกเจ้า และ Speak; Speak; แปลเป็นไทยว่า พูกริจะนองแก้ว

895.911081

Pin Malakul, M.L. School in the Village. London, Longman,

1969. 34 p.

เป็นบทละครพูดภาษาอังกฤษ มีเนื้อเรื่องเหมือนสุวัฒน์ปัญญา
(คู่มือเรื่องย่อจากภาคผนวก เรื่องสุวัฒน์ปัญญา)

895.912

Pin Malakul, M.L. Somsak in Trouble. Bangkok, Kurusapha Ladprao

Press, 1971. 52 p.

แต่งสำหรับนักศึกษาวิทยาลัยหทัยแก้ว เป็นละครตลก แต่งโดยใช้ตัวละครชุดเดียวกับ
เรื่อง Somsak in England ของ Michael Smithies ซึ่งเป็นหนังสือเรียนของ
นักศึกษา

(คู่มือเรื่องย่อจากภาคผนวก)

895.912

พวค 900

ปิ่น มาลากุล, ม.ล. "กายหลวงหากเจ้าสำราญ" ใน พระบรมราชานุญาตสืบเสาะคุณานคุณ
ของพระบาทสมเด็จพระมงกุฎเกล้าเจ้าอยู่หัว และเรื่องกายหลวงหากเจ้าสำราญ
 หน้า 49 - 155 โรงพิมพ์คุรุสภา 2516

คุรุสภาพิมพ์เป็นอนุสรณ์ในงานถวายผ้าพระกฐินพระราชทาน ณ วัดบรมวงศานุรักษ์
 วรวิหาร จังหวัดพระนครศรีอยุธยา วันเสาร์ที่ 3 พฤศจิกายน พ.ศ. 2516
 เป็นเรื่องเกี่ยวกับกายหลวงและหากเจ้าสำราญ และเหตุการณ์ที่เกิดขึ้น ณ ขณะ
 ในสมัยพระบาทสมเด็จพระมงกุฎเกล้าเจ้าอยู่หัว

959.3

ปิ่น มาลากุล, ม.ล. คำปราศรัยของ ม.ล.ปิ่น มาลากุล รัฐมนตรีว่าการกระทรวงศึกษา
ธิการ ในการเปิดอบรมหัวหน้าหน่วยและผู้ช่วยหัวหน้าหน่วยศิลปากร วันที่ 2 มีนาคม
พ.ศ. 2502 โรงพิมพ์พระจันทร์ 2502, 26 หน้า

ประกอบด้วย 3 เรื่อง คือ คำกล่าวรายงานเปิดการอบรมหัวหน้าหน่วยและผู้ช่วย
 หัวหน้าหน่วยศิลปากรของอธิบดีกรมศิลปากร คำปราศรัยของ ม.ล.ปิ่น มาลากุล
 (หน้า 9 - 19) และข่าวของสถานีวิทยุกระจายเสียงแห่งประเทศไทย สถานีวิทยุศึกษา
 และสถานีวิทยุโทรทัศน์ของ บริษัทไทยโทรทัศน์ จำกัด ออกอากาศเมื่อวันที่ 2 และ 3 มีนาคม
 2502 สำหรับคำปราศรัยของ ม.ล.ปิ่น มาลากุล นั้นกล่าวว่า โบราณวัตถุสถานเป็น
 สมบัติอันมีค่ายิ่งของชาติ ถ้าใครดูแลรักษาและบูรณะให้ดีแล้วจะเป็นประโยชน์ทางประวัติศาสตร์
 และโบราณคดี และยังแสดงถึงจิตใจของคนไทยซึ่งมีความภาคภูมิใจต่อการบูรณะรักษา
 งานควรกำหนดเป็น 3 ชั้น คือ สำราญ บูรณะและรักษา

913.031

ปีน มาลากุล, ม.ล. จดหมายถึงผีเสื้อ โรงพิมพ์มหาวิทยาลัย (2523), 73 หน้า

แปลจาก Letters to the Butterflies ของ Carlton H. Ferris
พระบาทสมเด็จพระมงกุฎเกล้าเจ้าอยู่หัวทรงพระราชทานหนังสือไปยังประเทศออสเตรเลีย -
อังกฤษ พุทธศักราช 2445

มีรูปเป็นจดหมาย 10 ฉบับ แบ่งเป็นสองตอน ตอนแรกเป็นจดหมายจากออสเตรเลีย
5 ฉบับ ทรงเรียกว่า "Steamer Letters" ตอนหลังเป็นจดหมายอีก 5 ฉบับ ทรงเรียกว่
ว่า "Hungarian Letters" เรื่องจดหมายถึงผีเสื้อนี้แปลเฉพาะตอนแรก 5 ฉบับ มีเนื้อหา
ของการท่องเที่ยวการไต่พบบุคคลต่าง ๆ และวิหิตอธิบายเกี่ยวกับการปกครอง The Butterflies
เป็นชื่อพรตการ เมืองที่ทรงสมมุติขึ้น

914

ปีน มาลากุล, ม.ล. จดหมายถึงผีเสื้อ โรงพิมพ์มหาวิทยาลัย 2523, 36 หน้า

อนุสรณ์งานฌาปนกิจศพ หม่อมราชวงศ์ทวีศิริ วสันตสิงห์ ณ วัดธาตุทอง วันที่ 21
กุมภาพันธ์ 2523

(เนื้อหาเช่นเดียวกับหนังสือชื่อเรื่องเดียวกันในหน้า 98)

914

ปีน มาลากุล, ม.ล. เที่ยวอิตาลีและสเปน โรงพิมพ์คุรุสภา 2504, 184 หน้า

เล่าถึงเรื่องเที่ยวต่าง ๆ 4 เรื่อง คือตอนที่ 1 เที่ยวอิตาลี 2474 ขณะเดินทางไป
อยู่ในอิตาลี เขียนในลักษณะจดหมายเหตुरายวัน ตอนที่ 2 การสู้วัวที่เมืองสเปน 2494
ตอนที่ 3 เที่ยวอิตาลี 2497 เขียนเมื่อเดือนตุลาคม 2504 ในลักษณะบันทึกประจำวัน
ตอนที่ 4 อันดาลูเซีย 2499 เขียนระหว่างการเดินทางตั้งแต่เซวิลล์ ประเทศสเปนมาจนถึง
เมืองกราดิ ประเทศปากีสถาน และโคลงพิมพ์ในวารสารจันทร์เกษม ฉบับที่ 12 เดือนกรกฎาคม
พ.ศ. 2499

914.5

ปีน มาลากุล, ม.ล. เที่ยวอเมริกาใต้ไปรอบโลก โรงพิมพ์คุรุสภา 2507, 275 หน้า

พิมพ์เป็นอนุสรณ์ในงานฌาปนกิจศพ นางบำรุงสาคร (นวล ศขเสนี) ณ เมรุวัด
มกุฏกษัตริยาราม 21 พฤษภาคม 2507

การไปอเมริกาใต้ครั้งนี้ ม.ล.ปีน มาลากุล ได้รับแต่งตั้งให้เป็นหัวหน้าคณะผู้แทน
ไทยไปประชุมสามัญครั้งที่ 8 ขององค์การยูเนสโก ที่มอนเตวิเดโอ ใน พ.ศ. 2497 ในการ
เดินทางท่องเที่ยวหลายประเทศโดยเฉพาะประเทศในอเมริกาใต้ มีผู้ร่วมเดินทาง 5 คน
สถานที่ที่มีประมาณ 20 แห่ง เช่น กัวยาquilas, ฮาวาย, ปานามา, เวนิสูเอลา, บราซิล, ชิลี,
โบลิเวีย, เอกวาดอร์, คิวบา ฯลฯ

918

ปีน มาลากุล, ม.ล. เที่ยวอเมริกาใต้ไปรอบโลก โรงพิมพ์คุรุสภา 2508, 392 หน้า

พิมพ์เป็นอนุสรณ์ในงานพระราชทานเพลิงศพ นายวงศ์ ธ. พุกประยูร อดีตรอง
อธิบดีกรมวิสามัญศึกษา และในงานฌาปนกิจศพ นางประไพศศิณี (ถนน พุกประยูร)
ณ เมรุวัดมกุฏกษัตริยาราม 28 กุมภาพันธ์ 2508

(เนื้อหาเช่นเดียวกับหนังสือชื่อเรื่องเดียวกันในหน้า 99 หน้า)

918

ปีน มาลากุล, ม.ล. นิราศเป่ย์จิง วรรณกรรมพิมพ์ 2523, 126 หน้า ภาพประกอบ

พิมพ์เพื่อจำหน่ายรวบรวมเงินบริจาคสมทบทุนการก่อสร้างหอวิชาการ วิชาอนุสรณ์
เล่าถึงการเดินทางไปประเทศจีน แต่งเป็นท่านองนิราศ มีคณะผู้เดินทางไปทั้งสิ้น
7 คน แวะผ่านฮ่องกง ไปยังกวางเจา ปักกิ่ง และเซี่ยงไฮ้ โดยมีสมาคมรักชาติมิตรภาพ
ของจีนเป็นผู้คอนำเที่ยวคู้ก่าแพงเมืองจีน โรงงานทำหยก โรงเรียน สุปรากจีน
วัดพระพุทธรศาสนา มหาวิทยาลัยปักกิ่ง ฯลฯ ส่วนในเซี่ยงไฮ้ดูโรงเรียน หองสมุดสำหรับ

กรมท โรงพยามาล สกานอนามัย าลา

915.1

ป็น มาลากุล, ม.ล. "นิราศพวยไจไปรอบโลก" ใน นิราศเรื่องเมืองไทยไปรอบโลก
และนิราศพวยไจไปรอบโลก โรงพิมพ์คุรุสภา 2519, 417 หน้า

พิมพ์ทั้ง 2 เรื่องด้วยกันคือ พิมพ์นิราศเรื่องเมืองไทยไปรอบโลกของคุรุสภามาลาไจทาง
 ชาย (หน้าเลขคู่) และนิราศพวยไจไปรอบโลกไจทางขวา (หน้าเลขคี่)

นิราศพวยไจไปรอบโลก เล่าเรื่องการเดินทางไปรอบโลกครั้งที่ 3 เมื่อ
 พ.ศ. 2505 เล่าเรื่องการเกิดทางระหว่าง 5 ตุลาคม พ.ศ. 2505 ถึง 22 พฤศจิกายน
 พ.ศ. 2505 ผ่านฮ่องกง ไทเป โตเกียว แอังกอเรจ มีแอกเติ้ล วอชิงตัน ซานฮวน
 ริคัลแคมป์ นิวยอร์ก บลูมิงตัน ซิดาโก คุนบูค แอนอาร์เบอร์ ลอนคอน ออกรีฟอร์ท
 เซลเตนแธม อีฟเอวอน ฮอรแธม เฮก ปารีส เจนีวา โลซานน์ เบิร์น เนอซาเตล
 มิวนิค ไฮเคนไฮม์ เล็งกรีส์ เวียนนา เซินบรุนน์ การาจี้ กรุงเทพฯ

910

ป็น มาลากุล, ม.ล. นิราศพวยไจไปรอบโลก ตอนสั้น โรงพิมพ์คุรุสภา 2515, 15 หน้า

พิมพ์ให้คนหญิง คุรุสภา มาลากุล 4 กันยายน พ.ศ. 2515

แต่งเป็นกลอนแปดตลอดเรื่อง เล่าถึงการเดินทางรอบโลกซึ่งเป็นการเดินทางครั้งที่ 3
 มีจุดหมายปลายทางคือ สหรัฐอเมริกา เพื่อประชุมเรื่อง "กำลังคนระดับกลาง" ที่ปอร์โตริโก
 โดยออกเดินทางวันที่ 5 ตุลาคม พ.ศ. 2505 พร้อมทั้งท่านผู้หญิงคุรุสภา มาลากุล บรรยายถึง
 เหตุการณ์ตั้งแต่ออกเดินทาง ผู้ไปส่งที่สนามบิน จากเครื่องบินมองลงมาเห็นสภาพภูมิประเทศ
 สวยงาม สถานที่ที่เครื่องบินแวะสำหรับนิราศตอนสั้นคือ ฮ่องกง และไทเป

910

ปีน มาลากุล, ม.ล. นิราศพวยไฉไปรอบโลก ตอนที่สอง ม.ป.ท. ม.ป.ป.

หน้า 17 - 32

เล่าถึงการ เดินทางออกจากนิราศพวยไฉไปรอบโลก ตอนที่สอง ตอนนั้น เครื่องบินแวะมา
ถึงผู้บิน โรงแรมที่จะพักแรม ทองอยู่ห้องแบบญี่ปุ่น อธิบายลักษณะของห้องพัก ที่จอร์จแบบ
"สกายพาร์ค" แวะเที่ยวซื้อของ และบินต่อไปยังแอสกีโม

915.2

ปีน มาลากุล, ม.ล. นิราศพวยไฉไปรอบโลก ตอนที่สาม โรงพิมพ์คุรุสภา 2516

หน้า 35 - 67

พิมพ์ให้ท่านผู้หญิงคุณฉวี มาลากุล 4 กันยายน 2516

เล่าเหตุการณ์ออกจากนิราศพวยไฉไปรอบโลก ตอนที่ 2 ไปถึงเมืองซีแอตเติล ฆฆงาน
เว็ลคแฟร์

917

ปีน มาลากุล, ม.ล. นิราศพวยไฉไปรอบโลก ตอนที่สี่ โรงพิมพ์คุรุสภา 2516,

หน้า 69 - 116

พิมพ์ให้ท่านผู้หญิงคุณฉวี มาลากุล 4 กันยายน 2516

เดินทางต่อไปปอร์ โทริโค ซึ่งเป็นสถานที่จัดประชุม เรื่องกำลังคนระดับกลาง ระหว่าง
ทางต้องแวะพักที่วอชิงตัน เมื่อมาถึงปอร์ โทริโคได้ประชุมเกี่ยวกับงานพีชคอร์ป มีประเทศต่าง ๆ
เข้าร่วมประชุม 41 ประเทศ มีการประชุม 3 วัน เสร็จแล้วจึงได้ไปเที่ยวชมสถานที่ต่าง ๆ

918

ปิ่น มาลากุล, ม.ล. นิราศอรอนแรมไปรอบโลก โรงพิมพ์คุรุสภา 2507, 150 หน้า
ภาพประกอบ

เล่าถึงการเดินทางไปดูงานด้านการศึกษาของโลก ลักษณะกลอนนิราศ การเดินทางครั้งนี้ใช้เวลา 19 วัน เริ่มออกเดินทางวันที่ 1 มิถุนายน และกลับถึงกรุงเทพฯ วันที่ 20 มิถุนายน 2507 นับเป็นการเดินทางรอบโลกครั้งที่ 4 ของผู้เขียน ประเทศที่ไปคือ อังกฤษ ฟิลิปปินส์ ฮาวาย สหรัฐอเมริกา อังกฤษ และเยอรมัน ส่วนใหญ่ไปดูโรงเรียนในสหรัฐอเมริกา ที่เวสต์เชสเตอร์ และดู Hall of Education ที่นิวยอร์ก

910

ปิ่น มาลากุล, ม.ล. นิราศอรอนแรมไปรอบโลก นิราศพายajiไปรอบโลก องค์การค้ำ
ของคุรุสภา 2520, 275 หน้า

ในเล่มประกอบด้วยเรื่องนิราศอรอนแรมไปรอบโลก และนิราศพายajiไป
รอบโลก ตอนที่หนึ่ง ตอนที่สอง และตอนที่สาม

(เนื้อหาเช่นเดียวกับหนังสือชื่อเรื่องเดียวกันในหน้า 100 และ 102)

910

ปิ่น มาลากุล, ม.ล. นิราศเลี้ยวเที่ยวท่องกันองแก้ว โรงพิมพ์คุรุสภา 2515, 82 หน้า

ในการเดินทางไปครั้งนี้ ม.ล.ปิ่น มาลากุล ได้รับเชิญจากโครงการซีเมโอ
ที่สิงคโปร์ เพื่อไปในพิธีเปิดอาคารศูนย์ภาษาอังกฤษ และในขณะเดินทางท่านผู้หญิง
คุณหญิง มาลากุล ณ อยุธยา ได้ร่วมเดินทางไปในฐานะผู้แทนของไทยด้วย การเดินทาง
โดยแวะไปกัวลาลัมเปอร์ การสอนภาษาไทยในมหาวิทยาลัย กุสสถานที่พักผ่อนหย่อนใจ
แล้วจึงไปสิงคโปร์ซึ่งมีพิธีเปิดอาคารศูนย์ภาษาอังกฤษ ต่อจากนั้นจึงได้ไปอินโดนีเซีย ชมสถานที่

ต่าง ๆ หลายแห่ง เช่น ไปเกาะสุมาตรา ซึ่งผู้แต่งได้เล่าถึงเรื่องวัฒนธรรมประเพณีของ
ชาวเกาะแล้วจึงได้กลับมาบ้าง ชมมหาวิทยาลัย ฯลฯ

915.9

ปิ่น มาลากุล, ม.ล. บรรณอเสถียร โรงพิมพ์คุรุสภา 2511, (6 หน้า)

พิมพ์หลวงปิ่น มาลากุล วิจารณ์ว่าการกระทรวงศึกษาธิการมอบอำนาจพรแก่
นายอภัย จันทวิมล ปลัดกระทรวงศึกษาธิการ ในวันท้าวอายุห้ารอบ 16 กุมภาพันธ์
2511

เป็นเรื่องประวัติที่ผู้เขียนได้พบและรู้จักกับนายอภัย จันทวิมล เมื่อ พ.ศ. 2474
ณ ต่างประเทศ และต่อมาได้มาทำงานร่วมกันที่กระทรวงศึกษาธิการ ผู้เขียนจะได้ทราบ
ประวัติการทำงานอย่างคร่าว ๆ ของนายอภัย และทราบว่าเป็นผู้ที่มีความสามารถในคาน
การงานมาก ทอนท้ายผู้เขียนได้อวยพรในโอกาสวันอายุครบ 5 รอบ ของนายอภัย เรื่องที่
เขียนทั้งหมดแต่งเป็นกลอนแปด และพิมพ์จากลายมือของผู้เขียน (ไม่ใช่ตัวพิมพ์)

921

ปิ่น มาลากุล, ม.ล. "ประวัติศาสตร์สมัยพระบาทสมเด็จพระมงกุฎเกล้าเจ้าอยู่หัว"

ใน พระมหากษัตริย์อินทนนท์เกล้าฯ หน้า 27 - 40 โรงพิมพ์คุรุสภา 2516

เสนอเรื่องราวเหตุการณ์ทางประวัติศาสตร์สมัยพระบาทสมเด็จพระมงกุฎเกล้า
เจ้าอยู่หัว และพระราชกรณียกิจของพระองค์ เช่น การเสด็จไปทรงศึกษา ณ ต่างประเทศ
เสด็จเถลิงถวัลยราชสมบัติ การตั้งกองเสือป่า การเจรจากับต่างประเทศ สงครามโลก
ครั้งที่ 1 กุสิดธานี พระราชบัญญัติประถมศึกษา เป็นต้น

959.3058

ปี มาลากุล, ม.ล. ประวัติศาสตร์สมัยพระบาทสมเด็จพระมงกุฎเกล้าเจ้าอยู่หัว โดย
ไทยวัฒนาพานิช 2520, 13 หน้า

บริษัทสำนักพิมพ์ไทยวัฒนาพานิช จำกัด พิมพ์เพื่อเฉลิมพระเกียรติพระบาทสมเด็จพระ
มงกุฎเกล้าเจ้าอยู่หัว ในงานสัปดาห์หนังสือแห่งชาติ พ.ศ. 2520
(เนื้อหาเช่นเดียวกับหนังสือชื่อเรื่องเดียวกันในหน้า 103)

959.3058

ปี มาลากุล, ม.ล. ประวัติศาสตร์สมัยพระบาทสมเด็จพระมงกุฎเกล้าเจ้าอยู่หัว โดย
โรงพิมพ์ไทยเซม 2521, 16 หน้า

หลวงถวิลเศรษฐพิชัยการ อวยพรในวันปีใหม่ 1 มกราคม 2522
(เนื้อหาเช่นเดียวกับหนังสือชื่อเรื่องเดียวกันในหน้า 103)

959.3058

ปี มาลากุล, ม.ล. "ปราชญ์สยามคนที่ 5" จาก ที่ระลึกงานสัปดาห์หนังสือครั้งที่ 1
พ.ศ. 2519 หน้า 40 - 43 สมาคมหนังสือแห่งประเทศไทย 2519

ชี้แจงให้ทราบถึงการสละและการจัดงานเป็นอนุสรณ์ครบ 100 ปี ของวันเกิด
ของบุคคลที่มีความดีเด่นข้อยกเยี่ยมในวงการศึกษาวินยาศาสตร์หรือวัฒนธรรมของยูเนสโก
ซึ่งของประเทศไทยมีผู้ที่อยู่ในชายังกล่าวในคานวัฒนธรรม 5 ท่าน (ในวงการศึกษาศาสตร์
วินยาศาสตร์ไม่มี) ซึ่งทั้งนี้รวมทั้งพระบาทสมเด็จพระมงกุฎเกล้าเจ้าอยู่หัวด้วยท่านหนึ่ง
ผู้เขียนได้ยกให้บุคคลทั้ง 5 นั้นเป็นปราชญ์ และพระบาทสมเด็จพระมงกุฎเกล้าเจ้าอยู่หัวเป็น
ปราชญ์สยามคนที่ 5 พร้อมกันนี้อธิบายถึงพระราชกรณียกิจในด้านต่าง ๆ ของท่าน

921

เป็น มาลากุล, ม.ล. "ไปสวนลุมพินี" ใน สังเวชนียสถาน หน้า 35 - 65 โรงพิมพ์คุรุสภา
2509

เล่าเรื่องการไปเที่ยวสวนลุมพินี ซึ่งเป็นสถานที่สำคัญทางพระพุทธศาสนา โดยเล่า
ถึงการเดินทางและการเข้าชมสถานที่สำคัญดังกล่าว

915.4

เป็น มาลากุล, ม.ล. พระมหากษัตริย์คนละกษัตริย์ โรงพิมพ์คุรุสภา 2516, 66 หน้า

ม.ล.เป็น มาลากุล เรียบเรียงสำหรับงานเปิดพระบรมราชานุสาวรีย์ ของพระบาท
สมเด็จพระมงกุฎเกล้าเจ้าอยู่หัว ผู้พระราชทานกำเนิดคณะลูกเสือแห่งชาติ ณ ศาลลูกเสือ
วชิราวุธ จังหวัดชลบุรี วันที่ 23 พฤศจิกายน 2516

เป็นเรื่องเกี่ยวกับพระราชกรณียกิจของพระบาทสมเด็จพระมงกุฎเกล้าเจ้าอยู่หัว
ในการที่ไต่ทรงท่านบำรุงบ้านเมืองให้เจริญรุ่งเรืองในคานต่าง ๆ แบ่งเนื้อหาเป็น 4 ตอน
คือ ตอนที่ 1 วชิรพันธุ์ กล่าวถึง พระราชกรณียกิจที่ไต่ทรงกระทำ ตอนที่ 2 กล่าวถึง
พระราชกรณียกิจโดยละเอียดในปี พ.ศ. 2456 ตอนที่ 3 กล่าวถึงคานประวัติศาสตร์
ของไทยในสมัยพระบาทสมเด็จพระมงกุฎเกล้าเจ้าอยู่หัวโดยย่อ ตอนที่ 4 ประสพการณ์
ในสนาม กล่าวถึงการยอมรับของนักเรียนเสือป่า ซึ่งพระบาทสมเด็จพระมงกุฎเกล้าเจ้าอยู่หัว
ได้เสด็จพระราชดำเนินด้วย

921

เป็น มาลากุล, ม.ล. พระมหากษัตริย์คนละกษัตริย์ พิมพ์ครั้งที่ 2 โรงพิมพ์คุรุสภา 2516,
53 หน้า

หม่อมหลวงเป็น มาลากุล เรียบเรียงสำหรับงานเปิดพระบรมราชานุสาวรีย์ของ
พระบาทสมเด็จพระมงกุฎเกล้าเจ้าอยู่หัว ผู้พระราชทานกำเนิดคณะลูกเสือแห่งชาติ ณ ศาล

ลูกเสือวชิราวุธ จังหวัดชลบุรี วันที่ 23 พฤศจิกายน 2516
(เนื้อหาเช่นเดียวกับหนังสือชื่อเรื่องเดียวกันในหน้า 105)

921

ปิ่น มาลากุล, ม.ล. พระราชกรณียกิจที่เกี่ยวกับการศึกษา โรงพิมพ์คุรุสภา 2514, 36 หน้า

ม.ล.ปิ่น มาลากุล เรียบเรียงทุนเกล้าทุนกระหม่อมถวายเนื่องในงานพระราชพิธี
รัชกาลิเชก พุทธศักราช 2514

กล่าวถึงพระราชกรณียกิจเกี่ยวกับการศึกษาของพระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัวภูมิพล
อดุลยเดช ตั้งแต่เสด็จขึ้นเถลิงถวัลยราชสมบัติ เมื่อวันที่ 9 มิถุนายน พ.ศ. 2489 จนถึง
พ.ศ. 2514 ว่าพระองค์ทรงมีความห่วงใยและทรงให้การสนับสนุนส่งเสริมการศึกษาในทุก ๆ
ด้านและทุกระดับชั้น เช่นเสด็จเยี่ยมเยียนโรงเรียนที่อยู่ในท้องที่ห่างไกล พระราชทานทุน
ทรัพย์ส่วนพระองค์เพื่อสร้างโรงเรียน พระราชทานที่ดินสร้างโรงเรียน พระราชทาน
ปริญญาบัตร พระราชทานทุน "ภูมิพล" ทรงสนพระทัยศึกษาระบบเรียน และทรงมีพระราชดำริ
ในการจัดทำสารานุกรมสำหรับเด็ก ฯลฯ

921

ปิ่น มาลากุล, ม.ล. "พระราชกรณียกิจที่เกี่ยวกับการศึกษา" ทักษิณ 3: 17 - 38

กุมภาพันธ์ - มีนาคม 2515

(เนื้อหาเช่นเดียวกับหนังสือชื่อเรื่องเดียวกันในหน้า 106)

921

ปิ่น มาลากุล, ม.ล. มืออะไรในอดีต (เมื่อ 60 ปีก่อน) ของประทีปสมิต (นามแฝง)

โรงพิมพ์ไทยเซม 2523, 106 หน้า

เล่าเหตุการณ์ต่าง ๆ ในสมัยพระบาทสมเด็จพระมงกุฎเกล้าเจ้าอยู่หัว โดยเฉพาะ

ที่เกี่ยวกับพระองค์ท่านและเหตุการณ์หรือบุคคลที่เกี่ยวข้อง ตั้งแต่เดือนเมษายน พ.ศ. 2461 จนถึงวันที่ 30 กันยายน พ.ศ. 2463 โดยเล่าเรื่องต่าง ๆ ตามลำดับในแต่ละเดือน และวันที่มีเหตุการณ์ในแต่ละเดือนนั้น ๆ เช่น วันที่ 8 พฤศจิกายน พ.ศ. 2462 ทรงพระกรุณาโปรดเกล้าฯ ให้ออกพระราชกฤษฎีกากำหนดเขตทางรถไฟที่จะก่อสร้างจากนครราชสีมามาถึงอุบลราชธานี

959.3058

ปิ่น มาลากุล, ม.ล. รวมเรื่องเที่ยว องค์การคำของครูสภา 2501, 350 หน้า

รวมเรื่องที่เกี่ยวข้องกับการเดินทางไปต่างประเทศของ ม.ล.ปิ่น มาลากุล 8 ตอน คือ ตอนที่ 1 เที่ยวอิตาลี 2474 สมัยที่ยังเรียนยังเป็นนักเรียน เขียนในลักษณะบันทึกประจำวัน ตั้งแต่วันที่ 23 กันยายน ถึง 3 ตุลาคม 2474 เล่าเรื่องราวต่าง ๆ โดยละเอียด ตอนที่ 2 ปาฐกถา เรื่องไปอินเดีย 2492 เป็นปาฐกถาสมัยที่ยังเขียนคำร่างตำแหน่งปลัดกระทรวงศึกษาธิการ แสดง ณ โรงเรียนราชินี วันเสาร์ที่ 21 มกราคม พ.ศ. 2493 ตอนที่ 3 ปาฐกถา เรื่องการประชุมคนควาอบรม เรื่องการศึกษาผู้ใหญ่ในชนบทที่ไมซอร์ 2492 : แสดง ณ กรมโฆษณาการ วันจันทร์ที่ 23 มกราคม พ.ศ. 2493 ตอนที่ 4 การสู้รบที่เมืองเสเปญ 2494 เขียนให้หนังสือ "เตรียมอุดม" ของโรงเรียนเตรียมอุดมศึกษา ตอนที่ 5 เที่ยวอิตาลี 2497 เขียนเมื่อ พ.ศ. 2504 ในลักษณะบันทึกประจำวัน ตอนที่ 6 อันคาจูเซีย 2499 ตอนที่ 7 ไปสวนลุมพินี วันที่ 16 - 19 พฤศจิกายน พ.ศ. 2499 ตอนที่ 8 บทละครวิทยุ เรื่องงานฉลอง 25 ศตวรรษของพุทธศาสนาที่อินเดีย

910

ปิ่น มาลากุล, ม.ล. รำพึงถึงพระมู่ โรงพิมพ์พิมพ์นามกุฎราชวิทยาลัย 2523, 30 หน้า

รวมบทความซึ่งลงพิมพ์ในมาฆวาร พ.ศ. 2523 ทั้งหมด 6 ตอน เป็นเรื่องเกี่ยวกับพระราชนิพนธ์กิจของพระบาทสมเด็จพระมงกุฎเกล้าเจ้าอยู่หัว และการวิเคราะห์วิจารณ์

ของผู้เขียนในก้านต่าง ๆ เช่น เรื่องในสมัย ร.ศ. 130 เล่าว่า การส่งพระราชทรัพย์ไป
พระราชทานครอบครัวของชาวอังกฤษ การเลือกตั้งที่สุโขทัย หัวใจนักบวช และสมัยเศรษฐกิจ
ตกต่ำ เป็นต้น

923.1593

เป็น มาลากุล, ม.ล. หม่อมเจ้าประกาศ ในสมเด็จพระเจ้าบรมวงศ์เธอ เจ้าฟ้ามหามลนา
กรมสมเด็จพระบวรราชปรีภักย์ ม.ป.ท. 2514, 32 หน้า

เป็นพระประวัติของหม่อมเจ้าประกาศ รองอธิบดีคนแรกของกรมศึกษาธิการตั้งแต่
กำเนิด พ.ศ. 2398 จนสิ้นชีพิตักษัย เมื่อ พ.ศ. 2445 กล่าวถึงกำเนิด การศึกษาระหว่าง
อยู่ในสมณเพศ การรับราชการ ได้รับแต่งตั้งเป็นกรมสมุหปาঠก เพื่อจัดการหอพระสมุด
วชิรญาณ ในตำแหน่งผู้ช่วยเหรัญญิก ผู้ช่วยบรรณารักษ์ ผู้ช่วยสารานุกรม เลขานุการ ฯลฯ
สำหรับงานกรมศึกษาธิการนั้น ทรงดำรงตำแหน่งรองอธิบดีกรมศึกษาธิการคนแรก ตั้งแต่ยังไม่มี
อธิบดี และยังไม่ได้ตั้งกระทรวงธรรมการ ตลอดมาจนสิ้นชีพิตักษัย

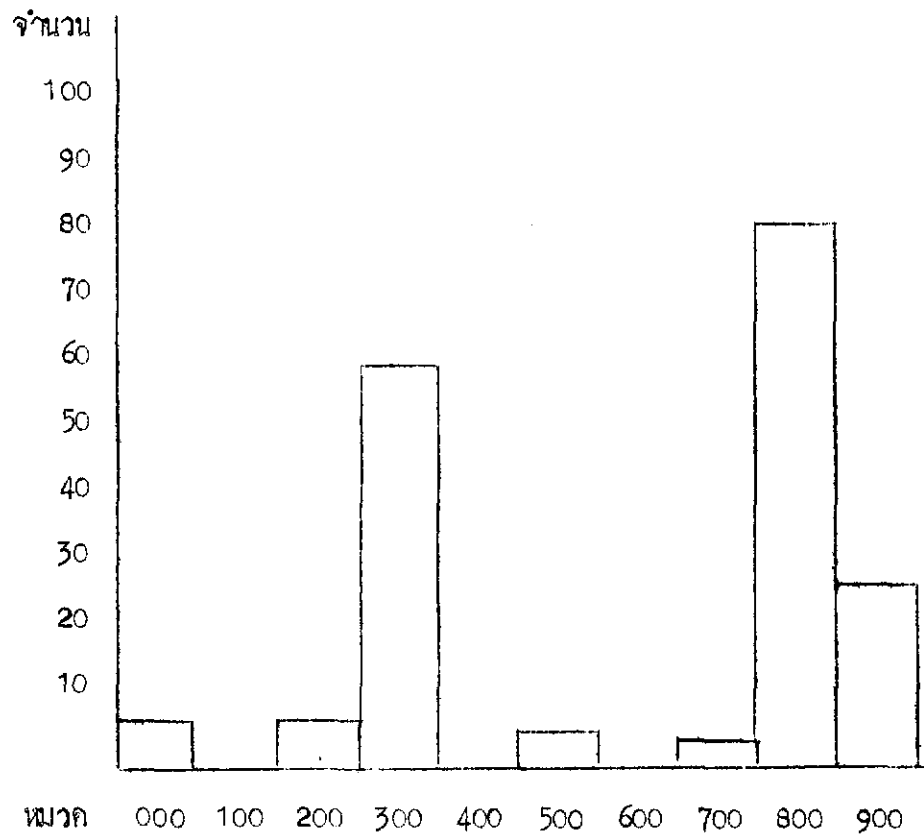
921

ตาราง 1 แสดงปริมาณผลงานวรรณกรรมของ ม.ล. ปิ่น มาลากุล

หมวดวิชา	จำนวน	ร้อยละ
000 เบ็ดเตล็ด	6	3.28
100 ปรัชญา	—	—
200 ศาสนา	7	3.82
300 สังคมศาสตร์	61	33.34
400 ภาษาศาสตร์	—	—
500 วิทยาศาสตร์ รวมคณิตศาสตร์	3	1.63
600 วิทยาศาสตร์ประยุกต์ (เทคโนโลยี)	—	—
700 ศิลปกรรมและการบันเทิง กนตรี กีฬา	2	1.09
800 วรรณคดี	79	43.17
900 ประวัติศาสตร์ ภูมิศาสตร์ การท่องเที่ยว ชีวิตประวัต	25	13.67
รวม	183	100.00

จากตาราง 1 หนังสือจำนวน 183 ชื่อเรื่อง เป็นหนังสือในหมวด 800 จำนวน 79 ชื่อเรื่อง คิดเป็นร้อยละ 43.17 รองลงมาได้แก่หนังสือหมวด 300 จำนวน 61 ชื่อเรื่อง คิดเป็นร้อยละ 33.34 หนังสือหมวด 900 จำนวน 25 ชื่อเรื่อง คิดเป็นร้อยละ 13.67 หนังสือหมวด 200 จำนวน 7 ชื่อเรื่อง คิดเป็นร้อยละ 3.82 หนังสือหมวด 000 จำนวน 6 ชื่อเรื่อง คิดเป็นร้อยละ 3.28 หนังสือหมวด 500 จำนวน 3 ชื่อเรื่อง คิดเป็นร้อยละ 1.63 และหนังสือหมวด 700 จำนวน 2 ชื่อเรื่อง คิดเป็นร้อยละ 1.09 ส่วนหมวดที่ไม่ปรากฏว่ามีหนังสือคือหมวด 100, 400 และ 600

ภาพประกอบ 1 แสดงปริมาณผลงานวรรณกรรมของ ม.ล. ปิ่น มาลากุล

ตาราง 2 แสดงประเภทผลงานวรรณกรรมของ ม.ล. ปิ่น มาลากุล หมวด 000

หมวด 000	เบ็ดเตล็ด	จำนวน
000	ความรู้ทั่วไป	-
010	บรรณานุกรมและบัญชีรายชื่อ	2
020	บรรณารักษศาสตร์และสารนิเทศศาสตร์	1
030	สารานุกรม	1
040	-	-
050	สิ่งพิมพ์ต่อเนื่องและครุภัณฑ์	-
060	องค์การและพิพิธภัณฑ์ศาสตร์	-
070	วารสารศาสตร์	-
080	ชุมนุมนิพนธ์	2
090	หนังสือพิมพ์เขียน	-
	รวม	6

จากตาราง 2 แสดงว่าหนังสือในหมวด 000 ซึ่งมีจำนวนทั้งหมด 6 ชื่อเรื่องนั้น เป็นหนังสือประเภทบรรณานุกรม และประเภทชุมนุมนิพนธ์ จำนวนเท่ากันคืออย่างละ 2 ชื่อเรื่อง และที่รองลงมาเป็นหนังสือประเภทสารนิเทศศาสตร์ และสารานุกรม (รวมทวิത്യ) จำนวนเท่ากันคืออย่างละ 1 ชื่อเรื่อง

ตาราง 3 แสดงประเภทผลงานวรรณกรรมของ ม.ล. ปิ่น มาลากุล หมวด 200

หมวด 200	ศาสนา	จำนวน
200	ศาสนา	-
210	ศาสนาธรรมาคำ	-
220	คัมภีร์ไบเบิล	-
230	พระสัจธรรมของศาสนาคริสต์	-
240	จริยธรรมคริสต์เคียน	-
250	คริสต์ศาสนจักรและขบวนการ	-
260	สังคมคริสต์เคียน	-
270	ประวัติคริสต์จักร	-
280	นิกายต่าง ๆ ของคริสต์ศาสนา	-
290	ศาสนาอื่น ๆ (รวมพุทธศาสนา)	7
	รวม	7

จากตาราง 3 แสดงว่าหนังสือในหมวด 200 ซึ่งมีจำนวนทั้งหมด 7 ชื่อเรื่องนั้น เป็นหนังสือเกี่ยวกับพุทธศาสนาทั้ง 7 ชื่อเรื่อง

ตาราง 4 แสดงประเภทผลงานวรรณกรรมของ ม.ค. ปี มาลากุล หมวด 300

หมวด 300	สังคมนาตร์	จำนวน
300	สังคมนาตร์	-
310	สถิติ	-
320	รัฐศาสตร์	3
330	เศรษฐศาสตร์	-
340	กฎหมาย	-
350	รัฐประศาสนศาสตร์	-
360	การสังคมนาตร์ เกราะหมากม	2
370	การศึกษาศาสตร์	55
380	การพาณิชย์ การคมนาคมขนส่ง	-
390	ประเพณี และคหิชาบ้าน	1
รวม		61

จากตาราง 4 แสดงว่าหนังสือในหมวด 300 ซึ่งมีทั้งหมดจำนวน 61 ชื่อเรื่องนั้น เป็นหนังสือประเภทการศึกษาศาสตร์ จำนวน 55 ชื่อเรื่อง รองลงมาตามลำดับคือหนังสือประเภท รัฐศาสตร์ จำนวน 3 ชื่อเรื่อง หนังสือประเภทหมากม จำนวน 2 ชื่อเรื่อง และหนังสือเกี่ยวกับประเพณี จำนวน 1 ชื่อเรื่อง

ตาราง 5 แสดงประเภทวรรณกรรมของ ม.ล. ปิ่น มาลากุล หมวด 500

หมวด	500	วิทยาศาสตร์ รวมคณิตศาสตร์	จำนวน
	500	วิทยาศาสตร์	-
	510	คณิตศาสตร์	2
	520	ดาราศาสตร์	1
	530	ฟิสิกส์	-
	540	เคมี	-
	550	วิทยาศาสตร์ของโลก	-
	560	ปฐวีวิทยา	-
	570	วิทยาศาสตร์ชีวภาพ	-
	580	วิทยาศาสตร์เกี่ยวกับพฤกษศาสตร์	-
	590	สัตว์วิทยา	-
		รวม	3

จากตาราง 5 แสดงว่าหนังสือในหมวด 500 ซึ่งมีจำนวนทั้งหมด 3 ชื่อเรื่องนั้น เป็นหนังสือประเภทคณิตศาสตร์ จำนวน 2 ชื่อเรื่อง และเป็นหนังสือประเภทดาราศาสตร์ 1 ชื่อเรื่อง

ตาราง 6 แสดงประเภทผลงานวรรณกรรมของ ม.ล. ปิ่น มาลากุล หมวด 700

หมวด 700	ศิลปกรรมและการบันเทิง คบครี กีฬา	จำนวน
700	ศิลปกรรม	-
710	การวางผัง และภูมิสถาปัตยกรรม	-
720	สถาปัตยกรรม	-
730	ประติมากรรม	-
740	การวาดเขียน มัณฑนศิลป์	-
750	จิตรกรรม	-
760	ศิลปะภาพพิมพ์	-
770	การถ่ายภาพ	-
780	ดุริยางศิลป์	1
790	ศิลปการบันเทิง การกีฬา	1
รวม		2

จากตาราง 6 แสดงว่าหนังสือในหมวด 700 ซึ่งมีจำนวนทั้งหมด 2 ชื่อเรื่องนั้น เป็นหนังสือประเภทดุริยางศิลป์ และศิลปการบันเทิง การกีฬา จำนวนเท่ากัน คืออย่างละ 1 ชื่อเรื่อง

ตาราง 7 แสดงประเภทผลงานวรรณกรรมของ ม.ล. ปิ่น มาลากุล หมวด 800

หมวด 800	วรรณคดี	จำนวน
800	วรรณคดี	2
810	วรรณคดีอเมริกัน	—
820	วรรณคดีอังกฤษ	—
830	วรรณคดีเยอรมัน	—
840	วรรณคดีฝรั่งเศส	—
850	วรรณคดีอิตาลี	—
860	วรรณคดีสเปนและโปรตุเกส	—
870	วรรณคดีละติน	—
880	วรรณคดีกรีกโบราณ	—
890	วรรณคดีภาษาอื่น ๆ (รวมภาษาไทย)	77
	รวม	79

จากตาราง 7 แสดงว่าหนังสือในหมวด 800 ซึ่งมีจำนวนทั้งหมด 79 ชื่อเรื่องนั้น เป็นหนังสือประเภทวรรณคดีภาษาไทย จำนวน 77 ชื่อเรื่อง รองลงมาคือหนังสือเกี่ยวกับวรรณคดีทั่ว ๆ ไป จำนวน 2 ชื่อเรื่อง

ตาราง 8 แสดงประเภทผลงานวรรณกรรมของ ม.ล. ปิ่น มาลากุล หมวด 900

หมวด 900	ประวัติศาสตร์ ภูมิศาสตร์ การท่องเที่ยว ชีวประวัติ	จำนวน
900	ประวัติศาสตร์ ภูมิศาสตร์	-
910	ภูมิศาสตร์ การท่องเที่ยว	17
920	ชีวประวัติ	6
930	ประวัติศาสตร์โลกสมัยโบราณ	-
940	ประวัติศาสตร์ทวีปยุโรป	-
950	ประวัติศาสตร์ทวีปเอเชีย	2
960	ประวัติศาสตร์ทวีปอเมริกา	-
970	ประวัติศาสตร์ทวีปอเมริกาเหนือ	-
980	ประวัติศาสตร์ทวีปอเมริกาใต้	-
990	ประวัติศาสตร์ของดินแดนแถบอื่น ๆ	-
	รวม	25

จากตาราง 8 แสดงว่าหนังสือในหมวด 900 ซึ่งมีจำนวนทั้งหมด 25 ชื่อเรื่องนั้น เป็นหนังสือประเภทภูมิศาสตร์ การท่องเที่ยว 17 ชื่อเรื่อง รองลงมาได้แก่หนังสือประเภทชีวประวัติ จำนวน 6 ชื่อเรื่อง และหนังสือประเภทประวัติศาสตร์ จำนวน 2 ชื่อเรื่อง

ผลการศึกษาค้นคว้า

ผลงานวรรณกรรมทั้งหมดของ ม.ล. ปิ่น มาลากุล ที่รวบรวมมาได้ จำนวน 183 ชื่อเรื่อง และจัดหมวดหมู่หนังสือตามแบบของคิวอินัน ปรากฏว่าผลงานที่ด้านเขียนไว้มากที่สุดได้แก่หมวด 800 วรรณคดี รองลงมาตามลำดับได้แก่หมวด 300 สังคมศาสตร์ หมวด 900 ประวัติศาสตร์ ภูมิศาสตร์ การท่องเที่ยว ชีวิตประวัติ หมวด 200 ศาสนา หมวด 000 เบ็ดเตล็ด หมวด 500 วิทยาศาสตร์ รวมคณิตศาสตร์ และที่มีจำนวนน้อยที่สุดคือหมวด 700 ศิลปกรรมและการบันเทิง คณิตวิ กิจา ส่วนหมวดที่ไม่ปรากฏผลงานเลยได้แก่หมวด 100 ปรัชญา 400 ภาษาศาสตร์ และ 600 วิทยาศาสตร์ประยุกต์ (เทคโนโลยี)

วรรณกรรมในหมวด 800 วรรณคดี ซึ่งมีจำนวนมากที่สุด คือ 79 เรื่อง มีรายละเอียดดังนี้คือ

1. บทละครและเรื่องที่เกี่ยวข้องกับบทละคร	59	ชื่อเรื่อง
2. รวมคำประพันธ์ประเภทร้อยกรอง	14	ชื่อเรื่อง
3. นวนิยาย เรื่องสั้น (นิทาน)	2	ชื่อเรื่อง
4. เรื่องอื่น ๆ เช่น ปกิณกะ วิธีการแต่งฉันท ฯลฯ รวม	4	ชื่อเรื่อง

ด้านบทละคร ม.ล. ปิ่น มาลากุล ได้เขียนบทละครไว้ทั้งหมด 55 เรื่อง มีทั้งเรื่องแต่งขึ้นเอง เช่น เงินหาย ไฉไลไม่เฉลียว ฯลฯ เรื่องที่ดัดแปลงหรือนำเค้าโครงหรือตัวละครมาจากเรื่องอื่น ๆ เช่น มนุสโสสี หนี่ชีวิต พิมพิไล เจ้าหญิงกับคนตักไม้ ฯลฯ และเรื่องแปล ซึ่งมีทั้งที่แปลโดยตรง คือ ปู่ตักแคน และเรื่องที่น่ามาดัดแปลงเล็กน้อยเพื่อให้เข้ากับฉาก บรรยากาศ วัฒนธรรมประเพณี และภาษาของไทย เช่น การเมือง เรื่องรัก ฯลฯ

บทละครของพระบาทสมเด็จพระมงกุฎเกล้าเจ้าอยู่หัวเป็นบทละครที่ ม.ล. ปิ่น มาลากุล นำมาแปลมากที่สุด มีจำนวน 8 เรื่อง คือ ภารยชา ราชการสำคัญ จัมเสื่อ ช่างทอน

ผู้ตกแทน ปีจริง ๆ ยาม ผู้กัก และชื่อวาริ

นอกจากนี้ยังมีบทละครที่แต่ง เป็นภาษาอังกฤษ 2 เรื่องคือ School in the Village และ Somsak in Trouble และเรื่องที่ไม่ได้จัดพิมพ์ 2 เรื่อง คือ มาตามบัตเตอร์ฟลาย และครูคนหนึ่ง

ผลงานวรรณกรรมอีกประเภทหนึ่งของ ม.ล. ปิ่น มาลากุล ในหมวด 800 คือ คำประพันธ์ประเภทร้อยกรอง ซึ่งรวมเล่มไว้ จำนวน 13 ชื่อเรื่อง รวมคำประเภต่าง ๆ ทั้งโคลง ฉันท์ กาพย์ กลอน และมีเนื้อหาเกี่ยวกับเรื่องต่าง ๆ หลายแขนง คำประพันธ์หลายบทเป็นที่รู้จักกันอย่างแพร่หลาย เช่น บทประพันธ์ที่เกี่ยวกับการศึกษาที่ว่า

กลัวไม่มีดอกชา	ฉันใด
การศึกษาเป็นไป	เช่นนั้น
แต่ดอกออกคราวไร	งามเกิน
งานสั่งสอนปลูกนี้	เสร็จแล้วแสนงาม

(ปิ่น มาลากุล, ม.ล. 2507 : 24)

หรือ

ถิ่นไทยในป่ากว้าง	ห่างไกล
แสงวัฒนธรรมใด	ส่องบาง
เห็นเทียนอยู่ราไร	เล่มหนึ่ง
ครูนนแห่อาคารสร้าง	เสกให้สว่าง

(ปิ่น มาลากุล, ม.ล. 2507 : 50)

ข้อที่น่าสนใจ เกี่ยวกับบทประพันธ์ประเภทร้อยกรองของ ม.ล. ปิ่น มาลากุล คือ ทานไชภาพางาย ๆ แต่ได้ใจความลุ่มลึกสูงมาก ให้ข้อคิดคติสอนใจ และบางบทยังแทรกอารมณ์ขันอีกด้วย เช่น

ทั่วโลกเปรียบเหมือนโรงละครใหญ่ ชายหญิงไซร้เปรียบตัวละครนั้น
 อยากรู้อุปรากรตอนสำคัญ บางคราวนึกกลับเห็นเป็นลิเก
 (เป็น มาลาการุณ, ม.ล. 2498 : 34)

สำหรับผลงานประเภทนวนิยายนั้น ม.ล. ปิ่น มาลาการุณ ได้เขียนไว้ว่า (เป็น มาลาการุณ ม.ล. 2521 : คำนำ) "ข้าพเจ้าขอเรียนให้ท่านผู้อ่านทราบตรง ๆ ว่า ตัวข้าพเจ้าเองไม่เคยเขียนนวนิยาย และไม่เคยแปลนวนิยายมาก่อน จึงอาจมีขาดตกบกพร่องมาก ซึ่งก็หวังว่าจะไถ่รับอภัย" ดังนั้นผลงานประเภทนวนิยายของท่านจึงมีเพียง 1 เรื่อง คือ พระราชนิพนธ์ สก๊อตแห่งดินแดนต่างประเทศ และเป็นเรื่องที่แปลมาจากพระราชนิพนธ์ของพระบาทสมเด็จพระมงกุฎเกล้าเจ้าอยู่หัว เรื่อง A Scotch Queen of a Foreign Land

ผลงานวรรณกรรมในหมวด 300 สังคมศาสตร์ เป็นผลงานที่ ม.ล. ปิ่น มาลาการุณ เขียนไว้มากเป็นอันดับ 2 คือ มีทั้งหมด 61 ชื่อเรื่อง เป็นเรื่องที่เกี่ยวข้องกับการศึกษา 55 เรื่อง รัฐศาสตร์ 3 เรื่อง และเรื่องอื่น ๆ อีก 3 เรื่อง

ด้านการศึกษา มีเรื่องเกี่ยวกับการศึกษาทุกประเภท ได้แก่การศึกษาทั่วไป การศึกษาระดับต่าง ๆ คือ การอนุบาลศึกษา ประถมศึกษา มัธยมศึกษา อาชีวศึกษา อุดมศึกษา การศึกษาผู้ใหญ่ เรื่องเกี่ยวกับโรงเรียนราษฎร์ หลักการศึกษา ประวัติการศึกษาและการศึกษาที่เกี่ยวข้องกับต่างประเทศ ฯลฯ ซึ่งเนื้อหาทั้งหมดเป็นประโยชน์แก่ผู้ที่จะศึกษาค้นคว้าเกี่ยวกับการศึกษาในด้านต่าง ๆ อย่างยิ่ง เพราะ ม.ล. ปิ่น มาลาการุณ ทำงานอยู่ในวงการศึกษามาเป็นเวลานาน นับตั้งแต่ พ.ศ. 2474 จนถึง พ.ศ. 2512 (จึงได้ออกจากราชการ) และในระหว่างที่ทำราชการอยู่ท่านได้ดำรงตำแหน่งสำคัญ ๆ เช่น อธิบดีปลัดกระทรวง รัฐมนตรีว่าการกระทรวง อธิการบดี ฯลฯ มาโดยตลอด พวกท่านนั้นยังได้เป็นผู้ริเริ่มและดำเนินการจัดทำโครงการใหม่ ๆ ทางด้านการศึกษาหลายเรื่อง ท่านจึงทราบเรื่องราวเกี่ยวกับการศึกษาอย่างละเอียด ทั้งในด้านข้อมูล ปัญหาและอุปสรรคต่าง ๆ ซึ่งได้รวบรวมอยู่ในผลงานเขียนของท่าน

ส่วนผลงานวรรณกรรมประเภทรัฐศาสตร์นั้นปรากฏว่ามี 3 เรื่อง เป็นเรื่องของการอธิบายให้ทราบถึง เมืองคูสิทธานี และสาธารณรัฐใหม่ (The New Republic) ของพระบาทสมเด็จพระมงกุฎเกล้าเจ้าอยู่หัว รวม 2 เรื่อง อีกเรื่องหนึ่งคือ เรื่องการเลือกตั้งใน พ.ศ. 2500

ผลงานวรรณกรรมในหมวด 900 ประวัติศาสตร์ ภูมิศาสตร์ การท่องเที่ยว
ชีวประวัติ มีทั้งหมด 25 ชื่อเรื่อง แบ่งได้ดังนี้คือ

1. เรื่องเกี่ยวกับการท่องเที่ยว	15	ชื่อเรื่อง
2. ชีวประวัติ	6	ชื่อเรื่อง
3. ประวัติศาสตร์	3	ชื่อเรื่อง
4. เรื่องเกี่ยวกับโบราณคดี	1	ชื่อเรื่อง

เรื่องเกี่ยวกับการท่องเที่ยว ปรากฏว่า ม.ล. ปิ่น มาลากุล มีโอกาสเดินทางไปยังประเทศต่าง ๆ เกือบทั่วโลก ทั้งที่ไปคามหน้าที่ทางราชการ เช่นเป็นผู้แทนประเทศไทยไปประชุมสัมมนา และไปเที่ยวพักผ่อนเป็นการส่วนตัว ในการเดินทางไปยังสถานที่ต่าง ๆ ท่านได้บันทึกเรื่องราวไว้โดยละเอียด และนำมาเรียบเรียงทั้งในลักษณะร้อยแก้วและร้อยกรอง หนังสือท่องเที่ยวที่แต่งเป็นร้อยกรองจะเขียนเป็นทำนองนิราศ ได้แก่ นิราศรัตนรอนแรมไปรอบโลก นิราศเดี่ยวเที่ยวท่องกับน้องแก้ว นิราศพายุใจไปรอบโลก และนิราศเรื่องสุดท้ายคือนิราศเปยจิง นอกจากนี้ยังมีนิราศอีกเรื่องหนึ่งคือ นิราศแล่นไปแคนอารยะ เป็นนิราศสั้น ๆ มีความยาวเพียง 20 คำกลอน พิมพ์แทรกอยู่ในหนังสือเรื่องคำประพันธ์สรมาบรรณาการ พ.ศ. 2518

ในการแต่งนิราศนั้น ม.ล. ปิ่น มาลากุล ได้ตั้งใจไว้ว่า มิได้ตั้งใจจะให้เป็นนิราศตามแบบฉบับของกวีโบราณ แต่ตั้งใจที่จะระบายอารมณ์ของตนเองออกมาสู่ตนเอง เป็นสำคัญ ฉะนั้นจึงมีโคลงฉัตรวางเรื่องโดยคำสำนวนโวหาร หรือสัมผัสเท่าที่ควร ทั้งคำกลอนหลายตอนก็รักไปควมภาษาคำต่าง ๆ และศัพท์สามัญที่ใช้อยู่ในภาษาพูดเป็นส่วนมาก (คุณหญิง มาลากุล ณ อยุธยา, ท่านผู้หญิง และ ม.ล. ปิ่น มาลากุล 2519 : ก - ค)

นอกจากเรื่องท่องเที่ยวที่แต่งเป็นนิราศแล้ว ม.ล. ปิ่น มาลากุล ยังได้เขียนเรื่องท่องเที่ยวในลักษณะร้อยแก้วอีกหลายเรื่อง เช่น เที่ยวอเมริกาใต้ไปรอบโลก ไปสวนกุหลาบ เที่ยวอิตาลี เป็นต้น

ในหนังสือเกี่ยวกับการท่องเที่ยวเหล่านี้ ผู้เขียนได้บรรยายเหตุการณ์ สภาพบ้านเมือง และสิ่งอื่น ๆ ที่ท่านได้พบเห็นโดยละเอียด ซึ่งผู้อ่านจะได้ความรู้ในด้านต่าง ๆ เช่น ประวัติศาสตร์ ภูมิศาสตร์ วัฒนธรรมประเพณี รวมทั้งได้รับความเพลิดเพลิน และบางตอนยังได้แทรกข้อคิดไว้อีก เช่น เมื่อครั้งที่ผู้เขียนได้รับเชิญไปในพิธีเปิดศูนย์ภาษาอังกฤษของสิงคโปร์ ซึ่งอยู่ในโครงการ SEAMEO ท่านได้ให้ข้อคิดเกี่ยวกับงานการพัฒนาจิตใจ ไว้ในหนังสือนิราศเที่ยวท่องกับน้องแก้ว ดังนี้

...

แต่ภาษาอังกฤษก็มีความ
ถ้าเราเหินขาดไปไหนบางคน
เรื่องสำคัญยิ่งใหญ่ไม่มีปาน
น่าจะเกี่ยวกับงานด้านจิตใจ
สมัยวิทยาศาสตร์ประหลาดนัก
เราทิ้งหลักสำคัญกันเสียได้
พัฒนาทุกชนิดเว้นจิตใจ
ชาติจะก้าวไปได้อย่างไรกัน

หนังสืออีกประเภทหนึ่งคือหนังสือประเภทชีวประวัติ ซึ่ง ม.ล. ปิ่น มาลากุล เรียบเรียงไว้ 6 เรื่อง เป็นพระราชนิพนธ์ของพระบาทสมเด็จพระมงกุฎเกล้าเจ้าอยู่หัว พระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัวภูมิพลอดุลยเดช หม่อมเจ้าประภากร ในสมเด็จพระเจ้าบรมวงศ์เธอ เจ้าฟ้ามหามาลา และเรื่องเกี่ยวกับ นายอภัย จันทวิมล

ในคานประวัติศาสตร์ ม.ล. ปิ่น มาลากุล ได้เล่าถึงเหตุการณ์ต่าง ๆ ในสมัยพระบาทสมเด็จพระมงกุฎเกล้าเจ้าอยู่หัว รวม 3 เรื่อง

หมวด 200 เป็นหนังสือทางศาสนา ส่วนใหญ่เป็นเรื่องของวัชรบรมวงศ์ศรवारาม
ซึ่งวัชรนี้สมเด็จพระเจ้าบรมวงศ์เธอ เจ้าฟ้ามหามาลดา กรมพระยามำรามาธิบดี
คนสกุล มาลากุล ทรงสร้างขึ้น

หมวด 000 เป็นเรื่องเบ็ดเตล็ดต่าง ๆ เช่น รวบรวมความทางวิทยุกระจายเสียง
ข่าวเกี่ยวกับหอวิชาการสุธรรม รายชื่อหนังสือ เป็นต้น

หมวด 500 เป็นเรื่องเกี่ยวกับปัญหาคณิตศาสตร์ การค้นหาวัน และสุริยุปราคา

หมวด 700 เป็นเรื่องเกี่ยวกับบทเพลง และวิธีการออกไฟ เล่นไฟ

ม.ล. ปิ่น มาลากุล รักรักษาการทางด้านอักษรศาสตร์มากเป็นพิเศษ เราจะ
สังเกตได้จากงานของท่าน คือท่านชอบแต่งหนังสืออย่างหนึ่ง กับชอบงานละครอีกอย่างหนึ่ง
นอกเหนือไปจากงานอาชีพโดยตรงของท่าน คือการศึกษา (เจือ สตะเวทิน 2519 : 103)
และควยเหตุนี้เองของข่าวร่วซึ่งท่านแจกในโอกาสวันสำคัญต่าง ๆ จึงเป็นหนังสือที่ท่านแต่งขึ้น
เอง เช่น เมื่อวันเกิด 24 ตุลาคม 2505 แจกหนังสือ คำประพันธ์ร้อยเรื่อง
วันเกิด 24 ตุลาคม 2518 แจกหนังสือคำประพันธ์สรรมาบรรณาการ ปี พ.ศ. 2522
แจกหนังสือเรื่องโคลงกลอน 2521 เป็นอภินันทนาการในวันปีใหม่ วันครู วันสงกรานต์
และวันวิสาขบูชา เป็นต้น

ข้อเสนอแนะ

ปริญญานิพนธ์ฉบับนี้ได้อีกศึกษาชีวประวัติ รวบรวมและจัดจำแนกประเภทผลงานวรรณกรรม
ทุกประเภทของ ม.ล. ปิ่น มาลากุล ปรากฏว่าผลงานในหมวด 800 โดยเฉพาะบทละคร
และคำประพันธ์ประเภทร้อยกรอง หมวด 300 โดยเฉพาะด้านการศึกษา และหมวด 900
โดยเฉพาะการท่องเที่ยว มีจำนวนมากพอสมควร ควรจะมีการวิเคราะห์เนื้อหาโดยละเอียด
ของผลงานประเภทดังกล่าว

อนึ่ง หอสมุดกระทรวงศึกษาธิการ เป็นแหล่งรวบรวมผลงานวรรณกรรมของ
ม.ล. ปิ่น มาลากุล ไว้มากที่สุด แต่ยังไม่ครบถ้วน ผู้คนควาจึงใคร่เสนอแนะให้
หอสมุดกระทรวงศึกษาธิการ เป็นแหล่งสะสมผลงานวรรณกรรมของ ม.ล. ปิ่น มาลากุล
ไว้ให้ครบสมบูรณ์ เพื่อประโยชน์แก่การศึกษาของคนควาของบุคคลรุ่นต่อไป.

מכתב התשובה

บรรณานุกรม

- กฤษณา สิ้นไชย บรรณานุกรมงานพิมพ์ของศาสตราจารย์ หม่อมหลวงปิ่น มาลากุล
 หอสมุดกระทรวงศึกษาธิการ 2513, 28 หน้า อีศสำเนา
- ไข่มุกข์ มลิ้นทะเลศ บรรณานุกรมพระราชนิพนธ์ในพระบาทสมเด็จพระมงกุฎเกล้าเจ้าอยู่หัว
และเรื่องที่เกี่ยวข้อง กองหอสมุดแห่งชาติ กรมศิลปากร 2523, 92 หน้า
- จ้อย นันทวีชรินทร์, ม.ล. แบบบรรณานุกรมและเชิงอรรถ คณะอักษรศาสตร์
 จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย 2514, 156 หน้า
- เจือ สตะเวทิน "กวีรัตนโกสินทร์ พญา หม่อมหลวงปิ่น มาลากุล" ในภาษาไทยนอกห้องเรียน
เล่ม 2 หน้า 97-104 สุทธิสารการพิมพ์ 2519
- เฉลี่ยว พันธุ์สีดา ชีวประวัติและผลงานวรรณกรรมของหลวงวิจิตรวาทการ วิทยานิพนธ์ อ.ม.
 แผนกวิชาบรรณารักษศาสตร์ บัณฑิตวิทยาลัย จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย 2517,
 378 หน้า อีศสำเนา
- ฉวีลักษณ์ บุญะกาญจน บริการตอบคำถามและช่วยการค้นคว้า ศูนย์เอกสารและตำรา
 มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ มหาสารคาม 2521, 226 หน้า
- ชำนาญ อิมสะอาด ชีวิตและผลงานก้านวรรณกรรมของพุทธทาสภิกขุ วิทยานิพนธ์ กศ.ม.
 มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ 2519, 179 หน้า อีศสำเนา
- คุชฎี มาลากุล ณ อยุธยา, ท่านผู้หญิง และ ม.ล.ปิ่น มาลากุล นิราศเรื่องเมืองไทยไปรอบโลก
และนิราศพายัพไปรอบโลก โรงพิมพ์คุรุสภา 2519, 416 หน้า
- นางลักขณ์ ไม่นายกิจ ปัญหาการควบคุมและการบริการทางบรรณานุกรมในประเทศไทย
 วิทยานิพนธ์ อ.ม. แผนกวิชาบรรณารักษศาสตร์ บัณฑิตวิทยาลัย จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย
 2513, 380 หน้า อีศสำเนา

นิทัศน์ คุรุการโกวิท "ใครเป็นใครในวงการศึกษาเมืองไทย : หม่อมหลวงปิ่น มาลากุล

(2466-) * วิทยาสาร 4 : 11-13, 46-47 ตุลาคม 2503

ประวัติกระทรวงศึกษาธิการ 2435-2507 โรงพิมพ์คุรุสภา 2507, 1113 หน้า

"ประวัติและงานสำคัญของหม่อมหลวงปิ่น มาลากุล รัฐมนตรีว่าการกระทรวงศึกษาธิการ"

มิตร 19 : 36-37 ตุลาคม 2516

ปิ่น มาลากุล, ม.ล. คำประพันธ์บางเรื่อง 2507, 161(18) หน้า

งานละครของพระบาทสมเด็จพระวชิรเกล้าเจ้าอยู่หัว รัชกาลที่ 9 มหาวิทยาลัยราชภัฏวชิร

เจ้าแค้นดินสยาม ไทยวัฒนาพานิช 2518, 382 หน้า

เที่ยวอเมริกาใต้ไปรอบโลก พิมพ์เป็นอนุสรณ์ในงานพระราชทานเพลิงศพ

นายวงศ์ ธ. พุกประยูร และในงานสถาปนาจิตศพ นางประโชติกรดี (ฉนอม พุกประยูร)

ณ เมรุวัดมกุฏกษัตริยาราม 28 กุมภาพันธ์ 2508 โรงพิมพ์คุรุสภา 2508, 392 หน้า

เป็นผู้ให้สัมภาษณ์ พรรคเงา แยมบุญเรื่อง เป็นผู้สัมภาษณ์ ที่หอวชิราวุธานุสรณ์

เมื่อวันที่ 4 และ 11 กุมภาพันธ์ พ.ศ. 2524

ศึกษานานิต โรงพิมพ์คุรุสภา 2498, (48) หน้า

พระราชพิธีสดุดศรัทธาแห่งดินแดนต่างประเทศ อมรินทร์การพิมพ์ 2521, 73 หน้า

พระราชหัตถเลขาและหนังสือกราบบังคมทูลของเจ้าพระยาพระเสด็จสุเรนทราธิบดี แต่ยังมีบรรดาศักดิ์

เป็นพระมนตรีพจนกิจ และพระยาวิสุทธสุริยศักดิ์ ร.ศ. 113-118 พิมพ์ในการพระราชทาน

เพลิงศพท่านผู้หญิง เสี่ยงม พระเสด็จสุเรนทราธิบดี พ.ศ. ๗ เมรุหน้าพลับพลาอิสริยาภรณ์

วัดเทพศิรินทราวาส วันที่ 12 เมษายน พุทธศักราช 2504 ห้างหุ้นส่วนจำกัดเศวพร

2504, 364 หน้า

ศรีนครินทร์วิโรฒ ประสานมิตร, มหาวิทยาลัย ภาควิชาบรรณารักษศาสตร์ เอกสารประกอบ

คำบรรยายวิชาบรรณานุกรมเบื้องต้น ม.ป.ป. 77 หน้า อัดสำเนา

สมบัติ จำปาเงิน "พจนานุกรมหม่อมหลวงปิ่น มาลากุล ผู้คิดปฏิทินล้านปีและปฏิทินเสียง"

วิทยุภาควิทยาศาสตร์ 22 : 36-39 ตุลาคม 2518

"สัมภาษณ์ราชบัณฑิต หม่อมหลวงปิ่น มาลากุล ประธานสำนักศิลปกรรม" วารสารราชบัณฑิตยสถาน

1 : 3-8 กรกฎาคม-กันยายน 2520

สุทธิศักดิ์ อ่ำพันวงษ์ บรรณารักษศาสตร์เบื้องต้น พิมพ์ครั้งที่ 4 ไทยวัฒนาพานิช 2515,

143 หน้า

สุนทร หังสศูต การควบคุมทางบรรณานุกรมเบื้องต้น แผนกวิชาบรรณารักษศาสตร์

คณะอักษรศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย 2521, 162 หน้า

สุนีย์ คาราศิลป์ การจำแนกผลงานจากชีวประวัติที่ปรากฏในหนังสืออนุสรณ์งานศพ ระหว่างปี

พ.ศ. 2516-2520 ปรินซ์อินฟินิตี้ กศ.ม. มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ 2521,

332 หน้า อัดสำเนา

สุพรรณ สองแสงจันทร์ การศึกษาประเภทของหนังสืออนุสรณ์ในงานฌาปนกิจศพที่คัดลอกเรื่อง

จากต้นฉบับของหอสมุดแห่งชาติ และเรื่องที่ได้จากแหล่งอื่น ๆ ระหว่างปี พ.ศ. 2501-2510

ปรินซ์อินฟินิตี้ กศ.ม. วิทยาลัยวิชาการศึกษาประสานมิตร 2512, 497, 7 หน้า อัดสำเนา

อนุสรณ์เจ้าพระยาพระเสด็จสุเรนทราธิบดี (ม.ร.ว.เปีย มาลากุล) เสนาบดีกระทรวงธรรมการ

พ.ศ. 2454-2458 ไทยวัฒนาพานิช 2510, 94 หน้า

Astbury, Raymond. Bibliography and Book Production. Oxford, Pergamon Press, 1967. 260 p.

Bence, R.C. Bibliography and the Provision of Books. London, Association of Assistant of Librarians, 1967. 173 p.

Dewey, Melvil. Dewey Decimal Classification and Relative Index. 18 th ed. New York, Forest Press. 3 vols.

Pin Malakul, M.L. Miscellaneous Problems or An Autobiography of a would-be Mathematician. Bangkok, Kurusapha Press, 1960. 52 p.

- Robinson, A.M.Lewin. Systematic Bibliography : a Practical Guide to the Work of Compilation. London, Clive Bingley, 1966. 88 p.
- Schneider, George. Theory and History of Bibliography. Trans. Ralph Robert Shaw. New York, The Scarecrow Press, Inc., 1961. 162 p.
- Stokes, Roy. Bibliographical Control and Service. London, Andre Deutsch, Ltd., 1965. 124 p.
- _____. Function of Bibliography. London, Andre Deutsch, Ltd., 1969. 173 p.

๕๕
๕๕
กรรมนอกเรื่อง

ครุฑน้อยเรื่อง

หน้า

การแก้ไขข้อบกพร่องทางการศึกษา	34
การคนหาวัน	61
การจัดตั้งมหาวิทยาลัย เชียงใหม่	34
การชอมรบเสือป่า พ.ศ. 2461 และพระราชวังสนามจันทร์	35
การชอมรบเสือป่า พ.ศ. 2462 และพระราชวังสนามจันทร์	35
การเตรียมการจัดตั้งมหาวิทยาลัย เชียงใหม่ในโครงการ พัฒนาการศึกษาในส่วนภูมิภาค ภาคศึกษา 8	36
การเตรียมการจัดตั้งมหาวิทยาลัย เชียงใหม่ในโครงการ พัฒนาการศึกษาในส่วนภูมิภาค ภาคศึกษา 8 ตอนที่ 3	35
การบานการเมือง	64
การประชุมคนควาอบรม เรื่องการศึกษาผู้ใหญ่ในชนบทที่ไมซอร์	36
การประถมศึกษา	37
การเมืองเรื่องรัก	64
การร่วมมือจัดทำโครงการการศึกษาส่วนภูมิภาคของประเทศไทย เอเชียตะวันออกเฉียงใต้	37
การศึกษาในประเทศไทย	38
การศึกษาปริทรรศน์ และโครงการพัฒนาการศึกษาในส่วนภูมิภาค	38
การศึกษาผู้ใหญ่	38
การศึกษาสมัยที่มหาอำมาตย์เอกพระวรวงศ์เธอ พระองค์เจ้าธานีนิวัติ ทรงเป็นเสนาบดีกระทรวงธรรมการ	39
การเสด็จพระราชดำเนินทอดพระเนตรสุริยุปราคาเต็มดวงที่หวากอ	61
การโอนการศึกษาประชาบาล	39
กำเนิดโรงเรียนมหาดเล็กหลวง	40
เกาะแก้วพิสดาร	65

ควรขึ้นชื่อเรื่อง

หน้า

เขียนโคลงกลอนบทละครอันใจแล้ว ขอแหวกแนวการ เขียนเปลี่ยนเสียบ้าง	63
ความเคลื่อนไหวทางการศึกษา	40, 41
ความแตกทางการรู้ค่าเงินโลก	65
ค่ายหลวงหากเจ้าสำราญ	97
คำกราบทูลสมเด็จพระเจ้าภคินีเธอ เจ้าฟ้าเพชรรัตนราชสุดิศก	42
คำกราบบังคมทูลของหม่อมหลวงปิ่น มาลากุล รัฐมนตรีว่าการกระทรวง ศึกษาธิการ ในการเสด็จพระราชดำเนินทอดพระเนตรกิจการของ โรงเรียน ณ โรงเรียนสุนารีวิทยา จังหวัดนครราชสีมา วันที่ 20 กุมภาพันธ์ พุทธศักราช 2507	41
คำกราบบังคมทูลของหม่อมหลวงปิ่น มาลากุล รัฐมนตรีว่าการกระทรวง ศึกษาธิการ ในงานพระราชพิธีฉลองวันพระบรมราชสมภพพระบาท- สมเด็จพระพุทธเลิศหล้านภาลัย ครบ 200 ปี และประดิษฐานพระ- มหามงกุฏ ยอดพระปรางค์สุวรรณราชวราราม วันที่ 24 กุมภาพันธ์ 2511	31
คำกล่าวของหม่อมหลวงปิ่น มาลากุล ในโอกาสที่จะลาจากตำแหน่ง อธิบดีกรมสามัญศึกษา ไปดำรงตำแหน่งปลัดกระทรวงศึกษาธิการ	42
คำกล่าวของหม่อมหลวงปิ่น มาลากุล ปลัดกระทรวงศึกษาธิการ ในการ อบรมผู้ที่รับตำแหน่งศึกษาธิการจังหวัด พ.ศ. 2489	43
คำกล่าวเปิดการประชุมโครงการพัฒนาการศึกษาในส่วนภูมิภาค ภาคที่ 6	43
คำกล่าวเปิดการอบรมวิธีสอนชั้นเตรียมประถมของอธิบดีกรมสามัญศึกษา	44
คำขวัญของ ม.ล. ปิ่น มาลากุล	65
คำบรรยายของหม่อมหลวงปิ่น มาลากุล รัฐมนตรีว่าการกระทรวงศึกษาธิการ เรื่องกระทรวงศึกษาธิการและการปรับปรุงชนบท และเรื่องการศึกษาและ การพัฒนาการท้องถิ่น กับวิชาครูเล่มเล็ก	44

ครุฑขึ้นชื่อเรื่อง

หน้า

คำบรรยายของอิมปีคิกรมสามัญศึกษาในการอบรมครูส่วนภูมิภาค	
พุทธศักราช 2486 นะจันท์คนครราชสีมา วันที่ 12 เมษายน 2486	45
คำบรรยายเรื่องพหุคฤศิธานี เมืองประชาธิปไตยของพระบาทสมเด็จพระมงกุฎ เกล้าเจ้าอยู่หัว	45
คำประพันธ์	66
คำประพันธ์บางเรื่อง	66
คำประพันธ์ร้อยเรื่อง (แต่งระหว่าง 2460 - 2505)	66
คำประพันธ์วันครู	67
คำประพันธ์ 2507	67
คำปราศรัยของหม่อมหลวงปิ่น มาลากุล รัฐมนตรีว่าการกระทรวงศึกษาธิการ	46
คำปราศรัยของ ม.ล.ปิ่น มาลากุล ๗๗ รัฐมนตรีว่าการกระทรวงศึกษาธิการ ในโอกาสกล่าวเปิดการประชุมอบรมศึกษาธิการอำเภอทั่วประเทศ พ.ศ. 2507 วันที่ 1 ภาคตะวันออกเฉียงเหนือ (นครราชสีมา) 14 กุมภาพันธ์ 2507	47
คำปราศรัยของหม่อมหลวงปิ่น มาลากุล รัฐมนตรีว่าการกระทรวงศึกษาธิการ ในการประชุมอาจารย์ใหญ่และครูใหญ่โรงเรียนส่วนกลาง	46
คำปราศรัยของ ม.ล.ปิ่น มาลากุล รัฐมนตรีว่าการกระทรวงศึกษาธิการในการ เปิดอบรมหัวหน้าหน่วย และผู้ช่วยหัวหน้าหน่วยศิลปากร ณ โรงเรียน ศิลปากร วันที่ 2 มีนาคม พ.ศ. 2502	97
โครงการพัฒนาการศึกษาในส่วนภูมิภาค (พ.ศ.ภ.) โครงการทดสอบการศึกษา ในค่านับบริหารการศึกษา	47
โคลงกลอน 2521	68
โคลงสี่สุภาพ	68
งานฉลอง 25 ศตวรรษ ของพุทธศาสนาที่อินเดีย	68

กรรมวิธีชื่อเรื่อง

หน้า

งานละครของพระบาทสมเด็จพระรามาธิบดีศรีสินทรมหาวชิราวุธ พระมงกุฎเกล้าเจ้าแผ่นดินสยาม	69, 70
งานนิเวศวิทยา	70, 71
จดหมายถึงบีเสื่อ	98
จดหมายเหตุร้ายวันในการตรวจราชการส่วนภูมิภาค ของ ฯพณฯ รัฐมนตรีว่าการ กระทรวงศึกษาธิการ (หม่อมหลวงปิ่น มาลากุล)	47
จับเสื่อ	71
จับอายเคือมิลลี่	71
ชอวาอารี	72
ช่างทอน	72
ควงควาว	72
กินแดนของพระพุทธรองค	73
กุดีทสมบัติ	28
(เดอะ นิว รีพับลิก) The New Republic	48
ทน ต.อ.	49
ทน ต.อ. ทอ	49
ทน ต.อ. ตอนที่สาม	49
ทน ต.อ. ตอนที่สอง	50
ทรงชัยกับไพเราะ	73
ทวาทศทาน	74
ทำดีได้ก็ ทำชั่วได้ชั่ว	75
เที่ยวกรุงเทพ ฯ	75
เที่ยวอิตาลีและสเปน	98
เที่ยวอเมริกาได้ไปรอบโลก	99

วรรณคดีเรื่อง

หมวก

ฉันทนาแห่งกุสุมานี	76
นิราศการวรวรรณกรมพระบาทสมเด็จพระมงกุฎเกล้าเจ้าอยู่หัว 24 พฤศจิกายน - 29 ธันวาคม 2521	28
นิราศเขยจิง	99
นิราศพญาใจไปรอบโลก	100
นิราศพญาใจไปรอบโลก ตอนต้น	100
นิราศพญาใจไปรอบโลก ตอนที่สอง	101
นิราศพญาใจไปรอบโลก ตอนที่สาม	101
นิราศพญาใจไปรอบโลก ตอนที่สี่	101
นิราศรอนรอนแรมไปรอบโลก	102
นิราศรอนรอนแรมไปรอบโลก นิราศพญาใจไปรอบโลก	102
นิราศเลี้ยวเหี่ยวทอ้งกับน้องแก้ว	102
นโยบายเกี่ยวกับการจัดโรงเรียนราษฎร	50
บทเพลง	63
บทละครกึ่งนิทานกึ่งเรื่องสามมากกว่าห้า ไฉไลไม่เจดีย์ว เงินหาย	76
บทละครพูดเล่มใหม่ของหม่อมหลวงปิ่น มาลากุล	76
บทละครพูดสิบเรื่อง	77
บทละครเรื่องควงการา พวงมาลัย ไฉไลไม่เจดีย์ว และเหี่ยวทอ้งกรุงเทพฯ	77
บทละครเรื่องสามเกลอ ทวาทศาน หงส์ทอง	78
บทละครเรื่องอันความกรุณาปราณี ฉันทนาแห่งกุสุมานี มนุส์โสสี	78
บทละครวิทยุที่กษัตริย์เรื่อง	78
บทละครสองซุกของหม่อมหลวงปิ่น มาลากุล	79
บทวิทยุบริหาร รื่น เรื่องอาหารบราตรี ยามา และประสบการณ์กลางมหาสมุทร	79
บรรณอนุสรณ์	103

ครุฑน้อย
ครุฑน้อย

หน้า

บริการเสียง (Sound Service) ของวิทยาลัยหีบแก้ว มหาวิทยาลัยศิลปากร	
พระราชวังสนามจันทร์ จังหวัดนครปฐม	51
บันทึกของ ป.ม. เรื่องการเตรียมการจัดตั้งมหาวิทยาลัยเชียงใหม่ในโครงการ	
พัฒนาการศึกษาในส่วนภูมิภาค ภาคศึกษา 8	51
บันทึกเรื่องการสร้างมหาวิทยาลัยศิลปากร ณ พระราชวังสนามจันทร์	
จังหวัดนครปฐม ของหม่อมหลวงปิ่น มาลากุล อธิการบดี	51
บันทึกเรื่องวัตถุประสงค์การรวม	31
บันทึกและบทวิทยุบริหารณ์ เรื่อง "ไปสวนลุมพินี" และบทวิทยุบริหารณ์เรื่อง	
"งานฉลอง 25 ศตวรรษของพุทธศาสนาที่อินเดีย"	79
ปกิณกะ ของ ป.ม.	80
ประวัติการจัดการศึกษาของมหาวิทยาลัยศิลปากร ณ พระราชวังสนามจันทร์	
จังหวัดนครปฐม	52
ประวัติการศึกษาต่างประเทศ	52
ประวัติโรงเรียนเตรียมอุดมศึกษา	53
ประวัติศาสตร์สมัยพระบาทสมเด็จพระมงกุฎเกล้าเจ้าอยู่หัว	103, 104
ปรากฏสยามคนที่ 5	104
ประสบการณ์กลางมหาสมุทร	80
ปรากฏวิชาครูมัธยม "ประวัติการศึกษา" ตอนที่ 4	53
ปรากฏวิชาครูมัธยม "หลักการการศึกษา" ตอนที่ 4	54
ไปสวนลุมพินี	105
ไปสวนลุมพินี (บทละคร)	81
ผีจริง ๆ	81
ผู้กักตัก	82
ผู้จกแทน	82

ครุฑมีชื่อเรื่อง

หน้า

"พ.ศ.ภ."	54
พระมหากษัตริย์ผู้ครองนคร	105
พระราชวังสกลนครแห่งดินแดนต่างประเทศ	82
พระราชกรณียกิจที่เกี่ยวกับการศึกษา	106
พลเอก มังกร พรหมโยธี กับการศึกษาสมัยพุทธทศวรรษ 2491 - 2500	54
พัฒนาการศึกษาในส่วนภูมิภาค	55
พัฒนาการศึกษาในส่วนภูมิภาค บทที่ 6 - 7 - 8	55
พิมพ์ดีด	83
ถวญวราชวการสำคัญ	83, 84
บุญสุ โส ส	84, 85
มหาวิทยาลัยเชียงใหม่	55
มหาวิทยาลัย Oxford	56
มะโรง ร.ศ. 111 ปีอันเป็นมงคล	28
เมื่อไรในอดีต (เมื่อ 60 ปีก่อน)	106
เมื่อรักจริง	85
ยัง เป็นรอง	85, 86
ยายม	86
ยามา	86
รวมปาฐกถาและคำปราศรัยของม.ล.ปิ่น มาลากุล รัฐมนตรีว่าการกระทรวง ศึกษาธิการ	56
รวมเรื่องเพี้ยว	107
รำพึงถึงพระผู้	107
รายชื่อบุคคลพระราชนิพนธ์ของพระบาทสมเด็จพระวชิรเกล้าเจ้าอยู่หัว พระมงกุฎเกล้าเจ้าอยู่หัว	29

กรรมวิธีชื่อเรื่อง	หน้า
ดองแกงแม่เมือง	86, 87
ละครพูดสำหรับนักเรียนของ ม.ล. ปิ่น มาลากุล เรื่องเจ้าหญิงกับคนคักไม้ ยังเป็นรอง และเทพธิดาสาวอีก	87
ลูกสาวเจ้าของบ้าน	87, 88
วัดบรมวงศัศุวรวราราม	32
วัดบรมวงศัศุวรวราราม 2419 - 2519	33
วัดบรมวงศัศุวรวราราม อดีตและปัจจุบัน	32
วิทยาลัยเพชรรัตน	57
วิชาครู เล่มเล็กและศึกษามานิต	29
วิชาครู เล่มเล็ก สำหรับครูโรงเรียนประถมศึกษา	57
ศักรกลางามงคหาที่คิมไค	88, 89
ศตวรรษแห่งวัดบรมวงศัศุวรวราราม	33
ศึกษามานิต	89
สามเกลอ	89, 90
สามมากกว่าหา	90
สารสวาสักดิ์	91
สุวัฒน์ปัญญา	91
หงส์ทอง	92
หงส์ทอง จาก 60	92
หนังสือชีวิต	92
หมอนหินทิวเขียร : ปากกาดำและบันทึกถักส่นะฉันท	93
เหยี่ยวสังคม	93
หม่อมเจ้าประภากร ในสมเด็จพะเจ้าบรมวงศ์เธอ เจ้าฟ้ามหามาลา กรมสมเด็จ พระบารามปรินัษ	108

ครุฑน้อย
ครุฑน้อยเรื่อง

หน้า

หลักการึกษา	57
หลักสูตรประถมศึกษา	58
ทอวิชาวุฒานุสรณ์	30
หัวใจของ การ เมืองเรื่องรัก	93
"ทางยาว" และ "ยาวคี" บทละครวิทยุของ ป.ม.	94
อธิบายพระราชนิพนธ์ในพระบาทสมเด็จพระมงกุฎเกล้าเจ้าอยู่หัว หมวด ข ไขน ละคร	94
อนิจจากุณพบ	94
อันความกรุณาปรานี	94
เอกลักษณ์ของชาติไทย	58
โอวาทในพิธีประสาทปริญญาการศึกษา 2500	59
โอวาทพระองค์ผู้ทรงศรี	59
โอวาทพระองค์ผู้ทรงศรี : พัฒนาการศึกษในส่วนภูมิภาค	60
โองการพระยานพ	95
Education during the Time when His Highness Prince Dhaninivat was Minister of Public Instruction	60
The King and the Lowly Lad. O Come Darkness. Speak ! Speak ! พระราชนิพนธ์พระบาทสมเด็จพระมงกุฎเกล้าเจ้าอยู่หัว และพระมหาดิธีราชเจ้า ราชสคคี ของหม่อมหลวงอิน มาลากุล	95
Miscellaneous Problems or An Autobiography of a would-be Mathematician	62
Proposed Projects for the Development of Education	60
School in the Village	96
Somsak in Trouble	96

การคำนวณ

เรื่องย่อละครของ ม.ล. ปิ่น มาลากุล

การเมืองเรื่องรัก

นางจินดา ไพรจักร ท้องการหย่าขาดจากหลวงจินดา ไพรจักร ซึ่งเคยเป็นรัฐมนตรีมาก่อน แต่ปัจจุบันปลดเกษียณแล้ว เพราะนางจินดา ท้องการกลับไปแต่งงานกับ นายประจวบ คูรักเก่า ซึ่งเป็นผู้แทนราษฎรและมีหวังว่าจะมีอนาคตก้าวหน้าในตำแหน่งงาน แต่หลวงจินดา ๗ ไม่ยอมหย่าและคิดอุบายที่ทำให้ นางจินดา ๗ ไปแนะนำให้นายประจวบ แต่งงานกับ นางสาวกิ่งกาญจน์ หลานสาวของ หลวงจินดา ๗ โดยตกลงเป็นการจ้าง นางสาวกิ่งกาญจน์ ให้แต่งงานแต่เพียงในนามเท่านั้น จนกว่า นางจินดา ๗ จะได้รับ อิสรภาพหย่าขาดจากหลวงจินดา ๗ แต่เมื่อได้อยู่ใกล้ชิดกับนางสาวกิ่งกาญจน์ นายประจวบ ได้เกิดความรักนางสาวกิ่งกาญจน์ ซึ้งจริง ๆ และในที่สุดทุกฝ่ายก็ตกลงกันได้ด้วยดี

เกาะแก้วพิสดาร

ที่เกาะแห่งหนึ่ง สมมุติว่าอยู่ในมหาสมุทรอินเดีย ชื่อเกาะแก้วพิสดาร เป็นเกาะที่อยู่ห่างไกล ไปได้ลำบาก บนเกาะมีนคราภิบาล เป็นผู้ดูแล ขึ้นกับกระทรวงมหาดไทย นคราภิบาล และผู้ที่ทำงานอยู่ด้วยกันจะอยู่ เป็นโสดเพื่อที่จะทำงานรับใช้ราชการได้เต็มที่ วันหนึ่งรัฐมนตรีช่วยว่าการมหาดไทย ได้มาเยี่ยมพร้อมทั้งพานองสาวและลูกสาวมาด้วย ขณะนั้นคนทางจร เช่นบนเกาะได้ออกคอกมานเต็มไปหมด ซึ่งเป็นความเชื่อของชาวบ้านว่า คนทางจรเช่นนี้รอยปีศาจ จะออกคอกครั้งหนึ่ง และเมื่อคอกมานเต็มก็ล้มพัด เสรไปตกที่ใด ที่นั้นก็จะเกิดมีความรักเป็นโรคระบาด และเหตุการณืก็เป็นเช่นนั้นจริง ๆ

ชาวคี

ทนายความคนหนึ่งมีนิสัยลุ่มลุ่มไว้ แต่ในขณะที่ยังไม่ถึง เวลาค้น เขาได้นอนหลับพักผ่อน และฝันไป

คนมีบาป

นายตาล เป็นคนมีบาป เพราะตลอดชีวิตของเขาได้ทำความชั่วไว้มากเช่น โกงเพื่อน ขโมยเพื่อน ไม่มีความกตัญญู ฯลฯ ในที่สุดเขาได้เป็นโรคประสาท และเป็นคนพิการ มีชีวิตอยู่ด้วยความทุกข์ทรมาน ซึ่งแสดงให้เห็นว่าเป็นเพราะผลจากการกระทำความชั่ว

ความเมตตาการุณค้ำจุนโลก

เป็นเรื่องเกี่ยวกับโรงพยาบาลจุฬาลงกรณ์ การผ่าตัดของแพทย์แกลคนยากจน การชักชวนให้บริจาคเงินสร้างอาคารถักยกรรม และมีบทเพลง "ความเมตตาการุณค้ำจุนโลก" พร้อมโน้ตเพลง

งานฉลอง 25 ศตวรรษ ของพุทธศาสนาที่อินเดีย

อินเดียมีงานฉลอง 25 ศตวรรษของพุทธศาสนาในประเทศไทย 1 ปี เพราะอินเดียมีปีที่พระพุทธเจ้าเสด็จเข้าสู่ปรินิพพานเป็น พ.ศ. 1 (ส่วนของไทยนับเมื่อพระองค์เสด็จเข้าสู่ปรินิพพานครบ 1 ปีแล้วเป็น พ.ศ. 1) โดยกำหนดให้ในเดือนพฤศจิกายน เพราะในระหว่างนั้น UNESCO กำหนดให้มีการประชุมใหญ่ที่อินเดีย ซึ่งมีผู้แทนจากประเทศต่าง ๆ ทั่วโลกมาประชุมกัน นับเป็นการเผยแพร่พุทธศาสนาไปด้วย จากหลายครั้งเรื่องนี้ทำให้ทราบเหตุการณ์ต่าง ๆ ในงานฉลอง 25 ศตวรรษครั้งนี้

ง่ายนุคเดียว

นายขจร เห็นคนอื่นใช้เช็คในการซื้อของต่าง ๆ จึงได้ไปขอเปิดบัญชีธนาคารเป็นเงิน 2,000 บาท และได้นำเช็คมาใช้ในการซื้อของต่าง ๆ จนเกินจำนวนเงินที่มีอยู่ เมื่อผู้จัดการธนาคารเชิญ นายขจร มาพบเพื่อชี้แจงว่าได้ใช้เงินเกินจำนวนที่ฝากไว้ นายขจร ได้ตอบว่าเป็นเรื่องง่ายนุคเดียว แล้วหยิบเรีอขึ้นมาเขียนเพื่อชี้แจงให้กับธนาคาร

เงินหายและ เงินหายสามบาท

เป็นเรื่องปัญหาทางคณิตศาสตร์เกี่ยวกับการคิดเลขโดยผูกเรื่องเป็นละครกล่าวถึง การจ่ายเงินค่าเช่าที่พักของชาย 3 คน

จับเสือ

เป็นเรื่องราวสมัย พ.ศ. 2457 โภยสมมุติ เมื่อกองทหารข้าศึกแห่งกองทัพ อาณาจักรมังกะทอง ได้เข้ายึดมณฑลหัทธินบุรี ผู้บังคับกองทหารข้าศึกได้มาพักที่บ้านพระยา กรุงกรี่หัทธิน และได้พบว่าทหารของกามาหลบซ่อนอยู่ในบ้านหลังนั้นด้วยจึงออกคำสั่งให้ ประหารชีวิตเสียทั้ง ๆ ที่ภายหลังได้ทราบว่าทหารที่ตนสั่งให้ประหารชีวิตนั้นคือบุตรชายของ ตนเอง

เจ้าหญิงกับคนตัดไม้

เจ้าหญิงองค์หนึ่งรักคนตัดไม้ แต่มีเจ้าชาย 3 องค์มาขอแต่งงานด้วย เจ้าหญิง จึงได้มาปรึกษากับคนตัดไม้ และคนตัดไม้ก็ได้คิดหาอุบายจนกระทั่งเจ้าหญิงได้แต่งงานกับ คนตัดไม้สมความปรารถนา

ใจไลไม่เจดีย์

เป็นโจทย์คณิตศาสตร์ เกี่ยวกับผลการสอบประโยคเตรียมอุดมศึกษาของนักเรียน โรงเรียนหญิงและนักเรียนโรงเรียนชาย โดยพินิจกันว่าถ้าผลสอบของโรงเรียนใดน้อยกว่า ฝ่ายนั้นจะเป็นฝ่ายเลี้ยง เมื่อคิดผลสอบตามที่ฝ่ายชายคิดแล้วปรากฏว่าฝ่ายชายเป็นฝ่ายชนะ แต่ผู้แต่งได้เสนอแนะให้ผู้อ่านคิดเองว่าที่ถูกต้องฝ่ายหญิง เป็นฝ่ายชนะ

ช่างทอน

สิวดี ภรรยา นายแจ่ม เป็นผู้ที่มีความชื่นชมกับศิลปินพวกอีลิมินิสต์ (Eliminist) หรือพวกช่างทอนมาก แต่ตัวนายแจ่มนั้นไม่สนใจและไม่ชอบ หลักของพวกช่างทอน คือตัดทอนส่วนต่าง ๆ ที่ไม่จำเป็นออกมากที่สุดที่สามารถจะตัดทอนได้ และเมื่อบรรดาช่างทอนเพื่อน ๆ ของสิวลีมาและนำผลงานมาให้แก่สิวลี ปรากฏว่า ศิลปินช่างทอนได้นำกรอบรูปหนึ่ง ไม่มีภาพมาให้ กวีช่างทอนได้ส่งบทกวีซึ่งมีแต่กระดากแปลมาให้ และผู้ประพันธ์ดนตรีช่างทอนได้ส่งบทเพลงซึ่งมีแต่กระดากแปลมาให้เช่นกัน ดังนั้นเพื่อเป็นการตอบแทนนายแจ่มจึงได้เขียนเช็คให้แก่ช่างทอนทั้งสาม และเช็คนั้นก็ไปเบิกเงินที่ธนาคารซึ่งนายแจ่มไม่มีเงินอยู่เลย เพราะเขาได้ตัดทอนเงินเสียหมดมานานแล้ว

ชื่ออาารี

นายชบา สามีของอาารี ได้ออกไปพบกับ "คอกฟ้า" คาราวาพยนตร์เมื่ออาารีทราบก็โกรธมาก และเก็บข้าวของจะไปอยู่ที่อื่น พอคอกฟ้าของอาารีมาเยี่ยมและเตือนสติไม่ให้วุ่นวายและให้ความไว้วางใจสามี อาารีจึงคิดได้และในที่สุดก็ได้รู้ความจริงว่า "คอกฟ้า" นั้นคือน้องสาวของสามีนั่นเอง

ดวงการว

ผู้พิพากษาคนหนึ่งต้องเผชิญหน้ากับคนมาซึ่ง เป็นนักโทษฆ่าคนตาย หวังหลุดออกมาจากปากคลองสาน เพื่อมาฆ่าผู้พิพากษาเป็นการแก้แค้นที่ถูกผู้พิพากษาคัดสินให้ประหารชีวิต แต่ผู้พิพากษาพยายามทำใจเย็นและทำอุบายซุกซนกับคนร้าย จนกระทั่งคนร้ายตายใจ และถูกจับได้ โดยผู้พิพากษาไม่ได้รับอันตรายแต่อย่างใด

กินแทนของพระพุทธองค์

เล่าถึงประเทศอินเดีย เมื่อมีงานฉลอง 25 ศตวรรษของพระพุทธศาสนา เนื้อหา

เช่นเดียวกับเรื่อง นางแดง 25 ศตวรรษของพุทธศาสนาที่อินเดีย

ทวาททาน

หญิงสาวคนหนึ่ง เป็นลูกสาวคนเดียวยุกับมารดาซึ่งมีฐานะดี บิดาได้ถึงแก่กรรมแล้ว วันหนึ่งมีชายหนุ่มมาหามารดาและได้พบหญิงสาวจึงขอความรัก หญิงสาวเกิดความรักในตัวชายผู้นี้ แต่มารดาได้ให้คนไปสืบคุและรู้ว่าชายคนนี้เป็นคนไม่ดี จึงกล่าวให้ชายผู้นี้รู้ว่า หากลูกสาวของตนไปแต่งงานด้วย จะไม่ให้ทรัพย์สมบัติใด ๆ ทั้งสิ้น ชายหนุ่มได้ยินดังนั้น จึงไม่มาหาหญิงสาวอีก หญิงสาวรู้สึกเสียใจและลมเจ็บลง มารดาเป็นยุคคอยดูแลรักษาจนหายดี และให้มาช่วยกิจการงานของมารดาจนเจริญก้าวหน้า มีชื่อเสียงเป็นที่รู้จักทั่วไปจนมารดาได้ตายลง ชายหนุ่มคนเดิมได้มาขอโทษและชวนหญิงสาว ไปอยู่ด้วย แต่หญิงสาวไม่เชื่ออีก

ทานชีวิต

นายสมบัติได้ขอเตาจากจีนชายเคาเพื่อช่วยชีวิตเตานั่นไว้ ที่เตาของของ เตาตัวนี้มีค่าจากรักไว้ว่าใครพบให้เอาไปคืนเจ้าของ และบอกค่าบลที่อยู่ไว้ด้วย นายสมบัติได้นำเตาไปคืนเจ้าของ และได้รับพระพุทธรูปบูชาของ กทมั่งซึ่ง เจ้าของ เตาบอกว่าพระพุทธรูปองค์นี้จะป้องกันภัยต่าง ๆ ตลอดจนอัคคีภัยได้ และในปีต่อมาเมื่อเกิดไฟไหม้ขึ้นที่โรงรถของนายสมบัติในเวลากลางคืนได้มีเสียงกระซิบที่หูของนายสมบัติขณะที่ เขากำลังนอนหลับอยู่ให้ลุกขึ้นไปดูไฟไหม้ ทำให้หมายของนายสมบัติรอดพ้นจากการถูกไฟไหม้

เทพธิดาสาวดี

เด็กชายและเด็กหญิงซึ่ง เรียนที่โรงเรียนประถมสาธิตวิชาการศึกษา 2 คน ได้เดินทางมาในป่าและพบเทพธิดาหลายองค์ เทพธิดาเหล่านี้กล่าววว่าเด็กทั้งสองมุกถูกเข้ามาใน

สถาปนาของเทพธิดาโดยไมโครซอซุสและจะทวงให้พระราชินีสิงโทม แต่เมื่อพระราชินีเสด็จมาถึงกัมไคลงโทม กลับส่งสอนให้เป็นเด็กดี

เที่ยวกรุงเทพ ฯ

เที่ยวกรุงเทพ ฯ บรรยายให้ทราบถึงลักษณะบ้านเมืองของกรุงเทพ ฯ ในสมัยรัชกาลที่ 5 ซึ่งแตกต่างกับสมัยปัจจุบันมาก เช่นมีถนนอยู่ไม่กี่สาย มีลำคลองหลายแห่ง มีสถานที่สำคัญ เช่น แนวป้องกันข้าศึก และป้อมต่าง ๆ เป็นต้น

ธิดาหงส์แห่งอุลิสธานี

ในงานสมโภชน์หงส์ทองประจำปีของเมืองอุลิสธานี มีการแสดงละครเรื่อง "หงส์ทอง" ฉายแก่พระราชินี ปรากฏว่าเจ้านายแห่งเมืองสุโขทัยทูลยาน ซึ่งเป็นเมืองศักรุโคปลดคมท้าวมาแสดงละครเรื่องนี้ และเป็นที่พอพระทัยของพระราชินี ภายหลังถูกตามจับตัวแต่ในที่สุโขทัยได้รับอภัยโทษและได้อภิเษกสมรสกับพระราชินี

ประสบการณ์กลางมหาสมุทร

เป็นเรื่องที่เกิดขึ้นจริง ๆ เมื่อคืนวันที่ 29 ค่ำวันที่ 30 มกราคม 2498 เกิดขึ้นขณะที่ผู้เขียนกำลังโดยสารเรือควีนแมรี่อยู่กลางมหาสมุทรแอตแลนติก และเรือดังกล่าวต้องแล่นออกนอกเส้นทางเพื่อนำผมไปช่วยเหลือกะลาสีของเรืออีกลำหนึ่งซึ่งได้รับบาดเจ็บสาหัสเนื่องจากเรือลำนั้นถูกพายุใหญ่ และในที่สุดก็ช่วยได้สำเร็จ

ไปสวนคัมพินี

เป็นเรื่องเหตุการณ์ในการเกิดทางและการไปเที่ยวที่สวนคัมพินี ซึ่งเป็นพุทธสถานอยู่ในประเทศเนปาล โดยผ่านทางประเทศอินเดีย การเดินทางค่อนข้างลำบาก ที่พักไม่

สะดวกสบาย แต่เมื่อไปถึงแล้วทุกคนก็พอใจและมีความสุขที่ได้มายังสถานที่สำคัญแห่งนี้

ผีจริง ๓

โรงแรมแห่งหนึ่งในห้องที่ซึ่งไม่มีคนไปมามากนัก เป็นโรงแรมที่ลึกลับว่ามีผี เพราะมีคนเคยมาผูกคอตายและถูกฆ่าตาย วันหนึ่งมีทหารแห่งกองทหารรักษากินแค้นพากันมาพัก 4 คน พอดีพบกับนายเอด ซึ่งมาจากกรุงเทพฯ มาเช่าบังกาโลอยู่ที่ตลาดคอนทอนันัน 3 - 4 วัน ร.อ. ฤทธิ ทหารคนหนึ่งไม่เชื่อว่าจะมีผีจริง ๆ จึงได้ทดลองใจว่าจะอยู่ในห้องซึ่งมีคนเคยบอกว่าเห็นผี และในที่สุดก็ได้เห็นภาพผีดั่งที่ไคยีนไคฟิงมา แต่ ร.อ. ฤทธิ ไม่กลัว และได้ไคไคแทงผีนั้นจนตาย ซึ่งผีที่ตายนั้นคือนายเอดนั่นเอง

ผูกคอตาย

นายพลโรซ คิคกภูตบ้านเมือง บอกเล่าทหารว่าพระราชสันพระชนม์แล้ว เพื่อให้ทหารทั้งหมดออกไปจากป้อม แต่พระราชินีโครูชาวและควยความร่วมมือของขุนนาง และทหารใกล้คิคบางคน จึงทำให้แผนการของนายพลโรซไม่สำเร็จ

ฝูงตึกแคน

เป็นเรื่องการเมืองเกี่ยวกับปัญหาการปกครองเมืองขึ้นของฝรั่งเศส กล่าวถึงอาณาจักรมังกรทองในเอเชีย ซึ่งอยู่ในความคุ้มครองของฝรั่งเศสมาได้ 35 ปี ยังคงให้ชาวแทมร์ (Tmeres) มีพระเจ้าแผ่นดินและคณะรัฐบาลของตนเอง พวกฝรั่งเศสต้องการจะพัฒนา "ฝรั่งเศสใหม่" (New France) นี้ โดยการกู้เงิน 225 ล้านฟรังก์ แต่ฝ่ายรัฐบาลเจ้าของประเทศไม่เห็นด้วย จนเกิดการแตกร้าวกัน มีแทมร์ทริว ผู้เป็นที่สองรองจากอรรคมหาเสนาบดีเท่านั้นที่เข้ากับพวกฝรั่งเศสได้ ทานแทมร์ทริว มีภรรยาสาววัย 16 ชื่อ ฮัวเส็ง (แม่สายบัว) ในที่สุดก็กู้เงินมาและวังใหม่ของผู้นำเจ้าราชการชาวฝรั่งเศสก็เกิดขึ้น

เงินหมดแล้วฝ่ายฝรั่งเสสก็จะบังคับให้รัฐบาลแห่ร้ออกกฎหมายเก็บภาษี ในคืนฉลองวงใหม่
 นั้นเอง ประชาชนลุกฮือขึ้นก่อการจลาจล ทานนี่มีครัวหาทางแก้ไขสถานการณ์ได้ และ
 บังเอิญไปจับได้ว่า ทานเคอครัมบรัง เป็นคู่กับภริยาของตน นั้นครัว จึงหนีไปเข้าข้างฝ่าย
 ประชาชน ในที่สุดทหารมาปราบจลาจลได้ นั้นครัวบอกว่กราวนี้แน่ แค่อธิให้เป็น
 เครื่องเตือนสติชาวฝรั่งเสสไว้แล้ว ก็มาตัวกาย ฯลฯ (ปิ่น มาลากุล, ม.ล. 2517:130)

พวงมาลัย

ชายคนหนึ่งชื่อจรรยา พาเกมมิ่งได้รับมอบหมายให้ถือเงินหลวงไปยังต่างจังหวัด
 มาในร้านอาหาร เพื่อจะขโมยเงินดังกล่าว โดยให้กุหลาบ หญิงซึ่งทำงานอยู่ในร้านนั้น
 แอบเอายานอนหลับใส่ในเหล้า ซึ่งกุหลาบก็ยินยอมเมื่อควยเพราะกำลังต้องการเงิน 500บาท
 แต่เมื่อกุหลาบและเกมมิ่งมีโอกาสได้คุยกันตามลำพัง กุหลาบจึงโกรธว่เกมมิ่งคือพี่ชายของตนเอง
 จึงช่วยเหลื่อให้เกมมิ่งกลับไปโดยปลอดภัย แต่เกมมิ่งไม่รู้จักกุหลาบ เพราะกุหลาบได้หนีจาก
 บ้านต่างจังหวัดมาอยู่กรุงเทพฯ เป็นเวลานานแล้ว และเปลี่ยนชื่อจากพวงมาลัย มาเป็น
 กุหลาบ

พิมพ์พิไล

เมื่อหลวงวโทยากรพิสิฐ ได้ถึงแก่กรรมลง ได้ทำพินัยกรรมให้พระรามศรเสถียร
 ซึ่งเป็นผู้สูงอายุ และนายวิเชียร จนเนติ ซึ่งเป็นหนุ่มหัวรุนแรง เป็นผู้ปกครองดูแลทรัพย์สิน
 สมบัติ รวมทั้งพิมพ์พิไล บุตรีของตน นายวิเชียรได้แสดงท้าวว่าไม่ต้องการท้าวหน้าพิไล แต่
 คงจำใจทำ และยังได้สนับสนุนให้พิมพ์พิไลไปแต่งงานกับนายทวี พิสดำ ผู้ซึ่งบิดาของ
 พิมพ์พิไล ได้ให้ความอุปการะมาเสมอแต่พิมพ์พิไลไม่สนใจนายทวี เพราะรักนายวิเชียร
 และได้แสดงให้นายวิเชียรรู้ ซึ่งนายวิเชียรก็พยายามหนี แต่ในที่สุดก็หนีไม่พ้น (ในองค์ที่สาม
 มีฉากนั้นซึ่งกล่าวพาดพิงถึง เรื่องขุนช้างขุนแผนด้วย)

ภรรยาข้าราชการสำคัญ

รุจิรา ภรรยาของเสนาบดี รัฐมนตรีช่วยว่าการกระทรวงทรัพยากรแห่งชาติ ไม่พอใจที่สามีไม่มีเวลาให้สำหรับตน เพราะเสนาบดีมีตำแหน่ง วันหนึ่งเพราะความขี้ใจ รุจิราได้ตัดสินใจจะหนีไปกับลูกคุณ หม่อมสังข์ม ซึ่งมาติดพันอยู่ แต่ในที่สุดก็คิดได้และกลับมาอยู่กับเสนาบดีซึ่งได้ตัดสินใจลาออกจากตำแหน่งรัฐมนตรีช่วยว่าการเช่นกัน

มนุส โส สี

ชายคนหนึ่ง ชื่อมนุส เป็นผู้ที่หลงอยู่ในกิเลส ความชั่ว และมีเมวมายูกับความสุข เพศดิเพิ้นและสิ่ง เรืองรมยต่าง ๆ ภายหลัง ได้ไป เห็นสภาพในนรกจึง กลับตัว เป็นคนดีได้

เมื่อรักจริง

ชฎมาลี เป็นครูย้ายจากกรุงเทพฯ กลับไปอยู่โรงเรียนเก่าที่ต่างจังหวัด ในคืนแรก ที่ย้ายไป เพื่อนครู 2 คน ได้มาเยี่ยมและเล่าว่า บ้านพักที่ชฎมาลีอยู่นี้ แม่มานคือแม่มวน เคยเห็นเฝ้ามาแล้ว และทั้งสามได้คุยกันว่าถ้าเมื่อมีอิทธิฤทธิ์จริง ก็น่าจะมาทำสิ่งที่ เป็นประโยชน์ เช่น ถ้าจะประสมอันตรายก็ควรจะมาบอกให้รู้ตัวล่วงหน้า และในขณะที่ชฎมาลีนั่งอยู่คนเดียว ปรากฏว่าแม่มวนได้มาทักเตือนชฎมาลี เกี่ยวกับการปฏิบัติตนต่อสามี ซึ่งชฎมาลีได้ทราบภายหลัง ว่าแม่มวนได้ตายไปแล้วเมื่อ 2 ปีที่แล้ว

ยกกระบุง

ที่สะพานหน้าเวลาดึกสงัดวันหนึ่ง พ่อและลูกได้ช่วยกันยกกระบุงมา 1 ใบ เพื่อเอาไปวางทิ้งน้ำ พ่อบอกกับลูกว่าถั่งอยู่ในกระบุงนี้แม้ร่างจะบู่อยู่ บู่ไม่สบายจะตายก็ไม่ตาย จะหายก็ไม่หาย จึงต้องบำนาดวงหน้า เพราะอยู่ใกล้สิ่งเปลี่ยนแปลง ๆ ลูกได้บอก ว่าทิ้งไปแต่ถั่งพ่อส่วนกระบุงให้เก็บไว้ ทำให้พ่อได้คิดว่าลูกจะทำแทนเขาเสียด้วยกันที่ท่าหน้า

กับพ่อ จึงเปลี่ยนใจยกกระบอกกลับมา

ยังเป็นรอง

ในงานแสดงของนักเรียนโรงเรียนสตรีแห่งหนึ่ง อัญชลีได้รับเลือกให้รับ
 ตัวบูชามา เพราะรำไคร่สวย ส่วนมาลีได้รับเลือกให้เป็นตัวบูชาสารอง แต่อัญชลี ไล่กัด
 คำสั่งของครูผู้ควบคุม โดยแอบไปแหวกมาแถวขาหลวงภาคมาดูการแสดงอยู่ควยหรือเปล่า
 (ขาหลวงภาคจะเป็นผู้คัดเลือกตัวบูชามาให้ไปรำถวายหน้าพระที่นั่ง ในงานแสดงศิลปหัตถ-
 กรรมที่กรุง เทพฯ) ครูจึงทำโทษโดยไม่ให้อัญชลีออกแสดง และให้มาลีแสดงแทน เพื่อนๆ
 พ.กันชอรองครูใหญ่ก็โทษให้อัญชลีและให้ออกแสดงตามเดิม แต่มาลีไม่โกฟูกอะไรทั้งสิ้น
 แม่เพื่อน ๆ จะพากันขอให้มาลีปฏิเสธการแสดง ภายหลั้มาลีก็ขึ้นเป็นเกออีและแก๊งกลอง
 มาทำเป็นรำไม่ได้ อัญชลีจึงไล่ออกไปว่า โดยที่มาลีให้เหตุผลว่าถึงแม้นจะชอรองครู
 อย่างไร ครูก็คงไม่ยอมยกโทษให้อัญชลี แต่มาลีเห็นว่าอัญชลีรำสวยกว่า ถึงแม้มาลีของ
 การจะไปรำถวายหน้าพระที่นั่งอย่างไรก็ตามก็เป็นความตองการส่วนตัว ซึ่งยังเป็นรอง
 ความตองการส่วนรวมคือชื่อเสียงของโรงเรียน

ยามขม

ลุงก็เป็นคนที่ไม่เกรงใจคน ชอบพูดอะไรตรง ๆ โดยไม่คิดว่าผู้ฟังจะไม่พอใจ
 แตกคนอื่น ๆ ที่ทนลุงก็อยู่ได้ก็เพราะหวังทรัพย์สมบัติเท่านั้น วันหนึ่งมาโนช ไ้มาพบลุงก็
 แดะไ้แสดงความไม่สนใจ พรหมทั้งพุกกับลุงก็อย่างที่สูง ก็ทำกับผู้อื่น จนในที่สุดลุงก็ถู
 สำนึกตัว

ยามา

เป็นเรื่องที่เกิดขึ้นจริง ๆ ก็ถึ เมื่อวันที่ 15 ธันวาคม 2497 ผู้เขียนไ้เดิน
 ทางโดยเครื่องบินไปอเมริกาไ้ เรื่องนี้เกิดขึ้นที่เมืองลาปาซ เมืองหลวงของประเทศ

โบลิเวีย ซึ่งเป็นเมืองที่สูงที่สุดในโลก มีตัวยามามาก จากผลกระทบทำให้ราบถึงลักษณะทางภูมิศาสตร์ และสภาพทั่ว ๆ ไปของเมืองนี้

ดองแกมเปิง

ศาสตราจารย์ ผู้ชำนาญทางจิตศาสตร์คนหนึ่ง กำลังสนทนากับภิกษุซึ่งเป็นศิษย์อยู่ที่กรุงเทพฯ ส่วนที่แม่ปิงนายเอกคุณหมื่นของภิกษุอยู่ด้วยกับเพื่อน ๆ ที่ไป ค.ศ.ร. (เดินทางเพื่อการศึกษาระหว่างปีภาคฤดูร้อนของครูสภา) รวมทั้งอุไรวรรณ คุณหมื่นของศาสตราจารย์ ด้วย ภิกษุได้ขอให้ ศาสตราจารย์ส่งกระแสดิจิตไปดูว่านายเอกกำลังทำอะไรอยู่จึงไม่สงขามมาให้ตนทราบบ้าง ศาสตราจารย์ดูจากลูกแก้วก็เห็นว่า นายเอกกำลังคุยกับผู้หญิงคนหนึ่งอย่างสนิทสนม ซึ่งภิกษุไม่พอใจและถามว่าใคร และเมื่อ ศาสตราจารย์เพ่งดูอีกครั้งหนึ่ง จึง เห็นว่าผู้หญิงคนนั้นก็อุไรวรรณคุณหมื่นของเขานั่นเอง

ลูกสาวเจ้าของบ้าน

เป็นเรื่องการพบกันของศกใจดีและคนใจชั่ว คือ พวกโจร 6 คน ปลดขังเป็นชวานาพากันมายังบ้านของ เสรมฐิ์คนหนึ่งซึ่ง เป็นคนใจดี และได้ให้การต้อนรับอย่างดี จัดที่ให้พักอาศัยและจัดหาอาหารให้รับประทาน จึงทำให้โจรซึ่งคิดจะมาปล้นในตอนแรกเปลี่ยนใจ เพราะเห็นในคุณงามความดีของ เสรมฐิ์ผู้นี้

(เรื่องนี้มีลักษณะแปลกจากผลกระทบเรื่องอื่น ๆ คือ มีตัวแสดงเพียงตัวเดียว คือ ลูกสาวเจ้าของบ้าน)

สามเกลอ

สามเกลอ เป็นละครพูด 2 องก์ เนื้อหาเป็นเรื่องเกี่ยวกับการวางโครงการสำหรับการศึกษาประชาบาล โดยตัวละครซึ่งได้แก่นายอำเภอ นางสาวของนายอำเภอ

และผู้จัดการธนาคารสาขา ในอำเภอแห่งหนึ่งซึ่งอยู่ห่างไกลพระนครร่วมกันคิดว่าการศึกษา
 ประชาบาลควรได้รับความร่วมมือจาก 3 ฝ่าย คือ สถาบันประชาชน สถาบันข้าราชการ
 เจ้าหน้าที และสถาบันพระมหากษัตริย์

สามมากกว่าหา และ สามมากกว่าหา (บทละครคำโคลง)

พ่อพยายามจะพิสูจน์ว่าเด็กอายุ 5 ขวบ ยังไม่รู้จักค่าของเงินโดยให้ลูกชายอายุ
 6 ขวบ และลูกสาวอายุ 5 ขวบ เลือกระหว่างธนบัตรใบละ 5 บาท กับธนบัตรใบละ
 1 บาท 3 ใบ ครั้งแรกลูกสาวเลือกธนบัตรใบละ 1 บาท 3 ใบ พอจึงได้พิสูจน์ด้วย
 การให้ลูกสาวเลือกเช่นนี้อีกโดยไม่ให้ลูกชายเลือกด้วย 2 ครั้ง ซึ่งปรากฏว่าลูกสาวเลือก
 ธนบัตรใบละ 1 บาท 3 ใบทุกครั้ง แต่เมื่อพี่ชายได้อธิบายให้น้องสาวฟังว่าธนบัตรใบละ
 5 บาท มีค่ามากกว่าธนบัตรใบละ 1 บาท 3 ใบ น้องสาวได้ตอบว่าพี่ชายได้เพียง 5 บาท
 แทนที่ได้ถึง 9 บาทแล้ว

สารสวาสัก

ทิตยา มีเด็กรับใช้คนหนึ่งชื่อ ทศนีย์ (อ่อน) ซึ่งเป็นญาติห่าง ๆ ทิตยาเอาใจใส่
 อ่อนมากแม่เมื่ออ่อนไปสนิทสนมรักใคร่กับชายหนุ่มชื่อจรัล ซึ่งมีอาชีพนายควม ทิตยาก็ก่อน
 จดหมายและช่วยเขียนตอบให้ เพราะอ่อนอ่านเขียนหนังสือไม่เป็น ค่ายเหตุนี้ทิตยาเลยได้
 ระบายอารมณ์ของตน ซึ่งกลายเป็นอารมณ์รัก จดหมายของทิตยานี้เองที่ทำให้จรัลหลงรัก
 อ่อน และตกลงจะจดทะเบียนสมรสด้วย ในวันจดทะเบียนสมรสนั่นเอง จรัลได้ทราบความ
 จริงว่าใครเป็นผู้เขียน "สารสวาสัก"

สุวณฺณปัญญา

ผู้ใหญ่ในวงการศึกษาคณะหนึ่งได้นั่งรถผ่านหมู่บ้านในชนบทแห่งหนึ่ง บังเอิญรถเสีย

จึงได้หยุดรถแก่ไซรด์และโคสนทนากับชาวบ้านโดยเฉพาะจากสุวัณณา จึงทราบถึงความ
 ต้องการของชาวบ้านว่าต้องการให้รัฐบาลสร้างโรงเรียนขึ้นในหมู่บ้าน ไม่ใช่ในตัวจังหวัด
 เพื่อที่พ่อแม่จะได้มีโอกาสส่งสอนอบรมลูกหลานของตนเองได้ควย ซึ่งผู้ใหญ่ท่านนั้นก็ตกลง
 ใจสร้างโรงเรียนมัธยมสามัญในหมู่บ้าน แทนที่จะสร้างในตัวจังหวัดตามที่โคเคยคิดไว้

หงส์ทอง

เจ้าชายแห่งกุสิศธานี หลงรักหงส์ทอง ซึ่งเป็นเจ้าหญิงถูกพระอัยกาสาบมาให้เป็น
 หงส์ จะเป็นคนใดก็เมื่อมีแสงจันทร์เท่านั้น และผู้ที่แกล้งสาบได้จะตอง เป็นชายที่มีความ
 รักเจ้าหญิงอย่างจริงใจเท่านั้น ซึ่งเจ้าชายแห่งกุสิศธานีก็ได้พิสูจน์ให้เห็นว่าทรงรักเจ้าหญิง
 ด้วยการกระโดดลงจากหน้าผาชัน จึงได้ช่วยเจ้าหญิงให้พ้นคำสาปกลับมาเป็นคนและได้เป็น
 คู่ครองของเจ้าชาย

หนี่ชีวิต

ก้านั้นแถมเป็นคนไม่คี่ หากินโดยการรับจ้างของที่จากชาวบ้าน และยี่ที่กินเหล่านั้น
 ไว้ได้เป็นจำนวนมาก รวมทั้งที่กินและบ้านของนายจวง จนนายจวงตองไปอาศัยคนอื่นอยู่
 สามปีต่อมา ก้านั้นแถม ก็อบจนน้ำตาย เพราะเรือโดยสารลม พอดีนายจวงและลูกชายมาพบ
 เขาจึงได้ช่วยชีวิตไว้ ทำให้ก้านั้นแถมรู้สำนึกตัว และกลับมาได้ คินที่คินต่าง ๆ ที่เคยยี่
 มาให้เจ้าของเคิมหมค และกลายเป็นกบใจบุญสุนทาน สิบปีต่อมา ตอนสายวันหนึ่งขณะที่
 นายจวงและครอบครัวกำลังจะขึ้นรถไปเยี่ยมก้านั้นแถมซึ่งป่วยอยู่ที่กรุงเทพฯ ทุกคนได้เห็น
 ก้านั้นแถมโบกมือให้ในรถที่สวนมาอีกคันหนึ่ง จึงไม่ขึ้นรถคันนั้นและคิดว่าก้านั้นแถมคงหายและ
 กลับมาบ้านแล้ว แต่ปรากฏว่าก้านั้นแถมได้ตายแล้วในตอนเช้าวันนั้น กอนหน้าทีครอบครัว
 ของนายจวงจะพบ

หัวใจทอง

ปราณี ลูกสาวของหลวงประสิทธิ์จรรยา หลงรักนายมานพ ซึ่งเป็นคนไม่ดี นายมานพต้องการโฉนดที่ดินของหลวงประสิทธิ์จรรยา เพื่อนำไปทำสัญญาให้สร้างตึกแถว โดยทองร้อยโรงเรียนที่หลวงประสิทธิ์จรรยาสร้างขึ้นในที่ดินผืนนี้ และได้ยุยงให้ปราณี ขโมยโฉนดดังกล่าวไปให้ ตอนแรกปราณีก็คิดว่าช่วยเหลือมานพ แต่ภายหลังกลับใจได้

ทางวาว

พี่ชายและน้องสาวกำลังเล่นวากันอยู่ น้องสาวทำทางวาวขาด พ่อคมีผู้ร้าย กระชากสร้อยขานมา และหลอกเด็กทั้งสองว่าจะช่วยทอทางวาวไว้เพื่อไม่ให้วาวเอียง โดยใช้เหล็กไม้ขีดไฟซึ่งมีสร้อยอยู่ข้างในผูกเป็นทางวาว ซึ่งเด็กทั้งสองไม่รู้ ดังนั้นเมื่อ สองสามีภรรยาเจ้าของสร้อยตามมาถึงและคนตัวผู้ร้าย จึงไม่พบสร้อย และคิดว่าจำคนผิด จึงได้เดินไปนั่งริมพุ่มไม้ แต่ในที่สุดวาวก็ตกลงตรงพุ่มไม้พอดี เจ้าของสร้อยจึงได้สร้อยคืนไป

เหยี่ยวสังข์

นายบุตร เป็นเหยี่ยวสังข์ พยายามหาทางยุแหย่ให้ นายประสงค์ แต่งงานกับ น.ส. มัลลิกา ซึ่งเป็นบุตรสาวของเจ้าเมืองราชบุรี เพื่อหวังจะได้เงิน โดยให้นางสุลักษณ์ ภรรยาลับของตนเป็นผู้เกลี้ยกล่อมนายประสงค์ ทำให้ น.ส. มัลลิกา เกิดศรัทธากับ ร.ท. พิมล คู่รัก ภายหลังนายบุตรถูกตำรวจจับ และ น.ส. มัลลิกา กับ ร.ท. พิมล กลับมาทำความเข้าใจกันได้

อนิจจาคุณพ่อ

ใหญ่และน้อย ลูกสาว 2 คน คิดว่ามีค้ายแล้ว จึงได้คิดถึงเรื่องการแบ่งสมบัติ โดยไม่ได้หวังใยเรื่องอื่นที่จำเป็น เช่น การทำศพ ทั้ง 2 คน พยายามจะให้ใครสมบัติมากที่สุดจนถึงกับทะเลาะกัน แต่ปรากฏว่ามีค้ายไม่ค้าย เพียงแต่ร่างกายเกิดอาการกระดูกกระตึกไม่ได้ไปชั่วระยะหนึ่งเท่านั้น เมื่อมีค้ายได้เห็นการกระทำของลูกสาวทั้งสอง จึงคิดจะตั้งพิธีกรรมที่เคยทำไว้ทั้งเสีย และคิดจะแต่งงานใหม่

อันความกรุณาปรานี

ก่อนสอบได้ 1 วัน ศานิต นักเรียนซึ่งเป็นผู้รวบรวมและถือเงินที่เก็บจากเพื่อนนักเรียนจำนวน 5,000 บาท ในการที่จะไปทัศนจารที่จังหวัดสุรินทร์ พร้อมทั้งไปดูโรงเรียนที่สมเด็จพระศรีนครินทราบรมราชชนนีทรงสร้างและทรงนำชื่อสมาคมของโรงเรียนสตรีวิทยาไปใช้เป็นชื่อโรงเรียนนั้น ได้ทำเงินหาย ครูปรานีเห็นว่าวันรุ่งขึ้นจะเป็นวันสอบจึงช่วยเหลือโดยบอกหาเงินได้แล้ว และคิดว่าจะใช้เงินของตนเองซึ่งเตรียมไว้สำหรับไปทัศนจารญี่ปุ่นแทน ภายหลังอาจารย์ใหญ่เป็นผู้หาเงินได้ เพราะศานิต นำไปลืมหิ้งไว้ที่ห้องอาจารย์ใหญ่ จึงได้นำเงินดังกล่าวมาให้ครูปรานี และได้ชมเชยครูปรานีว่ามีความกรุณาปรานีต่อศิษย์

อาหรับราตรี

เป็นเรื่องที่เกิดขึ้นจริง ๆ เมื่อวันที่ 21 พฤศจิกายน 2496 ผู้เขียนออกเดินทางโดยเครื่องบิน พี. เอ. เอ. เพื่อจะไปฝรั่งเศส การเดินทางค่อนข้างยุ่งเหยิง เช่น ที่บางกุง กะลัณฑา เกลี การล่า และระยะทางจากการล่าไปโดยเครื่องบินเกิดขึ้นช่อง คือเครื่องบินที่เสียไปเครื่องหนึ่ง ผู้โดยสารทั้งหมดจึงต้องพักที่บาเรน 1 คืน

เพื่อรื้อซ่อมเครื่องบิน จากละครเรื่องนี้ทำให้ทราบเกร็ดประวัติศาสตร์ และสภาพ
ภูมิประเทศของ เกาะบาเรน

โองการพระผานฟ้า

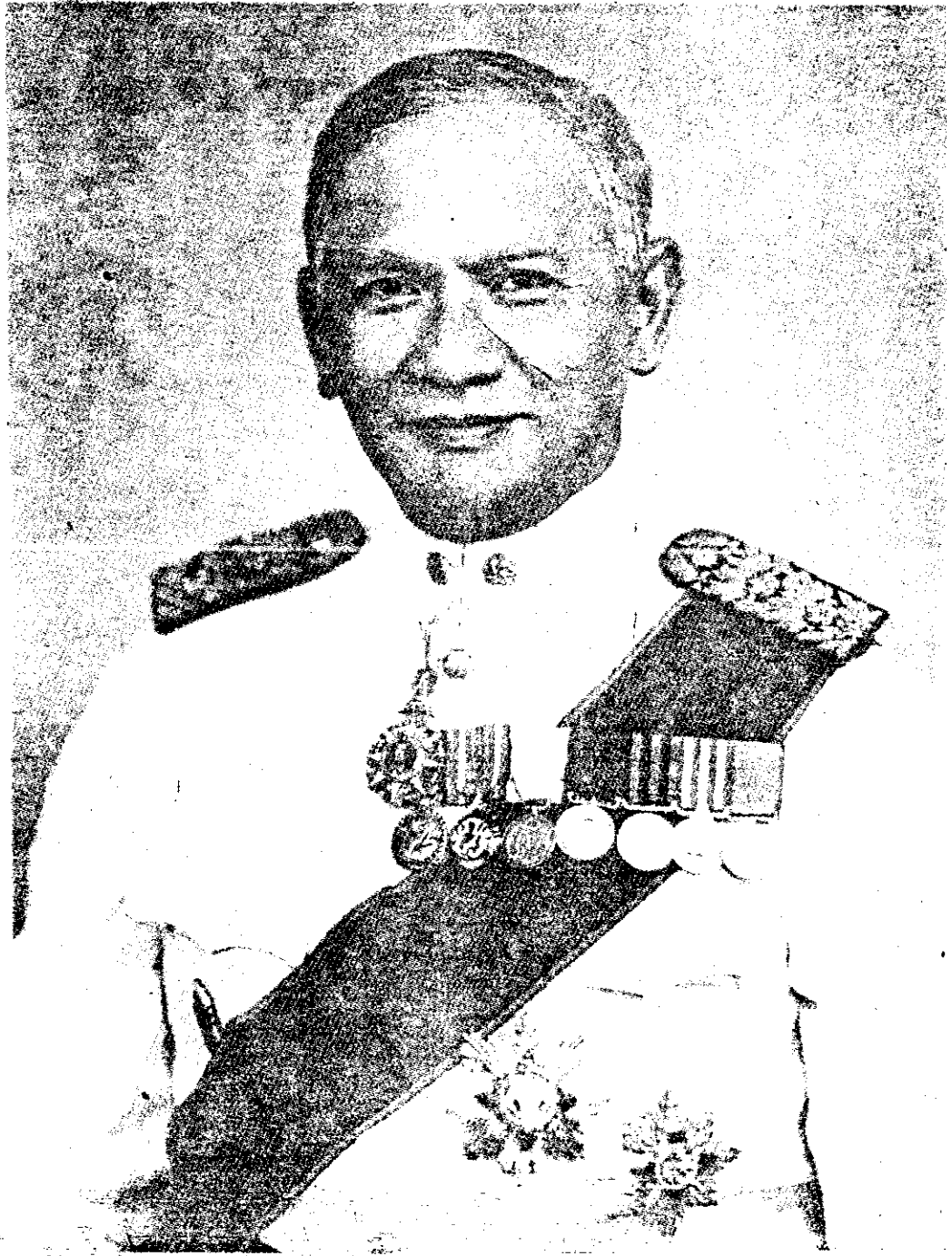
เป็นเรื่องสมัยกรุงศรีอยุธยาตอนปลาย พญายอโคใจเพชร ได้หนีคำราชวังเข้ามา
ในบ้านของขวัญยิหาว เพราะเขาไม่ต้องการจะแต่งงานกับหญิงที่สมเด็จพระพันวษาทรงหา
มาให้ทั้ง ๆ ที่ไม่รู้ว่าหญิงนั้นคือใคร ส่วนขวัญยิหาวก็ถูกบิดามารดาบังคับให้แต่งงานกับชาย
คนหนึ่งเช่นกัน แต่ขวัญยิหาวและพญายอโคใจเพชร ได้เคยเห็นหน้ากันมาก่อน และเกิด
ความรักซึ่งกันและกันโดยที่ไม่รู้จักกันทั้งสองจึงไม่เต็มใจที่จะแต่งงานกับคนที่ผู้ใหญ่จัดทำให้
แต่ในที่สุดเมื่อใดสนิทกันแล้วจึงรู้ความจริงว่าสมเด็จพระพันวษา จะได้อใจให้ทั้งคู่แต่งงาน
กันนั่นเอง

Somsak in Trouble

เมื่อครั้งที่สมศักดิ์อยู่ในอังกฤษ เขาพักอยู่ที่แฟลตของ Anne Brown หลังจาก
นั้นเขาได้เดินทางไปสแกนดิเนเวีย ต่อมาเขาถูกกล่าวหาว่าเป็นขโมย โดยเป็นหน้าตา
ของ Vice - Chancellor แห่งมหาวิทยาลัยลอนดอนเข้าไป และนำหนังสือ
เรื่อง Somsak in England ไปวางไว้บนโต๊ะ Anne Brown ไม่เชื่อว่า สมศักดิ์
เป็นคนทำดังนั้น เพราะคิดว่าเขาไปสแกนดิเนเวียแล้ว แต่ปรากฏว่าสมศักดิ์ ไขมาปรากฏ
ตัวที่อังกฤษและถูกส่งออกแล่นด้วยเรือติดตามตัว

School in the Village

(เนื้อหาเกี่ยวข้องกับเรื่องสุวัณณปัญญา)

หม่อมหลวง รพีพร ภาณุภาค
รัฐมนตรีว่าการกระทรวงศึกษาธิการ

การจำแนกประเภทผลงานวรรณกรรมของ ม.ล.ปิ่น มาลากุล

บทคัดย่อ

ของ

พรพนงาม แยมบุญเรือง

เสนอต่อมหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ประสานมิตร

เพื่อเป็นส่วนหนึ่งของการศึกษาตามหลักสูตร

ปริญญาการศึกษามหาบัณฑิต

กุมภาพันธ์ 2524

ปริญญาโทฉบับนี้มีจุดมุ่งหมายที่จะศึกษาค้นคว้า รวบรวม และจัดจำแนกประเภท ผลงานวรรณกรรมของ ม.ล.ปิ่น มาลากุล ตามหลักวิชาทางบรรณารักษศาสตร์ พร้อมทั้งจัดทำ บรรณานุกรมและบรรณนิทัศน์สังเขป

วิธีดำเนินการศึกษาค้นคว้ามีดังนี้ (1) ศึกษาค้นคว้าจากหนังสือ วารสาร นิตยสาร หนังสือพิมพ์ และเอกสารอื่น ๆ ที่เกี่ยวข้องกับชีวประวัติและผลงานวรรณกรรมของ ม.ล.ปิ่น มาลากุล (2) สัมภาษณ์ ม.ล.ปิ่น มาลากุล (3) ศึกษาผลงานวรรณกรรมแต่ละชื่อเรื่อง แล้ววิเคราะห์หมวดหมู่ตามหลักการวิเคราะห์หมวดหมู่ของควิธี (4) แยกประเภทของชื่อเรื่อง ตามหมวดวิชา แล้วหาอัตราส่วนร้อยละ (5) รวบรวม จัดทำบรรณานุกรมและบรรณนิทัศน์สังเขป (6) จัดทำครุฑในชื่อเรื่อง

สรุปผลการศึกษาค้นคว้า

จากผลงานวรรณกรรมของ ม.ล.ปิ่น มาลากุล จำนวน 183 ชื่อเรื่อง เป็นหนังสือ ในหมวด 800 จำนวน 79 ชื่อเรื่อง คิดเป็นร้อยละ 43.17 หมวด 300 จำนวน 61 ชื่อเรื่อง คิดเป็นร้อยละ 33.34 หมวด 900 จำนวน 25 ชื่อเรื่อง คิดเป็นร้อยละ 13.67 หมวด 200 จำนวน 7 ชื่อเรื่อง คิดเป็นร้อยละ 3.82 หมวด 100 จำนวน 6 ชื่อเรื่อง คิดเป็นร้อยละ 3.28 หมวด 500 จำนวน 3 ชื่อเรื่อง คิดเป็นร้อยละ 1.63 และหมวด 700 จำนวน 2 ชื่อเรื่อง คิดเป็นร้อยละ 1.09 ส่วนหมวดที่ไม่ปรากฏว่ามีหนังสือคือ หมวด 100, 400 และ 600

CLASSIFICATION OF WORKS BY M.L. PIN MALAKUL

AN ABSTRACT

BY

PHAN-NGAM YAMBOONRUANG

Presented in partial fulfillment of the requirements
for the Master of Education degree
at Srinakharinwirot University

February 1981

The main purpose of this thesis is to study, compile and classify the literary works by M.L. Pin Malakul by the method and processes of library sciences.

Methods used in this research are : (1) documentary research through books, periodicals, newspapers and other documents concerning life and literary works of M.L. Pin Malakul; (2) the interviews with M.L. Pin Malakul; (3) studying each literary work and classification by Dewey Decimal Classification System; (4) classifying those literary works by subjects on percentage basis; (5) compiling annotated bibliography; (6) making an index.

Conclusion :

Of one hundred and eighty-three titles of literary works by M.L. Pin Malakul, seventy - nine (43.17 %) are in Class 800, sixty-one (33.43 %) are in Class 300, twenty-five (13.67 %) are in Class 900, seven (3.82 %) are in Class 200, six (3.28 %) are in Class 000, three (1.63 %) are in Class 500 and two (1.09 %) are in Class 700. There is no literary work by M.L. Pin Malakul in Classes 100, 400 and 600.